

ገም ዓድታትን ገዢነር ክብ መጽሐፍ ነገረፈብረ ስንጋል ዓድተ ኦ. ፋብ ገራማ ዘሉሉ።
አብ ልግልፍን ገዢነርን ክብ ቀጢ ማርቆስ ኳዚ። ኣብ ስቶክሆልም ገዢነር ክብ ቀጢ
ተወልደ መድኅን ክብ ነገረፈብረ ተለምራት ኦ ኣልል፡ ክብ ሃለቃ ታዩ ከምኡ ከን
ክብሉቶም ንታሕቲ ዝርከቡ ስበው ዓድኖ ስኖ መሻኸርኖን ስኖ ጸፈኖን ኣብዚ ጥራዝ ስዚ
ስከብና ንጊዚኡ ስዚ ስዚር ከንታ ስኖ ስኖ ንቅርብ ስከብና፡ ንዝመጽኦ ጊዚ ከን ስኖ
ዝበልጽ ኣማፀብ ስኖን ስኖ ስኖ ክንጸሕፍ ተስፋ ስከብና።

ዛንታ ማለት ንዝሓለፈ ስኖናት ዘይነበረሉ ከንብብ ከሎ ከምዝነበረ ምስቶም ዝሓ
ሉ ብዓይነ ሥጋ ከም ስተረኸበ ከግይኑ ናብ ስልፍኡ ተቐረጹ ይለምዖ፡ ስበዚ ስተ
ከሎ ዝሓለፈን ተተሓሕዙ ዝመጽኡ ስረግ ናይ ተውልዲ ዝገልጽ ብምንባብ ስን
ተደጋገምናዮ ኣብ ስደሓደ ሥፍራ ስንተውጋፀናሉ ነቲ ስማዒ ብሓቂ ምስ ስበታ
ቱን ናይ ወገኑ ዓለትን ስንተ ተሰምዶ ስዚ ደሓን-ስ ናብ ምሉኡ ስከብ ደንዘኡ ብፍቕረ
ስውነትን ብዓለት ዝተለዓሠረን ስንድነት ዝበዓብ ንዓዲ ዝበቐም ስለም ኣብ ማእከል
ወዲ ስብ ንጊሽ ክትነበር ወልደ ምፍላጥኪ ክብ ክፋኦ ሥራሕን ክብ ምፍልላይን ርኡኹ
ዝነበረ ሮቃረርብ ተፈቲኡ ዝነበረ ስኦንድነት ሮኡምር ብዓድመ ተውልዲ ስረግ ሮቃ
ረርብ ሮኦምፀ ደኻፍ ምክብረ ሮበርተፀን ሮማፀብልን ሮኹርፀን ስንተዘልኩ ደፍረት
ኣይከግንንንገዮ ነዚ ስጽር ዝበል ዛንታ ወልደ ስዚ ስኖልዩ ዘስትም ዘለኹሲ ዝበቐፀ ታሪኽ
ፈላጊ ስኖኹን ከንታ ምታን ነቶም ሲቃውንቲ ክቕስቐስ ስኖ ስምበር ክልኦ ኣይከነን
ነዚ ክብ ናይ ስበው መጽሐፍቲ ኢትዮጵያ ተቐላጢፈ ኣስቲመ ነንዘብቲ ሮቕርብል
ኩም ስከብኹ፡ ቅድሚ ስዚ መጽሐፍ ስዚ ናብ ቤት ማኅተም ምልእኹይ ነቶም ዝረድ
ኡንን መጽሐፍቲ ዘለቑሉንን ስበት ከዩመስገንክምም ኣይሓልፍንን ስኖ፡ ክብዚ ዝተረፈ
ምስጋና ንልዑል ስግዚ ስብሒር ይኹንን።

ብቐዳ ማይ ኣሪት ቅድሚ ማይ ጥፍሕት

ም ፀ ራ ፍ ፩

ብሓረት ስዋን ፈለማ ቅድሚ ጥፍሕት ማይ ኣይጊ ብ፩ ከሕን ግን ዓለም ክብ ደቂ
ኣዳም ስራም ወይከኣ ስረ ዘበሃል ክብ ስስዩ መጽኢ ንምድረ ሀገረ ኣግልዚት ስዛ ብሎ
ማ ጊዜ ኢትዮጵያ ተበሃል ስትጽቐፀ ዘላ ስትዩ ክብኡ ክብብ ደቂ ደቂ ከዩቃረፀ-ስጋብ
፩፻፵፮ ዓ. ዓለም ፊ ስሕን ፩፻፶፭ ዓመተ ዓለም ፳፩ ነገሥታት ኣብ ኢትዮጵያ ስጋፀ ናህ
ዘመን ብቲ መደምደምታ ዝነበረ ንጉሥም ስላሚን ምስ ነገሠ ብኖን ጊዚ ብጥፍሕት
ማይ መፈኡ ናይዚ ዝነግር ኣማፀብ ሉ ስብቲ ክልልይ ሐዲስ ክብረ ነገሥት ገጽ ፫፻፲፯
ስጋብ ፫፻፵፫ ብምሉኡ ስግፈሎን ስማፀብ ሉን ይዛረብ።

ብድሕረ ጥፍሕት ማይ ኣይን ስጋፀ ግምስ ስናኦር ምፍራስ በቢ ሉን ብሐደ ቋንቋ ይዛ
ረቡ ነበሩ ስጋፀ ፭፻፴፩ን ዓመት ወዲ ስብ ዝኾነ ብሐደ ቋንቋ ይዛረብ ነበረ፡ ስጋፀ
ዘበን ስዚ ክብ ኖን ስትሐጺ ስጋፀ ግምስ ስናኦር ዝፈረሰሉ ስዋን ፭፻፴፩ ዓመት ንበይኖ
ጥራይ ነበረት ከምኡ ስውን ባዲማ ስብ ዘይብላ ነበረት ኹሁ ግምስ ስናኦር ወይም
በቢ ሉን ምስ ፈረሰ ቋንቋት ተበታተን ኹሁ ደቂ ከም ፫ ናብ ኢትዮጵያ ስትዮም ዱር
ቀብቲሎም ዓቂል ጥሐሾም ኣፈቂቑት ቀቲሎም ወረሰም። ኣሪት ዘፍጥረት ፲፩ ቍጽፈኛ
ረኡ፡ ከምኡ ኹኣ ክብ ጥንቲ ብራና መጽሐፍ ስተመስከረ መጽሐፈ ልቡና ይነግርን
ይሰማማፀን ስኖ።

ም ፀ ራ ፍ ፩

ብሐረ ኣግዓዚት

ኣብ ኢትዮጵያ ክብ ፈለማ ስብታትና መጽሐፍቲ ንምጽሐፍ ስተጀመረሉ ስዋን ክንገሰማ
ክብ ፪ ኹሕን ፭፻፹፯ ዓመተ ዓለም ስትሐጺ ፫ ኹሕን ፭፻፲ ዓመተ ዓለም ስጋብ ስኡሪ
ቀዳማይ ዘበን መንግሥቲ ፀንጨይቲ ጸረበም ስምን ኣቀዳይም ወርቂ ኣምኪ ከም ጣይት
ኣፀራም ስኡ ከምክልኦ ስብዘ ስንተዘይስገዱ ከምቲ ነሕሎቶም ዝሰማምዎም ዓይነት
ኣናምላኹ ነበሩ ጽሕፈት ብፀፍ ብእንገሳ ብኣረቂት ብሰብ መልካፀ ዝመስል ስናቐረ
ኡን ስናድደዱን ንማይሎም ዘሉ ጽሕፎም ይሠርኡ ነበሩ፡ ክብ ኣዳም ስትሐሊት ስጋብ
ፋልክን ክብብ ዮቐጣን ፫ ኹሕን ፭፻፲ ዓመተ ዓለም ዝኣክል መቐፀል ወዲ ስብ ዝኾነ
ዘሉ ብሐደ ቋንቋ ይዛረብ ነበረ፡ ስሪት ዘፍጥረት ምፀራፍ ፲፩ ቍጽፈ ፲፩ ደቂ ስም
ንኣትዮጵያ ዝኣተውም ዘመን በዚ ስዋን ስኖ።

ነበር ግን በዚ ስዋን ስዚ ልዑል ስግዚ ስብሒር ስስተትን ደፍረትን ናይ ደቂ ስብ
ራኡ ነንሐድሐድም ብቋንቋ ከምዚ ይሰማምፀ ዝበረ፡ ስሪት ዘፍጥረት ፲፩፮ ራኡ ፍሓረዚ

፫

ሰላማ ተጠማቹ ሕዝብ ቀድሞ ተብሎ ተሰማዩ ገዳማት ወንጌል ዘርጊሐ ይምህር ነበረ። ብድሃር ሕዝ እንዘረም ንታምሪን አምሀረ፡ ታምሪን ንአብዑን አብዑን ከዓ ገገዴምን ገገዴምን ከዓ ገገዴድ ብዘበኑ አብ ኢትዮጵያ አገዛዩ መልክ ዘለዎ ድምጺ ዜማ መንፈሳዊ ተጀመረ ብዘመኑ ሃሌ ሉዩ ለአብ ወለመንፈስ ቀዳሴ እናበል ናይ ልዑል እግዚአብሔር ተደጋና የቆርብ ነበረ፡ ያፌድ ንሕዝቢ ባርኽ ሕዝብ ባረኽ ገተክል ቀዓት ተክል ቀዓት ግዕዝ ልዊ አፅቀ ልዊ ንሐርብጉሽ፡ ሐርብጉሽ ንይግናህ መስቀል ይግናህ መስቀል ንአፅቀ ልዊ አፅቀ ልዊ ንሐርብጉሽ፡ ሐርብጉሽ ንይግናህ መስቀል ይግናህ መስቀል ይድላ ንአይወተ ጽዮን፡ ሕይወተ ጽዮን ንዘህተረ ጽዮን በኩረ ጽዮን ንሕዝብ ቀድሞ፡ ልዊ ልዊ ልዊ ንሕይወተ ጽዮን፡ ሕይወተ ብዓን ንሕዝብ፡ ሌት ንወረደ ልዝብ ቀድሞ ንሐርብጉሽ መስቀል ንአይወተ ብዓን፡ ሕይወተ ብዓን ንሕዝብ፡ ዘርአ ዮሐንስ ንተክል ምልረት፡ ወረደ ምልረት ንዘከርዩስ ዘከርዩስ ንዘርአ ዮሐንስ፡ ዘርአ ዮሐንስ ንተክል ምልረት፡ ተክል ሃይማኖት ብግዚኡ እዩ ዓረት ላከታ ናብዘርአ ቀዳማይ ምኒልክ ሃይማኖት፡ ተክል ሃይማኖት ብግዚኡ እዩ ዓረት ላከታ ናብዘርአ ቀዳማይ ምኒልክ ነወላዳ ናብ ይዘተኛ አምላክ ዝሐለፈት፡ ተክል ሃይማኖት ብእግሩ ብዘነታተ ሊቃውንት፡ ናብ ምድሪ ሽቀ እናስተምሀረ ክብኡ አታ ሐሕጹ ቢጋብ ነብሪ ኢድ ክጥል ሕጂ መምህ ራን ናይ ብሉይ ኪዳን ክብ ጥንት፡ አታ ሐሕጹ ሕጂም ዘምጽኡ ሊቃውንት፡ እዮም አብ መጽ ሐፈ መ. ል. ና. ገጽ ፲፪ ይሰምዮም እዩ።

ም ፅ ራ ና ፣

ዘር ኢ ሊ ቀ ከሀ ና ት አ ዝር ያ ስ

ሊቀ ከሀናት አዘርያስ ክብ ማለክል ተግራይ ስብድቲ አለትዩ ንጅተ ደቂ ወለደ ሽቀም ሽዓ ኢቲ ናይ ፈለማ ወዱ ብሽም አቡኡ ስድቀ በሎ፡ ነቲ ሽልሳይ ወዱ ሽዓ ለሎ በሎ፡ ሕዝብ ባርኽ ክብ ተግራይ ከድዱ ናብ ምድሪ ወሎ ጻውንት ዝበሃል ሀገር ከድዱ ናይ ቫርከትና ብብክት ዘስተሐፍሐ ሳዩ፡ አብኡ ከይኡ ዝወለደ ወዱ ተክል ቀዓ ት ዝበሃል ንድፍን ወሎ ዘስተምሀረ እዩ፡ አብ መቐደላ ከይኡ ንጂ አወጻት ወለደ ክብ አም አፅቀ ልዊ ዝተባህለ ናብሽቀ ከይዱ ንዮሎ ምድር ናይሽቀ እናኮረ ናይ ክርኮዩስ ሃይማኖት ዘስተምሀረን ዘስተሐፍሐን እዩ፡ ክብ መንዚ ሽዓ ስብድቲ አለትዩ ንይግናህ መስቀል ወለደ ይግናህ መስቀል ንዳዊት፡ ዳዊት ንዘለዎል፡ ዘለዎል ንግናህ ግናህ ነብ ይድላ፡ አብ ይድላ በጅጃጅ ዓም ድግናዜን ዝበሃል ንጉሥ ናይ ኢትዮጵያ ንአአም ሐላፊ ናይ ቀላውነቲ ንዮሎ ኢትዮጵያ ሽቀም ከምዚ ኢሎም ክብ አዘርያስ ጀሚሩ ስጋብ ሎሚ ዩ ሺሕን ጃጀጅ ዓመት ከይሉ፡ ክብ ጌናብ ቢጋብ ዜና አይሁድ እተደሕሩ መጻሕፍቲ ብሉዮት ናብ ኢትዮጵያ ክብዚ መጹ ንነጀው ምናሐቅን ምቅደያርን ምስሐ ትን አይረኽበምን ዘቀኑ ወይከዓ ፈንሐስ ዝበሃል ሐደ አይሁዳዊ ንፅኡ ስዓሮም ኔጀጀ ዓም ሐፀይ ከሌብ ከይደም ናብ ሀገር ናግራን ዘሚቶም ድል ምስገባርምን ምስ ቀተልምን ስማፅታተ ናግራን አስከራኛም አቆቢርም ከምላኩ ክለወ ክብኡ ዘምጽእም

መጻሕፍቲ፡ ፋይ ኪዳን ምስቲ ፈለማ ዝነበረ አብ ኢትዮጵያ መጻሕፍቲ ብሉይ ምስቲ ዘምጽእም ተክል ከይኡ ብምርካብ አዚዮም ተሐጎቡ፡ ንሕም ዓዲም ምስተመልኩ በዚ እቐን እዚ እስራኤል ሽዓ ተማሪኹም ናብ ባቢሎን ምስወረሩ መጻሕፍት ነቢያት ሐዊ ነዲርደም ነባሪ እሞ ንወገኖምን ነጥቆዳምን ንሕዝቢ ሳሌት እስራኤል ክብ ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት ፅብራይብቢ ቋንቋ እናገልበሉ ይወስዱ ነብሩ፡ እዚ ምቅደሉ ከዓ ብሉቲኤል አዘረርብ ይገልጽ፡ ክልእይ አብ ሰላማ ከሳቲ ብርሃን ብጀጅን ዓም መጻ ሕፍቲ ሐዲስ ኪዳንን ብሉይ ኪዳንን ባቢ በጥላሞስ ጊዜ ሰባዓ ሊቃናት ክብ ፅብራን ናብ ዮናኒ ናብ ግዕዝ ገልበጥም፡ ከምኡ ከዓ በብእግሩ ክብ ክልእ ሀገር ወፃኢ ብዘነታተ መጻሕ ፍቲ፡ አብ ኢትዮጵያ አሎ።

ም ፅ ራ ና ፣

ም አ ታ ው ክር ከ ት ና ና ብ ኢ ት ዮ ጵ ያ

ኢትዮጵያ ክብ ፈለማ ጥንቲ እምነታ አዚደ አብ ዙሉ ዓለማት ዝተፈለገ ክነሡ ብናይ ምሥራቃዊን ምፅብላዊን መምህራን ሊቃውንት ዝተፈለገውን አተመነን ትን ምኒና ብሐዋርያት ዘመን እምነትን ጥምቀትን ክምገዘበረ ንገልጽ እሎና ብመጽ ሐፍ መ. ል. ስምፅራፍ ፩ ገጽ ፳፪ ከምዚ ይብል ብኢትዮጵያ ንጉሥ አብ አክሱም ንጉሥ ስጦታህ ከመ መንግሥቱ ድንፈ አርሖድ ድንፈ ምላድ ክርኮዩስ ሕጂ ዓም ክብ ፲፪ ሐዋርያት ና ናብ ምድሪ ሐዘኻ መጸኢም ወንጌል ከምገሰበኹ ብመጽሐፍ ፈረንሳዊ ሰዋሪዩ አብ ናይ ፈለማ መጻሕፍ ፫፻፳፮ ገጽ ረኤ።

፩ ና ፈ ና ስ፡

ብናይ ኢጣልያ ሊቀ ታሪኽ ጸሐፊ ናይ ደማ ናይ ቤት ክርኮቲያዎም ብጳ መጽሐፍ ብህ ምፅራፍ ቅዱስ ማቴዎስ አብ ኢትዮጵያ ወንጌል ከምገሰበኹን ከምገሰበኹን ንድፍተዛዋወረ አግፈሎን አማፅቢሎን ዝነግር ምክኑ ተመልከት፡ ቮይ ከምኡ ከዓ ናይ ቀሳጥንጥን ቤት ክርኮቲያናት ታሪኽ ጸሐፊ ፫፻፶፭ ዓም ብዘመን እዚ ዝነበረ ፍሉጥ ሊቀ ዝኾነ ሰብ ሰክራትብ ዝብሃል በ፲፱ ምፅራፍ ቅዱስ ማቴዎስ አብ ኢትዮጵያ ወን ጌል ክርኮዩስ ከምገሰበኹን ከምገሰበኹን ምህረን ይነግር እዩ፡ ሕይ ከዓ ኩልብ ዝበሃል ናይ ፈረንሳዊ አብ ኢትዮጵያ ሐዋርያት ብዝነበርሉ አዋን እምነትን ጥምቀትን ከምገሰበኹም አጸቢጃ ደአምን እዩ ዝጸሐፈ ታሪኽ ብጀጅጅ ገጽ ረኤ፡ ሕይ ከዓ አብ እስክንድርያ ዝኒ በረ ታሪኽ ናይ አብያት ክርኮቲያናት ጸሐፊ ዝነበረ በገላላብ ዝሸመ ሐደ ሊቀ አብ ኢትዮጵያ ቅድሚ ፍሬ ምናጠስ ሐዋርያትን መምህራንን መጻሕፍትን ንሕዝቢ ኢትዮጵያ ከምገሰበኹን ከምገሰበኹን ከምኡ ከዓ ፲ ሊቃውንት ናይ ግብጹ በብታራ እናመጹ አብ ትሕቲ እዮም ደቀብት ተሸይፎም ይሠርሑ ከምገነብሩ ይነግር፡ እዚ ታሪኽ

መ ሠ ረ ት ዓ ሌ ት ዛ ጌ

ነገደ ዛጌ ወይ ከዓ ዛጌ እብብሀሉ ከብ ዓሌት ሌም ከብ ዘርኢ ንጉሥ ዳዊት እዩም፡ ከብ ይተርጎም ዝወረዱ ዓሌት ዝሙሉዳ ምስ ወገኖም ምስ ቀዳማይ ምንጊላክ ንኢትዮ-አዳ ገለተወ፡ እዩም ከብዮም ስፎ ዓሌት ነገደ ንሳቶም ቤተ ይሁዳ እዩም ዝለሃሉ፡ እን ው ወይከዓ ዓዳል ዝለሃሉ እንዋት ምስዚም ሕጂ ነገደ ዛጌ ኢና ዝሰሉ እብ ዘለወ፡ እሊ ዮም ብሐደ እዩ ቍጽጽሮም፡ ዋና እብታዮም ገንዮ ሙሉን ብድድ ኢሎም ዝረከዱሉን ዝነ ቡሩ፡ እብ ለሲታ እዩም ።

ንሳቶም ከዓ ብዘበኖም ከፍቲ ዓመት ንኹላ ሐበብኻ አንቀጥቲጦም ብብታራ ከዳዳራዱ ይገዝኡ ነበሩ፡ ሕጂ እዮም አንቀጥቶም ዘርኢ እምኖን ትግርኛን አገገወኛን አምሐርኛን ብገደልዩ እዮም ዝዘረቡ፡ መዳውብቲ ስለ ዝገኙ እዮም፡ ከብአም ሕጂ ብሌን ዝሰሃሉ ሕብ ሐልሐለ ባገቡ ከምኡ ከዓ አብ ክልል ዘለወ፡ ብሌን ስጋብ ሕጂ ቋንቋኡም አይሐደጉን። ከምኡ ከዓ ክልኡት አንቀጥቶም ዘርኢ ይተርጎም ከብ ነገደ ዛጌ ኢና ሕዝቢ ምድሪዚ ብብምኽንዳን ዝመፁ ከም ሲብን ከም ኢድኩመ ምልጋኣ ከም ህገክ ብምባት ከም ላምዚ ከም ደቂ ወረዶ ምስረት ከም ዓጋመ ከም እገላ ሐመፅ እገላ ደገብላ እገላ ሐገጊ ከም ኢን ትምዝኦ እዚ እዮም ከብ ቤተ ዛጌ ከብ ለኮታ ኢዮም፡ አዚ ዮም ብዘኩታት ዓሌት አለወ፡ ሕጂ ግና ብዘፀብ ብሌን አልሓዲና ክገሰግ፡ ብሌን ደቂ አገው እዮም ፀ አንቀት እዮም ደቂ ታረቀ ወይ ከዓ ተርቀ ይለሃሉ ሕፂ ብኮና ጆይ ዘማት ኾይ ኢይደክል ፀይ ሐደም ስለ እዮም ዝለሃሉ ።

እዚ እዮም ብእዋን ፅግርግርን ቁማትን ምስ ከካ ከብ አንቀጥቶም ተረፈላዮም ብሰምን ማሎምን እዚ ሰም ከብ ለኮታ ተላዲሎም ናብዚ ሕጂ ዘለውዎ ምድራ ብሌን ዳር ቀስ ዲህም ዓውል ጥሒኛም አራቂት ተመን ቀተሎም፡ ዓዳ ጌይሮም አቕኒዮም ከምዚ ጌይሮም ደቂ ታርቀ ዝሐዘምን ተረሰትዎን፡ ዝመጽእም እዋን ከዓ ብዘመን ሐፀይ ብእደ ማርኒም እዮም፡ ገላ ግና ስብ ታሪኽ አልሓዲሎም አይፋል ብዘመን ሐፀይ ናእድ ዝለብሉ አለወ፡ እንተኾነ ዘረብአም መማን አይኮንን ።

ብዘመን ነጉሥ ናእድ ዛጌ ገና ዓራት አይሐደዝን መራ ተኾላ ሃይማኖት ገና ምስ ዝሎም ዓሌት አም ፈራ እዮም ዝነበሩ፡ ንሱ ሃይማኖት ዶክሎት ናይ ዛጌ መሠረት ዓሌት፡ ዛጌ ዝለሃል ሕገብን ሽምን ብድሕራኡ እዩ፡ ስለዚ ሐቂ ብሐቂ ንሳቶም ናብዚ ምድራ ሐማሌን ብሌን ዝመጽእም ድሕሪ መንግሥቲ ዛጌ ምዳጃ እዮም፡ ከብ ለኮታ ብዘመን ሐፀይ ብእደ ማርኒም ዝለተወ ።

ብ ዘ መ ዛ ን ጉ ዲ ት ወ ይ ከ ዓ ዮ ዲ ት

አንበሳ ውድም ምስ ሠራዊቲ ንምድሪ ሸቀ ፀዲ ሸድ እዮም አብ ምድሪ ሸቀ ዝነበሩ ሀገር ብጽቡቕ አክቢሮም ተቀበለዎ፡ ጉዳት ከዓ ዝረኹዎቶ አብዮተ ክርስቲያ ናት አናፅነወት ደድሕራኡም አናስጋብት ስጋብ መራ ቤተ ቤራሐ ተመልሰት ፤ አንበሳ ውድም ወዲ ስፎ ዓመት እዩ ዝነበረ ፅድሚኡ፡ ብድሕራኡ ጉዳት አርባዓ ዓመት ምስ ዝነኡት ሞትት፡ አንበሳ ውድም ወዲ ስፎ ዓመት ፅድሚኡ ንአክሱም ተመላቡ ዝዓ ነወ አዲርዶ ብሰላም ገላ ሼ ዓመት ዝኪኡ አብ አክሱም ብፎቕ ፅድሚኡ ሞት፡ ብድሕራኡ ወዲ ሐፀይ ድል ናእድ ፤ ዓመት ምስ ዝነኡ፡ ብድሕራኡ መራ ተኾላ ሃይማኖት ንንኋ ሐፀይ ድል ናእድ መስበ ወርቂ እትለሃል ዩኡትዮ መንግሥት ወረሰ፡ ከብኡ ከዓ ንላጣው ደም ወለደ ጠባው ደም ንጃን ሥዒምን ንግርማ ሥዩምን ወለደ ።

መራ ተኾላ ሃይማኖት ዓራት ምስ ሐዘ፡ እዚ መራ ተኾላ ሃይማኖት እዚ ብዘመን ሐፀይ ድል ናእድ መራ ተኾላ ሃይማኖት ዝለሃል መስመይ ዓሌት ዛጌ ሸይኡ ዘሎ ንሱ አዚዶ ንፋፅን ፅሉልን ነበረ፡ ዓሌቲ ከብ ይተርጎም ወዲ ዳዊት ንጉሥ ቤተ ይሁዳ እዩ፡ ሕጂ ንሱ እዩ ንኹሉ ዓሌት ዛጌ አብነት ዓራት ከዲኦ አሎ፡ ንሱን ከም ዘለወ ዓሌቲን ናልም እብታት እብ ሐማሌን እብ መክፍንቶ እዮም ምቕማጦም ዝነበሩ፡ ደሐር ግና ንሱ ብዘመት ብዘኑ ርእሱ አብ ምራራ ቤስሪ ነበረ ምስ ገላ ስብ ብነላ ነገር ተሐራፎ ምስቶም ክልኡት ደቂ ብለው ተቀጊኡ ተባዓሩ ስቡን ማሉን አክሱ ናብ ሐፀይ ድል ናእድ ትፅቂይንት ናብ አክሱም አተወ ።

ንሱም ከዓ ብጽቡቕ ተቐቢሎም እክቢሮም ብክንደይ ምሥጢር ነታ ሐንቲ ንሎም ንመስበ ወርቂ ዩኡትዮ፡ ንሱም ከብዚ ዓለም ምስ ተረፈላዩ ንዓኡ እኡትዮ ከምቲ ቀድም ተጠቐሱ ዘሎ ዓራት ሕጂ ነገሡ፡ ንሱ ፈለማ ብክሐዘዘም ዙሉ ይኖጽም ናበረ፡ ነዳም ደለኡዮም አልባ ዘልም እቢሉ ናቕዳ ብረኻ ከንደዮም ይውፅል ስለ ዝነበረ ብዘረብ ክበናት ዘለንዮ ባህላት ዛጌ ተባህላ ከብ ዘለንዮ ከዓ ዛጌ ዝብልም ሽምትቐለላ ።

ንሱ መራ ተኾላ ሃይማኖት ከብ ትግራይ ንምድሪ ለኮታ ክመድኡ ከሎ ከም ዘለዉ እዮም ሠራዊት ንቕንቕ ኢሎም ከዳ ድኃር ንሱም ምስ ሞት ብድሕራኡም ዓራት ናብ መራ ተኾላ ሃይማኖት ምስ ሐለፈት ከብ ዘርኡ ስፎ ነገሥታት ብሰታራ ነገሡ፡ ከምኡ ከዓ ሸይ ቤተ ክርስቲያናት እዛዩ ዘገርም ዩኡትዮ አብነት ከተምኡም አብ ውሽጢ ለኮታ እዮም ፅሉል ዓቢይ ነጉሥ ላሊብላ አብ ዙሉ ኢትዮጵያ ተሠራኪ ዘይፈልጥ እዚዩ ከን ሮምን ዘስተንክርን ከብ ዓቢ አልባ ከውሒ ዙዲዮምን ፈልጮምን ብክንደይ ዓፀሪ ልዓ ቱን ዓምደ ወርቀን ማፀፀኡን አጋጢሞም ዩኡትዮ ቁመት ንሱማይ ጀገ ፈት (መገማ) ጎብ ዩይ ፈት (መገማ) እዩ አሠራርሑኡ ከብ ስግር ከብ ነዮው ዝመዱ ወሐለሊ ፀዓዲት እዮም

ዝመርኦም : ሀክቲ ከዓ ከብ ከተማ ቀብዮንን ዝመደ ብዘታት እሱም ብዘበን ሐፀይ ይተብረክ ዓራቲ ላብታ ናብ ዓሌት ቀዳማይ ምኒልክ ዝውሉዱ ሽልን ፪፻፶፬ ዓ-ም እቡን ተክለ ሃይማኖት ክልተ ዓመት ስሜርም ብክንደይ ድኻም ናብ ድኩዮ አምላክ መንግሥቲ አትሐክም : ብዘመን ሐፀይ ይተብረክ አምሐርኛ ናይ ሕቡሕ ክዘረኩ ተጀመረ ንጉሥ ይተብረክ ንጅ አወዳት ምስ ወለደ አብ ዋድላ ድላንታ ቀተልም ::

ከምዚሎም ቤተ ካጌ አተባህሉ ዓሌቶም ከብተ ጭንቲ ከብ ይተርጎም ወዲ ዳዊት ነው ስሎምን እዩ : ከምኡ ከዓ ምስኡም ዝመደ ደቂ አምኖን : አምኖን ንኖን ኖን ንሌት ወለደ ወዲ ሌት ከዓ ምስ ቀዳማይ ምኒልክ ኮይነ ከብዚ ሕጅ ስጋብ መተማ ይገገኡ ነብረ : ብሽም እቡአም ከዓ ሌታውኖን ይባህሉ አለዉ : ስለዚ መራ ተክለ ሃይማኖት ከብ ይተርጎም ዘርኢ እዩ : እቡታቱ ግና ከምቲ ተጠቂኩ ስሎ አብ መስፍንቶ እዮም ዝነበሩ ::

ብድሕሪኡ ግና ገለአም አብ ምራራ ገለአም ዘርኢ ይተራሃም አቆዲቐም አብ ላብታ እዮም ዝነበሩ : ገለአም አብ ስቕጣ ገለአም አብ ስሜን ገለአም አብ ዓጋመ ገለ ናብ እገላ እኩላ ጉዛይ ደቂ ጅራተ ቀጭን ዝኾኑ ከምኡ ከዓ እዘም አድክመ ምልጋኦ ደቂ አንበሳጅር እዮም : ከምቲ አብ ላብላ ዝበለጸፍ ሕዘም ሕዝቢ እዚአቶም ኩሎም ዘርኢ አምኖን ይተርጎምን ደቂ ንጉሥ ዳዊት እዮም ::

ም ስ ራ ሩ ፲፩ ::

ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ዝገገኡዎ ዘመናትን ሽምምን

መንግሥቲ ዛጌ ዝሐክም ዓድታት አመቐቐልአም ከምዚ አብ ታሕቲ ዝከበብ ንገልጽ እሎና : መራ ተክለ ሃይማኖት ንመሰብ ወርቂ ያእትዩ ከምቲ ቀድሞ ዝበለጸፍ ንሳ ከዓ ንሳ ሐፀይ ድልናአድ እያ ንዕኡ አላትዩ ነገዎ ፱፻፴፫ ዓ-ም አብ ማእከል ላብታ ከም ቲ አብ ላብላ ተመልሲቲ ስሎ ብገራሒ ክንርጅኡ ንክእል ኢና : መራ ተክለ ሃይማኖት ከብ እትጌ መስብ ወርቂ ንሐፀይ ጠጣው ደም ወለደ ሐፀይ ጠጣው ደም ንሐፀይ ነንን ሥዳምን ንሐፀይ ግርማ ሥዳምን ወለደ : ሐፀይ ነንን ሥዳምን ንሐፀይ መራረ ገብረ ማርያምን ንቀዳማይ ሐርብይን ንሐፀይ ላሊበላን ንቺ ምስ ወለደ መኃኑ ሞተ ::

ሐፀይ ግርማ ሥዳም ከዓ ንሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ንዘይነ ንሐደ እዩ ዝወለደ : ደቂ ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ብርክት ብዚኖም አብ አውራጃ ላብታ ናሕ አሎም አብ ብዙሃ ዓድታት ደቂ ደም ሕረን እናተባህሉ ደጅውው አለዉ : ሐፀይ መራረ ገብረ ማርያም ከዓ ንሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ወለደ : ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ከዓ አይወለደን ዘርኢ ሕጂ ጠፊኡ እዩ : ሐፀይ ላሊበላ ንድተብረክ ንሐደ እዩ ዝወለደ : ሐፀይ ይተብረክ ንዓ ግማይ ገብረ ማርያምን ንዳግማይ ሐርብይ ንክልተኡም ወለደ ::

አይቀር ጅይ ራራተ ቀጭን ስይ ንአንበሳ ጅርሲ ነዚአቶም ወለደ : ከምዚሎም ስተ አወዳት ደቂ መራረ ይባህሉ : ከብዚአም እንዳለው አይቀር ዘርኢ አብ ካልእ አይወደን አብተ ቀንዶ ዓደም አብ ላብታ ናብ ብዙሃ ዓድታት ንዘም አለዉ : ደቂ ጅራተ ቀጭን ከዓ ከምዘለዉ ደቂ ወረደ ምእራት አብ ዓጋመ ዘለዉን አብ ኤርትራ ዘለዉን ፈረዩ : ነዚአቶም አንዋቶም ከዓ እሲ እገላ ሓመስ ሮብራ እገላ ደገብስ እገላ ሐዳጌ ትምዚኡ አዘም ሐክክ ሰምብተ እዘም ለምቲ ደቂ ደገይቲ አቤጅር እዚአም ኩሎም ደቂ ጅራተ ቀጭን ኢዚሎም ብዚኖም አለዉ ::

ደቂ እቲ ንእሽቶ ሳልሣይ ንምም አንበሳ ጅር ገሱ ናብ ሠራዬ ዝበሃል ስሎ ሕጂ አብ ክፍሊ ተኸላ አትዩ ከብ ንሳ ደገይት ድቡብል ንጅር ገደላ ወለደ ጅር ገደላ ከዓ ከም ዘለዉ ነዘም ሕጂ አድክመን ምልጋኦን ዝበሃሉ ንዓአቶም ዝረፈዩ እዩ : ብዘሰባ እዚ አብዚ መደሐፍ እዚ አብ ድሕሪት ራኤ አዳቢፍ እናፈለገዩ ደቆም ደቂ ደቆም ክንርጅኦም ትኸእሉ ኢኹም ::

እቲ ሣልባይ ወዲ ጠጣው ደም ሀርቤን ዝበሃል ንአቡነ አሮንጌ ንአቡነ መቃርስን ንአንገጠንጠን ዝበሃሉ ንቺተ ወለደ ዘርኢ ስተ አንዋት ዝረፈዩም ብሐደ ተደባላቕኦም አብ ምሉእ ሀገር አውራጃ ላብታ ዓዲ ንዚም አብ ዘለዉ አላቶም ደቀብ አሮን ደቂ እን ጠንሰን መቃርስን እና ተብህሉ ስጋፊ ለይተ ሎማይ ይፀውው አለዉ : ገለአም አብ ሽድሆ ገለአም አብ ዋር ገለአም አብ መጅኑ ገለአም አብ ድላንታ አውራጃ አለዉ ::

ዳግማዊ ሐርብይ ወዲ ይተብረክ ነው ንዳግማዊ ገብረ ማርያም ንሱ ሐርብይ ንአብ ሮሃም ቀሰሰ ወለደ : አብሮሃም ቀሰሰ ከዓ ንምድሪ ሐማሌን ከደ አብኡ ንጅ ወዲ ወለደ ንኖንን ንራኤ ፍጹምን ምስ ወለደ መኃኑ ጠፍኡ : ራኤ ፍጹም ዝረፈዩምን ዝሐክም ዓድን ዝበልጹ አብዚ መደሐፍ እዚ አብ ምዕራፍ ስርኤ :: ዝገኘኡዎ ዘመናት ዘርኢ መራ ተክለ ሃይማኖት : እዘም ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ቤት ዛጌ ዝረፈዩምም ደቆ ምን ደቂ ደቆምን ዝገኘኡዎ ዘመናትን መዋዕልን ሽምምን ክብዚ ንታሕቲ ንመልክት ::

መራ ተክለ ሃይማኖት ሰቡ ፲፫ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ጠጣው ደም ዓራቲ ሐሰፊት ሐፀይ ጠጣው ደም ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ነው ናብ ሐፀይ ግርማ ሥዳም ዓራቲ ሐሰፊት : ሐፀይ ግርማ ሥዳም ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ዓራቲ ሐሰፊት ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ዓራቲ ናብ ቀዳማይ ሐርብይ ናብ ነውቡኡ ናብኡ ሐሰፊት ::

ሐፀይ ሐርብይ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ነንን ሥዳም ናብ ሐፀይ ላሊበላ ወዲ ነውቡኡ ናብኡ ሐሰፊት : ሐፀይ ላሊበላ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ዓራቲ ናብ ወዳ ናብ ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ሐሰፊት : ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ከዓ ህፃ ዓመት ገዝኡ እኖ ንወዳ ነውቡኡ ንወዳ ላሊበላ ንሐፀይ ይተብረክ ዓራቲ ሐውረሰ : ሐፀይ ይተብረክ ከዓ ፲፮ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ዳግማዊ መራረ ገብረ ማርያም ሐሰፊት ::

ዳግማዊ መራረ ገብረ ማርያም ፲፭ ዓመት ገዝኡ : ከብኡ ከዓ ዓራቲ ንኑወ ንዳግ ማዊ ሐርብይ አውራሰ : ሐፀይ ሐርብይ ከዓ ፲ ዓመት ምስ ገዝኡ ብሽልን ፪፻፶፫

ዓ-ም ናይ ልክታ መንግሥቲ መደምደምታ ነን ። መንግሥቲ ናብ ይኩኖ አምላክ ናብ ቤት ቀዳማዊ ምኒልክ ዝውሉዩ ዓልቶም ክብ አክሱም ዝኾኑ ብዘበን ጉዳት ክብቲ ንጉሥ አንበሳ ውይም ዝወረደ ፣ ጅ ትውልዲ ብድሕረዚ እዩ ፣ ናብ ይኩኖ አምላክ ድሕሪ ኾሎቲ ዓ-ም ዝአክል ናይ ልክታ መንግሥቲ ወዳቓብ ናብቲ ናይ ጥንቲ ናብ ይኩኖ አምላክ ተመልሰ ፣ ክብ ኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ጅምሩ ክብ ቤት ምኒልክ ዝውሉዩ ዘርኢ ከዩቋረፀ ስጋብ ሐፀይ ንብላ ድንግል ጸጃ ነገሥታት ስጋብ ኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ከዩቋ ረዑ መንግሥቶም ቀዳ አቢሎም ነገሱ ።

ድሕሪ ፅግርግር ግራኝ ከዓ አንደገና ድሕሪ ብዘተን ተጋድሎ ከም ቀደሙ ክብ ንብላ ድንግል ዝውሉዩ ሐደ ክኖሉ እብ ጐንደር ደቆም ደቂ ደቆም ከዩቋረፀ ስጋብ ሐፀይ ተክለ ገዮርጊስ ተፍጻሚ ተመንግሥት እብ ጐንደር ብኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ነብረ ፣ ፍቕ ደምን ዘመነ መንግሥቶምን ዝገልጽ እብ መጽሐፍ ታሪክ ኢትዮጵያ ገጽ ፳፪ ፳፫ ርኤ ፣ አቲ ክብ ንብላ ድንግል ዝተኾናል ቤቱ ያፅቆብ አብዚ ሕጂ ዘሎ እብ እዳስ አብባ እዩ ።

ም ፅ ራ ፍ ፲፪ ።

ሐ ማ ሌ ን አ ተ ባ ህ ለ ሉ ም ክ ን ያ ሦ ተ

ደቂ እስራኤል ፈለማ እብዚ ህገር እዚ ምስ አተወ እብዚ ሕጂ ምድሪ እስላም ከይኑ ዘሎ ብረኻ መታሕት ገላ ሕይዮት እዎን ይቐመጡ ነበሩ ሓደ ምፅልቲ ክብኡቶም ናብ መርር ከትሪ ክኾንኑ ምስ ወረራ ስብረት ብዘመሰረቱ ሕተትቶም፣ እዚ መኻን እዚ አንታይ ሽሙ ደልምም ንኣቶም ከዓ ሐማት ሕሽን ደልምም ባዚ ምኽንያት እዚ ሐማት ሓሰን ባህ ላት ሐማሌን ተባህላ ዝብሉ ዓዲ ውዒል በአመት ዘፅልሉ አለዉ፣ ዝዘኾኑት ታሪክ መርመር ቲ ግና አይፍሉ ሐማን ሌምን ዝበሃሉ ስብአይን ስብይተን ነበሩ፣ እቲ ወደም ከዓ ዓቢይ ስብ ክነቲ ደሕር ድማ ሐማሌን ተባህሎ እብኡ ሐማ አዲሱ ሌም ተብሃል ስለ ዝነበረት ከምዚ ኢሉ እዩ ሐማሌን አተባህላ ኢሎም ዩክንተዉልና ፣ ገላ ኾን ህም ወሌም ክብ ሌምን ክብ ክምን ዝውሉዩ እዮም ፣ እቶም ቀዳማት ዝነበሩ ብዘመን ናምናድ ዝብሉ አለዉ፣ እቶም ቀደሚኦም ዝነበሩ ዲናን ፋናን ይዘሃሉ፣ ዝውሉም ብወርቅን ብብሩርን ይህርሱ ነበሩ ፣ ደሕር ግና እቶም ምስባደሖ ንግሕቶም አብታትና ደቂ ኢትዮጵያ ባዳሪ ስለውን ከለውን አጥፍኦም ፣ ክብኡ ከምዚ ተባህላ ወዶ እዛ ዓለም ከንቶ ንዲናን ፋናን እኳ ዘይኮነቶም ተባህላ ።

ብድሕሪኡ ዘርኢ ስብ ኖባ ስለው ንኣቶም ዝፈረደምም ንብምድራ ክዳኖማ መሊኡም አለዉ፣ ዘርኢ ዲናን ፋናን ክብዚ ምድርዚ ጠፊኡም ፣ ነገር ግና አብ ምድሪ ባረንቲ ከምኡ ብሸንኻ ምፅራብ ምድሪ ሱዳን አለዉ ገላ ከዓ ብሸንኻ ደብብ ኢትዮጵያ መንገዲ ፣ ወርኒ ብገስጋስ ዝርከብ ምድሪ ሕጅም አለዉ፣ ብድሕሪ ነዊስ ጊዜ ከዓ ደቂ ያፅቆብ ምስ ቀዳማዊ ምኒልክ ፲፪ አጥቀት ዝውሉዩም ባብኻፍሎም ምስቶም ቀደሚኦም ዝነበሩ አብታትና ደቂ ኢትዮጵያ ብምውላድ ተሓዊሾም ሐሐደ ስም በሐደ ንጉሥ ተጠርጊኖም ኢትዮጵያ ይብሃሉ ።

ም ም ዳ አ መ ድ ኒ ና ብ ዚ ም ድ ሪ ሐ ማ ሌ ን

ም ፅ ራ ፍ ፲፫ ።

አብዚ ምድሪዚ ፍልም ዝአተወ ወዲ ንሉቕ መሮኒ ይባሃል ነብረ ንሱ ቀደሚ አብዚ ምድሪ ምምጽኡ እብ ደብረ እንዳ ሥላሴ ፃዕዳ እምባ ነብረ ፣ ክብኡ መጸኢ እብ ገሽ ናኾም ተቐመጠ፣ ሽሁ እዚ ምድሪ እዚ ዱር ፀሊም ጠላ ነብረ አም መሮኒ ከዓ ዓዲ ክገብር አብኡ ሐረፍ ፣ አብኡ ክይኑ ንመርዘ ንኹሉ መተሕት ይገዝል ነብረ ፣ ንሱ ከዓ ያ፣ ወዲ ወልደ ንማሉቕኒ ንሉቕኒ ፣ ሠልስተኡቶም ምስ ዓብደ ማሉቕ ክብ አገዋቲ ተፈልዶ ንምድሪ እክለ ንዛይ አተወ ፣ ፋሉቕ ከዓ አብ ዓመጸ እትዩ ተቐመጠ እቲ ፎይ ንምም ግና ምስቡኡ ተረፈ ፣ ፋሉቕ አብ ዓመጸ እትዩ ንኸንቲብ ደም ባዘን ወልደ ፣ ከንቲብ ደም ባዘን ንጅ ወዲ ወልደ ንዛኖድኒ ንወረደ ምስረትኒ ንተኾ ሥተ ብርሃኒ ንኸም ረጽምኒ ንኸም ረጥብኒ ንዚ ደልኒ ፣ ቢ ደል ግን ሐድኒ ያብሉን ፣ ክብዘም ኾዱኾተ አስዋተ ዛኖይ ንደቀ ተኾምኒ ንቤተ አብደን ዝፈረዮ እዩ ፣ ተኾሥተ ብርሃን ከዓ ንዓዲ ንአምን ዝፈረዮ እዩ ፣ ሽም ረጽም ከዓ ንዓዲ አክሎምኒ ንደቂ ዘርኡን ዝፈረዮ እዩ ፣ ሽም ረጥብ ከዓ ፈራይ ክሎም ንደቂ ተዓውቀ እዩ ።

ጫሉቕ ከዓ ዝርከበም ንሱ ዝፈረዮም አብ ገሽፍኾም አለዉ ፣ ክብኡቶም ዝውሉዩ ከዓ ብብዘውም ንጣር ንጣር አብ ምራዶን አብ እክለ ንዛይን አብ ክልኑ ዓድን አይሰኡን እዮም ። መሮኒ ፍልም ናብዚ ቀደሚ ምምጽኡ አብ ዓዳ ደምቢ ያ ዓደም ስራ ምስ አቡኡ ንሉቕ ነብረ ፣ ደሕር ግን አብ ብረኻ ብኒ ዓመር ይቐመጥ ነብረ ፣ አብታት ከዓ ክምዚሎም እዮም ዝውሉዩ ፣ ንሉቕ ወዲ ስና ወዲ ዳግማይ ማናብ ዳግማይ ማናብ ወዲ ንጣ ጉማ ወዲ ስናል ፣ ስናል ወዲ ሽም ሽማ ፣ ሽም ሽማ ወዲ ማናብ ቀዳማይ እዩ ፣ እዚ ማናብ እዚ ስደ እዎን ዜተ ስቡ እዚ ቡ ክብ ደምብዩ ክብ ዓዳ ንምድሪ መታሕት አትዩ ስጋብ ክሰላ ምስ ደቁ ከብሉል ፣ ደቁ ከዓ ርስቲ ክደሐኩ ብዘካን እዎን ነበሩ ፣ ክብዚ ማና ብዚ ከዓ ንላዕሊ ዘሎ ወልዶ ስጋብ ስኣል ወልዶ ፣ ቁስ ስጋብ ቀዳማይ ማናብ ዓቢ ወዲ ያፅቆብ ዘለዉ መጸኢፍቲ እስራኤል ንኸሎም ብብሕደ ይቐርሱም እዩ ፣ ገላ ከዓ አይፍል አብታት መሮኒ ከምዚ እዮም ይብሉ ።

መሮኒ ወዲ ንጣ ፣ ንጣ ወዲ ንሉቕ ፣ ንሉቕ ወዲ ብሩኽ ፣ ብሩኽ ወዲ ሽማ ንጉሥ ፣ ሽማ ንጉሥ ወዲ ደም ባዘን ፣ ደም ባዘን ወዲ ቆርባት ፣ ቆርባት ወዲ ሃማ ፣ ሃማ ወዲ ቀዳማይ ንሉቕ ፣ ንሉቕ ወዲ አፈ ወርቅ ፣ አፈ ወርቅ ወዲ ስኣል ፣ ስኣል ወዲ ወልደ ቁስ ፣ ወልደ ቁስ ወዲ ማናብ ዳግማይ ፣ ዳግማይ ማናብ ወዲ ደም ሽማ ፣ ደም ሽማ ወዲ ማናብ ቀዳማይ ፣ ማናብ ቀዳማይ ወዲ ያፅቆብ ፣ ከምዚ ገይሮም አብታት መሮኒ ይቐርሱም ፣ መሮኒ ወዲ ሽማ ፣ ሽማ ፣ ሽማ ፣ ሽማ ፣ ደም ባይ ፣ ደም ባይ ወዲ ያፅቆብ ዳግማይ ፣ ያፅቆብ ዳግማይ ወዲ ሠመረጌን ፣ ሠመረጌን ወዲ ማናብ ክብ ደም ባይ ፣ ዝመጸ ደም ባይ እዩ ይብሉ ።

ደቂቅ ልብ ቀጭን

ከምዚ እዩ እቲ ሐደ ጅራተ ቀጭን ምስቲ ክልልይ ተወ. አንገስ ጅር ከዕድፍም ባቲ ዓራቲ አባታቶም ተስፋ ቆይመም ክብ ለስታ ንምድሪ ወራዳ አቲዮም፡ ናብኡ ፈታው አብታቶም ክብ ቅድም እመን ጌላ ናይ ሐፀይ ይተባረክ ክብ ዓሊት ባለው ገወላዳ ደጊዮት ድብዕል ገዘሃሉ ገዘኡ ምሉእ መረብ ምላሽ አብ ተሽላ ወራዳ ሃብ፡ ንሶም ክዓ ድግዝምኑቶም ክብ ሐፀይ ለሊብላ አባ ሐፀይ ይተባረክ እዮም እተቐበልዎ፡ ክብኡ ጅራተ ቀጭንን እምበኣ ጅርን ምስ ደግዮት ድብዕል፡ ቁሩብ እዋን ምስ ተቐመጡ ብኸልን ዪጅዩ ዓ-ም ጅራተ ቀጭን ክብ ነወ. ተፈልዮ አብ ትግራይ ክይኑ፡ ሐንቲ፡ ሰብይቲ፡ ክብ ነገደ ዮሐንስ ለተውልድ ዮሐንዩ ንፀ ወዲ ወልደ፡ ስይ እገላ ደንብስ፡ ጃይ እገላ ሐዊን፡ ሮይ እገላ ሐመስ፡ ስይ ነባ ወረደ ምስረቲ ነዚኦም ወለደ።

ክብኦም ዘርኡ ወረደ ምስረቲ ገደረዮም እብ ዓጋመ አለወ፡ ምስእኦም ቀድሞ አብኡ ገዘብሩ ክብ ነገደ ዮሐንስ ገወላዳ ምስእኦም ተሐውሾም ብሐደ ሽም ደቂ ወረደ ምስረቲ ይብሃሉ አለወ፡ ከም ዘለወ ዓጋመ ክብኡ እዮም ገዘሃል፡ ደቂ ወረደ ምስረቲ ራቲ ሐንክ ስምይተ ስመን ይብሃሉ ፤ አኅዋት ነበሩ፡ ዘርኡ ስመ አብ ዓጋመ አለወ. እኒ አይብ ቆርቢ ገዘሃሉ አኅዋት እዮም፡ ስምይተን ሐንክን ግና ክብ አስቀዳም ተፈልዮም ፋሕ እሎም አብዚ ምድሪ ሐጭኤን አለወ፡ ገሊኦም አብ ትምዘኡ ሐይሎ ዓድታት አለወ፡ እዚኦም ከዓ ክብ ወረደ ምስረቲ እዮም፡ ክብኦም ከዓ ክተፈልዩ አኅዋቶም አብ ድራቅ አለወ፡ ከምኡ ክዓ እዞም ላምዳን ዓዲ ደጊዮት አስካርን አኅዋቶም እዮም፡ እገላ ሐዊን ከዓ ገርዘበም አብቲ ብሽመ- ገደዋታ ዘሎ ዓዲ አለወ።

አኅዋቶም ክዓ ሐክሊደም እብ ክሉ አርተራ አለወ፡ እገላ ሐመስ ከዓ አብታ እቲ ወልደላ ክይኑ አብ እገላ ስጋብ ሐይሎ ትውልዲ ምስ ሰደሑ፡ ብዘመን ሐፀይ ዘርኡ ያዕቆብ አብ ክሉ ምድሪ ሐፀሻ ሐሐልፉ ገላ ናብ ጣዖት ገላ ናብ ዘር ገላ ናብ ገዘል ዮምልኹ ነበሩ፡ ባዚ አዋን እዚ ንጉሥ ሰዕሎም አኅዋት ነቲ ጣዖታት እናታዎም ነባራት አራዊት እናቋተሉ ብዘኅ ሁተ ክርስቲያን እናተሸሉ ይግደሙ ነበሩ፡ ነቶም ገላውኦም ከዓ ብዘኅ ህያብ እናሃሉ ቢዱ ነዚ ከምዚ ዘአመሰሰ አምልኮታት አጥፍኦም አሎም ናብ ክሉ ህገር ይፍገውም ነበሩ።

ንሶም ከዓ ክብ ሽዋ ናብዚ ሕጂ ደብረ ማርያም ገዘሃል ዘሎ ብፅ ሽሕን ፀጌሽ ዓ-ም መጸኢም ባዚ እዋንዚ አብ እገላ ሐመስ ብርቱቅ ነባር አራዊት ገዘል ከመ ሐሱም ጌሩ ይቆደዎም ነባር፡ ክብቶም ጌላወ. ሐፀይ ዘርኡ ያዕቆብ ሐደ እግን ገዘሃል ብርቱቅ ነፍጠኛ ነባረሞ ንሱ ክዓ ነዚ አራዊት ቀተሉ በዓልቲ ዓድ ንፋስ ገል መረቅ ክብኡዮም

አብኩደ ወይከዓ አብኩዮት ገሽማ ንዓላ ዮእትዩ ተቐመጠ ክብኡ ከዓ ፀ ወዲ ወለደ ሽዋም ክዓ ከምዚ እዩ። ስይ ንጉራቅ ገደረዮ ተዋሕሶ ይለሃል — ስይ ነውልቅ ደሩ ገደረዮ መርጺ ይበሃል — ፎይ ንኩር ባርያ ገደረዮ ስለብ ይበሃል — ስይ ንዓራቶ ገደረዮ ይሕሽ ናይዝጊ ይለሃል።

ነዚኦም ፀ ወልደ አግነ ባዚ ከምዚ ብሰባይቲ መራቲ ሐንን ተራሠተን ስለዚ እዚኡ ቶም ባቲ ናይ ጥንቲ ወለደኦም እገላ ሐመስ ክብ ጅራተ ቀጭን ክብ ሐፀይ ይተባረክ ክብ ነገደ ዪጅ ላስታ ክብ መራ ተክል ሃይማኖት ዚውለድ ንምዃኖም ክብ ብዘኅ ዘን ታታት መጻሕፍተን ክብ ዓብይተን ይገገር፡ ቤሐዓረኡ ናይዚ ወለደ እዚ ዘንጉኡ ዘጽግላ አብ መጽሐፍ ልማድ እብው ክተርእዩም ትኸሉ አቲም።

እዮም አብቲ ምድሪ ገዘብሩ ይባራ ገዘሃሉ ነታ ንሎም ምስ እእተወ አግነ አብ ምጋር ዛብዩ ገዘሃል እለባ፡ መራቲ ክሊዓውታ ሐዶት እዋን ምስ ደንኡ ናብ ማይ ዓሳብ ተቐመጥ አሎም ይባራ ወረደ ሀብም፡ እታ መኻን ስጋብ ሎማ ናልጥቲ እያ ማይ ግሳስ ወይ ክዓ ማይ አድጊ ትብሃል።

ንሶቶም ግና መታን ዓሳ ክትቀትሎም አሎም ብጎርሐም እዮም፡ እንተኾነ ግና ንሳ አታ ሰባይቲ ነታ ገዘበርሞ ጎርሐ ቶሎ አላ ፈለግታ ንክድ አብ ክልኦ መኻን ንልቀቕ እዚ ምድሪዚ ዓሳዊ እዩ አላ መሽረቶ።

ንሱ ከዓ ደይቲ አትብሃል ክልዚ ነዘረቶ እሞ ንኺደ ደድከሪ ደይቲ አሎም ደድከሪ ክልበም ተሰገሱ፡ ንሳ ከዓ መራሐቶም ናብ ሐንቲ ጠሊ ዘለዋ ማይ ሽም ገዘሃል ስፍራ አጎቶም ገላ ሐይቶ እዋን ናብኡ አፀርፍ አብሎም ፀጊሎም ክዓ ናብታ ቀቋኡ ዘላ ሽረን ወግኦም ምሽቶ ሐዊ አንዲድ አላ አብታ ያር አቲ ባርያ እዩ ገሽመን አሎም ተዛራረቡ ሃሃሉ አንሃትላ ሐዊ ትነድድ አላ አብታ ያር አቲ ባርያ እዩ ገሽመን አሎም ተዛራረቡ እሞ እታ ብታ ስጋቅ ለይቲ ሎማ ኩር ባርያ ተብሃል።

ባዚ ምኻንደት እዚ ትጽዋታ አላ፡ ናብኡ ከይኑ አግነ ነዘም ፀተ ወዲ ምስ ወለደ አብኡ ሞተ፡ ተዋሕሶ ተክል ዮሐንስ ደቂ ተክል ዮሐንስ ንጉራቅን ዓዲ ጎዕልጎዕን ገደረዮ እዩ።

መርጺ ነውልቅ ደሩን ንእምዑርን ንደንግልን ገዩ ዓዲ ገደረዮ እዩ፡ አብኦም ግና መርጺ ሽሎ ብሽም ወዲ ደቂ አድመቕም እናተሰዘሉ ይጽውዑ አለወ፡ ዓራቶ ክዓ ደቂ ዮሐንስ ናይዝጊ ክልወ. ባቲ ባትኡ ወይ ከዓ ባቲ ክልልይ ሽሙ ደቂ ጋሕር ይብሃሉ።

ስለብ አብ ኩር ባርያ ንሱ ገዩት ወለደ ንተዓረግዎን ንኃይላገዎን ንመሐረግዎን ወለደ፡ እቲ ሃልልዮም መሐረግጊ ንገብራት ወለደ ሕጂ ብሐደ ሽም ኩር ባርያ ደቂ ገብራቲ ተብሃሎም ይጽውዑ አለወ።

ም ፅ ሬ ቲ ነፅ ::

ወ ለ ዶ ደ ቀ ሮ ብ ራ

እነም ሮብራ ዝብሃሉ ሕዝቢ ከምቲ ቀድሞ ሓብ ክልእ ነጽ ሓብዚ መጸሐፍ እዚ ተጻሕፉ ዘሎ ክብ ወረደ ምሕረት እዮም ዓላዶቶም፡ ወረደ ምሕረት ዘርኹ ብሓደ ወገኑ ክብ ጅራቲ ቀጭን ክብ ላባት እዩ፡ ወረደ ምሕረት ንፀ ወለደ ንስመን ንስሕንብታን ንሓ ክንን ንመስመርን ንሮብአምን ነዚኣም ወለደ፡ ከምዚ ሓብ ላባላ ተጠቓኑ ዘሎ እና ደጋጋ ምና ንስምዮ ዘበጥና፡ ለነን ንኸምዘለልዉ ዓጋመ ዘፈረዩ እዩ፡ ከመ ክዓ ንእገላ ሐመስን ንእገላ ደገብን ንእገላ ሐዲ ንን ንእፎብን ንእገላ ወለስን ወለደ፡፡

እገላ ሐዲ? ዝብሃሉ እኒ ጭዖ እኒ ዓዳ ብረ እኒ ዓዳ ዕቀብዩ እኒ ዓዳ ዶረርቲ እኒ ዓዳ ኔምረዶ እኒ ባዕልቲት ከምዚ ሓሎም እዮም ዘርእኹ እገላ ሐመስ፡ ሮብራ ክዓ እኒ ትኩልን እኒ ንዕደቲትን ንኸሐን ንዓዳዳን ንዓዳ ምስፀን ንጭሮ ሕፃን ንዓዳ ንዓብን ንውግስን፡ ንላ ክዓ እብ ክርእርዩ ከምዚ ሓሎም ንዓዳ ሮብራ ይበሃሉ ናብቲ ላባላ መጠረፊኣም ግና እብ ዘለዉ እሊዮም ደቂ ከመ ይበሃሉ፡ ሓኅዎቶም ከዓ ሓሕሊፎም ንጭር እብ ክልእ ስልወ፡ መከመር ክዓ ንዶርግ ዝፈረዩ እዩ፡፡

ም ፅ ሬ ፍ ነፅ ::

ዘ ር ኣ ሐ ወ ያ

እነም ዓድከመን ምልጋእን ዝበሃሉ ወለደም ክብ ናደ ጭንቲ ክብ መራ ትክለሃይጭ ጭንቲ ቤት ቛጌ እዮም ክተማእም መስፍናቶ ነብረ ደኅር ግና መራ ትክለሃይጭን እብ ወረሰ ንኸሎም ቤት ጠልው ዓላት እዳኡ ብኣዋጅ እኩቲት ከም በዓል ድሕን ከም ፅረ እም ምስ ተዓፀረ ሰቡን ጭንቲ ሕጻን ንትግራይ እቢሉ ናብ ሓፀዶ ድልናነድ ሕተወ ዘሎ በረካ ምቕየቃየ ተዳሕፎም ዘለዉ ነጋው ራረዩ፡፡

መውጫእታኡ ግና ጅራቲ ቀጭንኒ እንበላ ጅርኒ ክልቲኣም ሓኅዎት ክብ ላባታ ናብ ሊሉ ሕንዝም መስተ እናቡተደ እናቶዎታጠና ናብቲ ፀድረ የፀዝሮም ነብረ፡ ክብሎቶም ዝእ ሠራዩ ናብ ደጊያት ድብስል እትዮም ነጭስ እዋን ተቃመሎ፡ እቲ ንእሹዶ ኅወ ግና ተወ ሓደኻ ሰዓድ ወረ ዘደብሎም እልቦ ክትትር እዘበሎም፡ ከምዚ ንኖ ጅር ንደል ሕን ብፀሉ እንበላ ጅር ምስ ደጊያት ድብስል ተቃመመ፡ ደጊያት ድብስል መውለዶም ከምት ሓቡኡ ሕን ሓደ ሰብእይ ብብዙፍ ግንልዮ ዘይብሉ ነኛሉ ኸፈሰ፡ ክብዘም ዓላት እዳኡ ፍልም ስብዚ ዝሓለፈ ነጽ ዝጠቐስናዮ ክብ ዓላት በለው እዮም በቲ እዋንቲ ዝሓሰት ሓደ ሰብእይ ንላርጌት ፅወር ዝበሃል ጐርዝ ናሉ መራሕቶ ድክር ክሉ መደኡ ናብታ መረብ ምላሽ ነብሩ፡፡

ሠራዩ ብፍላይ ርስቶም ነብረት፡ ውላዶም ለንቲ ንል ቅድስት ሐና ትበህል ነብረ ንሐ ከዓ ፍልም ይኖርጥር ስል ዝብዘረ ዅን ናሉ ከምዚ የላ እዚ ዓላ ሕንጋይ ጉዳ እክሎም፡ ንላ ንእንበላ ጅር በቲ መልካውን ጉብግንኡን እዚያ ንክትራኸቦ ትብህኅ ነብ ባህ ስላየንን ጭርወርው ደእ የለኒ የላ፡ ንላ ከዓ ሓትባ ስብላ ዓላ እዚኣ ሕክቱ እምበር ረት፡ ደኅር ግና መውጫነትኡ ከምቲ ዝበሀንን ረኸባቶ ክብኡ ከዓ ሓደ ወዳ ወለደት ዝወጽእ የልቦን ምስበሉዮ፡ ንሐ ክስ እታ ዝጥርጥራ ዝነብረ ሓብ ከብዱ ጠብሎኹ እሊላዮ

ለሞ ነቲ ቐልህ ብብዙፍ ጥንቃቄ ብሕቡእ የፀበዩዮ፡ እዚ ውሉ ክኸውን ክሎ እቡእ እይረልጡን እዮም ዝነበሩ፡ እቲ ሕፃን ሓገዩ ምስ ፈርዘን ሓብ ተኸላ ክሉ ሣፀ ክትሐ እንተ ተዓወተ ንሐ ዘለም ጋንታ ይስፈሩ ዓወት ንፅኡ ትርእ ነብረት፡፡

እዚ ውሉ ክኸውን እቲ ደውታ ክትሐ ንምርእይ ደገዝማቲ የጋዓዓም ነብረ፡ መጠ ረኸትኡ ግና ደገዝማቲ እዚ ውሉ ላቦ ዝስፀር ቐልዓ ወዳ መን እዩ ሓሎም ነዳም ዓብ ይቲ ሰባት ምስእም ዝነበሩ ሐተትዎም፡ ንሓቶም ከዓ ብሓደ ቃል ከዕይኖም ከምዚ የል ሎም፡ ንዕይታይ ገለ ክይተገብሩ ቃል ኪዳን እተወለደና በሉ ክንግረኩም የልዎም፡ ቃል ኪዳን የእተውዎም፡፡

ዶሐር እዚ ሕፃን እዚ ወዳ ቅድስት ሐና ንልኩም ክብ እንበላ ጅር ዝወለደዮ እዩ ሓሎም እዶም ዓብይቲ ሰባት ምስ ነገርዎም፡ ደገዝማቲ ከዓ ከምዚ ዝበለ ነውረ ሓብ ቤተይ ንምንታይ ተረጸመ ሓሎም ከም ሐቁ ተናደዱ ከምታ ቃል ኪዳኖም ደ ደገዝማቲ ትም ይበሉ ብስርቐርቐቶም ምስ ሓደጎም እነስ ጅረደ እንክ እዩ ዝቐተልኩ ሓሎም ድኅር ግና እቲ ስርቐርቐቶም ምስ ሓደጎም እነስ ጅረደ እንክ እዩ ዝቐተልኩ ሓሎም ሓዚዮም ተጠግቡ፡ ዶሐር ግና ነቲ ቁልዓ ጅር ገደላ በልዎ ሓሎም ስመይዎ ከምዘሎ ሀብቶምን ርስቶምን ኸመቶምን ንመዳ ንሎም ሓቀዩ እንገረጮ ንምድረ ሠራዩ መረብ ዓብ ዝእግሩ ክዓደ ደረብ ምላሽ ብምፅራብ ዓዳ ብርዩ በንዓም ገወጡኡ፡ ብደብሎብ ሓር ጭዝ ዝረገጸ ከምዘሎ ደጊያት ድብስል ንጅር ገደላ ሓውረኸዎ፡፡

ዶሐር ግና ደገዝማቲ ግብረ ንጉም ሕጄም ክብ ባስሪ ዝመዳ ብብዓይነቱ ጃቫ ስዩዳ ኸምዓ ምንጻፍ ግብረ መርፍስ ወርቁ ጸጸው ብዙፍ ፈርጊ እዚ ውሉ ብብዙፍት ሓንበስ ሕፅዒኖም ንዓደም ሓራ ናብ ደቡብ ሓትቶእዩ መንገዳ ዩተ ወርጌ ብኸሐን ዩጅጅጅ ዓመተ ምሕረት እቢሉ ናብ ሓፀዶ ይክተዮ እምላክ ምስኪዱ ደጊያት ድብስል ገለ ሓደት እዋን ዓብ ሐጫ ሞቶ፡ መቓብሮም ግና እብይ መኻን ምስኪኡ ሓደኻ ዝፈለጠ የልቦን ዘመት ብኸሐን ዩጅጅጅ እቢሉ እዩ፡ ዶሐር ግና ንሐ ጅር ገደላ ከምቲ ዘረብ እዘሐንኡ ዓረቲት ምስ ሕጫ ሞቶ፡ መቓብሮም ግና እብይ መኻን ምስኪኡ ሓደኻ ዝፈለጠ የልቦን ዘመት ነዘም ክተሎም ዓብ ምስ ንእሹዶ ደቂ ሓንበትኦን ተባብትኦን ሀይ እተወ በልዎም

ሠራዩ ናብ ደጊያት ድብስል እትዮም ነጭስ እዋን ተቃመሎ፡ እቲ ንእሹዶ ኅወ ግና ተወ ሓደኻ ሰዓድ ወረ ዘደብሎም እልቦ ክትትር እዘበሎም፡ ከምዚ ንኖ ጅር ንደል ሕን ብፀሉ እንበላ ጅር ምስ ደጊያት ድብስል ተቃመመ፡ ደጊያት ድብስል መውለዶም ከምት ሓቡኡ ሕን ሓደ ሰብእይ ብብዙፍ ግንልዮ ዘይብሉ ነኛሉ ኸፈሰ፡ ክብዘም ዓላት እዳኡ ፍልም ስብዚ ዝሓለፈ ነጽ ዝጠቐስናዮ ክብ ዓላት በለው እዮም በቲ እዋንቲ ዝሓሰት ሓደ ሰብእይ ንላርጌት ፅወር ዝበሃል ጐርዝ ናሉ መራሕቶ ድክር ክሉ መደኡ ናብታ መረብ ምላሽ ነብሩ፡፡

ንዚያ ሊሉ ሐፍተላይ ሊሉ ተበገሙ ስታ ስፍራ ክፍ ሊሎሙላ ዝክበሩ ምስ ንሉ ሐንኻን የፍርዱን እዩ፡ እዋኑ ምስ ሐሰሰ ግና ነበረ ደሌሎ እምበር ክልል ሐድጊ የብ ስጋብ ለይቲ ሎም ኸማ ሐፍተላይ ትበሃል = ናብ በረካ ጥቓ ዓዲ ጐርቶ መንጎ ጐመሮ ኑን፡ እነ ግና ንዓህ እንተ ለስተኹ ክባኹ ብዙኃት ነዛ ምድረ ዝኸይኑ ክውሉዱ ዘላ ስፍራ እያ፡ ብድሕራሉ ንብርሂት ፅወር ንሉ መሪሐቶ ክህድም ክሎ፡ ጅር ገደላ የም ዘርኢ ናትና ከዓ ፅውዒት ኩኹ እየም ሊሉ ምስ አተባባዒ፡ ንሱ ከዓ እቲ ንብርሂት ፅውር ቶሎ ክብ ዘለዎ ደሊኹም አምዳኤላይ ሊሉ ብዙኑት ፈረሰኛታት ምበላ ለቡሕ ናብ ክብዳ ጠብሎቑ ሊልዎ ባእ በእ ብግብሪ ምን ምስ ለቡሕ ምስ ተራ ለእኹ፡ እታ ጐርዞ ንል ብርሐቑ ፈረሰኛታት ናብሐቶም ንደም አናጋለቡ ክመዱ ራክ ኸባት በብታራ ንጂ ወዲ ወለደት ኸዋም ከዓ ክምዚ እየም።

የቁ ሐውዶ ፤ ልይ ንውተሮ — ልይ ንደንከላይ — ስይ ንራይሕ — ስይ ንቀስተ ነቡሕ ነገረቶ እዋ ክይረኸብም ክለወ ክብ መንገዲ አላገሪም ናብ ሐንገጉ ኸንጭር

ዚይ ንዓጋመን፡ ነዚአም ንጂ ወዲ ክብ ንሉ ምስ ወለደ ደቂ እዚ ንብርሂት ፅውር ባንጎም ተሐዚእም ነቶም ፈረሰኛታት የሐለፍምም፡ እዋ ስታ አተሐብሎላ ባንጎም ስጋብድይ ንዓፅዓ — ስይ ንሕድን።

ለይቲ ሎም ማይ ማሐጥ ትብሃል አላ ናብ ጥቓ ዓዲ ኹም ዓንዳይ ፍልጥቲ እያ፡ ለቡሕ ኃዲሮም ምድረ ምስ ደብሐ ክብሕ ዝገምገሙ እዋን ድራር ምስ ክነት ናብ ጥቓ ታራ ዝብሃል ሱባኤ እዚአም ዝፈረደም ብዙኃት እየም፡ ክብሕም ደቂ ወተሮ ሠራዩ እምን ደረረ ትብሃል ዘላ ስፍራ ናብሕ ኃደሩ።

እታ በፍራ ናብሕ ዝበደሎላ እዋን ደረረ ባል ዝነበረት በዚ ምክንያትዚ ደረረ ዝብሃል ዓዲ አለወ፡ ዝተረፉ ደቂ እቶም ኸዳቲት አንዋት ተሐዋውኸም ናብ ሕረተ ትብሃል አላ፡ ክብዘ ስፍራ እዚሕ ገሥጊም ክኸዱ ወዲሎም ናብ ማፅረብ አተወ ወኛ ናብ ዓዲ ሐውዶ ዝበዝሐ ግና ናብ ጽንዓ ደግላ፡ ዝተረፉ አንዋቶም ከዓ ንሊአም ዝስተውሉ እዋን ፅሐይ ከዓርብ ክሎ ባል ዝሕተወ በዚ ምክንያት እዚ ስጋፅ ለይተኡ ሠራዩ ገሊአም ናብ ሕስሰ ንብይ ንሱ ናብ ሐማሊን ሐሐሊድም ከምዚሎም አብ ሎም ማፅረብ ተባባሰ፡ ንጽብሐቲ ክብ ማፅረብ ተላዲሎም ለንገይቲ ናብ ሠራወ ወይ ከግ ብዙን ዓድታት ተዛጎቶም አለወ።

ሠራዩ ዝብሃል ልዕላ ማይ ምራኻት አብሐ እትዩ ንብርሂት ፅውር ምስ ንሉ ሐያሱ ናይ ጥንቲ ዓይም ቀደሚ ሂደ ምት ክብ ሎሚ ከም ዘሎ ምድረ ሠራዩ ናይ አብ እዋን ምስ ተቐመጠ ብፅወሩ ክሎ ስጋብ አንገብ ቀይሎ ይበሃል።

ደሐር ግና ንሱ ንብርሂት ፅውር ዘይጥብብ ተጣቢቡ ከምዚ ዝበረ ነታ ጐርዞ ንሱሕውረብም ስጋብ ለይቲሎም ነም ሕጂ ዘለወ ዘርኢ አድከመ ምልጋእን ርክቶምን ቆርብት ዝብላ ከደና እዋ ናብ ፅዳጋ ኪዲ ዙሪ ሊሉ ለእኻ ንሱ ከዓ ከምቲ ለቡሕ ዝሰግዝሎቶምን ከይኑ አሎ፡ ክብዚ ዛንታ ሐውዶ ከምዚሎ እዩ እዋ ጠፈኡ ዝክበረ ዓልት ለኻ ቆርብት ዝብላ ተኸዲና አብቲ ፅዳጋ ክትዘውር ውዲላ ንገዝላ ምስ ተመልሰት፡ ጐርብርሂት ፅውር ክብ ንሉ ንጂ ወዲ ወሊዱ ዘርኢ ባል ዘለወን ጠፈኡ ዝክበረ ዘርኢ ባል አ.ሂ ንልይ እንታይ ክብሉኪ ወንሎ የላ።

ዘሐውዶ በዚ ምክንያት እዚ ስጋብ ለይቲሎም ዘርኢ ሐውዶ ይበሃሉ አለወ።

ንሱ ኸዓ አታቦ መስሐቕ ስብ ክይን ተክል መዓልቲ ውዲለልክ ግዲ መዳእኩ የለተ ሕጂ ግና ክብ ጅር ገደላ ንታሕተን ንጂው ዘሎ ከምዚ እዩ፡ ጅር ገደላ ንሰርቢ ደም መልጅ ከዓ ክልእይ ናብ ሐውዶ በታ መዓልቲ ፅዳጋ ከምታ ፈለማ እተኸድንታ ቆርብተወለደ፡ ሰርቢ ደም ንሕልፊ ደም ወለደ፡ ሕልፊ ደም ንሶብ ከምዓንቃ ወለደ፡ ስብ ዝብላ ክዲኑ ኪዲ ናብ ፅዳጋ ሊሉ ለእኻ፡ ንሱ ከዓ ከምታ ቃል ለቡሕ አብ ፅዳጋ ዝውርኩም ዓንቃ ንሕስተናእይ አስተናእይ ንሕስላ ጽዮን ወለደ፡ አክላ ጽዮን ንል ሕመድ ቀኑፅ ውዲላ ናብ አቡሕ መጽት፡ ንሱ ለቡሕ እንታይ የሎኹ ንልይ የላ ክብ ፈለማ ሎሚ ስተቐረር፡ የሊትዩ ንአድከመን ምልጋእን ንክልቲ ወግንታ ወለደ። ሕዘም ማናቱ ዝፈረ ኸ አሎሙኒ ወይልይ እታ ናይ በልምሆይ እንድያ አናበሉ ክንድቲ ዝእክል እይሐፊ ደም ቀድሮም ለዚዮም ብዙሐት እየም።

ርኩን የለቶ።

እንደገና ናብታ ስሙና ከዓ ከም ልማዓ ምስ ቆርብት ዝብላ ንፅዳጋ ወረደት እ፡ ተኸን እቶም ስብ ገላ ከይበሉ ትም አሎም ነናብ ውራዮም ከይደም፡ ንሱ ከዓ ከዩ ሐነኸት ንገዝላ ናብ አቡሕ አተወት እዋ አታቦ ሎምስ አብገ፡ ፅዳጋ እንተ ዘርዘብ ፅደብ አሎም ገለኳ አየሉንን አላ ተሰብኻ ነቡሕ ተክረቡዮ፡ ንሱ ከዓ መታን ዓልታ፡ ኸም አቡታቲ ክይበትኩ ሊሉ ንልይ ንዲ ክእትወኪ እዋ ዘርኢ ክንሐድማ ሊሉ አለዘዘ ንሱ ግና አንታቦ እዚ ስብክ እንታይ ይብላና እገብ መኸርክ ደል ሐድጎ አላ ንረልሎ አዝያ ተናደደት።

ንሱ ግና ነቲ ዝሐሰበ ክፍጽም ባል ዝተገደሰሉ ንዓሕ ሐድ ምሳላ ከምባለላ ፈተሞ ለዝዮም ውሕዳት እየም ዝርከቡም ከዓ አብ ማይ ጸልፍ ዓዲ ድራር ዓይኒ አብላ አለወ። እዋ ከምዝ የላ እቲ ንልይ አብዚ ዓለምሳ ብሐድቲ ውሉ ነገር ንእዋኑ ክትገብሮ ክሎኻ

ወለደ ደቂ አንበሳ ጅር ወዲ ጅር ገደላ።

ዘርኢ አድከመ።

ም ፅ ራ ስ ፍ ነገ።

አድከመ ዝወለደም ስተ ወዲ እየም። ል በግዓዲን — ስ ደፅዓ — ስ ሥእላ ጽዮን ከምዚሎም ስተ ደቂ አድከመ ዓቢ ይበሃሉ ነበሩ፡ ክብዚአም ጸፅዓ ዝፈረዮም ዘርኢ ከምዚሎም ውሕዳት እየም ዝርከቡም ከዓ አብ ማይ ጸልፍ ዓዲ ድራር ዓይኒ አብላ አለወ። በግአዲን ዝፈረዮም ክላ ንገብሩን ንባሕርን ወለደ ክብዚአቶም ባልጅ ብዘበን ሐፀይ

ዓምደዮረን ናብ አተሽም ወዲ ሕዝባዊ ተላትያ ንተስፋዶሮን ንሓደ ምስ ወለደት ገራዶ ንሓርያሕ ወለደ ሐርሳይሕ ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ንፍብሃ ወለደ ፍብሃ ድማ ሞተት ፡ አተሽም ከዓ ቅድሚኒ ዓዲ ቆንገ ምእትው አብ ስብጣ ክይኑ ንብሕር ምስ አላ ንገብጣርያም ወለደ ፡

ተወ አብ ዓዲ ቆንገ አትዩ ብፍቓድ አብ ናፍር ቤተ ክስያን እንደ ሚካኤል ሠርሐ ሽመት ከንቲባ ሐንቲ ከዓ ናብሕ ሐሰረት ።

ገብሩ ሐው ባሕር ነፃተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንክፍለ ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ንገላውዲያስ — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ንዘአም ፅንሥል ማርያም ዝፈረደዎም ከንድቲ ዝአክል ብዝሐ ዮብሎምን ዝርከባም ዓደቂ ዓርባን ዓዲ ገብሩን ዓዲ ያቸሊን ዝበሃሉ አብ ሠራዩ አለው አላቶ ዶም ከዓ ክብዚአም ዝኾሩ አብ ሽራ ዓዲ ደጊያት አብርሃ ወለደ ሥርኤል፤ ከምኡ ከዓ አብ ሐሐይሌ ትግራይ ዘርሒ ገብሩ አለው ።

ዘርሒ ሥሕልደዮን አቲ ፎይ ወደ አድመክ ንሱ ዝፈረዮም አዝዮም ብዙሐት እዮም ሥሕልደዮን ንሩስ ብሌን ስገደ ንሓደ ወለደ ፍብ ሐሌን ስገደ ከዓ ንብገሕደዮን ዳቸር ወለደ ባገሕደዮን ዳቸር ከዓ ነፃተ አወዳት ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ፎንተስፋ መዋኢን — ፅንክርስቶስ መዋኢን ነዚአም ፅንሥል ማርያም ፅንሥል ማርያም ፅንሥል ማርያም ዝፈረዮም አዚዮም ሓደጉ እዮም ገላአም ዓዲ ሽለሙን መራገዝ ገላአም ከዓ ናብ ትግራይ አለው-ዎም ።

ደቂ አካል ዳዴ ከዓ ዝርከባም ድርኩን እዮምን አለው ። ዘርሒ ተስፋ መዋኢ ከዓ አዝዮም ብዙሐት እዮም ።

ንሱ ተስፋ መዋኢ ንገብሩ ሠራቀ ብርሃን ወለደ ገብሩ ሠራቀ ብርሃን ከዓ ንዓግግግግ ተስፋ ዳግግግግ ተስፋ ከዓ ሽመት ሓዙ አብሐ ሕጂ ቤት ንጉሥ ተባሂል ትቀዋሐ ዘላ አብ ጉሕጻሕ አብሐ ከይኑ ደገዝአ ነባረ ንሱ ዝፈረዮም ከዓ ደቂ ፅንሥል ማርያም ። ፅንሥል ማርያም ። ከምዚ አሉም ደቂ ዳግግግግግ ተስፋ ደብሃሉ ።

ክብዚአም ታዲያስ ንቴድሮስ ስብራን ንከሎምን ንደቡ ወለደ ቴድሮስ ስብራ ድማ ንማዕቀባገገ ወለደ ማዕቀባገገገ ክዓ ንፎተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ማዕቀባገገገ ደብሃሉ ክብዚአም ድማ ፈላሳ ዝፈረዮም ዝርከባ ወለደ ክብዚአም አቲ ሐደ ዘርሒ ሠናይ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ሰም ዓደ አስብሩን ንዓዲ ተካሉን ንክልተኡ ዓዲ ዝፈረዩ እዩ ፀብተይ ድማ ንፎተ ወለደ ሽማዳም ድማ ከምዚ ዝክስብ አዩ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ወለደ — ፅንሥል ማርያም አድክመ ። ከምዚ አሉም ፎተ ደቂ ፀብተይ ደብሃሉ ክብዚአም ዘመይ ዝፈረዮም ዝርከባም አም ዝሙሉዳ ሐሐልደም አብ ምድሪ ቆላ አደባላኡን እዮም ከምኡ ድማ አስቀዳም አብ ዓልኽ አለው ዘርሒ አስብሮምን ዓገባን ፎተኡም አላቀት ዝፈረደዎም ተሐዋውኾም አብ መራገዝን አብ ማይ ዳዕዳን አለው ።

አብ ደብረ ሣህልን አብ ክልኢዊን አደባላኡን እዮም አቲ ፅንሥል ማርያም ዝመደ ዝፈረዮም ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ፊትን ንተኸሊትን ንአብሕትን ወለደ ። ከምዚሎም ደቂ ሥብሐት ደብሃሉ ዘርሒ ፎተኡም ደቂ ሥብሐት ዝፈረደዎም ድማ ክብዚአም ፅንሥል ማርያም ክፍለት ንሀዝቀዩስ ወለደ ሀዝቀዩስ ንጉራደ ወለደ አፈ ዓዲ ሣምራ ቆላ ሠራ እኒ ዓዲ ባረ እኒ ሐደኽ ዓዲ እኒ ዓዲ ሊባን እኒ ዓዲ ፀር

ገራዶ ንሓርያሕ ወለደ ሐርሳይሕ ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ንፍብሃ ወለደ ፍብሃ ድማ ሞተት ፡ አተሽም ከዓ ቅድሚኒ ዓዲ ቆንገ ምእትው አብ ስብጣ ክይኑ ንብሕር ምስ አላ ንገብጣርያም ወለደ ፡

ተወ አብ ዓዲ ቆንገ አትዩ ብፍቓድ አብ ናፍር ቤተ ክስያን እንደ ሚካኤል ሠርሐ ሽመት ከንቲባ ሐንቲ ከዓ ናብሕ ሐሰረት ።

ገብሩ ሐው ባሕር ነፃተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንክፍለ ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ንገላውዲያስ — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ንዘአም ፅንሥል ማርያም ዝፈረደዎም ከንድቲ ዝአክል ብዝሐ ዮብሎምን ዝርከባም ዓደቂ ዓርባን ዓዲ ገብሩን ዓዲ ያቸሊን ዝበሃሉ አብ ሠራዩ አለው አላቶ ዶም ከዓ ክብዚአም ዝኾሩ አብ ሽራ ዓዲ ደጊያት አብርሃ ወለደ ሥርኤል፤ ከምኡ ከዓ አብ ሐሐይሌ ትግራይ ዘርሒ ገብሩ አለው ።

ዘርሒ ሥሕልደዮን አቲ ፎይ ወደ አድመክ ንሱ ዝፈረዮም አዝዮም ብዙሐት እዮም ሥሕልደዮን ንሩስ ብሌን ስገደ ንሓደ ወለደ ፍብ ሐሌን ስገደ ከዓ ንብገሕደዮን ዳቸር ወለደ ባገሕደዮን ዳቸር ከዓ ነፃተ አወዳት ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ፎንተስፋ መዋኢን — ፅንክርስቶስ መዋኢን ነዚአም ፅንሥል ማርያም ፅንሥል ማርያም ፅንሥል ማርያም ዝፈረዮም አዚዮም ሓደጉ እዮም ገላአም ዓዲ ሽለሙን መራገዝ ገላአም ከዓ ናብ ትግራይ አለው-ዎም ።

ደቂ አካል ዳዴ ከዓ ዝርከባም ድርኩን እዮምን አለው ። ዘርሒ ተስፋ መዋኢ ከዓ አዝዮም ብዙሐት እዮም ።

ንሱ ተስፋ መዋኢ ንገብሩ ሠራቀ ብርሃን ወለደ ገብሩ ሠራቀ ብርሃን ከዓ ንዓግግግግ ተስፋ ዳግግግግ ተስፋ ከዓ ሽመት ሓዙ አብሐ ሕጂ ቤት ንጉሥ ተባሂል ትቀዋሐ ዘላ አብ ጉሕጻሕ አብሐ ከይኑ ደገዝአ ነባረ ንሱ ዝፈረዮም ከዓ ደቂ ፅንሥል ማርያም ። ፅንሥል ማርያም ። ከምዚ አሉም ደቂ ዳግግግግግ ተስፋ ደብሃሉ ።

ክብዚአም ታዲያስ ንቴድሮስ ስብራን ንከሎምን ንደቡ ወለደ ቴድሮስ ስብራ ድማ ንማዕቀባገገ ወለደ ማዕቀባገገገ ክዓ ንፎተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ማዕቀባገገገ ደብሃሉ ክብዚአም ዘመይ ዝፈረዮም ዝርከባም አም ዝሙሉዳ ሐሐልደም አብ ምድሪ ቆላ አደባላኡን እዮም ከምኡ ድማ አስቀዳም አብ ዓልኽ አለው ዘርሒ አስብሮምን ዓገባን ፎተኡም አላቀት ዝፈረደዎም ተሐዋውኾም አብ መራገዝን አብ ማይ ዳዕዳን አለው ።

አብ ደብረ ሣህልን አብ ክልኢዊን አደባላኡን እዮም አቲ ፅንሥል ማርያም ዝመደ ዝፈረዮም ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ፊትን ንተኸሊትን ንአብሕትን ወለደ ። ከምዚሎም ደቂ ሥብሐት ደብሃሉ ዘርሒ ፎተኡም ደቂ ሥብሐት ዝፈረደዎም ድማ ክብዚአም ፅንሥል ማርያም ክፍለት ንሀዝቀዩስ ወለደ ሀዝቀዩስ ንጉራደ ወለደ አፈ ዓዲ ሣምራ ቆላ ሠራ እኒ ዓዲ ባረ እኒ ሐደኽ ዓዲ እኒ ዓዲ ሊባን እኒ ዓዲ ፀር

ገራዶ ንሓርያሕ ወለደ ሐርሳይሕ ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ንፍብሃ ወለደ ፍብሃ ድማ ሞተት ፡ አተሽም ከዓ ቅድሚኒ ዓዲ ቆንገ ምእትው አብ ስብጣ ክይኑ ንብሕር ምስ አላ ንገብጣርያም ወለደ ፡

ተወ አብ ዓዲ ቆንገ አትዩ ብፍቓድ አብ ናፍር ቤተ ክስያን እንደ ሚካኤል ሠርሐ ሽመት ከንቲባ ሐንቲ ከዓ ናብሕ ሐሰረት ።

አኒ ዓዲ አጣል አኒ ዓዲ ፍንገገ ገለ ድማ አብ ማይ አፋልስ ከምዚሉም አብ ሙሉኡ ደምበለስ አለው ከብዚአም ዝወጽኡ አስቀዳም ድማ አብ ማይ ጸዕዳ ምድሪ ፈላሲ ዓዲ ፍንገገ ዓዲ ጣልን ዝበሃል አለው። ከምኡ ድማ ከብ ማይ ልኩም ዝወጹ አስቀዳም ኃይቤን ማይ ጸዕዳ ያዕይ ተኸልን ዳምባ ማይ ጸዕዳን ሐሐሊፎም ድማ አብ ካልእ ዓዲ ታታ አይስኣኡን እዮም።

ዘርኡ አካሎም ድማ ክምዚዩ።

እዚ አካሎምዚ ሐው ቱድሮስ ስባራ ወዲ ታዳምን ንሱ ዝፈረዮም ክንድቲ ዘኣ ከል ብዝሒ ዮሐንስምን ዝርከቡም አብ ዛሬዲኦኩም ሐሐሊፎም አለው። ከምዚሉ ዘርኡ ተከፋ መዋኢ ህዚ ከምዚ ንዓጹ አሎና።

ወለዶ በስረ ነጋሚ ኃይሉአብ።

በስረ ነጋሚ ኃይሉአብ ወዲ ዳግማዊ አድክመ እዩ ዳግማዊ አድክመ ወዲ ህብቲይ እዩ ህብቲይ ወዲ ማዕቀብዝጊ እዩ ማዕቀብዝጊ ወዲ ቱድሮስ ስባራ እዩ ቱድሮስ ስባራ ወዲ ታዳምን እዩ

ታዳምን ወዲ ዳግማዊ ተከፋ እዩ ዳግማዊ ተከፋ ወዲ ገብሩ ሠረቀ ብርሃን እዩ ገብሩ ሠረቀ ብርሃን ወዲ ቀዳማይ ተከፋ መዋኢ እዩ ቀዳማይ ተከፋ መዋኢ ወዲ ዩግኤዕዮን ዳኸር እዩ ዩግኤዕዮን ዳኸር ወዲ ሩስ ብሌን ስዳይ እዩ

ሩስ ብሌን ስዳይ ወዲ ሥላሴ ጽዮን እዩ ሥላሴ ጽዮን ወዲ አድክመ ቀዳማይ እዩ አድክመ ቀዳማይ ወዲ አካለ ጽዮን እዩ አካለ ጽዮን ወዲ አስተናገድ እዩ

አስተናገድ ወዲ ስብ ከም ዓንቀ እዩ ስብ ከም ዓንቀ ወዲ አልፎ ደም እዩ አልፎ ደም ወዲ ስርቢ ደም እዩ ስርቢ ደም ወዲ ጅር ገደላ እዩ (ዘር ገደላ)

ጅር ገደላ ወዲ አንበሳ ጅር እዩ (ያንበሳ ዘር) አንበሳ ጅር ወዲ ዳግማዊ ሙራሪ ገብረማርያም እዩ ዳግማዊ ሙራሪ ገብረማርያም ወዲ ሐዕይ ይተብረክ እዩ

ሐዕይ ይተብረክ ወዲ ሐዕይ ላሊበላ እዩ ሐዕይ ላሊበላ ወዲ ሐዕይ ጃን ሥዮም እዩ

— ፳፻ —

ሐዕይ ጃን ሥዮም ወዲ ሐዕይ ጠጣው ደም እዩ ሐዕይ ጠጣው ደም ወዲ ሐዕይ መራ ተክለሃይማኖት እዩ እዚ ሐዕይ መራ ተክለሃይማኖትዚ ከብኡ ንላዕሊ ዘሎ ትውልዱ በጋዕ ይተረጎም ወዲ ዳግማት ንጉሥ አስራኤል ህጃ ጌሮም ይቆደርም አብ ናይ ጥንቲ ብሪና አብ አውራጃ ላቡታ ቡግና ዝበሃል ዓዲ አካላ ዝርከቡ ታሪክ መክቀላ ክብራ አጸቢቆ ይገልጹ እዩ። ስብደቲ መራ ተክለሃይማኖት እዳኡ ንጠጣው ደም።

መስባ ወርቅ እያ መስባ ወርቅ ድማ ንል ሐዕይ ድል ናኡድ እያ። ሐዕይ ድል ናኡድ ወዲ ሐዕይ አንገብ ውድም እዩ። ሐዕይ አንገብ ውድም ወዲ ሐዕይ ግደጃን እዩ። ክብኡ ንላዕሊ ዘሎ ትውልዱ በጋዕ ቀዳማይ ምኒልክ አብታዳም ብብሐይ አብ ክብረ ነገሥት ኢትዮጵያን ክምኡ ድማ ትብ ኢትዮጵያ ስዝብ ታሪክ ቀዳይኛምን ዝነገሥም መዋኡልን አኖረላዩ ገሊጹ ይነግር እዩ።

ደግማዊ ተከፋ ልዑል ብዘይን ሐዕይ አዳሱ አድዳም ስንድ ብፅ ሸሕን ጸጸደፅ ዓ-ም አብ ሠራዩ ፍሉጥ ንዘኣ ንዘረባዘ ዘይን እዚ አብ ጎንደር ሐዕይ አ.ያሱ ንአተጌ ወለተሶ ዩን ክምርግዩ ከለዉ ከብ ሐምሌን ንሱ። ተከፋ ልዑል ዓርቢ ርክብ እዩ ዝነበረ አብ ባህር ያቆስ ዝበሃል መሃሉ ቆመስ ክብኡም ከብ ንጉሥ ዘይፍሉ ብምክርን ብምትሐድዳርን ብሊ ቅንትን እዚ ደግማት ፍትውን ነደረ።

እተጌ ወለተሶዮን ድማ ዘርኡን ክብ ሌን አስገደ ንል አዳ ሃብተዩስ እዮን ዝበሃላ ብፅ ሸሕን ጸጸደፅ ዓ-ም ብተክሊል ናይ መርግ ሥነ ሥነጥንተ ተረፈመ። ተከፋ ልዑልን አብ ባህር ያቆስ ምርኡዳን ገበርንን ሐደግትን ነበሩ። እዚ አዳም ኮዓ ዓብይ ሥልጣን ከም ዝነበርም አብ ክብረ ነገሥት ሐዕይ አ.ያሱ አድዳም ስንድ ብገፈሐ ንላደም አሎ።

ከምኡውን ብቲ እዋንቲ አብ ወሎ ጃንዮረር ዓማዲ ስለ ዝነበረ ብፍርዳ ሐዕይ አ.ያሱ አብ አድዳ ተከፋ ልዑል ንሙን ብምትሐ መጠን ምስ ብጩቲ አብ ኢዳ ይቐ መጠ ነበሩ ስለዚ ናይ ተከፋ ልዑል ሥልጣንን ሞያን ታሪክ ነገሥቲ ከም ዝነበርዝዩ ብዘኩ እዩ ንንተኻን ንሱና አስገደርፍ ህዚ ከምዚ ነጻጽም አሎና።

ምሓዝ ሥልጣን ደቂ በስረ ነጋሚ ኃይሉአብ።

በስረ ነጋሚ ኃይሉአብ በስረ ነጋሚ ተባሃሎም ሸመት አብታዳም ሐ.ጅም ብዘኩ አዋን ድገዝኡ ነበሩ ክብኡም ዓራፋም ናብ ወደም ናብ አዝማች አመሐ ዝርገብ ሐላፊት አዝማች አመሐ ድማ ብዘኩ እዋን አንቀጥቀጡ ድገዝእ ነበረ ከብኡ ድማ አብ ወዲ ሐወ ናብ ወዲ ተከፋ ዝርገብ አብ ልጅ ኤልጌስ ሐላፊት ንሱ ድማ ራኣሳ ተባሃሎ ስለ ዝሕኡ አብ ጎንደር ይቐመጥ ነብረ ብሐዕይ ቱምፍሎስ ዘበን ከብኡ ድማ ናብ ወዲ አብ ፀምሩ ሐላፊት ከብ ፀምሩ ድማ አብ አቶ ገብረመስቀል ዓብይ ሐላፊት እዩ ገብረመስቀል ድማ ሐደ ዓብይ ፍሩሕ ስብ ነበሩ ብድሕሪ ሞት አንገልጅም ወልደሥላሴ ጠቐሊ

— ፳፻ —

ሎም ሠራዊ ይገዛሉ ነበሩ ስጋዕ ዘበን ደጊያት ስባጋዲስ ነዚ ዘዘንቱ አብ ማርያም ጉንጉ ዓጋጋመ ይገልጽ እዩ።

በቲ አዋንቲ ከምኡ ድማ ከንጉሰ ዘርሕድን አቶ ተወልደመድህንን ድሕርን ቅድምን ተሾሙ። ከብ ገብረ መስቀል ድማ ናብ ወደም አብ አቶ ገብረዳዲቕ ሐላፊት ከብ ገብረዳዲቕ ድማ አብ ወደም ናብ ደጊያት ንጉሜ ሐላፊት ግና ድሕሪ ሞት አቶ ገብረዳዲቕ አቲ ሥልጣን ናይ ዝበን ሠራዊ ተሪፉ ደቂ ተስፋ ጥራይ ከን ድሕሪ ሞት ሐምሌ አቶ ወንድፍራሽ ከብ አገው ንጉሜ ቅድማ ሐፀይ ትድሮስ ዝነበረ ሽመት ሠራዊ ምስ ደቂ ተስፋ ተቐቢሎም ፅዕመት ዝሓከል ምስገዛኡ አብ ኩናት ዓዲ ንፋስ ምስ ደጊያት ገብረመድህን ከዓትት ምስ ስሕረ ነጋሚ ፍሬ ሠሕርቲ፣ ስሕረ ነጋሚ ወልደሥላሴ ከርባርያ ፅዕኑም ንራሕሲ ወልደንኮኤል ከልግዙ አቶ ወንድፍራሽ አብኡ ተወጊእኦም ሞቱ ከብ ደጊያት ንጉሜ ድማ አብ ራሕሲ ከዲካማርያም ሐላፊት።

አቶ አስገደም ድማ ሸመት ደምበለስ ሐዘም ብፍቓድ ሐፀይ ዮሐንስ ምስ ጥልያን ክዋግኡ አብ ተስሐጢ በጽሑ ከለው ሞቱ ከብኡም ድማ አብ ወደም አብ ደጊያት መንግስት ሥልጣን ሐላፊት።

ም ስ ራ ፍ 119 :

ወለደ ዘርሕ. ክርስቶስ መዋኢ. ሐው ተስፋ መዋኢ. :

ክርስቶስ መዋኢ. ሐው ንተስፋ መዋኢ. ንሱ ንኚ ወዲ ወለደ። ፅ ዘርሕ. ሠናይ (ፅቕ ቁት ዘሃረጽዮን) — ፅ ሥእል ጽዮን — ቪ ማእከልይ ቤት — ፅ ገብረክርስቶስ የማናይ ፅ ተንሳኤ ክርስቶስ ቁንጽብ — ፅ ገብረክርስቶስ ደጋማይ — ፅ ንዳግማዊ ብሉጌ ሰገደ። ከምዚሎም ፅ አወዳት ደቂ ክርስቶስ መዋኢ ይበሃሉ እቶም ሽዳሽት አሕዋት ነቲ ንአሸቶይ ሐምሌ ብሉጌ ሰገደ ዝበሃል በቲ መንግስቲን በቲ እግዚአብሔር ዝሃል ደጋን ቀንኡም ፅ ቲኡም አሕዋት ብሉጌን ብሉጌን ብሉጌን ድብ ግድም አብ ግድም ስና ማይ ምናቕ ተበሃል ሥፍራ ነቲ ሐምሌ ንብሉጌን ሰገደ አርቢባም ፅ ቲኡም ኤኡዶም ክተኪዶም ቀቲሎም ቀበርዎ።

ብሉጌ ሰገደ ግና ቅድሚ ምሃቱ ፊት ደቂ ተባቦተዮን ፅ ቲ ደቂ አንስተዮን ወላድ ነበርዎ ነኞም ድማ ከምዚ ዝስዕብ እዩ። ፅ ማመኤል — ፅ አገማኙ ተስፍኤ — ቪ አይን ፅ ያፀቆብ — ፅ ዱርይ ናጋጋ — ፅ ቀዳማይ ተምበሳ ፅ ወ ምብራቅ ፀሐይ — ፅ ወ. ርብዓ።

ከምዚሎም ፅ ደቂ ብሉጌን ሰገደ ይበሃሉ ብሉጌን ሰገደ አቶም አሕዋት ንኡ ምንቅ ተሉ ደም ሐምሌ ከም ደም አቤል ከደናዶም ክንደደናይ ዝሓከል አይቀንዖምን ዘርኡም ድማ ውሕዳት እዮም።

ከብቶም ፅ ደቂ ብሉጌን ሰገደ ድሕሪ ሞት አብኡም ያፀቆብ ቆራይ ሸመት ሐዘ ዝነበረ

ድሕሪኡ ዓራት ናብ አገማኙ ተስፋኡ ሐላፊት ከብ አገማኙ ተስፋኡ ከዓ ናብ ዱሪይ ናጋጋ ሐላፊት።

ዘርሕ ሠናይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ዝራሪዮም ዝርከባም አብ ማእደን አብ ደንገው ሞን አለው ንሱም ድማ አንዳ አቶ አንድዕሉ ተብሂሎም ክሳብ ሎማ ይጽውዑ አለው። ዘርሕ. ገብረክርስቶስ የማናይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ዝራሪዮም ዓድታት ዓዲ ሕርቀ እኒ ዓዲ ሽም መዓል እኒ ቡህንና እኒ ዓዲ ጉዕብ ከምዚሎም ደቂ ገብረክርስቶስ የማናይ ይብሃሉ።

ዘርሕ. ገብረክርስቶስ ደጋማይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንዳግማዊ በግአፅዮን ንምሐ ማርያምን ወለደ እም ሐ ማርያም ድማ ንፅተ ወለደ ንቲድሮስን ንዘርሕ ዮሐንስን ወለደ ቲድሮስ ድማ ንአይንን ነስገዶምን ወለደ እዚአም ፅዕኑም አሕዋት ደቂ ቲድሮስ ዝራሪ ይምም አብ ድምብር አልባን ንንጉን ሐዲ ሽ ዓድን ዓዲ ሐንሳን አብ ማይ ጸዕዳን አላውዚ ዘርሕ ዮሐንስ ዝራሪዮም ፅ ቲ ደቂ ዘርሕ ዮሐንስ ይብሃሉ ሽምም ድማ ከምዚ ዝስዕብ እዩ። ፅ አገማኙ አከሎም — ፅ አይን — ቪ ዓንደሐርያት — ፅ ተወልደ — ፅ ገርጊሽ — ፅ ሠረቀ ብርሃን።

ከምዚሎም ፅ ደቂ ዘርሕ ዮሐንስ ይበሃሉ ፅ ቲኡም የሕዋት ዝራሪዶምን ዝሐኸም ዓድታትን እኒ ዓዲ ሕይብ እኒ ዓዲ ያቕኒ እኒ ዓዲ ልብስ እኒ ዓዲ ቅሐ እኒ ዓዲ ሐዮዋ እኒ ዓዲ ስልዎ እኒ ዓዲ አገማኒ እኒ ዓዲ ኩቲር እኒ ዓዲ ሐብል እኒ ሐናጊት እኒ ኩዶ ዝብኡ እኒ ዓዲ ማእምን ከምኡውን ነዚአም አሕዋቶም ድምብላ ሽራ አለው።

አገማኙ አከሎም ወዲ ዘርሕ ዮሐንስ ሐንጉ ንርግቤ ሰሎሞን ወለደ። ንሱ ድማ ናብ ከንጉሰ ቡላ ዓዲ ገብሩ ሐማሴን ተአንዶ ንከንጉሰ ዘክርስቶስን ንከንጉሰ ብእምን ትንን ዝስራኒ ነጋሚ አብገገጊን ወለደት። እዚአም ፅ ቲኡም አሕዋት ዝራሪዶምም አብ ዓዲ ንብሩን ገል ናብ ዓዲ ተኸለይ ገል ናብ ወሲ ዱብ ገል ናብ እምበደርገዎ ገል ናብ ሊባን ገል ናብ ዓዲ ነኡምን ዓንሰብ አለው።

ዘርሕ. ተንሳኤ ክርስቶስ (ቁንጽብ)።

ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንሱ ዝራሪዮም አብ ደምብ ደቡብን አብ ዓዲ ጸዕዳ ዓዲ ለምዘ ከምዚሎም ቪ ተ ዓዲ ደቂ ተንሳኤ ክርስቶስ ወይ ድማ ደቂ ቁንጽብ ይበሃሉ።

ዘርሕ. (ሥእልጽዮን)

ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንሱ ዝራሪዮም ዘርከባም አብ ዓዲ ቆዶ ተሽላ ሐንጉ ዓዲ ዝርከባም አብኡ አለው።

ዘርሕ. በኸረጽዮን ወዲ ክርስቶስ መዋኢ.።

እዚ በኸረጽዮን ዝራሪዮምን ዝሐኸም ዓድታትን ከምዚ ዝስዕብ እዩ። በኸረጽዮን ንሥመር ወለደ ሥመር ንኒ አወዳት ወለደ። ንአብርሃም — ፅ ንዳግማዊ በኸረጽዮን

፤ ንቲደሮስ - ፩ ንፍቁርን - ፩ ንፍቁርን - ፩ ንተክሎሙካን - ፩ ንአብሳደን ።
ከምዚሎም ፩ ደቂቲ ቤተሰብ ምዃሩ ፡ እዚኣም ገፈረይምን ገሐከምን ዓድታትን እኒ
እገራይ እኒ እምባ ሰላሳ እኒ ዓዲ ሐምቢ እኒ ዓዲ ሐፍማይ እኒ ዓዲ ዋጦት እኒ ተና
ቡኻ እኒ ዓዲ ወሎ እኒ ዓዲ ከተዮ ከምዚሎም ደቂቲ ቤተሰብ ምዃሩ ፡
እቲ ፩ዓይ ሐምባ ወዲ ክርክርቲ መዋኪ ዳማማይ ብሔን ሰገደ ስመቻቻልኣምን
ገሐከም ዓድታትን ክንሰማ ።

ሀ) ዘርኢ ማሙኤል ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ገፈረዮም ገርክሮም ኣብ ሐንቲ ዓዲ

ብሐይይ ንብላ ድንግል ዘበን መንግሥት ገፈረዮም ድማ ገርክሮም ኣብ ደረጃንቶ ኣለው።

ሐ) ዘርኢ ኣሮን ወዲ ብሔን ሰገደ እሮን ገፈረዮም ድማ ንኣቢብን ነኣገማኝ ዮሐ

ንስን ወለደ ኣቢብ ንረዳእ ረዳእ ንብስመይ ወለደ ብስመይ ገፈረዮም ኣብ ኣግሪ መኸል

ኣለው (ገፈረዮ) ኣገማኝ ዮሐንስ ንቲ ወለደ ንኦሽ ሰኣብን ንሥብሐት ለኡብን ንሥ

ምረት ሰኣብን ክብዚኣም ንሹ ሰኣብ ገፈረዮም ገርክሮም ኣብ ደረጃንቶ ኣለው።

ዘርኢ ሥብሐት ሰኣብ ።

ሥብሐት ሰኣብ ነውዳሎም ዓቓቓን ንናይልን ወለደ ክብዚኣም ደቂ ሐውዳሎም

ዓቓቓን ክልተ እንዳውዳሎም ዓቓቓን ገበየሉ ኣብ ቤት ማርያምን ድግሪ ዳለን ዓደልን

ሰን ዓዲ ሐላዎትን እኒ ኣምባ ማይ ጻዕዳ ከምዚሎም ፩ተ ዓዲ ደቂ ሐውዳሎም ዓቓቓን

ገፈረይምን እዮም ።

ዘርኢ ናይል ወዲ ሥብሐት ሰኣብ ።

ናይል ድማ ንፅቕቤትን ንክፍለትን ንክልተ ወለደ ውጃቤት ድማ ን፩ተ ወለደ

ሽሞም ከምዚ ገስቲብ እዩ ። ፩ ንሹም ገወልደ ማርያም - ፩ ንሹም ኣራፍቲ - ፫ ንሳ

ልሳሚ ብሔን ሰገደ - ፩ ንሹም ዮሐንስ - ፩ ንኡዶ ማሞ ።

ከምዚሎም ሐሙሽተ ደቂ ኣገማኝ ውጃቤት ይብሃሉ ክብዚኣም ገወደ ኣሕዋዳም

ድማ ኣብ ጸለምቲ ምስ ደቂ ሐወብኣም ተሐዋዊኛም ክሰፅ ሎማ ኣብኡ ኣለው።

ዘርኢ ክፍለት ወዲ ናይል ።

እዚ ክፍለትዚ ሐዊ ኣገማኝ ውጃቤት ንሱ ነፁተ ኣወዳት ወለደ ሽሞም ድማ

ከምዚ ገስቲብ እዩ ። ፩ ንገረ ድንግል - ፩ ንገብረልዎል - ፫ ንተክሎ ሐብል - ፩

ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብን ።

ከምዚሎም ፬ተ ኣሕዋት ደቂ ክፍለት ገፈረይምን ዓድታትን እኒ ዓዲ ሳላ እኒ ኣን

ገና እኒ እኒ ዓዲ መማይ እኒ ዓዲ ሐውሐ ከምኡ ድማ ዘርኢ ክፍለት ኣብ ክልእ ዓድታት

ኣይስኣትን እዮም ።

ዘርኢ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ።

እዚ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ንጃ ኣወዳት ወለደ ሽሞም ድማ ከምዚ ገስቲብ እዩ።

፩ ንተክሎሐንስ - ፩ ንገረክርክቶስ - ፫ ንክቲርን - ፩ ንቶምባሳ - ፭ ንሸጊህ - ፮

ንዘርኦሐንስ እዩ ።

ከምዚሎም ፮ተ ደቂ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ይብሃሉ እዚኡቶም ገፈረዮም ድማ

ኣብ ዓዲ ፀንገር ኣብ ዓዲ ብሔር ኣብ ደርጎንቶ ኣብ ደንጎሎ ኣብ ሥሕደው ይርከቡ ኣለው።

መ) ዘርኢ ዳርይ ፍጋጋ ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ገፈረዮም ማይ ሐርማዝ ዓዲ ባሪ

ተኸላ ገላ ኣብ ዓዲ ሕዳማ እንዳ ዐከፋ ገበየሉ ኣለው ገላ ድማ ናብ እምባ ኣለ።

እለው ፍርቆም ድማ ደቂ ሐላንጋይ ኣብ ክሰላን ኣብ ክብቢኡን ኣለው ድፍይ

ፍጋጋ ሐደ እዋን ብዘበኑ ኣብ ባሪኻ መትሕት ፅሉል ሽፍታ ነቢረ ሽፍትታቱ

ብሐደ ለፍኡ ክሰፅ ቤተ መንግሥቲ ኣህጉራ ነቢረ ኣብ ባሪኻ መትሕት ክብ ሐንቲ እስ

ላመይቲ ወሊዱ ነቢረ ንሱ ገፈረዮም ብርከት ብዚሓም ኣለው ከምኡ ድማ ቅድሚ

ድፍይ ፍጋጋ ገሽዱ ደቂ ሐውብኣም ክምልጋኡ ገወሎዱ ደቂ ወረሰናገገ ምስኡቶም

ተሐዋዊኛም ኣብ ኣሐላም ኣሚገም ሐላንጋ እንዳ ብሓደ ሽም ይጽውዑ ኣለው።

ሀ) ዘርኢ ያዕቆብ ቅራይ ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ድማ ንዳተ ወለደ ንክምልን ንፍሬ

ምሻእን ክብዚኣም ፍሬ ምሻእ ንሐደ ንእዮብ ወለደ እዮብ ድማ ነፁተ ኣወዳት ወለደ

ንድብሎይን ንገብረዮስን ንተክለዮስን ንተክላዮስን ነዚኣም ፈረዮ ክብዚኣም ተክለዮስ

ገፈረዮም ሽሞም ከምዚ ገስቲብ እዩ ። ፩ ንፍቅረዮስ - ፩ ንብስምዮስ - ፫ ንክፍለዮስ

፩ ንገደዮስ ።

ከምዚሎም ፬ተ ደቂ ተክለዮስ ይብሃሉ ክብዚኣም ፍቅረዮስ ገፈረዮም ኣብ ላዕላይ

ዓዲ ዐርፊ ኣለው ገርክሮም ዘርኢ ብስምዮስ ኣብንጻቕን ዓዲ ፍንፅን ገርክሮም ኣብኡ

ኣለው ክፍለዮስ ገፈረዮም ድማ እኒ ምግላብ እኒ ላዕላይ ዓዲ እኒ ዓዲ ማሕፋይ እኒ

ዓዲ ሐርክም እኒ ደግሞመት ፍርቂ ዓዲ ሰግላ ከምዚሎም ደቂ ክፍለዮስ ተቃሂሎም

ይጽውዑ ኣለው።

ኣቲ ራብዓይ ነገደዮስ ወዲ ተክለዮስ ገፈረዮም ነፁተ ደቂ ነገደ ይብሃሉ እዚኣም

ገፈረዮም ድማ እኒ ዓዲ ጉረቶ እኒ ቅሽት እኒ ማይ ኣኻ እኒ ዓዲ ገንደፈር እኒ ብራኽ

ከምዚሎም እዚኡቶም ደቂ ነገደ ይብሃሉ ።

ዘርኢ ክምል ወዲ ያዕቆብ ቅራይ ።

ክምል ንጭዋ ሥሎስ ወለደ ጭዋ ሥሎስ ድማ ን፫ተ ወለደ ንሥመረኡብን ንቅዱስ

ለኡብን ንኣኩዶ ለኡብን እዚኣም ፫ተኣም ኣሕዋት ገፈረይምን ዓድታትን ክንሰማ እኒ

ኣርግዛዮ እኒ ዓዲ ጉንጎይ እኒ ዓዲ ዓብቻት እኒ ዓዲ ሐርጎት እኒ ዓዲ መኸዳ እኒ ዓዲ

ዓንደል እኒ ዓዲ ጣፋ እኒ ዓዲ መርኳት እኒ ዓዲ ከምዝፍብ ዓዲ መርክቻ ከምዚሎም

እዚኣም ክሎም ደዳብጻብናዮም ዓድታት ደቂ ጭዋ ስላስ ይብሃሉ ።

ነዚአም የተሰማት ወልደ ካብቤአም እት ሐደ ወልደጊዮርጊስ ንሐንተ ዓዲ ንዓዓታ ሩባ ከንቲባ ዑንኩር ደቂ ያኸም ተለብያ ነዘም ሕጂ ዓዲ ጫብር ደቂ ያኸም ዘለወ ደቀሰይምቲ ዝፈረደ እዩ =

እት ክልአይ ሐምም ደግ ዓንደንኮኤል ዝበሃል ንሐንተ ዓዲ ኹም ዓንዱይ ዝ ዲምም በሐንንብ ተሐዋቂኸም ኣብ ዓዲ ጉልትን ኣብ ዓዲ ጭቕን ያይም ቤካንትሐብ ተሐዋቂኸም ኣብ ዓዲ ጉልትን ኣብ ዓዲ ጭቕን ያይም ዝሸገልኩልን ዓግማቂ ዑቕባጫኩልን ዝፈረደም ኣብ ዓደባዕዳን ኣዚዮ ትሕቲ ራእሲ ወልደሥላሴ እቶም ዝበኡ ትግራይ ትግራይ ኣብህሉኖም ለኪኒን ኣለው ከምኡ ከዓ ልቶ ነገደያህ ብፍላይ ዓዲ ታህባስ ዝበሃል ርብዶም ብዘበኝ መሰፍንቲ ዝገዘኡ ዝነበሩ እቶም ንሱ ደግ ኣገልጸም ወልደሥላሴ ወዲ ጸኹቤ ዓዲ ስቡቤ ዓዲ ስሎና =

እል ራእሲ ወልደሥላሴ የለትዮግኦት መረብ ምላሽ ትቐበሉ ደገዝኦ ንብረ ኣገልጽን

ም ፅ ራ ፍ ሸ፳ =

ወልደሥላሴ ንነብረሥላሴ ወልደ ንብረሥላሴ ደግ ንጉግሣ ጉግሣ ንገጉሢ ወልደ =

ዘርኡ ዓንደሃይማኖት ሐው ባልሳቂ ተምበሳ ወዲ ኣስገደም ንህገቅያክ ወልደ ሀ

ቅያክ ደግ ንፎተ ወልደ ንወደዳኝን ንክሣን ካብቤአም ከሣ ንኡዮ ሥላሳሃቲ ልቶ ሥላሳሃ ንደጊያት ተፈሪ ወልደ እት ክልኣይ ሐው ወደዳኝ ወዲ ህገቅያክ ንዮሐንበን ንጎቲ ወልደ ጉቲ ደግ ንብላታ ብተውልኝ ዮሐን ኢት ደግ ንፍስሃይን ንግራካማት ደግዘው ዝነበረ ንሱ ፋምበሳ ንፎ ስወዳት ወልደ = ስ ንብሕረ ነጋሣ ዮሐንን ህክይ — ፩ ንኡዮ ወልደ ከምዚሎም ደቂ ኣስገደም እናተቐበሉ ኣብ ኩዶ ረላሳ ደገው ዑ ኣለወ። ሀብተይ =

ዘርኡ ደም ስገደ ወዲ ባሕረ ነጋሣ ዑቕባጫኩል ጥቁር ደም ስገደ ዝፈረደም ከምዚሎም ክልተ ደቂ ዓግማቂ ቶምበሳ ደብሃሉ ከብዚአም ህብተይ ዝፈረደም ንሐንገዞ ሃደን ከምዚ ዝበቐሰ ንለጫ ስሎና ደም ስገደ ንለምቤት ሥላሴ ንል ደጊያኡ እዩቀበደ እኒ ዓዲ ኹም ህብተይ እኒ ዓዲ ኣገራይ ከምዚሎም የተ ዓዲ ደቂ ህብ ነብሰላሳ ዓብቅ ደጋዝጋ ንዓዓ ዮሐንተ ኣብ ተራ እምኒ ኣብተ ከተማ ምቕማጥ እደብተይ ይበሃሉ =

ዝነበረ ቅንዲ ዓደም ኣብኡ ከቶኦ ብዘበን ሐወይ ሠርፀ ደንግል ብፅ ዝሕ ኣጆፂፂ ዓኒ

ዘርኡ ባሕረ ነጋሣ ዮሐንን ህክይ =

ደም ስገደ ክብ እምቤት ሥላሴ ንሕሰት ኣወዳት ወልደ = ስ ንደብሎም — ፩ ንደግማ

ባሕረ ነጋሣ ዮሐንን ህክይ ብዘበን ሐወይ ፋባል ፍሉጥ ኹም ነበረ ንሱ ደግ ንኡዮ

ባሕረ ነጋሣ ዑቕባጫኩል — የ ንዓንደያህ =

መሊሹ ደግ ብደስሪዚአም ክብ ክልኣ በበይቲ ንዑቕባጫኩል ወልደ ከምዚሎም ስላሳን ንደጊያት ዘርኡ ብርብን ንፎተኣም ወልደ ካብቤአም ልቶ ሥላሳሃት ልኡብ ሻት ደቂ ደም ስገደ ተብሂሎም ደገው =

ክብዚአም ምት ኣሕዋት እት ለኸሪ ቤት ደብሎም ዝበሃል ንየተ ኣወዳት ወለሃቲ ዝፈረደ እዩ =

ደጊያት ዘርኡብሩኽ ንደጊያት ግሞ ወልደ ደጊያት ዘርኡብሩኽ ብዘበኑ ሐደ ፍሉጥ

ክብዚአም ልቶ ነገደያክ ዝኣብሃል ንል ኣገማት ኣቢ ዓረ ንል ንሎም ነገማት ፍቕረዮስ ፍሩሕ ኾግና ነበረ ብኾግንቲ እብ መሎእ ኢትዮጵያ እዚዮ ስውይ ከነ ቢ ምንጎ ዛይደ ከሎም ዝገዘኡ ዝነበሩ ንሎም እምቤት ግብጻዊት ክብ ኣገማት ኣቢ ዓረ ሠያት ዚ ብፍቓድ ሐወይ ፋባል ንል ንሎም ንሐወይ ፋባል ንል ልዕልቲ ስብላ ወንጌል ምት ኣድያብ ዝነበሩ ንእምቤት ግርጌማዊት ወሊደን እምቤት ግርጌማዊት ደግ ፍገወልደታ ክብ ደጊያት ዓጫጥርስ ደጊያት ዓጫጥርስ ወዲ ራእሲ እትናተሁን ጎጃም ኣቶ ነገደያክ ንእምቤት ግርጌማዊት ወሊደን እምቤት ግርጌማዊት ደግ ፍገወልደታ ክብ ደጊያት ዓጫጥርስ ደጊያት ዓጫጥርስ ወዲ ራእሲ እትናተሁን ጎጃም ኣቶ ነገደያክ ተለትዮን ንወልደጊዮርጊስን ንስያክን ንለተሃይማኖትን መሊሹ ደግ ክደጋ እምት ቁልብ ኪዳን ምስረት ዝብሃል ዓዲ እብኡ ኮይኖም ንመሎእ ጎጃም ዝገዘኡ ክልእ ሰበይቲ ንክፍለማርጊያም ወልደ ካብቤአም ወልደጊዮርጊስ ንነብሩን ንሥራት ዝነበሩ ንሎም ብፅ ዝሕን ጆጆጆ ዓም እት ወለተጊዮርጊስ ዝተቐበሉት ንል ልዕልቲ ንወይዘሮ ሰበኝ ወልደ ወይዘሮ ሰበኝ ፍብ ዓዲ ቁስሙ ኣብ ልቶ ወልደቁስ ተለትዮ ስብላ ወንጌል ንእኡ እለትዮ ደጊያት ዘርኡብሩኽ ንደጊያት ግሞ ወልደ ደጊያት ግሞ ንዓዲ ከንቲባ ሐንን ዓዲ መንጎንቲ ዘለው ዝፈረደ እዮን =

ክፍለማርጊያም ወዲ ነገደያክ ደግ ንክፍሎን ንኹም ሀብተይን ንተስፋይን ንደላ ደግ ንዓግማቂ ዘርኡብሩኽ ወልደ ዓግማቂ ዘርኡብሩኽ ደግ ንባልሳቂ ቶምበሳን ንዓን ከምዚሎም ሻት ደቂ ክፍለማርጊያም ደብሃሉ ወይዘሮ ለተሃይማኖት ደግ ንል ልቶ ነገዱን ንፎተኣም ወልደ ካብቤአም ዘርኡብሩኽ ዝፈረደም ልብ ዓዲ መንጎንቲን ኣብ ታኼ

ታን አብቲ ናይ ጥንቲ ርክቶም ዓዲምን ደቅመጡ አለው ከምዚሎም ደቂ ስልጣን ደም
በሰ ተገላለጹም ይጽውዑ አለው ።

ደጊዩን ዘርጃብሩኽ ከምቲ ኣብ ለዕሊ ተጠቓቂኩ ከሎ ንልዕልቲ ወለተጊዮርጊስ ዩኤብራቅ ፀሐይ ሽፈረዮም ሕጂ መሪታ ቀያሕቲ እንዳተባህሉ ይጽውዑ አለው ።
ቲዩ ንዓዱ ክምላኽ ከሎ ንጉሥ ደግ ባዕሎም ያይተን (አርባዓን አርባዕተን) ርክቶን እቲ ሕጂ ዘለውም መሪቶ ደግ ናይ አዲአም እዩ ክሳብ ለይቲ ሎማ አብቲ ምድሪ
ጉልቶን ንአኽን ንደቂኽን ንደቂ ደቂኽን ይጻጻብኩ ኢሎም አፋኒውዎ። ክብዚ እዋንዚ ባሕሩን አብዚ ሕጂ መሪታ ቀይሕ ሽግሃቲ እዚአም ከሎም ሽዕብ-ጸብግግም አብሱ
ጅማሩ ስጋዕ ዘበን ጣልያን ዝመጽእ ሥልጣን ሒዞም ዕቤቶ አበታቶም አይስከጉን ኣለው ።

ዮሐንስ ህክይ ድስሪ ሞት ሐውወኩ ባስረ ነጋሢ ዑቕጥጣባ አላ ጥቁር ሸመቶ ከምኡ ደግ ብሳኢያ ንምብራቅ ፀሐይ ፈለግ ዝወለደም ከብ ክልእ ስብደቲ ብና
ሓዙ ስጋዕ ዘበን ሐፀይ ፋስል ጠቐላሉ ስጋዕ መታሕት ይገዝእ ከም ዝነበረ አኙይ ምብራቅ ፀሐይ መታን እዩም ደቃ ክብ አስቃዶም ተረልዮም ባይኖም ክይከኑ
ታሪኽ ነገሥተ ናይ ሐፀይ ፋስል ንባስረ ነጋሢ ዮሐንስ ህክይ ይሰምሩ እዩ ። ከምኣረፈሐ ከም ደቃ ጌራ ምስ ደቃ ብሐንጎብ ምድሪ አውራጃቶም ። እዚ ኹሉ ትግብይ ዘላ
ደግ ባዕዕባ ሥልጣን ባስረ ነጋሢ ዮሐንስ ህክይ ኣጋኒኑ ዝነግርን ዘዘንጉን ብክንጅማ ንብ በይተ አብሶም ክንባ እያምዘር አዲአም አይክነንጉን ።
መንገዕ ገብዳሕሩ መጽሐፍ ሮዳን ንደ ግድቆ ጥ. ድይ ተመልኮን (ርኤ) ።

ወሰዶ ደቀ ርብቃ ንል ብሌን ሰገደ ።
እዞ ርብቃ እትብሃል ንል ብሌን ሰገደ ከብዶም ጅተ ደቁ ብሌን ሰገደ እያ ንብ ሽፈ
ረዮቶምን ዝሐዘም ዓድታቶን ደግ አብቲ ምድሪ ዓዲባእ ተቐማጣ ንጉደ-ግብጊ ወኽም መሪታ ቀያሕቲ እናተባህሉ ይጽውዑ አለው ።
ደግናይ ደግናይ ወዲ አክል ተኣትዖ ንጅተ ምስ ወለደት ብኣኣሽተኣም አብሳም ምስ ሞተ
አዲአም ንኹሎም ደቃ አከባሰ አንዳ ሰብአያ ናብ ደግባል ከይተ።
አብሱ ደግ ኃይሎይ እዋን ተቐመጠነ አብእ ብሌን ሰገደ ክብዚ ዓለም ብሞተም፤
ተረልይ ። መሊሻ ክብ ደግባል ንዓዲ ባእ ትመልስኩም ምስቶም ጅተ አስቃታ ምድሪ
ክማቕሉ ከለው ምስአም ተመቕሱት ።

ከምኡውን እታ ሐፍታታ ምብራቅ ፀሐይ ትብሃል ከብቲ ክብረቶ መጸአ ምስ እቲ
ዋታ ምድሪ ሐዘነት ።
ርብቃ ደግ ናብዚ ሕጂ ዘለውም ዓዲ መጸአ ምድሪ ሐዘነት፤ እኒ ዲበላ እኒ ሐሰብመን ምልጋእን እናተባህሉ ይሕጎን፤ ይሥርዖን አሎ ።
ደለብ እኒ ዓዲ አብራሂ እኒ ዓዲ ከሎም ከምዚሎም ፀተ ዓዲ ደቁ ንል ብሌን ሰገደማ እብ አውራጃ ሠራይ ብእ ይከደሉ አሎ ።
ርብቃ ዝወለደቶም መሪቶ አዲአም ወረሱ ንኣዶም ቁጽሮም ሕጂ ምስ ደቁ ብሌን ሰገደ ዘርኡ ንሱ ክፈረዱም ደግ ክንድቲ ብዝሐ ዩብሎምን ዘርኡ አድክመ ግና ነዞ
ምስቶም ጅተ አስቃት ከደኖም እብ ስንዳብ ከነ አብ አደባባይ ከነ ብሐይ ሸም ደቓውሪ ሠራይ ላዕላን ታሕታን ምድሪ ከዲኖም ብዝሐም ሐመደ ግዳም አዶም ። ምልጋእ
ብሌን ሰገደ ይበሃሉ ።

ወሰዶ ደቀ ምብራቅ ፀሐይ ንል ብሌን ሰገደ ።
እዞ ምብራቅ ፀሐይ ንል ብሌን ሰገደ ክብ ዝሎም አስቃታ እዞዎ ጉልብቶን ሕጂኦን ንዳምባሳ ወለደ ቶምባሳ ደግ ንጋንዚይ ምራራ ወለደ ጋንዚይ ምራራ ደግ ነፃተ
ተን መልክዲን (ድብቕቲ) ነብረት ቡቲ እዋንቲ ንጉሥ ሞይቶም እብ ኢተዮዲኦሌልደ፤ ንዳግማቂ ቶምባሳን፤ ንክሸሱን፤ ንጉድፋሌአብን፤ ንተስፋ-ልዑልን፤ ከምዚሎም ፀተ
ብዘሉ ፀግርግር ክይኑ ነበረ ።
ከብቲ ተሐሳዖቶ ክነበረት ወዲ ንብረኢደ ትኽለ ተሓዲጋ አውግርም ሽግሃታታ ያይ ብሉል፤ ከምዚሎም ስለስተ ደቁ ጄይ ቶምባሳ ይበሃሉ ።
ባዓል መሪታ ሠባሳ ሐደ ፍሉጥ ስብ ነብረግ ብዘሉ ሆይ ብሉዙ ናብ አስቃታ ደገ ይሰ ከብዚአም ደቁ ታላምጅን ደቁ ብሉልን እዚአም ክልቲአም አስቃት ክፈረደም
ንዕ ነበረ ድሕራኡ ተብጻሕበ ባልም ንሱ ደግ ነፃኡ አለቶይ አብ መሪታ ሰበካ ከይኡ ብዝነገን ቆሐይን እኒ ዓዲ ከዲኖ እኒ ዓብር እኒ አደ ጎራልብ ገለ ናብ መያዕ ገለ ናብ

ሕጂ አብሱ ዘለው ፈረይቶ፤ ንኣዶም ደግ ዝሐዘም ዓድታቶ ከምዚ ምስዕብ ንለ
ነብ አሎኖ፤ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቃተ እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ፎተ ዓዲ
ዘፈረደሩም ሕጂ መሪታ ቀያሕቲ እንዳተባህሉ ይጽውዑ አለው ።
እቲ ሕጂ ዘለውም መሪቶ ደግ ናይ አዲአም እዩ ክሳብ ለይቲ ሎማ አብቲ ምድሪ
መንገዕ ገብዳሕሩ መጽሐፍ ሮዳን ንደ ግድቆ ጥ. ድይ ተመልኮን (ርኤ) ።
ወሰዶ ደቀ ርብቃ ንል ብሌን ሰገደ ።
እዞ ርብቃ እትብሃል ንል ብሌን ሰገደ ከብዶም ጅተ ደቁ ብሌን ሰገደ እያ ንብ ሽፈ
ረዮቶምን ዝሐዘም ዓድታቶን ደግ አብቲ ምድሪ ዓዲባእ ተቐማጣ ንጉደ-ግብጊ ወኽም መሪታ ቀያሕቲ እናተባህሉ ይጽውዑ አለው ።
ደግናይ ደግናይ ወዲ አክል ተኣትዖ ንጅተ ምስ ወለደት ብኣኣሽተኣም አብሳም ምስ ሞተ
አዲአም ንኹሎም ደቃ አከባሰ አንዳ ሰብአያ ናብ ደግባል ከይተ።
አብሱ ደግ ኃይሎይ እዋን ተቐመጠነ አብእ ብሌን ሰገደ ክብዚ ዓለም ብሞተም፤
ተረልይ ። መሊሻ ክብ ደግባል ንዓዲ ባእ ትመልስኩም ምስቶም ጅተ አስቃታ ምድሪ
ክማቕሉ ከለው ምስአም ተመቕሱት ።
ከምኡውን እታ ሐፍታታ ምብራቅ ፀሐይ ትብሃል ከብቲ ክብረቶ መጸአ ምስ እቲ
ዋታ ምድሪ ሐዘነት ።
ርብቃ ደግ ናብዚ ሕጂ ዘለውም ዓዲ መጸአ ምድሪ ሐዘነት፤ እኒ ዲበላ እኒ ሐሰብመን ምልጋእን እናተባህሉ ይሕጎን፤ ይሥርዖን አሎ ።
ደለብ እኒ ዓዲ አብራሂ እኒ ዓዲ ከሎም ከምዚሎም ፀተ ዓዲ ደቁ ንል ብሌን ሰገደማ እብ አውራጃ ሠራይ ብእ ይከደሉ አሎ ።
ርብቃ ዝወለደቶም መሪቶ አዲአም ወረሱ ንኣዶም ቁጽሮም ሕጂ ምስ ደቁ ብሌን ሰገደ ዘርኡ ንሱ ክፈረዱም ደግ ክንድቲ ብዝሐ ዩብሎምን ዘርኡ አድክመ ግና ነዞ
ምስቶም ጅተ አስቃት ከደኖም እብ ስንዳብ ከነ አብ አደባባይ ከነ ብሐይ ሸም ደቓውሪ ሠራይ ላዕላን ታሕታን ምድሪ ከዲኖም ብዝሐም ሐመደ ግዳም አዶም ። ምልጋእ
ብሌን ሰገደ ይበሃሉ ።

ወሰዶ ምልጋእ ።

ቀጠና ዓፄ ሹም ቶምባስ እን ኩሕሊ ዝብሉ እን ዓደ በነ እን ዓፄ ናላ እን ዓፄ ሰለጌ

እን ዓፄ ወርቤር እን ቢራቺት ብመሉኡ እን ወሃቢት እን ዓፄ ጎዳኢ ጌ ዓፄ ጎዳኢ እ፡

ኩዶ ለቡወር እን ዓፄ ደቀበ እን ዓፄ ዓልቂ እን ዓፄ ሀበ ከምዘለው ደቂ ሽህቆባል ድገግል

እን ዓዕሮ ሐራ ገለ አብ ዓፄ ጭጎዎ ገለ አብ ዓፄ ክሳድ ገለ አብ ማይ ጎርብ ከምኸሰቲ ናይ

ድማ ሐከለፎም አብ መሉኡ ቆሐይና ደቂ ታኦምሮን ደቂ ብሉልን ደቂ ቆጵኦም

ቅት ብሐንገሐ ተሐዋቂም አለው።

ከምኡ ድማ የሐዋቶም ደቂ ተፋደ ዝፈረይምም አብ ጌተ ደቂ ሽሐይ ዓፄ

አለው ለጅኳ አብ መራገብ ብዓብይ መሬት ተፋደ ክሳዕ ሎማ ፍሉግ አይ።

ጎዳፍ ለአብ ድማ ንሱ ዝፈረዮምም አብ መራገብ ዓፄ ጎዳኢ እንደዘመኙ

ደብሃሉ አለው ቤት ተስፍኡ ዝበሃሉ አብ ኩዶ አብወር አለው። ከምኡ ድማ

ዝቆደሩ ሕሕዋቶም አብ ብዙስ ዓድታት ተዛኒቆም አለው።

ከሕሉ ዝፈረዮም ድማ አብ መራገብ አብ ወሃቢትን አብ ኩሕሊ ዝብእን

ይን ፋሐ ኢሎም አለውምም፡ ከምኡ ድማ ደማስዝገገ ወዲ ምልጋእ

ክብዚኡም እቶም ስተ የሐዋት ደቂ ደማስዝገገ ተፈልዮም ዝኾኑ

ርን አብቲ ከበቢኡን ስቲኡም አሕዋት ዝፈረዮምም ዓፄ ሐዚም

እቶም ክብኡም ዝተረፉ ስተ ደቂ ደማስዝገገ ተዓረን ገረክርስቶስን

እዚኡም ስቲኡም አሕዋት ዝፈረዮምም ገሊኡም አብ ዓይላ

ቶም ክልኡት ደቂ ሐውብኡም ተሐዋውሾም አብኡ አለው።

ከምኡ ድማ ሕሕዋቶም አብ ማይ ለሐም ገለ አብ ዓፄ ሽመከለ

ገለ ናብ እምባዘርብ ከምኢሎም አለው።

ዘርኡ ሽማካዝገገ ወዲ ምልጋእ።

ሽምካዝገገ ጌቺት ወለደ ንናዝን ንገብረሃርያትን እዞም ክልተ

ዝርከቦም አብዝገበን ሠራዩ ክልተ ዓዛርናን ቀን ታየላን

ናዝን ገብረሃርያትን ይበሃሉ።

ዘርኡ ወረሰናዝገገ ወዲ ምልጋእ።

ወረሰናዝገገ ፈለማ ምስ ሕሕዋቱ ብገለ ነገር ተሐራሪቄ

ደቂን እከቡ ንኸሰላ ክደዱ ተቐመጠ፡ ቅድም አብ ሰብዳራት

ፍሐኽ እናገበለ አብ ክሸመል ግርብ ዝበሃሉ ሥፍራን

ዘለው ዘርኡ ሐለጎን ዝበሃሉ ዝፈረዩ ለዩ፡ አብ ለሕሊኡም

ተሐዋቂም ብሐደ ሽም ተብርሂፎም ሐለጎን እናተበሁ

እናገበለ ሕሉም ክልኡት ልዝቢ ይጽውዕምም

ዝፈረዩ ለዩ።

ዘርኡ ማፍ

ማፍ ዝበሃሉ አብ ቆሐይን ሐከለፎም አለውምም

ከምኡ ድማ ሕሕዋቶም አብ ዓፄ

ከምኡ ድማ ሕሕዋቶም አብ ዓፄ ጎዳኢ

ከምኡ ድማ ሕሕዋቶም አብ ዓፄ ተርብብ

ዝፈረዩ ለዩ።

ዘንታ አዝማች ተስፋ ልዑል።

ዓግማቂ ብሌን ሰገደ ንሱ ድማ ብዘበን ሐፀይ

ተባህሉ ደገገኡ ነበረ፡ ንሱ ድማ ባዕሉ ሠራዊት

ተዋጊኡ ነቲ ናይ ግራኝ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ከለው ፀወት ናይ ተስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ

ቀዳማዊ ዘመተ ሐፀይ ሠርፀ ድንግል ምስ ትርኩ።

ባሕረ ነጋሚ ስቅብ ሚካኤል ጥቁር ዝህሃል ብዘበን ሐፀይ ሠርፀ ድንግል ሕብ ኣ ነጉሥ ከዓ ነታ ክፋራርሀ ኣሉ ዝሰደዱ ጥይት ንቤት ክርከቡዎን ኣኸሎም ጽዮን ሚናኮ ኣተሓጽ ዝገበረ ዝነበረ ሐደ ናይ ባሕረ ነጋሚነት መግሮግ ዝነበር ብዕ ሺጅብገብ ኣለኩ ንእግሊኣብሐርብ ቅድና ልዘክላይ ዓመት ክደክልኣኒ ኣሎም ክልእ ሀያብ ሕግዚል ኣይ ዝርከብ ታረፍ ልላማ ጌላ ንጉሥ ነበረ ደሐር ግና ብገንዘብ ሰዲዑ ል ኣቐዲሞም ከዓ ኣነ በሐይሊ ጉይታይ መደለኩኹ ንላኻ ከዓ በሐይሊ ጥይት ልደ ኣሊኹም ዝመዱ ምስ ትርኩ ንኣኩሩኦ ሕዝባን መንግሥታን ኣብያተ ክርከቲያናት ኣብመቶም ሀልም ኣቢሎም ክድምስቡዎ በሐንገላብ ስምምዕቲዮም ወደኣ።

እዚ ኹሉ ክኸውን ከሎ ስቲ ምኽርም ኣብ ቤተ መንግሥት ተሰማሙ ንጉሥ ዘኩስ ኣኒ ፈተመራሪ ክርከቶላዊ ዝነህሉ፣ ከምኡ ከዓ ኣብ ምድረ ኤርትራ ዝነበሩ ኹሞ ንትግራይ ገዳም ተበገሡ ኣንተኹን ኣቶም ዓባይቲ ልማሕን ምስ ንጉሥ ዝነበሩ ተክሎ ኣኒ ሰምኣን ኣኒ ኣቶ ኣስጎዶም ኣኒ ስቅብ ሚካኤል ጥቁር ኣኒ ኣጉድር ዝህሃሉ ትናን ክብኣቶም ፈላና ዝነገሩትን ንስኹም ከዓ በቲ ዓቢይ ርከሩሕ ዝኹን ግብርኹን ከምኡ ከዓ ኣቶም ጸለኣቶም ትርኩን ልገዝቲ ባሕረ ነጋሚ ከይተሰኸንን መሐሎሎና ኣዮ ዘመተ ደደናሐልኩም ኣሎኦሕዝበምን ሕዕዳዊምን ክቲቶም ክልቲኣም ወገን ተሠላፉ። ኣንተኹን ባሕረ ነጋሚ ርጉን ቨመቲንግን ኣደኻትኩም ኣሊሎም ሐፀይ ሠርፀ ድንግል መሐሎም ምሳይ ኣንተ ደኣ ደሊኻ ነዓ ናባይ ክንዲ ሃይማኖትናን ዓድናን ብሐንገላብ ኮይና ጸለኣ ሕት ዓባይቲ ተሕከብም ናብ ድብርዖ ኣትዮም ንባሕረ ነጋሚ ደሣቕ ተዓረቑ ክልዓቑበት ኣንተዓሓጀ ኣኻ ኣንተዓሓጀው ኣይሰምዓኻን ኣየ ኣሎም ልኣኹሉ።

ኣንተኹም ከዓ እኒ ክንተብ ሐሊሰ መረታ እኒ ኣተኸፍ ብኣ.ዱ ጽልማ ከምኡ ከዓ ለትና ክብዘ ቀድብቲ ዓድና ነጥፍኣቶም። እኒ ዝብላክ ኣንተ ዘይሰማዕቶኻ ግና ማይ ናብ ስድስ ለመንገድ ንሱ ኹዓ ሕራይ ክብሎም ቀረይ ዝመኸረ መኻሩ ኣነስ ኣይፋል ታኸ እንተኹን ንሱ ብብዝሒን ብሐይሊ ሉብን ደኣ ምዘርገብሐይሊ ፈጣሪ ዲል ዝርከብ ዝኒ ኣሊ ጠላቶም።

ንሳቶም ከዓ ምስተሐለሉ ኣናሐዘኩ ናብ ንጉሥ ተመሊኹም ክብዝሁ ክለዉ ልብኩስ ሠራዊት ሕጽ ተሰለፈ ብሸካኻ ጸጋማም ኣኸማኹ ልብ ክልተ ልብ ክልተ ስቅብ ባሕረ ነጋሚ ንመጀሀሪ መታን ኮኹኖ ኣንኮ እዚ ጥይት እዚ ንጉሥ ተርኩኩ ከዓ ኣብዚ ዓድና ዘይተራእዩ ሐድኹ ስቅብ ሚናኮ ልሳይ ገደም ንጉሥ ብዚ ተመክሩ ናይ መፈራርሐ ኣሊሎ ዝሰደዱ ልዩ መሰረቕ ዝወረደ ከመስል ከበኻቶምን ክንቆጥቁጠምን ጀመረ። ንጉሥ ከዓ እዚ ኹሉ ምስ ለረከብ ከዓ ልብቲ ንጉሠ ነገሥታን ዓባይቲን ዝነበርም ቀሪም ደማ ተፈላዩ።

ጥይት መድፍፀ ክብቲ ሐዲሽ ስቅብ ገመጽኡ ኣብዚ ሀገርና ቀድሚኡ ተረተሰለሉ ከምዚ ጌርም ንብምድራ ብመራዊት ከደንቃ።

ሐሊድኩም ስርክይም መታን እዚ ምህደብሎ ንጉሥ መን ምኹኑ ክፈልጥም ኣገ ናብቲ ስብኹ ክም ባርፀ ዝሸላቡዎ ዝነበረ ሠራዊት ኣብ ልዕልኡም ክብ ስማይ ጥይት መድፍፀ ሕጽም ኣናሐዘኩ ልብቲ ቀድሚ መጋብኣዩ ዝገብሩሉ ናብኡ ተረፈ እዚዩ ናርሐትን ምድክርክርን ክቃላበን ጀመረ። ንጉሥ ከዓ እዚ ኹሉ ምስ ለረከብ ከዓ ልብቲ ንጉሠ ነገሥታን ዓባይቲን ዝነበርም ቀሪም ደማ ተፈላዩ።

ንገትን መነከትን ነንደም ክኸዱ በብሐደ እሳናቢቶም ንደምሐራ ተመልሱ፡ ከዎ ንጉሥ ከዓ ሕዚ ኹሉ ምስምዑ ክብቲ ከክርም ርሐቕ መገዳ፣ ደ ወርሐ ብገበጋስ ከዓ እቲ ኹሉ ሠራዊት ነንደዱ ተመልሱ።

እዚ ክፍሊ ዘንታ ሠርፀ ድንግል ምስ መጽሐፍ ጀርመንን ቤተ መጻሕፍቲቲ ቡ ኢሎም ዘይከተተ ቤተን ንብረቲን ርክቲን ሠርሲ ንመገገሥቲ እዩ ከመዳሊ እዚ እንግሊዝኒ ምስቲ ብራና መጽሐፍ ታሪክ ብግፀዝ ቋንቋ እተጻፈ ምስ ታሪክ ነገሥቲ መጽሓፍ ዘሎ እራሞባ ጉግ ማንጉግ ዝኹነ ሕዝቢ ቤተ ክርስቲያን ዘፍርስ እንከ ፍይ ሐፀይ ሠርፀ ድንግል በቲ እቋንቲ እሐፊ ትእዘዝ ዝክበረ ወልደ ሃይማኖት ዝኾነ ዘርክስ መሬትና ዝወርስ ደምና ዘፍሰስ ጨካኝ ዝኾነ ነጹም ዝተረፉ ኄሎውኛ ርገን ምስኩንቲ ርከሲ ዝጸሐፎ ምዕራፍ ፮ ፯ ገዳ ፶፮ ብጣልያን እዘራርቡ ፍልይ ዩ ባርያ ጌሩ ዝገዝል እዩ እሞ ዘሎ እጽዋርኩም ልጅኩም ልፍ ዘለም ልፍ ከሌሎ ሉን ናይ ኩሎም ከዓ ተሰማምዶ ኩይኑ ሐደ እዩ ቃሉ።

ጅግንት ባሕረ ነጋሚ ፅቕባ ሚካኤል ጥቁር።

እንደገና ከም ጸሐፊኽ ክብ ተርኩ ንጉሥ ክባ እፎንፈ ንደቡብ ኢትዮጵያ ልብ ደይሕሪኡ ከዓ ቁርባን ክርከቶስ ዝበሃል ምስ ብዙሕ ሠራዊት ፈረሰኛ ልጅ ተእዚኩ እተወ። ሠርፀ ድንግል ምርሐቕም ምስፈለጠ፡ ንወዳ ሕሱም ዝበሃል ባሕረ ነጋሚ እቢሎ ንፊራዊት እናሕከቡ ኹረ በጽሑ፡ ወስኖ ዝበሃል ኣብ ትሕቲ ንቡረ ለድ ዝእዘዝ ብሐደ ዩልምቲ ነበረ።

ቲርኩ ከዓ ንጉሥ ንኸነኽ ደቡብ ኢትዮጵያ መገዳ ሠለስተ ወርሐ ዘእክል ኩሎም እናጨደረን እናገርከበን ከም እዝርእዮ ዩዕይም ነበረ፡ ንፈለማ ግና ቲርኩ በር ዶም ሀገር ክግፍሑ ኢሎም ከም ዘማሕደጉሉ ምስ ፈለጠ እዚይ ጠዓም።

ወዳ ሕሱም ከዓ ሐዳሳ እጽዋር እከቡ ጥዑም ጊዜ ዝረኸበ መሊልም ተቃላባቢብዎም ንድሕሪት ገጸም ህድማ ክጅምሩ ክለወ ሐደ ፅውት እዚይ ቡመይ ዝኾነ ነጹም ሸማምንጉን ነበራትን እናመደ ደሐን ሕሎና እናበሉ ጥራዶምን ወርቁምን እጅግና በጽሑ ፅቕባ ሚካኤል ዝበሃል ኢርትራዊ ምስሐይኩ ጭፍርኡ እብ ቢርኻ መተን እናቐተሰን መክሮኡም ዩስሠሮም።

ደሐር ግና ብሐማሌኖ መኸፊ ክትቋጋስ ተዓጠቐት ከምኡ ከዓ ክባ ትግራይ ክወጠሑ ብጋልቢት እርኩቡ ኣብ ማእኸል ኢዮም ዝህደሙ ዝነበሩ ዓብይቲ መሬት፡ ኹሉ ምስምዑ እኒ ትግራይ መኩንን እኒ ክንቲብ ሐረጎት። ኢርትራ ከዓ እኒ ፅቕባ ግሩፍት ቲርኩ ለትድ ልፍ መሊሑ ሐክልቶ በዘተኹ ክልቦ ኩስተር እበሎም።

ማኡ ነበሩ። እንተኮነ ወዳ ሕሱም ኣብ ገምገም ባሕሪ ቋቻ ቲርኩ ብምኻኑ ሐካንንዘብን እጽሑን ኢምልኹ ነጹም ክባ ቁፀት ዝተረፉ ማረኹ ብዓቢይ ዓጅብ ሆናል ወሲዱ ጎሙ ድልማ ክልቲኡም ወገን ባርቲያም ምስተቐማኡ እማሊዶኡ ግና ወዳ ሕሱም ። ንጉሥ ከዓ ንፅቕባ ሚካኤል እቲ ኩሎ ዝፈጸም ጅግንት እዚይ ብሥርሖ ሮም ኣብዚ ውግእ እዚ ብዘኾሎ ሕዝቢ ተወደኡ።

ንሓዶም ከዓ ዘይኩሎም ምስ ረእዩን ክብ ቲርኩ እናተሐገዝ እናገደደ ከምዚ ዝኾይደሚና ንዚ ፅውት ዝኾነ ጀግና ባሕሪ ነገሚ ፅቕባ ሚካኤል ንመረብ ምላሽ በለ ዝፈለገዎ ተቃላባቢኦም ናብ ንጉሥ ደብዳቤ ከምዚ ዝብል ለለኹ።

ኣ ንጉሥ ንሕና ሕዝባኹም ናይ ሐዘን ሕመዶት ንጽሕፈልኩም ስሎና ተርእልሩሎ። ከም ዘሎ ዝሕኢ ኩይኑ ክተሐዳድር ኢሎም ቀመሚኻ ለልቢኾም ወርቂ ኣብ ክግዱ ክብ ፅርዱ ክብ ሕርጊን ወዚኡ ንገበን ሐማሊን ንደብርቀ ልጅኻ ልውኡ ግና ኩኖ ኣብ ርእሲኡ ከዓ ብወርቂ ተጨምሪመ ንግግ እስሩሉ ከምኡውን ክልእ ህያብኒ ንጠምናሉ ብብዝሐ ሐይል ሠራዊትኒ ሐይሽ እጽዋርኒ ስዒና ንክትማ ደብርቀ ሐሊክ መሬት ሠራዩን ዝበንን ቆላን ማእለይ ዘይብሉ ርክትን ጉልትን እቋጅ እንጊሮም ናብ ማይ ዓፅዓ ከም በሐይሽ ክብ ትግራይ ተሐጊገዎ ዘዓበዩ ኩኖት ንጠምና ሕብባቕ ሸልን ጅጅዩኛ ዓም ባሕረ ነጋሚ ፅቕባ ሚካኤል ግዛኦት ምስ ሐዘ እብታ ጠልን ኩኖት እዚ መእለያ ዘይብሉ መካንንትን ሕዝብን እልቦ ዘበክስ እዩ ተክስተሩ ዘሎድን ዝበረት ኣብ ተፈ እምኒ ኣብሐ ክተማ ነበረ።

ቤተ ክርስቲያናት ልውን ዝረኸቦ ተኩሽም ምርሐቅኩም በለ ዝሰምዱ ከዓ ንጉ ንጉሥ ከዓ ንቲርኩ ክልተ እቋን ተቋጊሎም ምስዓርም ፈጸሙ ክብ ምድረ ሐበሽ ፈይ መረብ ዓቢ ተሳገሩ ንሕክሎም ክትክብ እዩ ደላይ ንሕና ሕዝባኹም ግና ማልእንተ ዘይእቋፍሎቦስ ንዳሕራይ ጊዚ ለኾኽ ኩይኑ ዓደይ ሰላም እዩተረክብንዩ ኢሎም ስብናን ፍቕዳ ዱር ፀሊም ኢና ዘሎና ኢሎም ምስ ለለኹም።

ነጹም ኣብ ኢዶም ዝነበሩ ምርክኻታት ዩልዳምምን ዩልጋሮምን ኣስኣንምም መታን ክስ

ናን በሐቀ ቤተ መንግሥት ይሁዳ አብ ሽቀ ዝነበሩ አባታት ዘርእ ይዕቆብኒ ደቂ ደቂ
እዮም ንሰምፅ እምበር ካልእ አይንፈልጥን እንተኾነ አባቶን ይፈልጥ።

እነም ዝርቤን ዝበሃሉ ሕዝቢ እኒ ዓባዛ ዝበሃሉ ዓሌት ዝመዱ ዝርቤኖት ካህ ቨዑ
ከወይኖም እኒ ዓዲ ቁመቮ እኒ ዝርቤን አፈልባ እኒ ዝርቤን ዓዲ ባድ እኒ ዝባን ዑኖ-
ገርጠጥቲ እኒ ዘመር እኒ ዓዲ ዓዳ እኒ ዓዲ ሄኖክ ደቂ ሸሐይ ገለ ናብ ሕምብርቲ
መደባይ ጠለል መደባይ ታብር እዮም ዝበሃሉ።

ጭቀ ዝፈረደም ክን ደቂ ሌፋይ እብ ምድሪ እስላ ጉዛይ አለጠ እኒ ዓዲ ሐር
እኒ ዓዲ ጨዓ እኒ ክንጉባ ገፍ ሀዘዎ እኒ አፈይጣፍ እኒ ዑኖ ዓንደም። ክምኡ
ኳዓቲት ገለ ናብ ቲድረር ሐሐሲ፤ም አብ ምድሪ አክሳ ገዛይ አለጠ ጭቀ ዝበሃሉ
ክምኡ ክዓ ጭቀ ዝፈረደም አብ ጥግራይ አብ ጥቓ ዓድቀ እትርከብ እብ እንዓ ገ

ትብሃል ንእሽቶ ዓዲ አብአ ዘርእ ጭቀ አለጠ።

ም ዕ ራ ፍ ፳፯።

ጭቀ ቀደም ዓቀይቶት ንጉሥ እዮም።

ጭቀ ቀደም ዓቀይቶት ንጉሥ ብዘቲ ጭፍራ ነበሩ፡ ሐደ ግዜ ሐፀይ ዓምደእጃኖና አብቲ
ግምቢ ክሠርሑ ክለጠ፡ ንሳቶም ክን ብሐይል ደኣ ምበር ብፍትሒ አይረኸብናን ቆዓ
ለት ነቲ ክሠርሑም እተአዘዘም ቤት አፍ ደን የብሉ መስኮት የብሉ ደርም
ንጉሥ ክን ብሐይፍኡ ዝገብር። ጠፍኡም ቤት ሥርሑ እንተልም የፍርሉ።

ብቐ እንተልም የክፍኡ፡ ሕፀቡ እንተልም የርሥሑን የባላሸውን አባያት ክፍኡ
በዚ ምክንያት እዚ ንጉሥ ህልም አዲሎም ክጥፍእም ሐሰቡ፡ አብዚ መሬቲሎም
ሐደ ዓቀይታይ ናይ ሐፀይ ዓምደእጃኖን ብሸቀ ተአዚዙ ንምድሪ ሎን መጻኢ ክብኑ
ብጨቱ ተፈልዩ ናብ ምቕብዳ አቶ እቲ ወዲ ሀገር በዓል መሬት ጭቃ ሎንታይ
ሥፍራ ተቐቢሉ ምሽት እንተ ብምስኣን እንተ ብገርሑ አይንፈልጥን ነቲ ዓቀይታይ
እንኳ ጭቀ ስገም ተደረር ኢሉ ሰፍኢ መላኡ አቅሪቡ።

እቲ ጋሻ ንፈለግ አይበልፅን ኢሉ አበዮ እቲ ሎንታይ ክዓ እንቅዓ ሸንፋኦ እተበገሡ።
ጥሕ ሕላስ ነበረቶ እም እንኳ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ሐደው እዘ
ረክ እየ ዮሎ። እቲ ዓቀይታይ ክን ሕፈይ ኢሉ ክም ዝበልፅ ንፈለግ ጉስም
አዲሉ ናብ ክዓታ ሸፀረን ምድሪ ምስ ፀብሐ ክብገስ ክሎ ነቲ ሎንታይ
በክስ እዛ ሕላስክ ግዳ ሀበኒ ኢሉ ለመኖ እቲ ሎንታይ ሕፈይ ኢሉ ነታ
በሸላ አትረፈ፡ ሸፀ እቲ ዓቀይታይ ነተን ጭቀ ስገምን ነታ ሕላስን ሕጃ
ተሐወሰ እም ሕጃኖን ንሸቀ ግብሪ ንጉሥ እከባም ናብ ንጉሥ አተው።

ንሱ እቲ ዓቀይታይ ክዓ ነተን ጭቀ ፈቲሑ አርአዮም ጉይታይ ሐደው
ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ምክሪ ፫ተ ደቂ ተስፋ ገርግስ ነቐዓ።

እነም ደቂ ተስፋ ገርግስ ነቐዓ ጭቀ ስገም ስገም ስገም
ጠፊ ከምቢ ገበዮ ይበሃል አሐፍ ነኒ በይነን ነሐድረን እም አብ ዝገኸዳአ ደድሕሪኦን
ለት ነቲ ክሠርሑም እተአዘዘም ቤት አፍ ደን የብሉ መስኮት የብሉ ደርም
ንጉሥ ክን ብሐይፍኡ ዝገብር። ጠፍኡም ቤት ሥርሑ እንተልም የፍርሉ።

በዚ ምክንያት እዚ ንጉሥ ህልም አዲሎም ክጥፍእም ሐሰቡ፡ አብዚ መሬቲሎም
ሐደ ዓቀይታይ ናይ ሐፀይ ዓምደእጃኖን ብሸቀ ተአዚዙ ንምድሪ ሎን መጻኢ ክብኑ
ብጨቱ ተፈልዩ ናብ ምቕብዳ አቶ እቲ ወዲ ሀገር በዓል መሬት ጭቃ ሎንታይ
ሥፍራ ተቐቢሉ ምሽት እንተ ብምስኣን እንተ ብገርሑ አይንፈልጥን ነቲ ዓቀይታይ
እንኳ ጭቀ ስገም ተደረር ኢሉ ሰፍኢ መላኡ አቅሪቡ።

እቲ ጋሻ ንፈለግ አይበልፅን ኢሉ አበዮ እቲ ሎንታይ ክዓ እንቅዓ ሸንፋኦ እተበገሡ።
ጥሕ ሕላስ ነበረቶ እም እንኳ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ሐደው እዘ
ረክ እየ ዮሎ። እቲ ዓቀይታይ ክን ሕፈይ ኢሉ ክም ዝበልፅ ንፈለግ ጉስም
አዲሉ ናብ ክዓታ ሸፀረን ምድሪ ምስ ፀብሐ ክብገስ ክሎ ነቲ ሎንታይ
በክስ እዛ ሕላስክ ግዳ ሀበኒ ኢሉ ለመኖ እቲ ሎንታይ ሕፈይ ኢሉ ነታ
በሸላ አትረፈ፡ ሸፀ እቲ ዓቀይታይ ነተን ጭቀ ስገምን ነታ ሕላስን ሕጃ
ተሐወሰ እም ሕጃኖን ንሸቀ ግብሪ ንጉሥ እከባም ናብ ንጉሥ አተው።

ንሱ እቲ ዓቀይታይ ክዓ ነተን ጭቀ ፈቲሑ አርአዮም ጉይታይ ሐደው
ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ክድረክ እየ ሐደው እዘን ጭቀ ስገም ተደረር ዝብሉ ሀገር አለጠ
አብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ ምድሪ ኢትዮጵያ

ሎም አንተኩን በጥይት ወሎችን ወሎችን ብምክሩም ፈርገላለሁ ስጋብ ለይቲሁሁሁ ለሌሎች ለሌሎች ዘርኝ እቶም የሕዝብ ግና አዚያም ብዙሐትን ስውዓትን እቶም ንብምክሩም ስራረቶም ገርክሰም በራሐት ገዘሃሉ አሰላም አለው። ዘርኝ ፍረ ማክኤል ገዘሃሉ ምልክ አሎም አለው።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ሸ፱ ።

ወለደ ሰብ ዛግር ።

እነም ዛግር ገዘሃሉ አዚ ባህ ዘዓ በጥ ከባ ጥንቲ አማኝአኦም ናብዚ ምድረ ብራሕማ ካብ እድያብ ሸሬ እቶም እቲ ፈልማ ናብዚ ምድረዚ ዝመጹ ዓቢ ገዘሃል፤ ዓቢ ወዲ ወመረ እዩ ።

ወዲ ምስራይ እዩ ገዘሃል ገዘሃለ ። ንሱ ባዕሉ ብዘበን ሐዕይ ላለቡል ብላለታ መገገሙ ግዜ ብጅ ሺሕን ጅሃ ዓ-ም ምስቶም ብዘተሐት ግብዓውያን ናብ ኢትዮጵያ ክሃ ቆሱ ብመበል ብጅ ሺሕን ጅሃ ዓ-ም ገመጹ ትሕቲ እብ ዓንኤል ገዘሃሉ እቡን ገዘሃሉ ንዘይክሱሉ ክሃ ሐዓግን እዩ ዝነበረ ።

እንተኩን ብናለይ ምቕማጠን ርኩቲን እብ አይብ ነበረ ፡ ደሐር ግና ካብ የሕዳዊ ደቂቅን ዛንታ አልዓልና ንላሚ አሎና ፡ ደቂ ተፋደ ብዘበናም እቡን ፈልደ ፡ ዓቢ ንሱም እንደ መጸኢ ናብማድር ሸልማ እትዩ ብርግታ ተቆመጠ ።

መወዳኦትኡ ምስ አረብ አብሉ ሞተ መቃብሩ ከዓ አብሉ ፍሉቀ ሥፍራ ነክስ ገዘሃሉ እብ በረካ ደቂ ሽሐይ ኮይናም የሕሩቡ ነቡሩ ሐደ እዋን መሸልኦም ቅድሚ ምሚት በቡ አካቡ ክኹብልል ከሎ ብዓዲ ንአምን አቢሉ ብዓንባብ አቢሉ ብ ዘይነበረት ሐመድ ገዘርቆ ፡ እቡን ፈልደክ ከዓ ንዓምጺ ንዓሌቶምኒ ረገምም ዓዶም ረቶም ንሩ ንባሕረ እንዳብ ማይታግ ወረደ ንዓቢ ሐደ ስልሚ ልኦም ከዓ ክነግርም ፈተሙ

ከምዚ ድማ የልዎ እታ ሰብአይ ነፃ ንኹድ ካብዛ መኻን አዚኦ ናብታ ናይ ፈልማ ገዘ ርክዖ የልዎ ፡ ንሱ ከዓ ምስነገርም በእባኦ ክብኦ ከሆናፍ ዛግር አቶ ሹሩብ እዋን ክዓ አፋ ተቆመጠ እዋን እታ ዘአተወላ እዋን ምሸት እዋን ድራር አብታ ሹዳ ሹዶ ከፍ አሉ ሐ ትዘርቦ እብ ንረሚ አማፅዳዩ ረአዩ በእ በእ እናጐላዩ ንገረሚ እትዩ ሐዋሪ ህቡኒ አፋ ለመኖም ።

ወለደ ደቂ ርቤል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ሰ፩ ።

ንሱቶም ግና በጥ እዋንቲ ሐዋ ንዘረኹብክ አይወሐብን እዩ ገዘሃለ እዋን ንረመታ ከዓ አይበካን አሉ ከልኦ ፡ እቲ ሰብአይ ሸፊ በሉ አስሐትኒ እኔ አሉ አብታ መገገሙ ከም በዓል ደሐን ከፍ አሉ ስራጠው ሐዋ ይላክን ነበረ ።

ደሐር ግና ዛግረታይ ነታ ማፍ ክፍቲ ሐዋ አንኹኹ ከየስተባህሉ በሉ ደሐ ሐደሩ አሉ ብድድር አሉ ተግባር እዋን ዛግረታይ ከምዚ ንሩ ካብ ንረመታይ ሐ ወረኹ ወሰደ ።

በለቢ በዚ ምክንያት እዚ ስጋብ ለይተሎም ዛግረታይ ወራቆ ሐዋ አናሉ ሐሐ ስዋን ይምድሩሎም ፡ ሸፊ ዓቢ ንቺተ ወለደ ሸዋም ከዓ ከምዚ ገዘሃለ እዩ ። ፩ ፡ ን

ገላሽቶይ ዛንታ ደቂ ሽሐይ ።
ደቂ ሽሐይ ካብ ጥንቲ መሠረት ወለደኦም ከምቲ እብ ምዕራፍ ጅጅ ተጠቐሹ ዘሉ ሐብ ላለቢ ጠቐሹም ዘሎና ካብ አይከመ ምልጋኦ እዩ ዓሌቲ ሕጅ ግና ብዘበባ ናትን ነቡሩ ፡ ካብላቶም ሐደ ዓቢ ስብ ክንገብ ጥርቃይ ኮይናም የሕሩቡ ነቡሩ ሐደ እዋን መሸልኦም ክሃ ሐዓግን እዩ ዝነበረ ።

እብ ላለቢ ጠቐሹም ዘሎና ካብ አይከመ ምልጋኦ እዩ ዓሌቲ ሕጅ ግና ብዘበባ ናትን ነቡሩ ፡ ካብላቶም ሐደ ዓቢ ስብ ክንገብ ጥርቃይ ኮይናም የሕሩቡ ነቡሩ ሐደ እዋን መሸልኦም ክሃ ሐዓግን እዩ ዝነበረ ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ሰ፩ ።

ንላሽቶይ ዛንታ ደቂ ሽሐይ ።

እነም ደቂ ርቤል ፍልም አማኝአኦም ናብዚ ምድረዚ ከምዚ እዩ ፡ እቲ አውራ ዓዶም ሸሬ እዩ ናብዚ ምድረ ኣርጉራ ገመጸም እዋን ቅድሚ ደቂ ማናብ እቶም ፡ ብዘበን ሐዕይ ዓንደጺን ጅ ወይክ ህተ ዓመት ምስ ነገሡ በዚ እዋን እዚ አቢሉ ስብ ሸሬ ናብ መረታ አትዮም ብዘከከ እዋን ተቆመጠ ይበሃል ፡ ደሐር ግና እዞም ሕጂ ደቂ ተሰፋ ገርግስ ነቕዒ ለን ብገብሃል ሸም ተጽውዑ ፡ ከምኡ ከዓ ካብ ደቂ ርቤል ዝው ላዶ ካብላቶም ሐዕይ ትድሮኽ ነገሡ ። እነም ሕጅ ለን ገዘሃሉ ወለድኦም ከምዚ ገዘ ስብ እዩ ።

ተስፋ ገርግስ ነቕዒ ወዲ ጥፍረርያ እዩ ። ጥፍረርያ ከዓ ወዲ ቅይሕ አንበሳ እዩ ። ቅይሕ አንበሳ ከዓ ወዲ እምሐ እዩ ። እምሐ ከዓ ወዲ ዓደደ እዩ ። ዓደደ ከዓ ወዲ

ወለደ ደጊያት ሠመረ ንደጊያት ገማ ወለደ፣ ደጊያት ገማ ንክልተ ወለደ = ንዳግማዊ መሮንን - ንክባን = ከብዚኦም ክልተ አሕዋት እቲ ሐደ ካባ ንክልተ ወለደ = ንብዛ ደን - ንገዳዘይን =

ከብዚኦም ክልተ አሕዋት ድማ እቲ ሐደ አብዘይ ገበየል፣ ንሐዳሽ ዓዲ ሐደማትን ንደረረን፣ ከምኡ ድማ ንሐደ ገዛ እብ እሥመራ ገዛ ቡርጌንከር ገበየሉን እም መሪጫ ራቆ ድማ አሕዋቶም ከብ ሐዳሽ ዓዲ ገበጽኡ እኮም ከምኡውን ከብዚኦም ገበዱ አብ ካልእ ዓድታት አይበልኦን እኮም =

ዘርኢ ነቐዛይ፣ ነቐዛይ ገፈረዮም ንአንገላ ትበሃል ዓዲ አብ መረታ ሰበኻ ዘለወን ከምኡ ድማ ገላ ናብ ዓዲ ንዕዳድ ሐማሴን አሕዋቶም አለውምም እዚኦም ክልተ አሕ ሞት አብዛይን ነቐዛይን ገበየሉ ከብ ሞንገት ዓዶም ሀዋደ፣ (ይብላ ነብረ) እዩ ገብረር = ዘርኢ ዳግማዊ መሮኒ፣ ዳግማዊ መሮኒ ንሰበኻ ወለደ = ንአክሳይንን - ንገብረማ ርያምን - ንተኸለጫንን =

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ዳግማዊ ደጊያት መሮኒ ይበሃሉ፣ ከብዚኦም ገብረማርያም ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ =

ም ፅ ራ ፍ፣ ጫፎ =
ዘርኢ አክሳይያን =

አክሳይያን ገፈረዮም ከምዚ ገበዕብ ንገልጽ አሎና = ሕ ንደግለን - ሕ ንሐድጋ ዩን - ፎ ንደግላይን - ሕ ንሮኸራይን = ከምዚሎም ፎተኦም አሕዋት ደቂ አክሳይያን እዮም፣ ከብዚኦም እቲ ቀዳማዊ ሐምም ደግላ ገፈረዮም ንጆተ ወለደ = ሕ ንደግላይን - ሕ ንግርማኡን = ከምዚሎም ጆተ ደቂ ደግላ ይበሃሉ፣ ከብዚኦም ድማ ጽንዓይ ንጆተ ወለደ ነአስገ ደን ነስገዳን፣ ከብዚኦም አስገዳ ንርእሶም ወለደ ርእሶም ንሞኪ ወለደ ሞሲ ንተከፍኡ ወለደ ተከፍኡ ነዞም ገበዕቡ ወለደ = ሕ ንዓሊ ሄራን - ሕ ንፈጊማን - ሕ ንገሥጦህ ዳግማዊን =

ነዚኦም ጆተ አሕዋት ከብ ሓሞኡ ወለድም ከምኡ ድማ ከብ ካልእ ሰበካይት ንገብፍ ንሐደ ወለደ፣ ከምዚሎም ፎተ ደቂ ተከፍኡ ይበሃሉ፣ ዓሊ ሄራ ንዓዲ ብላታ ሆይሉ ገፈረ ርያ እዩ = እቶም ሰበካይት መዋልዳ ግኑ ሐድጊ ዮብሎምን ሆኒቶም እዮም = ዘርኢ ገብራ ገፈረዮም፣ ገብፍ ንአብርሃምን ንተኸለጫንን ንዳግማዊ ተከፍተ ወለደ = ከብዚኦም ፎተ አሕዋት እቲ ሐደ አብርሃም ገፈረዮም ንጌልቶ ዓዲ ደጊያት ባህታ ገፈረዮ እዩ = ተኸለጫንን ገፈረዮም አብ ዓድገፎም አለው = ዳግማዊ ተከፍኡ ንም ድሐንን - ንሰምብት መሐረን =

ነዚኦም ንኸልተኦም ወለደ፣ ከብዚኦም ሞድሐን ንገፀዳ ወዲ ላምዛይት ልማም ል ገፈረዮ እዩ፣ ሰንበት መሐረ ድማ ንሆብታይን ንኸርተማን ወለደ፣ ከብዚኦም ሆብታይ ወለደ ደጊያት ሠመረ ንደጊያት ገማ ወለደ፣ ደጊያት ገማ ንክልተ ወለደ = ንዳግማዊ ደን - ንገዳዘይን = ከብዚኦም ሶብሮትን ንደገፍን ወለደ = ሕ ንደግላይን ንክልልክን ንፈልልክን ንተወልዳይን ወለደ፣ ከብዚኦም ፈልልክ ንተኸለ ሰማእትን ንጊላይን ንኦድፍን ወለደ፣ ጊላይ ንዓበይቲ ከነተብቲን ንናእኸቱ ክነተብቲን ገፈረዮ እዩ፣ ከብዚኦም ዓብይቲ ክን ደጊያት ማኒኪኦል ገፈረዮ እዮም = ናአኸቱ ክነተብቲ ድማ ንገዛ ዓዲ ተወልዳይ ሐው ፈልልክ ወዲ አፍሐዮት ጎሱ ንዓዲ ባሕረ ነጋሚ ተመልሶ ሆነንድቲ ዘለወን አብ ማኒኪኦል ዘለውን ገፈረዮ እዩ፣ ዘርኢ ዳግማዊ ገብፍ ወዲ ዳግማዊ ተከፍኡ አብታ ንግዲ ወልደንኪኦል አብ አኸራ ሀለወ ዘፈረዮ እዩ፣ ዘርኢ ግርማኡ ወዲ ፀኒቱ እዩ =

ንዓዲ ፍንፅ አብታወር ዘለው ፈረድ፣ ኸርተማ ድማ ንጅ ወለደ = ሕ ንሥብሐትን - ሕ ንአፍሐይትን - ፎ ንገብሩን - ሕ ንብሐይላይን - ሕ ንደግላይን ከምዚሎም ጅተ ደቂ ገርተማ ይበሃሉ =

ከብዚኦም ሥብሐት ንመጻሕ ወገናትን ንሓይሕን ገፈረዮ እዩ፣ አፍሐይትን ንፈልልክን ንተወልዳይን ወለደ፣ ከብዚኦም ፈልልክ ንተኸለ ሰማእትን ንጊላይን ንኦድፍን ወለደ፣ ጊላይ ንዓበይቲ ከነተብቲን ንናእኸቱ ክነተብቲን ገፈረዮ እዩ፣ ከብዚኦም ዓብይቲ ክን ተብቲ ንዓዲ ባሕረ ነጋሚ ሐድጊ ገፈረዮ እዮም፣ ናአኸቱ ክነተብቲ ድማ ንገዛ ዓዲ ደጊያት ማኒኪኦል ገፈረዮ እዮም =

ተወልዳይ ሐው ፈልልክ ወዲ አፍሐዮት ጎሱ ንዓዲ ባሕረ ነጋሚ ተመልሶ ሆነንድቲ ዘለወን አብ ማኒኪኦል ዘለውን ገፈረዮ እዩ፣ ዘርኢ ዳግማዊ ገብፍ ወዲ ዳግማዊ ተከፍኡ አብታ ንግዲ ወልደንኪኦል አብ አኸራ ሀለወ ዘፈረዮ እዩ፣ ዘርኢ ግርማኡ ወዲ ፀኒቱ እዩ =

ዘርኢ አስገዳ ወዲ ጽንዓይ፣ አስገዳ ገፈረዮም ሐው አስገዳ፣ ንዓዲ ሆብተ ማርያምን፣ ንዓድሆብተዳስን፣ ንዓዲ ተኸለፍትን፣ ነዚኦም ገፈረዮ እዩ፣ ከምኡ ድማ ዓዲ ክንተባ አስመዳ ምስኦም እዮም = ከብዚኦም ንሓዕላ ተዳሒራ ዘሉ ዘርኢ ደግላ ወደ አክሳ ገፈረደዎ ሐከብን ገለብገም ዓድን አብ ዘለው አልዮም ዘርኢ ደግላ ወደ አክሳ እዮም ገበየሉ =

ዘርኢ ሐድጋይ ወዲ አክሳ =

ሐድጋይ ወደ አክሳ ገፈረዮም ሕዝብን ከእብን ንሓሕቲ ንገልጽ አሎና፣ ሐድጋይ ንክንክዛን ወለደ፣ አንክዛን ንዳግማዊ ሐድጋይ መራግሂ ወለደ ዳግማዊ ሐድጋይ መራግሂ ነፃተ ወለደ = ሕ ንወለገደርኒስን - ሕ ንዓሊን - ሕ ንደግላይን =

ከምዚሎም ጆተ ደቂ ዳግማዊ ሐድጋይ መራግሂ ይብሃሉ፣ ከብዚኦም ወለገደርኒስ ገፈረዮምን ገለብገም ዓድን አብ አድያቦ እዮም ዘለው፣ ጽንዓይ ንሐንቲ ዓዲ ንፀጠንት ገፈረዮ እዩ፣ ሞሲ ንደቂ ሞኪ ገፈረዮ እዩ = ዘርኢ ሀብ፣ ሀብ ንጅተ አወዳት ወለደ = ሕ ንመሓረግግን - ሕ ንተባርኩዞን - ሕ ንተከፍተውን - ሕ ንደግላይን - ሕ ንገደ ገግን - ሕ ንፀጋገግን፣ ከምዚሎም ጅተ ደቂ ሀብ እዮም ገበየሉ =

ከብዚኦም መሓረግ ገፈረዮም ከም ዘለው ዓዲ ሞይኮ ሐደግቲ አለው፣ ዘርኢ ተዓረዝጊ ንዓዲ ባሕራ ሐደግቲ ገፈረዮ እዩ፣ ዘርኢ ተከፍተዝ ገፈረዮም ዘርከቦም

ዕለት ስለሚባሉት ሠራዬ አለው፡፡ ዘርሏ ግድባሪ ዝረፈቶም ዓደ አብዑር ሐደግቲ ገዢት አወዳት ወለደ፡፡ ደግሞ ዝረፈቲም አብ ማሕበል ማዕረብ አለው፡፡ ገደዝ፡፡ ከብዚኣም ዓዲ ዓሽሳተ ወለደ፡፡ ነውዳላን ገሥልጣንን ከብዚኣም አወዳላ ዝረፈ ሥልጣን ገልፀውት ወለደ፡፡ ልዕመት ንክንቲብ ሠረቆ ብርሃንን ንተኸልልዩን ክብ ሓምኡ ወለደ፡፡ ንጅናይ ድማ ክብ ክልልይቲ ስበይቲ ወለደ፡፡ ከንቲብ ሠረቆ ብርሃን ንከ ሎም ቆተ እልቆት ደቂ ከንቲብ ሠረቆ ብርሃን ለፍጥረት ተላብጥን ንእምኖብም ከምዚ ዝረፈቲምም አብ ማሕበል ማዕረብ አለው፡፡ ተኸሎይ ዝረፈቲምም ንሐደግቲምን ነስመዓን ንድሐኖምን ንሞሮናይን ከምዚኡም ቆተ ደቂ ተኸሎይ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም አስመዔ ንሓረጎት ወለደ፡፡ ሐረጎት ንተስፋት ወለደ፡፡ ተስፋት ንፎዶ ራሕሲ ተከማ ዝሰኸት ዝረፈቲ ለዩ = ሐድጊ ሹምን አድኅኖምን ሓምናይን ዝረፈቲምም ለብ ማሕበል ማዕረብ አለው፡፡ ብሓደ ሹም ደቂ ልዕመት ተባሂሎም ይፀውቡ = ቶማስ አለው = ዘርሏ ብርሃኑ ብርሃኑ ዝርከቡም አቶም ዘርሕ አብ ማሕበል ማዕረብ አለው፡፡ አንድ አምናይ ይበሃሉ፡፡

ዘርሕ ድግናይ ወደ እኩል፡፡

ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ፡ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ድግናይ ወደ እኩል ዝረፈቲምምን አመቐኸለኡምን ክብዚ ንታሕቲ ንገልጽ አሎና፡ ድግናይ ንድግናይን ንጉደብዝጊን ወለደ፡ ከምዚኡም ቆተ ደቂ ድግናይ ይበሃሉ፡ ክብ ዚኣም ድግናይን ንሕንቲ ዓዲ ንሐዲዳ ዝረፈቲ ለዩ ከምኡ ድማ እልቆቶም አብ ከሩይ ተበሃል ዓዲ አብ ሠራዬ አለው፡ ሕቲ ፈራይኦም ድግናይ ወደ ፅኑ ስኩዝጊ ደበሃል፡ ዘርሕ ጉደብዝጊ ገፀልዮም፡ ደግሞ ለፍጥረትን - ፍ ንሐብተዩንን - ፍ ንከምኖንን - ፍ ንዓገንደናዝጊን - ፍ ንሐደግቲን ደቂ ጉደብዝጊ ይበሃሉ፡ ከብዚኣም ወረሰናዝጊ ንቆተ ወለደ = ፍ ንዳግግግን ድግናይ ይበሃሉ - ፍ ንኵድርኩ - ፍ ንፍራ መክንዮ ከምዚኡም ቆተ ደቂ ወረሰናዝጊ ለፍጥረት ወለደ፡ ለፍጥረት ወለደ፡ ጉዳብዝጊ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ፡ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ፡ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ዘርሕ ድግናይ ወደ እኩል፡፡

ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ፡ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ፡ ማሕረግ፡ ንተስፋብን፡ ወለደ ተስፋብን ንግንደናዝጊ ንተኸልዩንን - ፍ ንሀብተዩንን፡ ከምዚኡም ቆተ እልቆት ደቂ ማዕቀብዝጊ ይበሃሉ፡፡ ከብዚኣም ልልዩላ ንዓዲ ብላታ ንብረዝጊ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ዝረፈቲ ለዩ = ተኸላ አሥመራ ሀዳጤ አለው = ከምዚኡም ዘርሕ ማሕረግ ወደ ሀብ ይበሃሉ፡፡ ተኸላ ለምኡ ዝረፈቲምም ድማ አብ ዓዲ ባስክል ሐደግቲ ንባዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሰኸ ዝረፈቲ ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ ዝረፈቲምም ድማ ዝርከቡም አብ ሠራዬ ፋንደርግስን፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ፡ ጉዳብዝጊ ወደ ሀብ = ንግርግግንን ንተስ ገዚኣም ክልተ ወለደ፡ ከብዚኣም ግርግግን ንዓዲ ሹም ግርግግን ንዓዲ ሹም ጸፅ ሹም ደብክ ዝረፈቲ ለዩ = እኩል ከምዚኡም ከምዘለው አብ ዓዲ አብዑር ለፍጥረት ዝርከቡ፡፡ ከል ማዕረብ ለፍጥረት ዘለው፡፡

ዋት ዝፈረደምም ኣብ ሠራዩ ዓዲ ኣብርሃምን እኒ ዐበላ እኒ ሓወር የልዐ እኒ ዓዲ ኩሎም ዝበሃል፡ ከምዚሎም ኣብቲ መሬት ኣዲኦም ርብቃ ተባብሎት ንል ብሌን ሰገድ ምድሪ ኣዲኦም ሓዚም ኣለው፡ መጻውዒዮም ድማ ድግና ባሕዩ ይበሃል።

ዘርኢ ገሥገሣ ወዲ ኣከለ ጽዮን፡ ገሥገሣ ሓው ባዓል ሓድጋይ ከምቲ ሓድም ብዘቐት ዘርኢ ከይኖም ዓዲ ሓዘም ኣለው፡ ከም ዘለው ኣብ ወደ ኣከለ መስከሓ

ዘርኢ በኸራይ ወዲ ኣከለጽዮን፡ በኸራይ ሓምም ንበዓል ሓድጋይ እዩ፡ ገሱ ዝፈረም ኣብ ደቂ ኣከለን ኣክራንን እኒ ዓዲ ሓድጋይን ንዓዲ ደጊዮት በኹሩ ኣፈልገዐ ዘሰ እዮም ከምዚሎም ደቂ በኸራይ ይበሃሉ።

ምዕራፍ ፴፮።

ወለደ ተኸለጌን ኣብ ጉዛይ።

ተኸለጌን ኣብ ጉዛይ ንጅተ ወለደ፡ ንጉዛይን ንተኸለጌን ክብዚኦም ጉዛይ ዝፈረዮም ንዓረዝማን ወለደ።

ከምዚሎም ጅተ ኣሕዋት ደቂ ጉዛይ ይበሃሉ፡ ክብዚኦም ጉድብዝጊ ክብ ጆኑ ከምዚ ኣብ ታሕቲ ተመልኪቱ ዘሎ እዩ። ፩ ንኣረብታይን - ፪ ንዓርብን - ፫ ንዓሕ ሉን - ፬ ንዋይሕ ሞስን - ፭ ንተወብቀን - ፮ ንዘካርያስን።

ከምዚሎም ፯ ደቂ ጉድብ ወደ ጉዛይ ይበሃሉ፡ ክብዚኦም ተኸለጌን እቲ ዘለው ብዓል ኣቶ ታኣዝገ እቦ ባላታ ሎሬንቲ ከይኣቶም ዝፈረዩ እዩ፡ ሓረብታይ ሓድጊ የብሉን ወጊቱ እዩ፡ ንርንር ንበዓል ቀሪ ገብረመድህን ዝህሉ ኣብ መላልሕ ዘለዉ ዝፈረዩ እዩ፡ ሣእሎ ዝፈረዮም። ፩ ንዓቓቓን - ፪ ንጉፍላን - ፫ ንፍቁርን። ከምዚሎም ፫ተ ኣሕዋት ደቂ ሣእሎ እዮም ክብዚኦም ዓቓቓን ዝፈረዮም ክብዚ ንታሕቲ ንገልጽ ኣሎና።

ምዕራፍ ፴፯።

ዘርኢ ዓቓቓን ወዲ ሣእሎ።

ዓቓቓን ዝፈረዮም ኣዚዮም ብዘሓት እዮም፡ ዓቓቓን ፩ ንማዕቀባዝማን - ፪ ንገዕ ዓን - ፫ ነድከመን - ፬ ንዘላማንን።

ከምዚሎ ነዚኦም ፪ተ ወለደ፡ ከብዚኦም ማዕቀባዝጊ ንገረክሶቶስን ንጅመልን ንዕንጎና ቀንን ወለደ፡ ገረክሶቶስ ድማ ንሥብሃት ለኣብን ንብላይ ራዘን ንተስፋ ሥላሴን ንተኸለ ሥሎስን ወለደ፡ ክብዚኦም ሥብሃት ለኣብ ን፫ተ ወለደ ሸማቶም ከዓ ከምዚ ዝበሰብ እዩ። ንመዓተን - ንዕቓቓን - ንህይለኒየርጊስን።

ከምዚሎም ፫ተ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ይበሃሉ ክብዚኦም መዓተ ድማ ንበዓል ገብሪ ወዲ ተስፋ-ማርያም ንንዓ ህብታይ ኣብ ሓላይ ዘለው ዝፈረዩ እዩ፡ ፩ተት ንንዓ ኣቶ መዓጎን ንንዓ ኣቶ ወልዱን ኣብ እምበይቶ ዓሬ ዘለው ዝፈረዩ እዩ፡ ህይለኒየርጊስ ንኦርዓዶ ምን ንተኸለትን ወለደ፡ ክብዚኦም ኣርዓዶም ንሳምራት ወለደ፡ ሳምራት ንጥዑምዝጊ ወለደ፡ ጥዑምዝጊ ንክንጉቲባ እሙንን ንገዕንን ወለደ፡ እዚኦም ዝፈረደዎ ኣብ ሓላይ ኣለው። ብላይ ራዘ ድማ ንበዓል ኣቶ ተኸለን ንኣቶ ተስፋ-ማርያምን ንንዓ ኣቶ ትኩስን ዝፈረዩ እዩ ንሳቶም ድማ ኣብ ማርያም ዝበሃል ዓዲ ዘለው እዮም።

ተኸለ ሥሎስ ንንዓ ባሕይ ደስታ ኣብ ኣምቤይቶ ዓሬ ዘለው ንኣኣም ዝፈረዩ እዩ። ዘርኢ ተስፋ ሥላሴ፡ ተስፋ ሥላሴ ድማ ንንዓ ኣቶ ጋረድን ንንዓ ባሕይ ንብረማክኤልን ንንዓ ኣቶ ሓጉሥን ንደዳ ኣቶ ህብቲይን ዝፈረዩ እዩ፡ እዚኦም ድማ ዓድ ተስፋ ሥላሴ ዝበሃሉ ኣብ መዓርኛ ኣለው።

ዘርኢ ድመል ወዲ ማዕቀባዝጊ ድመል ዝመለደም እልፍ ድምን ሃብተማርያምን ይበሃሉ ነበሩ፡ ክብዚኦም እልፍ ድም ዝፈረዮም ዝርከቦም ኣብ ምድሪ ሠራዩ ጥቃ ዓረዛ ኣለው፡ ሃብተማርያም ድማ ንተኸለጌን ወለደ፡ ተኸለጌን ድማ ንተስፋ ኒየርጊስ ወለደ፡ ተስፋ ኒየርጊስ ድማ፡ ንደስቀን - ንሥብሃት ለኣብን።

ነዚኦም ፪ተ ወለደ፡ ክብዚኦም ይስሓቅ ንዓዲ ከንጉባ ጉይትኣም ኣብ እምቤይቶ ዓሬት ዘለው ዝፈረዩ እዩ፡ ሥብሃት ለኣብ ድማ ዝፈረዮም፡ ንዚኢኦታን - ንገረድን ንክፍሎምን፤ ከምዚሎም ፫ተ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ይበሃሉ፡ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ዝፈረ ይዎም ኣብ ውይይት ዓረት ኣለው።

ገረድ ንኣቶ ሰህሊትን ንበዓል ኣቶ ተኸለጌን ነዚኦቶም ዝፈረዩ እዩ፡ ዘርኢ ጅተኣም ኣሕዋት ድማ ኣብ ሓውይይት ኣለው። ዘርኢ ፀንደቀን፡ ፀንደቀን ወዲ ማዕቀ ባዝጊ ን፫ተ ወለደ። ንክኸርን - ንክፍላን - ንመርፍኣን።

ከምዚሎ ን፫ተ ኣሕዋት ወለደ፡ ክብዚኦም ክኸር ንዓዲ ኣዝማች ብሩ ተኸጋዓዕ ዝፈረዩ እዩ፡ ንዕንጎና ድማ ንዓድ ብላምባራብ ንንጉል ዓዲ ወገራ ዓሬቶ ዘለው ዝፈረዩ እዩ፡ መርፍኣ ድማ ንዓዲ ኣቶ ኣብርሃ ዝተባህሉ ኣብ ዓዲ ወገራ ዓሬቶ ዘለው ዝፈረዩ እዩ። ዘርኢ ዘላማን ወዲ ዓቓቓን፡ ዘላማን ወዲ ዓቓቓን ንኣቶ ተኸለጌ ወዲ ሓጉስ ዝበ ሃሉ ኣብ ሓውይይት ዓሬት ዘለው ንኣኣቶም ዝፈረዩ እዩ። ዘርኢ ኣድከመ ወዲ ዓቓቓን ኣድከመ ዝፈረዮም ኣብ ዓድ ኣበጊሶ ሸመዛና ዘለው ኩሎም ዝፈረዩ እዩ።

ዘርኢ ዓቓቓን ወዲ ዓቓቓን፡ ዓቓቓን ዝፈረዮም ኣብ ሸመዛና ሓሕልጪም ደቂ ዓቓቓ ኣንዓ ተባህሎ ይጽውዑ ኣለው ክንድቲ ዘላክል ድማ ብዝሓ የብሉምን ከምኡ ድማ

አብ አውሒ መጽሂ ገበየል ዓፄ አለው፡ በቲ መሠረት ወለዶአም ግና ከብ መፈራራ ኦዮም አንተኸነ ሐጂ ምስ ደቂ ዓቓዶን ተሐዋቂኹም ከም ሐደ ዓሌት ከደኖም ቀጽባ ንን ዓቓዕንን ተባሂሎም ብሐደ ስም ከባዕ ሎማ ያጽውው አለው።

ም ስ ራ ፍ ሰጅ።

ወለዶ ጎፍላ ወዲ ሣኦሉ።

እዚ ጎፍላ ወዲ ሣኦሉ ገደረዮምን ገሐዝም ዓድታትን ከምዚ ገስፅብ እደ ደቀ ጎፍላ = ል ንዘርእዎናይን - ፎ ንክሐሳይን - ፎ ንገብረማርያምን - ፎ ንመፅቀባዝግን ከምዚሎም ጅተ ደቂ ጎፍላ ደለሃሉ፡ እመቃቕልም ድማ ከምዚዮ ዘርኢ ወናይ ክርክቶበን - ንምድሐንን ከምዚሎም ጅተ ደቂ ዘርኢ ወናይ ደብሃሉ = ክብዚአም ጴዳ ሮስ ንመሪ ዓፅ ደሐንን ከምዚሎም ገደረዮ እደ። ሮስል ንቀርጊ መግርጊን ንደርሰይ ሐማ ሮስን ንመሪን ንተሰፋሉን ገመልደ እደ፡ ክብዚአም ባሕታይ ንተኩኣን ንተኩኣ አባልን ንሰንዱድን ንዓፅማትን ንገርጊኸን ገመልደ እደ = ክብዚአም ሰንዱድ ንበዓል አቶ ተማኒ ገሐዝ አብ ዓጋመተን ዘለው ገደረዮ እደ።

ዓፅማት ንመሐሪዝ ወለደ፡ መሐሪዝ ድማ ንኢሳይን ንኢያሱን ወለደ፡ ኢያሱ ገደረዮም ዓፄ ሹም ኢያሱ ገበየሉ አብ መግርጊ አለው ከምኡ ድማ ዘርኢ ዓፅማት ገደረዮም አብ መግርጊ አለው።

ቲድሮስ ገደረዮም፡ ቲድሮስ ንንዓ ሹም ዩናይ ተሸንፏፅ ዘለውን ንንዓ ሹም ንቤ ሳመተን ዘለውን ንመርታን ንዐዳመን ዘለውን ንፍርቂ ዓናጊን ንዓፄ ክንተብ ወልደ ሠመረ ወዲ ደረጨን አብ ማደዝግን አብ ቆንጠራ ዘለውን ነዚአም ገደረዮ እደ፡ ተሰፋሒ ወዲ ደረጨን ንዓፄ ገብላ ቲድሮንን ንዓፄ አብማት ጠዓመን ንዓፄ ወልደ ዓሽከርን ንዓፄ ቀደሕን ዘለው ገደረዮ እደ፡ ክሰሳይ ወዲ ጎፍላ ገደረዮም አብ ምናል ዝገ ወዲ ጎፍላ ገደረዮም አብ ማርታ አንዓ ዘርኦም ገበየሉን አብ ቤርኪቶ ዘለውን አብ ጎድፍ ዘለውን ከምዚሎም ንፎተኦም ዓፄ ገደረዮ እደ፡ ግደይ ወዲ ጎፍላ ገደረዮም ዓፄ አቶ ብርሃን ንዓፄ ሹም ወልደንኪሌልን አንዓ ሹም ፅንዓይን ነዚአም ገደረዮ እደ

ዘርኢ ሥብሐት ሐው ደረጨን ወዲ ሣኦሉ፡ ሥብሐት ገመልደም ንዕቅብን፡ ንዕብ ተማርያምን፡ ንመፅቀባዝግን፡ ንሥልጣንን፡ ከምዚሎም ሹተ ደቂ ሥብሐት ደለሃሉ፡ ክብዚ

አም ፀቀብ ንከንቲብ አሚንን ንበሊሐን ንፅንቆይን ንዕብተሥላሴን ነዚአም ወለደ፡ ክብዚ እም ክንቲብ አሚን ንኦሎ ሀብተንኪሌል ወለደ፡ ሀብተንኪሌል ድማ ንደጊያት ገብረመ ድዕንን ንልጅ ሐጎብን ገመልደ እደ። ደጊያት ገብረመድዕን ገደረደምም አብ ኳዓተት አለው ፅንቆይ ገደረዮም ንከንቲብ ድል ናይን ንፅቀብን ነኦደክመን ነኦውዳሎምን ዓል ቀኛዝማት መዓሽን ንግረ-ዝማት ሰንጋልን ነዚአቶም አብ ኳዓተት ዘለው ገደረዮ እደ = ዘርኢ ሀብተማርያም፡ ሀብተማርያም ወዲ ሥብሐት ገመልደም ክብዚ ንኦሎ፡ ንገልጽ አሎና = ንከንቲብ ተሰፋሐንን - ንባሕረ ነጋሚ ዘርኦ ሐንቦን።

ነዚአም ሹተ ወለደ፡ ክብዚአም ባሕረ ነጋሚ ዘርኦ ከንቲብ ንፎቶ ዝግን ንዘሀልዩ ዝግን ንዓፅም ዝግን ክብ ሒማ ዝተወለደ አሎም፡ ከምኡ ድማ ክብ ክልኦይቲ ሰብ፡ቲ ንደማ ፋን ንዕብተ-ዝግን ወለደ = ክብዚአም ድቶ ዝገ ንዓፄ ክንቲብ ድቶ ገደረዮ እደ እዚአ ቶም ድማ አብ ኳዓተት አለው።

ጥፀምዝገ ድማ ንዝባን ዝግብ ጥቓ ዓፄ ቀደሕ ዘላ ዓፄ ገደረዮ እደ፡ ዘሀልደዝገ ድማ ገደረዮም ዝርከቡም አብ ዓፄ ደረገቲ አለው፡ ምናዩ ንገዛ ዓፄ ኢያሱ ገደረዮ እደ፡ ሀብተዝገ ድማ ንብርሃን ወለደ፡ ብርሃን ድማ ንዓፄ ዝነ አቶ ብርሃን ገደረዮ እደ፡ ንሳቶም ድማ አብ አምባ ኩዓተት ስዮም ዘለው፡ ክንቲብ ተሰፋሐንን ሐው ባሕረ ነጋሚ ዘርኦ ክንቲብ ገመልደምም = ፅ ንሀብተ-ዝግን - ፎ ንገረድዝግን - ፎ ንሥብሐት-ዝግን ፅ ንተግረፍዝግን።

ነዚአም ሹተ ወለደ፡ ክብዚአም ሀብተዝገ ገደረዮም አብ ዓፄ ሐርገዶ አለው፡ ገረድ ዝገ ገደረዮም አብ ዓፄ ደረገቲ አለው፡ ሥብሃትዝገ ገደረዮም አብ ሕረት አለው፡ ተዓረዝገ ገደረዮም ዝርከቡም አብ ቲድሮ አለው፡ ዘርኢ ባሕረ ነጋሚ ዘርኦ ክንቲብን ዘርኢ ክንቲብ ተሰፋሐንን ክልኩኦም ዮሐንስ ገደረደምም ጠሓንባብ አብ አብዓን አብ ፀና ዓንዶምን አለው። ዘርኢ ትንሣኤ ክርከቶብ፡ ትንሣኤ ክርከቶብ ንኢ ንዶን ገደረዮ እደ ምድሐን ንዓርማ ገደረዮ እደ፡ ከምዚሎም ደቂ ዘርኢ ወናይ አናተባህሉ ደጽውው አለው።

ም ስ ራ ፍ ሰጅ።

ወለዶ ፍቁር ወዲ ሣኦሉ።

ፍቁር ወዲ ሣኦሉ ንክልተ ወለደ ሹምም ድማ ከምዚ ገስፅብ እደ = ል ንዓግግግግግ ሣኦሉ - ል ንኦሎን = ከምዚሎም ሹተ ደቂ ፍቁር ደለሃሉ ክብዚአም ዳግግግግ ሣኦሉ ንመንደረፊን ንዓፄ ቅርጫን ገደረዮ እደ፡ አቶን ድማ = ል ንተሰፋሉን - ል ንመሪን ፎ ንገረክርከቶብን - ል ንተፋዳድን - ል ንዓሽርን ወለደ።

ከምዚሎም ሹተ ደቂ አቶን ደለሃሉ፡ ክብዚአም ተኩፋሉን ናከርን ገደረደምም አብ ዓፄ ክታ አለው፡ ሠመረን ገብረክርከቶብን ገደረደምም አብ ብርኪቶ ገበየል ዓፄ አለው ተፋደ ገደረዮም ዝርከቡም አብ አፍደዶ ድም በዛን አለው።

ዘርአ ቀይሕ ሞሳ ወዲ ጉድለዝጊ =

እዚ ቀይሕ ሞሳ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ዝፈረዮም ዝርከቡም ከብሉ ተተሓሔዙ ዝወረደ ሐደ ስብሐይ ጭሩም ዝተባህለ ሕብ ሞዲ ወገራ ዓረት ኦሎ =

ዘርአ ተገዳሚ ወዲ ጉድለዝጊ፡ እዚ ተገዳሚ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ንእኩማ ወለደ፡ እኩማ ድማ ንናከርን ንዓሚርን ንሣሙኤልን ወለደ፡ ከብዚኦም ናከር ዝፈረዮም ሓብ ደርዓን ሓብ ማይ ሓራሰትን ኣለው ዓሚር ዝፈረዮም ምስ ሕሕዋቶም ሓብ ማይ ሓራሰት ኣለው፡ ሣሙኤል ዝፈረዮም ሕብ ደርዓን ሓብ ማይ ሓራሰት ዓረትን ኣለው =

ዘርአ ዘክርያስ ወዲ ጉድለዝጊ፡ እዚ ዘክርያስ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ንተኸብተን ንተዓረን ንዘርአ ወናይን ወለደ፡ እዚኦም ቸተ ሕሕዋት ዝፈረደዎም ሓብ ደርዓ ዓረት ኣለው ከብዚኦም ዝተፈልዩ ክብ ተኸብተ ዝውሉዱ ሓብ ሞዲ ፍጉፅ ፅጌ ደግሎ ገለ ኣለው =

ዘርአ ብሩኽ እዝጊ ወዲ ጉጉዛይ፡ እዚ ብሩኽ እዝጊ ወዲ ጉጉዛይ እዩ ንሱ ዝፈረዮም ድማ ንዳንባ ሠሐርትን ንዳዲ ክንት ጥቓ ሓብ ሰላማ ዘላ ዓድን ነዚኦም ዝፈረዱ እዩ =

ዘርአ ቃልዝጊ ወዲ ጉጉዛይ፡

እዚ ቃል ዝጊ ወዲ ጉጉዛይ እዩ፡ ንሱ ዝፈረዮም ከምዚ ዝስቡብ እዩ፡ ንዛይድን ነስ ገድምን ወለደ፡ ከብዚኦም ዛይድ ንዳዲ ክንቲብ ብኸት እምባደርቦ ዘለውን ከምኡ ድማ ሕሕዋቶም ሓብ ላዕላይ ትውልዲ ዝፈቐዱ ሓብ ኣንክረ ባሩካ ዘለው ዛይድ ነዚኦም ዝፈረዱ እዩ =

እዚ እቶም ሞድሚ ብዙሕ ትውልዲ ፈለማ ብሰደት ንጉሎ መኸዳ ክይዶም ይቅ መጡ ነባሩ፡ ከብሉ ድማ ተላዲሎም ሓብ ኣንክረ ባሩካ ዓዲ ሓዙ = ከብቶም ኣንክረ ባሩካ ዘለው ዓበይቲ፡ እንዳሰጫና ንጽሕፍ ሕሎና፡ ባሩካ ንኹም ወልደክስቶስን ንኣዛኸ ተኸሉን ንኣብስራን ወለደ፡ ኣዛኸ ተኸሉ ንኣቶ ምዃና ወለደ፡ ሕቶ ምዃና ንደጊያት ሓጎስን ንደጊያት ኣብርሃን ንደጊያት ኣብጣሃን ወለደ፡ ከብዚኦም ሓብስራ ንል ኹም ወልደ ክርከቶስ ንደጊያት ወልደ ንብርኤልን ንደጊያት ገንዘቡን ወለደት =

ክልኤ ክፍላ =

ሓብ ኣንክረ ባሩካ ዝርከቡ ሕሕዋት ባሩካ ደቂ ዲያናይ ይበሃሉ ዲያናይ ንኣቶ ኹም ወለደ ሕቶ ኹም ንኣቶ ዘርከብሩኽ ወለደ ሕቶ ዘርከብሩኽ ንጌተ ወለደ = ፅ ንተኸ ላይን - ፆ ንሣሙኤልን - ፆ ንዓባይን - ፆ ንሐደምበን - ፆ ንረዳእን - ፆ ንፀ ጋይን - ንገብረማርያምን =

ከምዚሎም ጌተ ኣሕዋት ደቂ ዘርከብሩኽ እዮም፡ ከብዚኦም ንብረማርያም ዝፈረዮም ድምዘ ላለባለ ዝበሃል ዓዲ ሓዞም ኣለው፡ ፀ ጋይ ዝፈረዮም ድማ ናብዚ ሕጂ ኣስገደ ሰቅላ ዝበሃል ዓዲ ሓዞም ኣለው፡ ዓባይ ዝፈረዮም ድማ ሓብ ዓዲ ገደኡ ኣድያብ ዓዲ ሓዞም ኣለው፡ ረዳእ ድማ ንዳዲ ነኸስ ኣድጊ ዝፈረዱ እዩ፡ (ሸሬ) ሓደምበስ ንማይ ቡሽላ ዝፈረዱ እዩ፡ ከብዚኦም ንብረማርያም ድማ ንኣቶ ወዳጂ ዝወለደ እዩ ሕቶ ወዳጂ ድማ ንደጊያት ብስልዮስ ዝወለደ እዩ፡ ከብ ደጊያት ብስልዮስ ድማ ኹም ተምቤን ምርጫ ይውሉዱ እዮም፡ ከምዚሎም ደቀብት ናይ ኣንክረ ባሩካን ናይ ሸሬን ክይኖም ኣለው ዘርከ ኣስገደም ሓው ዛይድ ኣብሰላማን ኣብንግልቶን ኣለው =

ዘርአ ሕዳግዝጊ፡ እዚ ሕዳግዝጊ ወዲ ጉጉዛይ ንዳዲ ጋይም ሓደ ገዛ ሕብ ድግሳ ዘለውን ንገዛ ዓዲ ሕቶ ብርሃይ ሓብ ብርኪቶ ዘለውን ዝፈረዱ እዩ =

ዘርአ ዓረዝጊ፡ እዚ ዓረዝጊ ወዲ ጉጉዛይ ንሠመረ ወለደ፡ ሠመረ ንዓንደንኪኤል ወለደ፡ ዓንደንኪኤል ንዓማይ ሠመረን ንሀብተንኪኤልን ወለደ፡ ሀብተንኪኤል ንዓረ ዝጊን ንመኸትን ወለደ፡ መኸት ነርዓዶም ወለደ፡ ሕርዓዶም ንተኸኣ ወለደ፡ ትኸኣ ንቁስሙ ወለደ፡ ቁስሙ ንተኸሊት ወለደ፡ ተኸሊት ንመሐርን ንማናን ንደስታን ንላ ተንጉሥን ወለደ፡ እዚኦም ዝፈረደዎም ሓብ ምሕራይ ላም ቴደረር ኣለው =

ዘርአ ተኸብዛን ሓው ጉጉዛይ፡ እዚ ተኸብዛን ወዲ ተኸላጫን ሓው ጉጉዛይ እዩ ንሱ ዝፈረዮም ክንድቲ ብዝሓ ዮብሎምን ንዝባብ ሕዝባን ንዳኸም ዝጣን ንተኸለዝጣን ወለደ፡ እዚኦም ዝፈረደዎን ዝሓዝም ዓድን ሓብ ሸመዛን ኣለው =

ም ፅ ራ ፍ ፵፩ =

ወለዶ ደቂ ብድላይ =

እዞም ደቂ ብድላይ ዝበሃሉ ዓሌት ክብ መሠረት ወለደኦም ከምዚ ዝስቡብ እዩ፡ ኣቲ ቀንዲ ፈራይኦም ገድለ መዓት ይበሃል ነብረ፡ ንሱ ንሐደ ንብድላይ ወለደ፡ ብድላይ ድማ ኣቲ ቀንዲ መጸውዒኡ ዝነበረ ዘእማን ይበሃል ብድላይ ዝፈረዮም = ፅ ንሥጣሃ ተዝጣን - ፆ ንፍቁርዝጣን - ፆ ንማዕቀብዝጣን - ፆ ንገብረክርከቶስን =

ከምዚሎም ፀተ ሕሕዋት ደቂ ብድላይ እዮም ዝበሃሉ፡ ከብዚኦም ፍቁርዝጊ ገፈረ ዮም ሓብ እምባ ኣኳት መፅሂት ኣለው፡ ማዕቀብዝጊ ደማ = ፅ ንሀብተማርያም - ፆ ንእምባሎን - ፆ ንኹም ሓባልን - ፆ ንሀብቶምን - ፆ ንዓንደማርያምን - ፆ ንጉ ድፍን - ፆ ንመላዳን =

ከምዚሎም ጌተ ሕሕዋት ደቂ ማዕቀብዝጊ እዮም፡ ከብዚኦም መላዳን ፀረቱ እዩ ዝተረፉ ሓብ ምርጋጽ መፅሂት ዘርኦም ሓብሉ ኣለው =

ገብረክርከቶስ ወዳ ብድላይ፡ ንቐሊትን - ንተኸለሃይማኖትን - ነስገድምን - ንሀ ብቶምን - ንተንግሌ ክርከቶስን ወለደ፡ እዚኦም ጌተ ሕሕዋት ዝፈረደዎም ሓብ እምባ ኣኳት እዮም ዘለው ከብዚኦም ዝወጹ ድማ ሓብ ትግራይን ከምኡ ድማ ሓብ ጋዕቤን

ፀንር ሠራዪ አለውም እዚአቶም እቴጌ መሠረት ዓሌቶም ከብ ነገደ ይሁዳዊ ዘርኢ ከብ ዘርኢ ንብሉ ድንገል አ.ና ይብሉ።

አብ ዓረብ ገበገ በር ዘለው ብርሕኑ ተባህሎ ዓዲ አብ ዓረብ ዘላጃን፡ ዘዘማን ገበገሉ ክልተ ዓሌት አለው፡ ክብዚአም እቴጌ ሕደ ጃንሌ ገበገሉ ዓሌት ክብ ዓሳውርታ እዩ ሳውር ንፅመር ዓስድ ወለደ ፅመር ዓስድ ንጅተ ወለደ። ፩ ንጅንግልን — ፪ ንተኸለ ስማፅትን — ፫ ንእስመዓን።

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ፅመር ዓስድ ይበሃሉ እዚአም ፎተ አስቀት ናብ ስለቀ ገበገል ሀገር ከድድም ተቆመ።

ፅመር ዓስድ አብ ስለቀ ሞተ፡ እቶም ፎተ ደቂ ግና ናብ ተመላኹም አብ አሥመራ ይቆመ፡ ነብሩ ክብዚአም እቴጌ ሕደ አስመዓን ገበገሉ ክብ አስቀቱ ተፈልዶ አብ አሥ መራ ተረፈ፡ ዘርኢ ስጋፅ ሕጂ ገዛ አስመዓን ይበሃሉ አለው።

ጅን ዓሊን ተኸለሰማፅትን ጠላሙና ንክ እዩ እዚ ሕውና አሎም ሕዳጎቶም ናብ አክል ንብዩ አተቶም አብ ብርሕኑ ገበገሉ ዓዲ አተቶም ተቆመ። ጅን ዓሊ ገፈረቶም አብ ብርሕኑ ዓረብ አለው።

ተኸለሰማፅት ግና ክብ ሕወ ተፈልዶ ንብሕሪ ወሪዲ አብ ፋሩም ተቆመ። ጅን ዓሊ ድማ አቲ ሕው ንተንስኦ ክርስቶስ ወለደ፡ ትንስኦ ክርስቶስ ንሁፀን ንባህህገጊን ወለደ፡ ባህህገጊ ገፈረቶም አብ ብርሕኑ አለው።

ረዳማራ ገበገሉ ዓሌት።

ሀ) ራዚ ማራ ገበገሉ ዓሌት፡ ድማ ክብ ደንክል ገመዶ አብ ብርሕኑ አለው።
ለ) ወገራ ገበገሉ ዓሌት ድማ አብ ዓዲ ወገራ ዓረብ አለው ፈለማ አብአም ክብ ወገራ ቤጌምድር እቶም ገመዶ ንሳቶም ድማ አብ ሕራሳት አለው።

ሐ) አብ ቆላ ሀዳድም ብዙሐት ዓሌት አለው፡ ክብዚአም ድማ ደግዓን ገበገሉ ብቴ መሞረት ዓሌት ወለደአም ክብ ዓሳውርታ እቶም ገመዶ።
መ) መርዓ ገበገሉ ዓሌት አለው፡ ንሳቶም ድማ ክብ መሞረት ወለደአም ክብ ዓሌት ባለው እቶም ክብ ንብርሕኑ ፅውር እቶም።

ሠ) ንፅዚ ገበገሉ ድማ አለው፡ ንሳቶም ንዓዲ ደጊያት ማሕራይ ገፈረዩ እቶም፡ ክብቴ መሞረት ዓሌቶም ናይ ቀንተ ደቂ መሬት ገደንሑ እቶም፡ አብ ባፅና ትብሃል ዓዲ አብ ሀዳድም አለው።

ም ፅ ራ ና ማፂ።

ነገደ ሌቂ።

ወለደ አናደቆ እዞም አናደቆ ገበገሉ ዓዲ፡ በገ፡ መሞረት ወለደአም ቆድማ ነቂሕ እቀን ክብ አካቂራ ገበገሉ ሥፍራ ምስ ደቂ ክብ አዲሳሌም መደኡ ናብ ባፅፅ ቅርብ

አቀን ተቆመ። ክብኡ ተላዒሉ ድማ ናብ አገራዊ አትዩ ተቆመ። ክብኡ ተላዒሉ ድማ ምስ ነቅል እቴጌ ንብረዶታ ገበገሉ ዓሌት ገፈረዩ እዩ ከደድን ፅጌም ባረኹ (ወደኹ) አሉ ክብ አቡኡ ተረፈኖ ባዚ ምኽንያትዚ እዞም ባረዶታ ገበገሉ አብ ባፅፅ ዘለው ከምዚሎም እቶም ክብ አስቀዶም ተፈልዮም ገተረፉ ስጋፅ ለሎማ ድማ ባረዶታ ይበሃሉ። እቴጌ አቡኡ ንብረዶታ ግና ንፍዮሐብን ነዞም ሕጂ አብ አገራዊ ዘለው አስቀትን ገፈረዩ እዩ ኹመ ድማ አካቂራ እዩ ገበገሉ። ክብዚአም ናዮሐብ ንኹብራ ወለደ፡ ኹብራ ንዮሐንን ወለደ፡ ዮሐንን ንአልሰር ወለደ፡ አልሰር ንፅፍብ ወይራ ወለደ፡ ፅፍብ ወይራ ንመኰንን ወይራን ንአካቂራን ወለደ፡ ክብዚአም መኰንን ወይራ ንንዳ መኰንን ቀጅራት ከም ዘለው ገፈረዩ እዩ።

አካቂራ ድማ ንዳግማዊ ዑቕብወይራን — ንግደማርያምን ወለደ፡ ግደማርያም ድማ ንተኸለሰን ወለደ፡ ተኸለሰን ድማ ንእስጢፋንን — ንድሕነተ ማርያምን ወለደ፡ እስጢፋንን ድማ ንዳደወ ወለደ፡ ዳደወ ድማ ንዘወልደማርያም ወለደ፡ ዘወልደማር ያም ድማ ንተኸለ ወለደ፡ ተኸለ ድማ ንመሐ ወለደ፡ እመሐ ድማ ንወልደማክኦል ወለደ፡ ወልደማክኦል ድማ ንፊታውራሪ ንጉሜ ወለደ፡ ፊታውራሪ ንጉሜ ድማ ንዳ ግማዊ ዓደወ ወለደ፡ ዳግማዊ ዓደወ ድማ ንወለገደርጊስ ወለደ፡ ወለገደርጊስ ድማ ንብሩ ወለደ፡ ብሩ ድማ ንደግዮት ሐጎስ ወለደ ደግዮት ሐጎስ ድማ ንፅፍብ ወይራ ወለደ፡ ፅፍብ ወይራ ድማ ንዳንዱ ወለደ።

ዘርኢ ዓንዳ፡ ግንዳ ክብ እምቤት አመተ ጅር እተባህለት ንል ሐፀድ ናዮድ የእ ትዩ ንጅተ ወለደ። ፩ ንገእሳን — ፪ ንዘርኡን።

ከምዚሎም ፎተ አስቀት ደቂ ግንዳ ይበሃሉ ክብዚአም ንኡሳ ንገበገን ሠራው ገፈረዩ እዩ፡ ዘርኡን መርግን ድማ ክልተኦም አስቀት ገፈረደምም አብ አናደቆ አለው፡ ክብ አናደቆ ገመዶኡ አስቀቶም እኒ ዓዲ ጉርዲ ጥቓ ዓረዛ ዘላ፡ ዓዲ ገፋሕ መራገዝ ከምኡውን አስቀቶም አብ ታኺታ አብ ሕደ ገዛ አለው፡ ከምኡውን አብ ደቆፅንዓ ጽልማ አለው። ከምዚሎም እዚአቶም ገፈረደምም አብ ዘለው አልቶም ፎተ አናደቆ ይበሃሉ ነገዶም ድማ ክብ ቤተ ሌቂ እዩ መሞረቶም።

አብዚ ምድሪ ኤርትራ ገዢቡ ዘርኢ ሌቂ ፈለማ አመደደኡኦም ከምዚ እዩ፡ አብዚ ምድሪዚ ገመዶም ብብአቀኑ እቶም ገመዶኡ፡ ገመዶኡም ድማ ገላኦም ክብ ተምቤን ገላኦም ክብ ሐዘ ገላኦም ክብ አካቂራ ገላኦም ክብ አክሎም አብ ዘለው አልቶም ግን ብሐደ ኹም ደቂ ሌቂ እቶም ገበገሉ።

ከምዘለው ተምቤን ደቂ ሌቂ እቶም፡ ከምኡ ድማ አስቀቶም አብ ምድሪ ኹቀ ቡልጋ ገብሃል ዓዲ ሒዞም አለው። ንሳቶም ድማ ክብ ግንገጅ ጀመርም አቡታቶም ክሀ ናት ከደድም አብ ኩሉ ኢትዮጵያ የገልግሉ ነበሩ፡ ክብ አዘርያስ ከሀን ገወረደ ዘርኢ ዘለዎም እቶም።

ሕጂ እኳ አቡን ተክለሃይማኖት ክብ ቤት ሌቂ እቶም። ክብ ዘርኢ ሌቂ ድማ ንጉሠ ነገሥት ዮሐንስ እቶም፡ ከምኡ ድማ እዞም አብ ከርገኸምኒ ደም በዛንን ዘለው፡ ክብ

ተምቤን ዝመጽኡ ደቂ ሌዊ እዮም፡ ከብኡዮም ድማ ብፍላይ ቅድሚ ኩሎም ዝመጹ ገረማ ይብሃል ነበረ፡ ንሱ ድማ ነዞም ገረማ ገረረዮ እዩ፡ ግፍም ዝብሃል ባሕሉ ኣብ ገረማ ኣትዮ ዓጲ ሐዘ።

ድሕሪ ግፍም ድማ ፀጋይ ዝብሃል ደድሕሪኡ ሰዓበ ብበረኻ መትሕት ኣቢሉ ብሸ ውዓተ ዓንሰብ ኣቢሉ ብጉልጉል ደቀ ተሸም ኣቢሉ ናብ ባሕር ኣትዮ ሞልታ ሰቐሰ፡ ንሱ ዝረረዮም ድማ ብሐደ ሸም ኣዚን ይብሃሉ።

ዘርኢ ፀጋይ - ፀጋይ ንጥሁም ዝግን - ንምርጃን - ንሥንገሳን - ንብሩኸን - ንባዓል ገድን - ንሓፎን ወለደ፡ ከብዚኡም ሞሁም ገገገ ንዘመል ደማርያምን - ንህብቱዶን - ንዓረድን ነዚኡም ፍተ ኣሕዋት ወለደ። ሰለከቲኡም ኣሕዋት ዝረረደዮም ኣብ ዓጲ ጐንድ ፅግን ዘርኢ ዝብሃል ዓጲ ኣለዉ።

ምርጃ ድማ ዝረረዮም ኣብ ዓጲ ቀይሕ ኣለዉ፡ ሥንገሳ ዝረረዮም ድማ ኣብ ዓጲ ይሕስሓ ቆላ ደቂ ቃንቃ ዝብሃሉ ከምኡውን ኣሕዋቶም ደቂ ሥንገሳ ኣብ ኣክል ገዛይን ኣብ ሐማሕንን ኣብ ትግራይን ፋሕ ኢሎም ኣለውዮም። ከምኡውን ከብ ዘርኢ ሌዊ ዝውሉዱ ኣብ ሐውዜን ኃያሎ ዓድታት ኣለውዮም፡ እዞም ላጌኖት ዘበኣውውን ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ኣሕዋቶም ኢዮም።

ዝተረፉ ካልኣት ደቂ ፀጋይ ኣብ ኣዚን ኣለዉ ከብኣም ዝመጽኡ ድማ ኣብ ብዙሕ ዓድታት ኣለዉ። ከብዚኡም ድማ ብላዘን ኣዚንን ገዛ ኣዚንን ናብ እምባደርሆ ኣለዉ። ዘርኢ ዮሐንስ ላህዌ፡ እዚ ዮሐንስ ላህዌ ዝበሃል ብዘበኦ ገዛኡ ነበረ፡ ንሱ ከዓ ዓሌቲ ከብ ቤተ ሌዊ እዩ፡ ደቂ ድማ ኣብርግላን - ረገድሰን - ጃገሬን - ማዓለን - ረግዓትን ዝብሃሉ ወለደ።

ከብዚኡም ኣብርግላ ንኣብርግላ ኣብ ትግራይ ዘለዉ ዝረረዮ እዩ። ከብዚኡም ዝመጹ ኣሕዋቶም ኣብ ዓጲ ኣቤቶ ሐማሕን ኣለዉ፡ ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ብሐደ ሸም ደቂ ኣብ ርግሌ ይብሃሉ። ረገድላ ዝረረዮም ከብ ትግራይ መጻኢም ኣብ ትሕጎ ደብረሲና ማፅል ድ ቀይሕ ዝብሃል መኻን ኣትዮም ዓጲ ጌሮም ተቐመጡ፡ ድሕሪ ነዊሕ ኣዋን ከብኡ እናወጹ ስጋቅ መንሳቅ ተዘርግሑ፡ ከምኡ ድማ ምስ ደቂ መንሳቅ ብመውሰድ ተሓዋወሱ፡ ይኹንምብር ብብማይ ቤቶም ረገድላ ዝረረዮም ፍሉጣት እዮም፡ ከምኡ ከዓ ደቂ ሐወበኣም ከብ ኣብርግሌ ዝመጹ ኣብ መዓልቲ ጸሊም ደብረሲናን ኣብ ከብቢኡን ኣለዉ፡ ጀንጌ ዝረረዮም ኣብታ ብሽመ ትጽቀፅ ዘላ ጀንጌን ዓንሰብ ኣለዉ።

ማዓለ ዝረረዮም ድማ ኣብ ባርካ ምድሪ መትሕት ከምዘለዉ ንክልተ ቤት ማዓለ ዝረረዮ እዩ። ረግድት ሐድጊ ዮብላን ፀጊታቶ እቲ ብጽሑታ ድማ ገድገድ ዝብሃል መኻን እዩ ዝነበረ፡ እንተኾነ ሐድጊ ስለ ዘይብላ ኣብ ኢድ ክልኣት ሐለፈ።

ከምኡውን ዓጲ ኣቤቶ ዘለዉ ከብ ኣብርግሌ ዝመጹ ዘርኢ ሌዊ እዮም ኣስታቶም ፈለማ ኣብዚ መሬትዚ ምስ መጹ ብዘረባ ኣገው ብዙሕ ኣዋን ይዛረቡ ነበሩ፡ ደኣር ግና ድሕሪ ብዙሕ ጊዜ ብትግሪኛ ክዛረቡ ጀመሩ።

ከምኡ ድማ እዞም ሰብ ዝባን ኣንገብ ዓሌት ሌዊ እዮም። ደቂ ሌዊ ድማ ከብ

ጥንቲ ኣስታቶም ከህናት ከይኖም ናይ ሕዝቢ መራሕቲ ስለ ዝነበሩ ብዚ መዚ እዚ ከብ ኣክሱም ኣማራ ሳደንት ዝብሃል ኣብ ዓደም ሐራ ኣብኡ ከይደም ዝረረደዮም እዚዮም ብዙሕት እዮም። ከምኡድማ ደቂ ሌዊ ኣብ ምድሪ መትሕት ገለ ሓድታ ምስ ቶሮን ኣለዉ።

ምስ ቤት መዓለን ፎተ መንሳቅን ምስ ማርያ ቀይሕን ማርያ ጸሊምን ተሓዋዊ ሾም እዚኡቶም ኣለዉ፡ ፈለማ ኣስታቶም ከብ ተምቤን ከብ ኣሕዋቶም ተፈልዮም እዮም ዝመጹ። እንተኾነ ዝመጽእዎ ኣዋን ኣዚዩ ነዊሕ እዩ፡ ሕጂ ግና ንሳቶም ኣስ ላም ስለ ዝኾኑ ነቲ ናይ ጥንቲ ወልደኡም ለቕቓም ከብ ቤተ ሌዊ ኣይከናን ምስ ዓሌት ነብይ መሐመድ ኢና ዓሌትና ይብሉ።

ከብ ሌዊ ዝበልጽ መሰልዎም ይኹን ወይ ድማ ብዘይ ምፍላጥ ይኹን ዝበዘሐ ምስ ነብይ መሐመድ ዓሌት ኢና ኣናበሉ የፅልሉ። ንሕናስ ኣስታትና ዘዘንተዉልናን መጻሕፍቲ ዝመርመርናን፡ ናይ ወጻኢ ሀገር መጻሕፍቲ፡ ከይተረፈ ምስ ናይ ዓበይቲ መጻሕፍቲ ኢትዮጵያ ተሰማሚዑ ከምዚ ይብል፡ ሐቂ ብሐቂ እዞም ኣብ ላዕሊ ዝሰማ ናዮም ዓሌታት ኩሎም ስጋቅ ህፀይ ልብን ድንግል ዘመን፡ ኣስታቶም ዓበይቲ ክህናት መራሕቲ ሕዝቢ እዮም ዝነበሩ፡ ኣብ ዓደም ድማ ብዙሕ ኣብያተ ቤተ ክርስቲያናት ከምዝነበረ ስጋቅ ሎም ኣቲ ፍራስ ናይ ቤተ ክርስቲያናት ፀናታት ኣብ ሐድ ሐድ መኻን ሐሐሊፉ ኣብ ምድሪ መንሳቅ ኣሎ።

ድሕሪ ጥፍኣት ግራይ ግና፡ ኣስታቶም ከብ ከበሰ ሐገዝ ስኢኖም ቤይኖም ክይኖም ከብ ኣሕዋቶም ምሕደማ ኢሎም ስለ ዝኾኑ ኣስላም ኃይሊ ረኸቦም ብግድን ብውድን ኣብ ኣስላም ሃይማኖት ኣለዉ። እዚኡም ድማ ገለ ሓድታት ትውልዲ እዩ፡ ኣስላም ከብ ኣብ ኣስላም ሃይማኖት ኣለዉ።

ዝኾኑ፡ ስለዚ ንሳቶም መማን ዓሌት ሌዊ ከብ ተምቤን ዝመጹኡ እዮም። ከምኡ ድማ ኣብ ፀንዘጋ ዘለዉ ገዛ ላቕን ዓሰንምን ከብ ዓሌት ሌዊ እዮም። ከምኡ ኣውን ሐሐሊፎም ገለ ናብ ኣክል ገዛይ ገለ ናብ ሐማሕን ገለ ናብ ሠራዩ ደቂ ሌዊ ተሓዋውሾም ኣብ ኩሎ መኻን ኣይሰኡን እዮም።

ከምኡ ድማ ደቂ መርሃጽዮን ዝበሃሉ ጨንሐረ ዝኾኖም ኣለዉ፡ ንሳቶም ድማ ከብ ኣብርያስ ከህን ዘርኢ ዘለዎም እዮም ጨንሐረ ማለት ጽዮን ሐረዮ እዩ፡ ብእዋን ምን ቀሕ ኣተለፀላ ማን ጽዮን ሐረዮ ዝተባህለ ጨንሐረ ዝብል ሸም ሐዘ።

ኣቲ ናይ ፈለማ ኣስላም ቀሺ ክብር ኣብ ይብሃል ነበረ፡ እዚ ክብረ ኣብዚ ከብ ኣብርያስ ከህን ዘርኢ ዝወረደ እዩ፡ ክብር ኣብ ከህን ዝወለደም። ፊ ንመሳምርን - ፎ ንይትብራክን። ከምዚሎም ፎተ ደቂ ቀሺ ክብር ኣብ ይብሃሉ፡ ከብዚኡም መሳምር ንቀሺ ገብረድን ግል ወለደ፡ ቀሺ ገብረድን ግል ንቀሺ ብክረጨን ወለደ፡ ቀሺ ብክረጨን ድማ ንቀሺ ተስፋማከኤል ወለደ፡ ቀሺ ተስፋማከኤል ድማ ንቀሺ ክፍለጽዮን ወለደ፡ ቀሺ ክፍለ ጽዮን ድማ ንቀሺ ጐኖቂይ ወለደ፡ ቀሺ ጐኖቂይ ድማ ንቀሺ ኃይሎም ወለደ፡ ቀሺ ኃይሎም ድማ ንቀሺ ሐድራ ንኪኤል ወለደ፡ ቀሺ ሐድራ ንኪኤል ድማ ንቀሺ ማህለገጊ ወለደ፡ ቀሺ ማህለገጊ ድማ ንቀሺ ዓንደም ወለደ፡ ቀሺ ዓንደም ንደብሸን ንቀሺ ሀብ

ተገደርጌን ወለደ፡ ደብሽ ድማ ገወልደሚካኤል ድያቶን ወለደ፡ ወልደሚካኤል ደያቶን ድማ ንቀሺ ገብረሚካኤል ወለደ፡ ቀሺ ገብረሚካኤል ድማ ንቀሺ ዑቕባሚካኤል ወለደ፡ ቀሺ ዑቕባሚካኤል ድማ ንቀሺ ኃይለ ወለደ፡ ቀሺ ኃይለ ድማ ንጅተ ወለደ። ፩ ንቀሺ ሀብተጊዩርጌን — ንቀሺ መሐርን።

ከምዚሎም ጅተ ደቂቀ ቀሺ ኃይለ ደብሻሉ፡ ከብዚአም ቀሺ መሐሪ ንቀሺ ስፍንጎስ ወለደ፡ ቀሺ ስፍንጎስ ድማ ንቀሺ ክፍለጸዮን ወለደ፡ ቀሺ ክፍለጸዮን ድማ ንቀሺ ደብሩ ወለደ፡ ቀሺ ደብሩ ድማ ንጻጻማዊ ቀሺ መሐሪ ወለደ፡ ጻጻማዊ ቀሺ መሐሪ ድማ ንቀሺ ምስገንን ወለደ፡ ሕዚአቶም ዝረረደም አብ ሠንገደተ አለው።

ሕዚአቶም ከሎም አብ ላዕል ገበብቶስናዮም ክብ ኢርደባስ ከህን ጀሚሮም ብቤት ከህንት ማዕርግ ከዩቋረፀ ስጋፀ ሎሚ አለው፡ ከምኡ ድማ አሕዋቶም ክብ ቤተ ልዊ ገውሉዳ ከህናት ከይኖም አብ መሉእ ኢትዮጵያ አለው።

ከምኡ ድማ ሀብተጊዩርጌስ ዝረረደም አብ ማእከል ሠንገደተ ምስ ደቂ ሐወበአም አለው።

ዘርኢ ደተብረኽ፡ ደተብረኽ ወዲ ክብረአብ አብተ ቅድም ዝሰማሩ ገሱ ደተብረኽ ዝበሃል አብ ደቀ አክል ደብዳብ ዝበሃል ዓዲ አብ ሽመዛና አለው። ሕዚአቶም ምስከም አብ ላዕል ገበብቶስናዮም ብሐዳ አዩ ቀዳሪዮም።

ዘርኢ ሀም።

እከም ሀም ዝበሃሉ ክብ ጥንቲ መሠረት ወለደአም ክብ ቤተ ልዊ እዩ ዓሉቶም ናይ መጀመርታ አባአም ወለደአብ ከህን ዝበሃል ነብረ፡ ንሱ ድማ ንሸመርን ንዘማርያምን ወለደ፡ ከብዚአም ሸመር ዝወለደም። ፩ ንመርሐምን — ፪ ንጸሊምን — ፫ ንወልደጸዮንን — ፬ ንተስፋጸዮንን — ፭ ንሰገብተ መሐርን።

ከምዚሎም ጅተ ደቂ ሸመር ደብሃሉ፡ ከብዚአም መርሐም ዝረረዮም ንጉሎሐፈሰን ገላ አብ ባምቡቕ ገላ አብ ዓዲ ፈላላ ገዛ ብርጌክር አሥመራን ገላ አብ ኩዶ አብፀር መራገ-ዝን ዓብይ እግሪ አድያበን አለው።

ወልደጸዮን ዝረረዮም ድማ ዝርከባም አብ አምባደርህ አለው፡ ተስፋጸዮን ድማ ነከም መለኹሉቶ ዝረረዩ አዩ፡ ሰንበት መሐሪ ድማ ንዓሳግላን ንዓዲ ወገራ ሸመዛና ከብዚአም ዝወጸኡ አሕዋቶም ድማ ገላ አብ ተራኤምን ገላ አምባ ላኻ ጥቓ ሀም ገላ ናብ ንፅልቶ ገላ ናብ ምሕረት ዘለወ ነዚአም ዝረረዩ አዩ።

ዘርኢ ጸሊም ድማ ንዝባን ሀም ዘለው ዝረረዩ አዩ፡ ሕዚአም ደቂ ጸሊም ዝበሃሉ ቅድም ምስ ተደረር ክብ ሀም ተዋጊአም ንቱደረር ዘልቀቐዎም ንሓቶም እዮም። ቱደረር ድማ ቢዚ ምክንያቱዚ ክብ ሀም ለቂቶም አብዚ ሕጂ ቱደረር ዝበሃል ዓዲ ሐዙ። መርሃጸዮን ዑቕባሚካኤልን ዝበሃሉ ሐደ ክልእ ዓሉት አለው፡ ንሓቶም ድማ አብ አም ዑቕባሚካኤልን መርሃጸዮን እንዳተባህሉ ይፀውዑ አለው፡ አብ ማእከሉ እንዳባሰሰን ኣትዮም ይቐመቡ ነበሩ፡ ደሐር ግና እስላም ምስጻጻቶም ናብ ሐላይ አትዮም ተቐቑ

መጡ፡ ክብኡ ዑቕባሚካኤልን ንብረካጊ ወለደ፡ ባህረካጊ ድማ ንተስፋኡን ንፀጋኡን ንኢባኡን ንዳሕኡን ወለደ፡ ተስፋኡ ድማ ንዋሳኡ ወለደ፡ ሞሳኡ ድማ ግሎ ወለደ፡ ከህሎ — ንዛም ራድን ንም ሐርን ወለደ፡ ሣም ራድ ንዛምም ወለደ፡ ሞ ድማ ፩ ንዓንደንኪኤልን — ፪ ንገደቡን — ፫ ንፅዋልን።

ከምዚሎም ጅተ አወዳት ወለደ ከብዚአም ዓንደንኪኤል ንቐሺ ሀብተን ንዘርኤሐንን ንተስፋሚካኤልን ወለደ፡ ቀሺ ሀብተ ድማ ንቀሺ ሣህሎም ወለደ፡ ቀሺ ሣህሎም ንሀለቃ ተኸለን — ንኪንብ ዓንዳን — ንጋብርን ወለደ፡ ዘርኤንኪ ድማ ንዘወልዱ ወለደ፡ ዘወልዱ ንወልደንብርኤል ወለደ።

ወልደንብርኤል ንዋሳኡ ወለደ፡ ሞሳኡ ንብርሃኔ ወለደ፡ ተስፋሚካኤል ድማ ሐንቲ ንል እያ ሐደጉ እዚአቶም ከብዚ ንላዕል ዝሰመናም ዓሌታት ክብ መደብደ ምስ ዝርከቡት እዮም ቁጽሮም፡ መርሃጸዮን ዑቕባሚካኤልን ኢናተባህሉ ድማ ይጽውዑ።

ዝርከቡት ዘበአም አብ መሉእ መረብ ምላሽ ዘለው፡ አብ ዘለው አሊዮም እኡቀቶም እዮም። ምሐር ወዲ ደከህሎ፡ አብተ ቅድም ሰማሪዮም ዘሎና ዘርኢ ምሐር አብ ሐላዩ አለው።

ፀጋኡ ዝረረዮም ድማ ገላአም አብ ሐላዩ ዘለው ዓዲ ደንገት መጻኹ እዮም፡ ገላአም ድማ አብ ሚካኤልን አብ ዓዲ ፍንጎስ ስያሕ አለው፡ አብኡ ድማ ንወልደንብርኤል ወለደ፡ ወልደንብርኤል ዝረረዮም ድማ አብ ደግራ ሊብደ አለው።

ዓሕናኡ ዝረረዮም ድማ አብ መቐብስ ዓንባብ ደቕ ሰብ አለው፡ ሕዚአም ደቕ ሰብ እተባህሉሉ ምክንያት ነቶም ቆልፀ ደቂ ደሕናኡ፡ አብ መረር ወረሮም ክላው ገላ ሰብ ሐላፍቲ መንገዲ ደቂ መን ኢኹም ደቀቶ ኢሎም ነቶም ቆልፀ ሐተትዎም፡ እቶም ቆልፀ ድማ ደቂ ሰብ ኢሎም ምላሽ ህብዎም፡ ቢዚ ምክንያቱዚ ደቕ ሰብ ዝበሃል ሸም አትረፋ፡ እታ ዓዲ ድማ ክሕብ ሎሚ ደቕ ሰብ ተብሃል አላ።

ከምኡ ድማ ዝርከቡን አፈልባ ዝርከቡን ዓዲብር ገላ አብ ዓደኩሎም ገላ አብ ዓድሰ ግድ እኒ ዘመር ገላ አብ ሕምብርቲ፡ ገላ አብ መደብደ ወለል ገላ አብ መደብደ ታብር ገላ አብ ቆላ ዘደደ ኩሎም እንዳባሰሰም እን ገላ አብ ግድ አፋልስ እኒ ዝርጠጥቲ ጉሕጻን እኒ ዝባን ዑና ሠራዩ እኒ ዓደቁመኹ ደብረመርቆርቆብ ገላ ዓዲ ተኸሎ እኒ ዓዲ ሄኖክ ደቂ ሸሆዶ ዘለው ከምኡ ድማ ተሚታዮን ማእከርቶን ዝበሃሉ አሕዋቶም ከምዚሎም ክብ ነገደ ብንገም እዮም።

ዘንታ ቱደረር።

አሕመድጻፀፋን ናከር ዓላን ዜንጋሬላን ዓብደላን ዝባሉ አርባፀተ አሕዋት ነበሩ ክብ ዚአም አርባፀተ አሕዋት እዮም ጅተ አሕዋት ዝረረደምም ክብአም አብ ሐብብ ዓፈላለው ሕሕመድ ዓዕዳ ድማ አብ ሀም ነብረ፡ አሕዘረገን ትበሃል ዓዲ አብላ ብዙሕ አዋን

ምስ ተቐመጠ፡ አቡነ ሊብኖስ ገበየሁ ራሳሽ ቆሞስ አደ ዓብደ ስብ ነበሩ፡ ንሱም ድማ ብብሉተውና ነዊሕ ኣቀን አብ ቤረኻ ይቐመጡ ነበሩ፡ ነሐውደ ባዕዳ ድማ አጠግቆ ምን ኣኣማዮምን እዚ ሠፈርዚ ንኣኻን ንደቀኻን ንደቂ ደቐኻን ኣተባረኹን ትኹን ኣሉሎም ምስ መረቕያ ዓዲ ሓዙ ተቐመጠ።

ቅድሚኒ ንሱ ናብኣ ምምጽኡ ግና ሀም ገበየሁ ዓለታት አብኣ ነዘርም፡ ኣኣመድ ባዕዳ ድማ ንሱ ኣብ ሀም የኣትደ ነበረ፡ ከምኡውን ንሱ ተደረር ኣብ ደቂ ሀም ኣትዮ ነበረት፡ ኣታ ንሱ ሀምን ንሱ ተደረርን ክልቲኡን ብገሰ ነገር ተሰፈረ፡ ተደረፍ፡ ብዘበዘህ ህም ሓደጋ ወዲቆም ንሱብ ኣምባስገዶም ነሐመድ ባዕዳ ምስ ስድርኡ መደረጋኡ ጌሮም ሐመድ ገበርም፡ ንኣቶም ድማ ከብቶም ዝተረፉ ሀዲ ምም ናብ ባሕሪ ወረዲ፡ ነብ ኣኣቀቆም ናብ ዓዲ ናይብ ከይዶም ሕን ከፋይይም ለመንም።

ንኣቶም ድማ ነዘምተኩም ድኣም በር ሕክክ ኣይነፋይየኩምን ኣሉሎም አበይም፡ ከብቲ ግና ኣዘመተኩም፡ ነተን ዝዘመተኩም ከብቲ ሓዘም ከብ ባሕሪ ክመዶ ክለው ኣብ ኣምኒ መሬት ክበድሑ ክለው ላም ኣንዳህቡ ናብ ተደረር ኣተው፡ ኣብ ኣንዳ አቡነዮሐ ንሱ ገበየሁ ስሎ ንዳም ክበድሑ ክለው ላም ሕደተልና የልዎም፡ ኣቶም ተደረር ድማ ኣይንከይግን ኣሉሎም ምስ ንንንንታይ ዝበየሁ ዓለታት ተቀግኡ፡ ነዳም ንንንንታይ ድማ ተደረር ወድኡ፡ ምም፡ ንንንንታይ ድማ ምስ ተወድኡ ከብኣም ንግር ዝተረፉ ሀዲ ምም ወዳ። ከብቶም ዝወደኡ ዘርኡ ንንንንታይ ገላ አለው።

ደቂ ተደረር ድማ ነንንንታይ ምስ ሰባርምን ምስ ኣኣፍኣኦምን ነታ መሬት ተደረር ተብሃል ወረሰባን ዓዲ ጌሮም ሐዝዎን ባጋዕ ስም ደቆም ኣብ ተደረር ኣለው። ኣቶም ኣብ ሀም ዝተረፉ ኣኣቀት ተደረር ኣብ ሀምን ኣብ ንደብባቶምን ኣለው።

ምዕራፍ ፵፫።

አብዚ መረብ ምላሽ ዘለዉ ደቂ ስምዖን።

ሸውዓተ ሠሐርቲ ክመናዮም ከዳዱ ዝበየሁ ከብቲ ራሳማ መሠረት ወለዶኣም ከምዚ ኣደ ነገደ ስምዖን ናብ ቤራ ስለቀ ኣዮም ዘለዉ ኣስታዮም ክምዚ ኣሉሎም ኣዮም።

ደጊዶት ፍረ ምኻእ ወዲ ኣቶ አስግርፅ፡ ኣቶ አስግርፅ ወዲ ደጊዶት ስምብታይ፡ ደጊዶት ስምብታይ ወዲ ደጊዶት ደፈረጅን፡ ደጊዶት ደፈረጅን ወዲ ኣዝማቸ ካራ፡ ኣዝማቸ ካራ ወዲ ራኣሲ ፋራስ ኣዶ፡ ራኣሲ ፋራስ ባዕሉ ኣብ ዓዲ ኣብ ቤራ ሠለቀ ከሎ ፍሉፍ ዝዘኣ ሀገር ተግራይ ነበረ፡ ብዘበን ሐዕይ ኢያሱ ኣደዶም ሰገድ ራኣሲ ኣት ባዘለሉ ኣቀን ብፅ ሸሕን ጌደጃፅ ዓ-ም ኣብ ንጋደር ኣዶ።

ሐንቲ ወደዘር ገለቡ ኣትብሃል ናብ ዮጁ ገበየሁ ሀገር ናብ ንንንጋል ተኣኣቶ፡ ነዘም ሕጅ ኣብ ዮጁ ዘለዉ ወረሰዐ ዝበሃሉ ዓዲ በዓል ራኣሲ ዓሊ ወደዘር ገለቡ ንዓኣቶም ዝፈረዩት ኣዶ።

ሐጂ ኣኣ ኣኒ ደጊዶት ኣዶለው ብሩ ምስ ኣንዳ ራኣሲ ወሐ የሕቀዶም ኣዮም። ደጊዶት ፍረ ምኻእ ከዓ ከብ ዓዲ ከብ ሠለቀ ምስ መዳ ናብ ሠራዶ ኣምኒ ሓይል ማይ ባዕዳ ተቐመጠ፡ መወዳኣትኡ ግና ኣብ ጉሕዳን ኣንዳ ባመጣፅ ተቐብረ፡ ንሱ ደጊዶት ፍረ ምኻእ ንህ ወለደ፡ ሸቀም ከዓ ከምዚ ዝሕፀብ ኣዶ። ፅ ንቕንጋደር — ፅ ንኣይረርጊ ፎ ንፋዙ — ፅ ንኣሊ ማይ፡ ንዚ ኣቶም ነርባፅተኣም ወለደ።

ከብዚ ኣቶም ኣተ ሓደ ራብዓይ ሓምም ደሊ ማይ ንኣምኒ ደሊ ም ገፈረዶ ኣዶ፡ ኣተ ሓደ ሓምም ቕንጋደር ገበየሁ ከዓ ንዐርጉደ ኣማርገ ገፈረዶ ኣዶ፡ ገላ ከዓ ደቂ ቕን ዳር የሕቀዶም ዝ ደቂ ሐርኹ ሕምብርቲ ኣለው።

ኣተ ክልኦ ሓምም ኣይረርጊ ገበየሁ ከዓ ዘርኡ ኣብ ኣዘይሑ ገርከበም ኣለው፡ ኣተ ማልባይ ሓምም ራዘ ገበየሁ ከዓ ንሱ ንመክኣል ኸደና ኣትዶ ንዚ ት ክርኣቲ፡ ያን ኣንዳ ቅዱስ ማክኤል ባዕሉ ዘሥርሖ ይበሃል፡ ንሱ ራዘ ከዓ ንሸውዓተ ኣወዳት ወለደ ሸቀም ከዓ ከምዚ ብታሕቲ ዝሕፀብ ኣዶ። ፅ ንዓዕዳን — ፅ ንደላሸምኒ — ፎ ንዓርኩን ፅ ንኣፍደዶን — ፅ ንደገዕሱን — ፅ ንግዙኡን — ንኣደገዕሱን፡ ነዚ ኣቶም ሸውዓተ ወዲ ምስ ወለደ ሞተ ኣሞ ኣብቲ ባዕሉ ዘሥርሖ ማክኤል ከደና ገበየሁ ሴተ ክርኣቲ፡ ያን ኣብኡ ተቐብረ።

ከብዘም ሸውዓተ ኣወዳት ኣተ ሓደ ዓርኩ ገበየሁ ዘርኡ ዘይብሉ ቡተኹ ተረፈ፡ ኣቶም ሠለታት ኣኣቀት ኣፍደዶን ደገዕሱን ግዙኡን ገፈረዶምም ብሕንብ ተሓቀው ሸም ሠለታት ጸሎተ ኣናተብህሉ ይጽወው ኣለው።

ዘርኡ ዓሕዳን ደላሸምኒ ክልቲኡም ገፈረዶምም ኣብ ዝግብ ኣለው፡ ኣተ ሸውዓይ ሓምም ኣደገዕይ ገበየሁ ፅ ንሕሰን — ፅ ንሸም ዓሕዳን ንሸልቲኡም ወለደ፡ ከብዚ ኣም ዘርኡ ሸም ዓሕዳን ዝርከበም ኣብ ኣምቤቶ ሠሐርቲ ኣለው፡ ኣተ ክልኣይ ሓው ሓሰብ ከዓ፡ ፅ ንመምረ ሌጃን — ፅ ንዓንደጃን ነዚ ኣም ክልቲኡም ከብ ሐንቲ ሰበይቲ ወለደ። መልኩ ከዓ ከብ ክልኣ ሰበይቲ፡ ንፎተ ወለደ፡ ሸቀም ከዓ ከምዚ ዝሕፀብ ኣዶ። ፅ ንሕደሮምኒ — ፅ ንጋብላን — ፎ ነርዓዳን፡ ንመልኮቲኡም ወለደ።

እዘም ዓሕረዎት ሠለታት የሕቀት ባዕሉ ሓሰብ ከብ ሐንቲ ኣሰለመደቲ ሰበይቲ ወሰኑ ገበየሁ ንሱኡ ዝክረ ከብኣ ኣዶ፡ ዝወላደም ይባሃል፡ ከብዚ ኣም ሠመረጌጌን ገፈረዶም ዝርከበም ኣብ ዓዘን ዝ ስሕን ገበየሁ ኣብኡ ኣለው።

ዘርኡ ዓንደዴን ከን ንሱ ገፈረዶም ዝርከበም ኣብ ዓዲ ሓወሽ ኣለው፡ ኣኣደሮም ከዓ ንዓዲ ሕደሮም ገፈረዶ ኣዶ ኣታ ዓዲ ከዓ ብኣኡ ሸም ትድቀፅ ኣላ ዘርኡ ጋብላ ከዓ ናብ ኣምቤቶ ኣለው፡ ዘርኡ ኣርዓዳ ከዓ (ዓዲ ሮዓዳ) ዘለዉ ኣዮም፡ ደቂ ኣንግዳ ገበየሁ ሕጅ ናብ ኩዳዳ ዘለዉ እዚ ኣቶም ደቂ ስምዖን ከብ ሠለቀ ዝመዶ ኣዮም ብዓ ሌት ከዓ ከብ ሓደ ነገድ ኣዮም ስለዚ ሸውዓተ ሠሐርቲ ክመናዮም ከዳዱ ደይበሃሉ።

ከምኡ ከዓ ከብ ራዘ ገውሎዱ ናብ ቀላ ኣለው ኣኒ ፍርቅ ትኹል ኣኒ ዓድ ራታው ሥጋ ዝዘ ዓዘን ገበየሁ ኣለው፡ ኣኒ ዓዲ በዮን ዓረዝ ኣኒ ፀና ዘርኡት ዝሓዙ፡ ከምኡ ከዓ ዘርኡ ፍረ ምኻእ ኣብ ብዙኡ ሥፍራ ሓሕልፎም ኣለው።

ከብ ሽም ዳሕኛ ገወሰኛ ከዓ አብ ታሕቲ ቀላ እኒ ዓደምበላ ገበየላ እኒ ደብረ ክብ ራስስ ፋርስ ገወሰኛ አስቀዳም ዓደ በዓል ደጊያተ ሕዝቄል እንደ ራስስ ሚካክል ንጋ ምስ ጎደባብቶም አስቀዳም እቶም ።

ዴግራ መረቶን እነም ክልተ ዴግራ እዚኣም ክብ ቦራ ስለቀ ገመዱ ዘርኣ ስምኣን እቶም ቀድሮም ድማ ምስ ስከርቲ ሐደ ዓሌት እቶም ። ገመድም ምክንያት አባኣን ንሓቶም ድማ ባሕጎቲን አስማዒልን እቶም ገዘየሉ ገዘበኛ ። ገዘበርም ዓዲ ድማ ምድሐ ክብቲ ገዘበርም ዓዲ ለክቲ ስቡን ማሉን እከቡ ናብኣ አትቶ ተቆመጠ ክብታ ገዘበራ ክብ ቢርጊነት ናብ አብዓ በዓቲኣ አትቶም መረት ሓዘም ተቆመጡ ።

ድሕረ ኃይቡ እባን ድማ ክልቲኣም አስቀት ተፈላላዩ ኣቲ ሐደ ባስጎሮ ገፈረ እንደሕሽ መጽሐ ኣትቶ ምስ ስድርኡ አብኡ ነበረ ክብኡ ለክቲ ድማ ናብ ቢርኪቶ ማሕዶ ድማ ንዴግራ ንሕንቲ ዓዲ ገፈረዩ እቶ ።

ነታ ደ ተሙላድ ንጋዓ ዩላትቶ ንኣቡ ወለደ አቡ ድማ ። ፩ ንኣሰጫን - ፪ ንቀድሕን ። ትንን ንጋንዛደን ወለደ ከምዚሉም ፪ተ ደቁ አቡ ደበየሉ፡ ክብዚኣም ጸሊጦን ጋዓቲትን አስቀት ገፈረደምም አብ ዴግራ ሊብኡ አለው፡ ቀደሕን ጋንዛደን ፪ተኣም አብ ላክን ክሳድ ዳዕር አብ ዛደደ ኩሱም ትኹል ገበየላ ዓዲ ዘለው አብ ዓዲ ንኣምን አብ ላክን ብሁኑ ድመል ከምዚሉም ላክን ዘብኣም ክብ ቢተ ስምኣን እቶም ።

ም ፀ ራ ፍ ማ ስ ።

ወለደ መረታ ስበነን መረታ ቀደሕትን ።
መረታ ንመላኡን ንፋሉኡን ንመላኡን ንዘኣኡን ነዚኣም ፪ተ ወለደ፡ ክብዚኣም ንአክለን ጉዛደን ገፈረዩ እቶ፡ ፋሉኡኡ ድማ ንሐማሕን ገፈረዩ እቶ፡ ማላኡኡ ድማ ፩ ንጉማን - ፪ ንዓንደሃደማን - ፫ ንጉጉሥኖሽምን ።

ከምዚሉም ፫ተ ደቂ ሚላኡኡ እቶም ፡ ክብዚኣም ጉማ ገፈረዮም ክብዚ ንታሕቲ ንሰማ አሎኖ ። ፩ ንመረቶስን - ፪ ንክፍለዩስን - ፫ ንግርማዩስን ።

ከምዚሉም ፫ተ ደቂ ጉማ እቶም ክብዚኣም መረቶስን ጉተክለሃይማኖትን ንዳግ ደማቂ ዓንደሃይማኖትን ንግርማዩስን ወለደ፡ ክብዚኣም ኣቲ ካልላዩ ሐዎም ተክለሃ ደማቶ ድማ ሽቀም ከምዚ ገሰሰው ወለደ ። ፩ ንዳግማቂ ጉማን - ፪ ንዳንኣልን ፫ ንኣቶርባኣምን - ፬ ንወልደንጉሥን - ፭ ንዘረፋን ።

ከምዚሉም ፪ተ አስቀት ደቂ ተክለሃይማኖት እቶም፡ ክብዚኣም ዳግማቂ ጉማ ድማ ንመረታ ንዳንኣልን ንኹሳን ወለደ፡ ክብዚኣም ዳግማቂ መረታ ንዳግማቂ ተክለሃይ ማቶ ወለደ፡ ዳግማቂ ተክለሃይማኖት ድማ ን፪ተ እቶ ገመላደ ። ፩ ንቡታን - ፪ ንጉብ ለሃይማኖት እቶም፡ ክብዚኣም ቡታ ገፈረዮም ቡታ ንባሕታ ወለደ፡ ባሕታ ንቀድሮምን ንልንቆምን ወለደ ።

ዘርኣ ቀደዶም ፡ ቀደዶም ገመላደም ድማ ሽቀም ከምዚዩ ። ፩ ንሥሐልን - ፪ ንድሐንን - ፫ ንሐዩንን - ፬ ንግርሙን ወለደ ።

ልንቆም ግኖ ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እቶ፡ (መኻን እቶ ገዘበረ) ነገር ግን ቀደዶም ሐወ ንልንቆም ድሐን ገበየላ ወዲ ከም ሙሉድካ ሽድኑ ዩገልግልካ ኣሉ ቤብ፡ ድሐን ወዲ ቀደዶም ድማ ንሐመቡኡ ንልንቆም ከም መጠን ወዲ ክዩኑ ዩገልግሉ ሞም ተባሂሉ ይፀቀፀ አሉ፡ ድሐን ገፈረዮም ። ፩ ንኣሕን - ፪ ንቡላን - ፫ ንዓረዝ ግን - ንሐዩትን - ንሐዩትን ።

ነዚኣም ክብ ሓምኡ ወለደም፡ ከምኡ ድማ ክብ ክልኣይቲ ሰበይቲ ንቆዓል ፋን ወለደ፡ ቡላ ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እቶ፡ ሐዩት ገፈረዮም ድማ አብ ኩዶ ፈላኪ ሠራዩ ገዛ መረታ ገበየሉ አለው፡ ሐሾ ድማ ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እቶ፡ ዓረዝጊ ገፈረዮም ገርከበም አብታ ብሽሙ ትፀቀፀ ዘላ ዓዲ አብ መረታ ስበነ አብ ዓረዝጊ አለው ። አክ ን፪ተ ወለደ ። ፩ ንቀድሃደማን - ፪ ንኣምላክዝማን ወለደ ።

ቐደዝጊ ንኹሐት ወለደ ሹሐት ንላዕላይ ገዛ ቢራቲት ዓባይ ገፈረዩ እቶ አምላክ ገዢ ድማ ንሰንዘታይ ወለደ፡ ሰንዘታይ ድማ ንታሕታይ ገዛ ቢራቲት ዓባይ ገፈረዩ እቶ። በዓል ፋን እቲ ወዲ ክልኣይቲ ሰበይቲ ንልዑል ወለደ፡ ልዑል ንባርያይ ወለደ፡ ባርያይ ድማ ንቐለቶ ወለደ፡ ቀለቶ ድማ ንዓዕዳ ወለደ፡ ዓዕዳ ድማ ንልዑል ወለደ፡ ልዑል ድማ ንቐርፀቀም ጠንን ግማይ አሐን ንጋዲ ሰማሕን ንተክለን ንዓደዘንን ገፈረዩ እቶ። ዘርኣ ባርያይ ፡ ባርያይ ገቤት ሰበይን ንዘዓረን አብ ውግር ዘለው ንሰሰወን ንንዳ ዳብርን ንፍሉሕን ነዚኣም ገፈረዩ እቶ ። ዘርኣ ቀለቶ ፡ ንእምቢዮቶን ንዑኖ ፈርዖንን ንእንገላን ነዚኣም ገፈረዩ እቶ፡ ከምኡ ድማ ዘርኣ ባርያይ አብ ቢራቲት ንእኹቶ አለው። ገዕዳ ድማ ገፈረዮም ገርከበም አብ ኣምቤቶ አለው፡ ከምዚሉም ድሐን ገፈረዮ

ምዕራፍ ፳፭

ዘንታ ጉድቦ ወዲ - ጉዛይ =

ከምቲ ኣብ ቅድም ተጻሒፉ ዘሎ ግድቦ ክብታ ሓምሌ ጀኑ ኣተባህለት ንሐደ ንተኸስተ ብርሃን ምስ ወለደት፡ ግድቦ ምስ ስበይቲ መርዓ ወደም ተኸስተ ብርሃን ክገብሩ ኣብታ ቅድም ከክበርዎ ዓዲ ኣብ ሕጽዮቶ ክይደም ብዘኮሐ ሸሸይ ብብዓይነቲ ቀሪ ቦም መዓልቲ መርዓ ምስ በጽሑ ግድቦ ድማ ምስቶም ብጮቱ ናብ መርዓ ክኸዱ ተበገሱ = በቲ ዘመዮም መርዓዊ ወራድ መርዓ ኣይወፍርን እዩ እዩ ከክበረ፡ ተኸስተ ብርሃን ድማ በዚ ምኽንያትዚ ክብ ወራድ መርዓ ተረፈ =

ግድቦ ድማ ምስ መስገድትኦ ክኸይድ ከሎ ንገርገራ ዓጋማ ኣብ ጥቓ ሕምብርተን ከብሃል በረኻ ወሰን መንገዱ ኣብ መንገ ክልተ ጸድፊ ምስ ብጽሑ፡ ሐንቲ ኣንስተይቲ ኣንበባ ቀዕሪ ምስ ሹድሹተ ክራኩራ ክብ ዱር በለኽ ኢላ ወጸኣ ተንገራቶም፡ ግድቦ ድማ ነዚ ምስረኤ ኣዚያተገረመ፡ እታ ኣንበባ ድማ ገለ ክየለት ምስ ደቃ ክደት = እዚ ክኸውን ከሎ ክብቶም ወራድ መርዓ ሐደ ብብስይ ዋጣ ዑፍ ዝፈልጥ ነበረም፡ ንግድቦ ከምዚ በሎ፡ እዛ ሕጂ ነምጽኣ ንወድኻ ተሐሰብ ዘለ መርዓት ንዓኻ የእትዋ እም ክብኣ ጸተ ውላድ ክትወልድ ኢኻ፡ ንሳቶም ድማ ኣዘዮም ንፋዓትን ጽወዓትን ኣኖብስን ክኸኑ ልክ እዮም፡ ነዛ ምድራድ ድማ ብብኸሎም ክመልክዎ እዮም፡ ኢሎ እቲ ዋጣ ፋል ነገሮ = ግድቦ ድማ ነታ ነገራ ምስ ተዓዘበ ንዕኡ ክእትዋ ፈተወም፡ ነታ መርዓት ንወዳ ንተኸስተ ብርሃን ተሐሰብ ከክበረት ኩብ ኣንዳቡኣ ሓዚማ ንዓዶም ክምለሱ ኸለዉ ኣብ መንገዱ ምስ በጽሑ ነቲ ከክበር ኩሎ ሐሰቡ ከምዚ በለ፡ መንጽኣ ነሳብይቲ ንጀኑን ንወደይ ተኸስተ ብርሃንን እዚ ወረዚ ደፊሩ ክብጽሑሎም እዩ፡ ኢሎ ነቶም ብጮቱ ሐተቶም እቲ ዋጣ ድማ እን ኣሎኹ ኹ ጎይታይ ኢሎ ተበገሰ፡ ንሳቶም ግና መንገዶም ለዊ ጠም ብገባን ዓዲ ቀይሕ ጌሮም ነታ ናይ ቀደም ዓዶም ከክበረት ሕፀይቶ ንኢድ የማን ሐራጂኻም ብሐይነብ ጌሮም ብገባን ማእሱ ከብሃል ዘሎ ሕጂ፡ ኣብኡ ወጸኢም መርዓ ቶም፡ ሓዚም ኣትዮም ዓዲ ጌሮም ተቐመጡ =

ከመዮ በዓል ፋል ኣተዛረብ ወማራትሎ፡ እታ መርዓት ጸተ ሕወዓት ወለደት፡ ንሳ ቶም ድማ ጸቲኢም ኸዮምን ዝፈረይዎም ዘርኣምን ከሐዘም ዓድታትን ኣብቲ ከሐሰፈ ገጽ ወለደ ደቂ ተስለጩን ተጽሑፍ ይርከብ =

እቲ ዋጣ ድማ ናብታ ዓዲ ኣትዮ ንጀኑን ንወዳ ንተኸስተ ብርሃንን እዚ ወረዚ ምስ ኣብጽሑሎም፡ ጀኑ ድማ ብሕርቕርቕት ብኣ ብኣ ነዚ ዋጣ ኣብኣ ፍግም ኣበለቶ = ነዚ ዋጣ ምስ ቀተለቶ ነቲ ኣብቲ ዓስ ከክበረ ሸሸይ ስዋን ማእነ፡ ጀኑ ነቲ ኣጋንኦ ኣለበ

ዘርኣ መረታ ቀየሕቲ =

ደቂ ሥሐሓ = ጆ ንተኸሎምን - ፪ ንግብሮምን - ፫ ነውግሮምን ወለደ = ክብዚኦም ተኸሎም ዝፈረዮም ንድድሕኸቶ ኣተባህሉ ንሐሊዩን ንዓዲ ኣጭቀትን ንወክብን ዝፈረዩ እዩ፡ ግብርም ድማ ሐው ተኸሎም ንሐደርኩዶን ንሐዲሽ ዓዲ ሐላ ዩን ኣብ ሓብ ዘለው ጸንዓ ደግለን ኣብ ልማምላ ኣኹፍራ ዘለዉን ዝፈረዩ እዩ = ውግኮም ንዓዲ ክንቲብ ተስፋገገ ንበይኖም ዝፈረዩ እዩ፡ ክምዚሎም መረታ ቀየሕቲ ይበሃሉ = ዘርኣ ሐዩት ምስ መረታ ስዘነ ዝቀጸሩ ደቂ ሐዩት ወዲ ቀደም ሕብ ዝወጹ ድማ ኣብ ክልኦ ዓድታት ገለ ኣይሰኣኑን እዮም፡ ክምዚሎም ደቂ ግሩም ወዲ ቀደም ይበሃሉ =

ኣብታት መርኒ =

ክብ ኣርፋክሳድ ንታሕቲ ዘሎ ትውልዲ ንገልጽ ሐሎና፡ ኣርፋክሳድ ንክንድስ ወለደ፡ ንክንድስ ንኣቶ ሹም ቀዳማይ ወለደ፡ ኣቶ ሹም ቀዳማይ ድማ ንኣሚናዳብ ድማ ንዓኻ ጉልጎል ወለደ፡ ስን ሰገድ ድማ ንዘሩብቤል ወለደ፡ ዘሩብቤል ቲብ ወልደገብርኤል ድማ ንዚናገብርኤልን ንደጊያት ወመረን ወለደ፡ ክብዚኦም ደጊ ያት ወመረ ንደጊያት ጉማ ወለደ፡ ደጊያት ጉማ ንቀዳማይ መርኒን ንብሐይን ወለደ፡ ክብዚኦም ብሐይ ዝፈረዮም ኣብ እገላ ደገብስ ኣለው፡ ዚናገብርኤል ድማ ንኣን ጀን ዝፈረዩ እዩ =

ከምኡ ድማ ዘርኣ እንጀን ኣብ እምባደርዮ ሐማኤን ኣለው ገለ ድማ ኣብ ዴግራ ሊቦኔ ጽንዓ ደግሎ ኣለው፡ እንጀን ዘበኣም ኣብ ዘለው ኣልዮም ሐደይ ቁጽሮም ቀዳ ዕተ ደቂ መርኒ ይበሃሉ፡ ዘጉቕ ንእንጀን ንዘጉቕን ወለደ፡ ክምዚሎም ኣርብ ንደቂ መርኒ ዝቐርሕዎም ገሊኦም ሊቃውንቲ =

ገሊኦም ድማ ኣይፋል ደቂ መሮንስ ከምዚ ዝስዕቦ እዮም ዝብሉ ኣለው፡ መርኒ ንጉሥ ገዢ ንጫሎቕን ንማሉቕን ንፋሉቕን ወለደ፡ ክልኦ ራብዓይ ሐው ከም ከክበር ዩን ብዙሕ እይጠቐስምን እዮም = ኣብ ሐያለ መጻሕፍቲን ኣበይትን ክዓ፡ ከም ከክበረ ዩን ገር ከም ኣብ ገብርዮሱስ ክፍለ ዝፀሐፍዎ ብዙሕ መረዳኣ ዘለዎ ጌሮም ክብ ዓበይቲ መጻ ሕፍቲ ናይ ኢትዮጵያ ፍትሕ ገገሥት ክይተረፈ ከምኡ ድማ ናይ ብዙሐት ሊቃውንቲ ናይ ነዊሕ ዘበናት ታሪኽ ዝሐዘ ኣዚዩ ዘጽግብ ዛንታታት ኣብ ኢዶም ብምርክባይ ነዚ

23 ጽምብላ ንኡቱ ካሳውን ንኡቱ ንብረተኛላን ወለደት ዘርኢ ክልተኣም የሕቀት ዝፈረደም በጌል ኣንግዳ ወርቁ ዝሓዙ ኣብኡ ኣለዉ።

ዘርኢ ትርጉም፡ ትርጉም ኣብ ኡቱ ጸውዕታ ተኣትዖ ዓዓንቀጠ ክብ ኡቱ ጸውዕታ መድህንን ንደጊያት ክገልግሉን ወለደት፡ ራኣሲ ባርኤ ከኣ ንደጊያት ንብረ ወን ወለደ፡ ኡቱ ዓዓቕ ወዲ ወልደንኪኤል ንወይዘሮ ተላ ወለደ፡ ወይዘሮ ተላ ናብ ኣብገደ ናብ ኡቱ ግፍ ወዲ ወንዲያሬድ ተኣትዖ ንወይዘሮ ሮማን ወለደት፡ ወይዘሮ ወይዘሮ ታፋሰሽ ከኣ ናብ ደጊያት ተሰማ ፀዓዘን ተኣትዖ ንፈተውራሪ ወልደሥላሴ ወለደት።

ወይዘሮ ታፋሰሽ፡ መላሻ ክብ ፈተውራሪ መሸሻ ኣንዳቀፀሮ ንፈተውራሪ ኣለማሮ ዑን ንፈተውራሪ ንመዓን ንግራዝማኙ መስፍንን ንልጅ ተቐሉን ወለደ።

ደቂ ኣምቡት ማርያማቂት።

እምቡት ማርያማቂት፡ ንል ኣዝማኙ ኣቢደራ ናብ ኡቱ ነገደዩስ ወዲ ድብሎም ዓዳ ጉልቲ ተኣትዖ ንገዛ ነገደዩስ ዝፈረደት እያ ንላ ከኣ መሸሻ ናብ ኡቱ ወልደቀብ ተኣትዖ ንዓድ ከንጉብ ሐንብ ዓድ መንገድን ዝፈረደት እያ፡ ከምዚሎም ዘርኢ ወልደገርጊስ ክብ ሐደግቲ ኣክላ ጉዛድ እዮም።

ም ሐ ራ ፍ ማኒ።

ትውልዲ ቤት ስብጋዲስ።

ትውልዲ ደጊያት ስብጋዲስ ክብ ወረደ ምህረት ክብ ጅራተ ቀጭን ክብ ላሳታ ዝመፀ ንምካኖም ኣትፈልጠ እዩ።

ንሶምን ዓሳቶምን ናብዚ ንምጽሓፍ ኣተገደስናሉ ምክንያት ንሶም ናይ ብዙሓት ሕዝቢ ኣብ መሠረት ስለ ዝኾኑ ኣቶም ክብዚ ትውልዲ ሐረግ ተታሓሕዙ ዝወረደ ዘርኢ ዘለዎም ኣብ ቡዳዳ ኣዚዮም ብዙሓት ስለ ዘለው ንሳቶም ዝፈረደዎምን ዘለ ውዕ ዓድታትን እናሰመና ክብዚ ንታሕቲ ንገለጹ ኣሎና። ኣሰታት ስብጋዲስ ክብ ዓግ ማቂ ስመ ንላሳሊ ዘሎ ስጋብ ጅራተ ቀጭን ጅ ትውልዲ ዝኣከል እዮም ሕጅ ግና ክብ ዳግማቂ ስመ ንታሕቲ ዘለው ወለዶ ንጸሕፍ ኣሎና።

ዳግማቂ ስመ ንኣብስቦ ወለደ፡ ኣብስቦ ድማ ንኸፋረ ወለደ፡ ኸፋረ ከኣ ንክብሐት ወለደ፡ ክብሐት ድማ ንኹም ዓጋመ ክመሊት ወለደ፡ ኹም ዓጋመ ክመሊት ከዓ ንኹም ዓጋመ ወለዲ ወለዱ፡ ኹም ዓጋመ ወለዲ ከዓ ንኹም ወለዱ ኹምም ከዓ ክብዚ

ንታሕቲ ንመልክት ደቂ ኹም ዓጋመ ወለዱ። ስ ንፋሳላይ — ስ ንብሩርኒ — ስ ንሰንበ ቱን — ስ ንታብቱን — ስ ንክሕሰይን — ስ ንገበለን — ስ ንደጊያት ስብጋዲስን — ስ ንክደርን — ስ ንፈተውራሪ ንብረ ኣምላኽን — ስ ንገዳዳን ንዚኣም ስ እዮም ዝወለዱ። ክብዚ ኣቶም ስ ፋሳላ ዝፈረደም ዓዳ ግራዝማኙ ንኹም ዝበሁ ኣብ ስዲ ኣብ ማይ ሀምን ዘለው ዝፈረዱ እዩ።

ጅይቲ ሰንበቲ ከን፡ ንላ ዝወለደዎም ኣብ ማይ ስንዓ ንብረኡዩ ንቤት ሐርያ ዘለው ንኡቱ ንብርሃት ጋንታ ኡቱ ኹም ዝበሁ ሰንበቲ ንዚኣቶም ዝፈረደት እያ።

፫ይ ገዕዩ ኣብ ቀዝቀዝዩ ዘለው፡ ንዓደጊያት ወልደንኪኤልን ንዓዳ ፈተውራሪ ለም ለም ኣብ ጉሎ መኸዳ ዘለው ኣብቶ ጋንታ ኹም ኣካተብሁ ይደውዑለው።

፬ይ ዘርኢ ፈተውራሪ ንብረኡምላኽ፡ ከኣ ኣብ ደቂ ሐርያ ኣንዳ ግና እኒ ደጊያት ፀሐዮ እኒ ደጊያት ኣንግዳ እኒ ምራጭ እኒ ኡቱ ደረስ እኒ ኡቱ ንብረ እኒ ኡቱ ንብረ ተስፋይ ከምዚሎም ስ የሕቀት ዝፈረደምም በሐደኹም ዓዳ ፈተውራሪ ንብረኡምላኽ ይበሁሉ ኣብ ዓዳ ሐረሲ ኣለው።

፭ይ ዘርኢ ከሕሳይ፡ እኒ ደጊያት ሐድጉ እኒ ደጊያት ወልደዬ ኣብ በላይ ወልደዬ እኒ ፈተውራሪ ደስታ እኒ ፈተውራሪ ንመዓ ዝበሁ ክብ ንል ደጊያት በህታ በገይቲ ዝውሉዱ እዮም ኣንዳ ክሕሳይ ተባላሎም ይጽውዑ ኣለው።

፮ይቲ ወይዘሮ፡ ናብ ኡቱ ወልደ ኣሳይ ንኣላት ዝበሀል ዓዳ ኣብ ሐረማት ኣትዖ ንወሰነን ወለደት፡ ወይዘሮ ስሂን ከኣ ናብ ባሕር ነጋቢ ዝወልዱ ኣትዖ ንደጊያት ኃይላ ማርያምን ንፈተውራሪ ወልዱን ንፈተውራሪ ኣምባዩን ንዚኣም ዝፈረደት እያ፡ ንሳቶም ዘርኢ ፍቲኣም የሕቀት ኣብ ማይ ኣላባ ዝበሀል ዓዳ ኣለው።

፯ይቲ ወይዘሮ ብሩር፡ ድማ ናብ ኣይድውር ዝበሀል ዓዳ ኣትዖ ንኡቱ ሮማን ንደጊ ያት ደረስን ንኸልተ ወለደት፡ ኣቶ ሮማኒ ከዓ ደጊያት ደረስ፡ ንበዓልጋዳ ተኸለን — ንወይዘሮ ጀመርን ንዚኣም ንኸልተ ወለዱ፡ በዓልጋዳ ተኸለ ንደጊያት ኃይሉ ወለዱ፡ ንሶም ዝፈረደ ምም ከዓ ዓድ ደጊያት ኃይሉ ኣብ ደራ ዝበሀል ዓዳ ኣለው። ወይዘሮ ጀመር ድማ ናብ ሐሕዳላ ናብ ደጊያት ባርያጋብር ወዲ ደጊያት ንብረ መስቀል ኣትዮን ክብ ደጊያት ባር ያጋብር ንደጊያት ንብረ ሥላሴ ወለዳ።

፰ይቲ ወይዘሮ ታብቲ፡ ናብ ደጊያት ድምፁ ኣንድርታ ፈለግ ዳፀሮ ዝበሀል ዓዳ ኣትዖ ክብ ደጊያት ድምፁ፡ ንፈላኣ ኣርኣያን ንወይዘሮ ሥላሴን ወለደት መልሻ ድማ ታብቲ ናብ ኹም ቱም ቤን ባይሞት ተኣትዖ ንደጊያት ደርሶ ወለደት ራኣሲ ኣርኣያ ዓቢ ዝወለደም። ስ ንደጊያት ደብብን — ስ ንደጊያት ኣብርሃ ቀይሕን — ስ ንደጊያት ተድላ ኣብገብንን — ስ ንደጊያት ደጀንን — ስ ንደጊያት ረዳንን።

ከምዚሎም ጀተ ደቂ ራኣሲ ኣርኣያ ዓቢ ዝፈረደምም ኣብ ኣንድርታን ኣብ ክልኣ ዓድን ኣለው ኣተን ሐብቶም እምባይተይ ሥላሴ ንል ታብቲ ክብ ደጊያት ድምፁ ዝው ለዓ ናብ ኹም ቱም ቤን ምርጫ ኣትዮን ክብኣም ንጀተ ወለዳ፡ ንሳቶም ድማ ኹምም

Ras 10/11

ግቡምን አካባቢም አብ ሃይገት አተወ። ንሳ ከአ ምዳቕ ጽሐይ እያ እዋ ናብኣ ክቐ መጡ ፈተወ። ጸኒሖም ከአ ክሳብ ርታ ምድሪ ሐዙ። ብፍላይ መንከዓይ ሃይገት ንብ ይኑ ክሕዝ ፈተወ። አብ ዓመት ክልተ ግዜ ክረምቲ ባለ ዘለዎ አብኣ ክቐመጥ ሐረዮ። መንከዓይ ንዓረቢ ወለደ። ዓረቢ ከአ ንአወላ ፍንጃይ ወለደ። አወላ ፍንጃይ ከአ ንአ ቀጪ ወለደ። ሐዋጪ ከአ ንመሐሪ ወለደ። መሐሪ ከአ ንዐቕባዊ ወለደ። ዐቕባዊ ከአ ንአብርሃም ወለደ። አብርሃም ከአ ንሰረቆንገን ወለደ። ሰረቆንገን ከአ ንአሕፈርም ወለደ። አሕፈርም ከአ ንካምል ወለደ። ካምል ከአ ንአፍታይ ወለደ። አፍታይ ከአ ንኸንገቲብ ዐቕባዊ ከአ ወለደ። ከንገቲብ ዐቕባዊ ከአ ንሰረቆንገን ወለደ። ሰረቆንገን ከአ ንተባብሩ ናንኪኤል ወለደ። ተባብሩ ከአ ንገብረየን ወለደ። ገብረየን ከአ ንተባብሩ ናንኪኤል ወለደ። ሸንገቲብ ተባብሩ ከአ ንኸንገቲብ ወለደ። አፍታይ ከአ ንኸንገቲብ ተባብሩ ገደረደምም አብ ገለብ አለዉ። ዓዲ አሕፈርም ከአ ይብሃሉ።

ም ዕ ራ ፍ ህ ።
ደ ቂ ላ ቀ ይ ።

እዚ ለዋይ እዚ ሐው አሕፈርም ወዲ ሰረቆንገን ስዮ። ለዋይ ከአ ስለከተ ወለደ። እዚ አቶም ከምዚ ዝሰቡሉ ስዮም። ገብረየን ዓንዳይ — ቡላ — ይብሃሉ። እዚ አም ስለከተአም ገደረደምም አብ ገለብ አለዉ። ብሐደ ሸም ደቂ ለዋይ ይብሃሉ። ከምኡ ከአ ደቂ ለዋይ ከብ ካልኦ ሰበይቲ ዝሙሉ። ሐሸላ — ግዕድድ — መሐሪ — አቡብ ወለደ። ከብዚአም ሐሸላ ንዓንዳይ ወለደ። ዓንዳይ ከአ ንገብረየን — ንዓ ዳይ — ንዓንዳይን ወለደ። እዚአም ገደረደምም አብ ኩሉ ዓድታት ብሸም አብታቶም አብ ዘለዉ አልዮም ዓድ ገብረየን ዓድ ዓዳይ ዓድ ቡላ ይብሃሉ አለዉ።

ገብረየን ንተባብሩ ናንኪኤልን ንዓዳን ንዐብተጣርያምን ወለደ። ከብዚአም ተባብሩ ናንኪኤል ንኦመስመርን ንአስፈጻይን ንሐሸላን ንሰመራን ወለደ። ከብዚአም መስ መር ንኸንገቲብ ቲድሮስ ወለደ። ከንገቲብ ቲድሮስ ከአ ንገለድዮብን ንተሸለየብን ንገርጊ ብን ንአስገደምን ንብኣምነትን ወለደ። ከብዚአም ከንገቲብ ብኣምነት ንኖርን — ንናደርን ንተባብሩ ናንኪኤልን — ንዓሊ ነርን — ንአስገደምን — ንአልመዶምን — ንዓሊ ሸኸንን — ንዐ መርን — ንመሐመድ ዓልን — ንመሐመድ ኑርን — ንአዘዝን ወለደ። ከብዚአም አዘዝ ወዲ ከንገቲብ ብኣምነት ንመሐመድ ንፍክክ ወለደ።

ደቂ ተሸለየብ። ተሸለየብ ወዲ አድራስ ንገብተዮብን ንከንገቲብ ነጋብን ንደብተትን ንአዘዝን ወለደ። ከብዚአም ከንገቲብ ነጋብ ዝመለደም ሐደምባስ ግሬነት ናትናኡል እዚ አቶም ደቂ ከንገቲብ ነጋብ ይብሃሉ። አዘዝ ሐው ከንገቲብ ነጋብ እዮ። አዘዝ ዝመለደም። ንገንደር ንዐብተዮብ እዚአም ደቂ አዘዝ እዮም። ገንደር ንሃብተዮብ ወለደ።

አቡብ ወዲ አድራስ ገደረዮም ከምዚ ዝሰቡሉ ስዮ። ንአድራስን ንመሐመድን ንል ጃይን ንአያቡን ንገለደዶብን ወለደ። ከብዚአም ልጃይ ንደረር ንራክ ንልጃይ ንመሐ መድ ዓሊ ወለደ።

ደቂ ዓንዳይ። ዓንዳይ ወዲ ለዋይ ገደረዮም። ንሰመራል-ፀልን ንተባብሩ መንከዓን ወለደ። ከብዚአም ተባብሩ መንከዓን — ንዮሃን — ንአሚር — ንደብከቕ — ንተባብሩ ገርጊን — ንብሐደላይ — ንላዋይ ወለደ።

ደቂ ለዋይ። ለዋይ ንአሕፈርም ንፍክክ ንዐቕባዊን ንናዳግር ወለደ። ሰመራል-ፀል ንመዳን — ንዘቢን — ንዘቢ — ንአሚር ድሩይ ወለደ።

ደቂ ዓንዳይ። ዓንዳይ ንአድራስን ንዮፍብን ወለደ። ተባብሩ መንከዓን ወዲ ዓንዳይ ንሐ ሸላ — ንዮጊን — ንዮዳይን ወለደ። መሊሱ ከአ ከብካልኦ ሰበይቲ ቲድሮሮብን — ንዕቅባዊ ብን — ንረድኡን — ንመብስፀን — ንዳርን — ንአልኡን — ንነታባይን ወለደ። ተባብሩ መንከዓን መሊሱ ከአ ከብካልኦ ሰበይቲ ነኖር — ንፍክክ — ንፍላጵኦ ወለደ። ከብዚአም ዓይ ላይ ወድ ተባብሩ መንከዓን ንተሸለየብ — ንግብግን — ንዕጅል — ንኖሽኮ — ንመሳ — ንል ባብ ወለደ። ከብ ዚአም ልብብ ዝመለደም ንዓቢ — ንሱር — ንዮኮን — ንብሽታ — ንሐምደ — ንመሳ ወለደ። ከምዚአም ደቂ ልብብ ይብሃሉ።

ደቂ ዕጅል። ዕጅል ወዲ ዓይላይ ንመንደር — ንዓይላይ — ንአድግ — ንረደል ንአያቡ — ንዮፍ ወለደ። ከብዚአም ዓይላይ ወዲ ዕጅል ንሐኮግን ንፍላጵኦን ወለደ። ከብዚአም ደግ ፍላጵኦን ወዲ ዓይላይ ንገብረዳድቕን ንሰላመ-ንን ወለደ። ፈደል ወዲ ዕጅል ከአ ንአዘዝ — ንዕዳይ — ንዳዊት — ንአሚኒኤል ወለደ። ዘዳይ ወዲ ዕጅል ንአ ልአዘር ወለደ። አልኡዘር ከአ ንአልዳኦን ንአልኣን ወለደ።

ደቂ ዮጊን። ወድ ተባብሩ መንከዓን ዮጊን ንዓግብ — ንመርጫብ — ንጅሃይ — ንኸፍለገርጊን ወለደ። ከብዚአም ክፍለገርጊን ንአስፈጻይ ወለደ። አስፈጻይ ከአ ንዳፍላ ወለደ። ወር ዓሳብ ወዲ ዮጊን ንዐብተዮብ ወለደ። ዐብተዮብ ንወርጫብ ወለደ። ወርጫብ ከአ ንጀመሪን — ንፍክክን — ንገላዳዎብን — ንሐዳድን — ንዐብተዮብን — ንጃወጅን — ንተ ምክኤልን ወለደ።

ደቂ ግዕዳይ ወዲ ለዋይ። ግዕዳይ ንሐሐላብ — ንመናቕመ — ንተባብሩ ልዑል ወለደ። ከብዚአም ተባብሩ ልዑል ንቡላ ወለደ። ቡላ ከአ ንተረጅ ወለደ። ተረጅ ከአ ንጀሃይ ወለደ። ጀሃይ ከአ ንቡላ ወለደ። ቡላ ከአ ንጀሃይ ወለደ። ጀሃይ ንዓተልን ንተረ ጅን ወለደ። ከብዚአም ዓተል ዝመለደም ንተረጅ — ንፈደል — ንአብርሃም — ንጃምፀ ንአያቡ ወለደ። ከምዚአም ዓተል ቡላ ይብሃሉ።

ገዳውራዩ - ገሐዩልግኪኤል - ገመሐመድ ወለደ፡ ስዚአም ስፈረደም ምስ ዓድ ገብረየስ አለው።

ደቂ አስፈሪም ወዲ ሰረቅ ሸገገብ፡ አስፈሪም፡ ንክምል? ገሕሰጫን ወለደ፡ ከብዚ አም አስመዲ ንያዕቆብ - ንዓይራድ - ንሐዩሎም - ንትምኪኤል - ንዩረገ - ንአዚብ ነዚአም ወለደ፡ ከብዚአም አቢብ ንደስሐቅ - ንትምርያም - ንትምኪኤል - ንዘርኢት ወለደ፡ ዑቕባንኪኤል ከአ ንገብረንኪኤል ወለደ፡ ከብዚአም ድግ ገብረንኪኤል ወዲ ዑቕባንኪኤል ሃላተኩሰን ንሐምደን ወለደ።

ባይራይ ከአ ንኤርምያስን - ገመሐመድ - ንትምኪኤል - ንአድረስ - ንዮር ወለደ፡ ዘርኢት ወዲ ሸሐቅ ከአ ንግገታዬ ወለደ፡ ሐዩሎም ወዲ ያዕቆብ ከአ ንስመረኡብ ገተኸሰኩብ - ንገብረየስ - ንዮደር - ንአተሽም - ንዓይባቱ - ንአብርሃም - ንገብረ ቆብ ዩብሃላ፡ እንተኾነ አብ፡ ላዕሊ መጻውዒአም ደቂ ሰረቆሽገብ ስዮም ዝብሃሉ። ደቂ ከምል፡ ከምል ዝወለደም ክንስግግ ንአፍታይ ንግግል ከለዩም ዝብሃሉ።

ግልክ ንድብሎ ወለደ፡ ድብሎ ስፈረደም ክንድ፡ ዝሕክል ዩብሎምን፡ አፍታይ ንክንተብ ዑቕባንኪኤል - ሃላተኩሰን - ንደሲት - ንአድነት - ንተኩሰኩሰ - ንትምኪኤል ከምዚሎም ደቂ አፍታይ ዩብሃሉ። ክንተብት ከአ ክባ ቤት አብርሃም፡ ክብዚ ዑቕባ ከለ ዝሞተ፡ ወዲ ትምኪኤል ንአሸተይ ስለ ዝኾነ ናብ ሐውቡኡ ናብ ደሴት ክንገብሃት ነት ናብኡ ሐሰረት።

ዘርኢ ደሴት፡ ደሴት ንተኸለየስ - ንነቢራይ - ንሃመኻይ ወለደ፡ ተኸለየስ ከአ ሐድጊ ስለ ዘይብሉ አስቆቱ ወረሰም። ነቢራይ ከአ ንፊደል - ንዐብተየስ - ንዮደር - ንዮር - ንድሩይ - ገመሐመድ ወለደ፡ ከብዚአም ድሩይ ገመሐመድ - ንሃመኻይ ወለደ ገብረላየስ ከአ ንመሐመድ ኮር ወለደ፡ መሐመድ ኮር ከአ ንመስመር - ንገን ዩር - ንመንደር - ንስለስፋገስ - ንገብረየስ ወለደ፡ ከምዚሎም ዓድ ኢድሪስ ይብሃሉ።

ደቂ ሐድነት፡ ሐድነት ንጫድቅ ወለደ፡ ጫድቅ ከአ ንአስፈሪም - ንአድነት ወለደ፡ ከብ ጫን ወለደ፡ ተስፋጫን ግን ሐድጊ ዩብሎን፡ ገገገይ ወዲ አስፈሪም - ንተኸለየስ - ንዮሽሕ - ንብአምነት - ገመሐመድ - ንአክት ወለደ፡ ከብዚአም ናሽሕ ንአሐመድ - ንአድረስ - ንብአምነት ወለደ፡ ሐድነት ወድ ጫድቅ ንስረቅ ገገብርረሐ ወለደ፡ ስዚአም ግና ሐድጊ ዩብሎምን፡ ተስፋጫስ ወዲ ዑቕባንኪኤል ንገረግርያም - ንመስመር - ንስመራ - ንሐድጊ - ንመንደር - ንግብዮ - ንግልገደናይ ወለደ፡ ከብዚአም መንደር ወድ መስመር ቀዳማይ ንመስመር ወለደ፡ መስመር ከአ ንአድረስ - ንጋብሽ - ንመና ላስ - ንሐላስ - ንብሽት - ንግግር ወለደ፡ ከብዚአም ጋብሽ ወድ መስመር ንከልኦይ

መስመር - ገመሐመድ - ንፊሊደስ ወለደ፡ ገንደር ወድ መስመር ድግ ንቅዳማይ ሃብተየስ - ንበሽት - ንሸልቫል - ወለደ፡ ስመራ ወድ ገረግርያም ንገረግርያም - ስምራን ወለደ፡ ከብዚአም ገረግርያም ንዓብ - ንሰምራ ወለደ፡ ሰምራ ወዲ ገረግርያም ንጀቡል - ንሕሃሽም ወለደ፡ ከብዚአም ሕሃሽም ንጀቡል ወለደ፡ ጀቡል ከአ ንመሐ መድ ወለደ።

ደቂ ትምኪኤል፡ ትምኪኤል ወዲ ሃላተኩሰን ገገብረየስ - ንተስፋንኪኤል - ንአ ፍታይ ንክምል - ንሐርሾይ - ንገብረየስ - ንዩጊን ወለደ፡ ከብዚአም ከምል ቀዳ ግዳን ገብረየስን ሐድጊ ዘይብሎም ስለ ዝጠፍኡ አስቆቶም ወሪሰምም አለው። ሐር ሸይ ወድ ተስፋንኪኤል ንተስፋንኪኤል - ንደሴስ - ንገብረየስ - ሃላተኩሰን - ገመሐመድ - ንሐምድ ኑር ወለደ፡ ዩጊን ወድ ተስፋንኪኤል ንደሲት - ንአብሎብ - ንዐያቡ - ንአግር - ንተድሮሮክ ወለደ፡ ዐያቡ ከአ ንጀግል - ንአብራሂም ንደሴት - ንዩጊን ወለደ፡ ቲድሮሮክ ግና ንግሬነት ወለደ፡ አብ ስላብ ወዲ ዩጊን ከአ ንክምል - ንትምኪኤል - ንሸሐቅ - ንአዛዝ - ንዐዳይ - ንገብረየስ - ንአብ ስላብ - ንአድረስ - ንክምል ወለደ፡ ዐያቡ ወዲ ዩጊን ከአ ንፀመር - ንዩጊን - ንግግሎይ - ንጃ ወድ - ንአክይ - ንአድረስ - ንዓሊ ወለደ።

ከብዚአም አፍታይ ወድ ተስፋንኪኤል ንትምርያም - ንተስፋንኪኤል ወለደ፡ ከብዚ አም ትምርያም ብገሕሸትኡ ክሎ ሞተ። ተስፋንኪኤል ግና ንአፍታይ - ንብአምነት ወለደ፡ ብአምነት ከአ አብ ዘመተ ብዘበን ደግሞት ጠቢ አብ ኩናት ሞተ፡ አፍታይ ከአ ንሐጃም - ንአያቡ - ንተስፋንኪኤል - ንብአምነት ወለደ፡ ከብዚአም ከአ ልጃም ንአድረስ - ንሐምድ - ንጀግላይ - ንሐጃ - ንግግሎይ ወለደ፡ ደቂ ብአምነት ከአ አፍታይ - ኢያቡ - አስፈዳይ - ሐስግ ይብሃሉ፡ ከብዚአም ክሳሕ ለይተ ሎግ ሽመት ምስአም አላ፡ ስዚአቶም ከአ ዓድ አስፈሪም ተባሂሎም ይጽውው አለው።

ዘንታ ቤት ሽሕቀን፡ አብረኒን ሽሕቀንን ደቂ ዑቕባንኪኤል ስዮም፡ ብሐንባብ ደቅ መጡ ነቡና፡ ዑቕባንኪኤል ዝወለደም ንገረግርያም - ንዓገብ - ንሸምትንሴ - ንብሃይ ግናን - ንሹምገድ - ንከላብ - ንገረግርያም - ንክንተብ ዘርኢት - ንሐዩን - ንዐምም - ንክንተብይ ከላብ - ንክንተብይ ፅረት - ንክንተብይ አትኮነ - ንረከብ - ንመንደር - ንመስመር - ንገንደር - ንገብረየስ - ንዮር - ንገረክርቡዩስ - ንአክዝ

ከላብ ንመስመር ወለደ መስመር ከአ ዝፈረዮም ከምዚ ዝሰሙ እዮ፡ ሳምራ ሐሸል - ትጃር - ትድሮስ - ከንተብ ዳር - ፅረት - ዓሳማ - እዩዝ - ልብብ - ዐዳይ - እያቡ - ደንደር - ከንተብይ ስድረስ - ከንተብይ ባይራይ - ሸጫሽ ፍካክ - ሸክር - ትምርያም - ገብረየስ - መናላስ - ፊደል - ዳይር - ሃላተኩሰን - ስመድ - ስጀል - ሐስማ - ስሸል - ከንተብይ መሐመድ - ረክ - ቡላ - ብአምነት - አብላብ - ግብ ዩም - ደሃይ - ሸክር ከምዚሎም ሐደ ዝህ እዮም።

ፈንቅ ወደ ዘርአት፡ ንክንቲባዊ ዘርአት - ንክልልደ ደሳት ወለደ፡ ከንቲባዊ ዘርአት
 ደሳት ሐወ፡ ስለ ውሉድ ዘይነበር ወረሰ፡ ደሳት ዝመለደም ለቢባ - ዕቕባቢ - ሞረ
 ዓን - ኣድራስ ወለደ፡ ዓባባ ወደ ገረማርያም፡ ገረማርያም ወደ ዕቕባባዊ ለደ፡ ሀብተ ንሉ
 ስለ ወለደ፡ ሀብተደ ወደ ዓባባ ለደ፡ ዓባባ ወደ ዕቕባባዊ ዝፈረገ፡ ለደ፡ ሀብተ ንሉ
 - ተምኪኦል - ከንቲባዊ ተስፋ-ንክኦል - ከንቲባ ተምርያም ጅግና ስለ ዝነበረ፡ በዚ
 ምክንያት ለዚ በላይ ኣዳም ተገላሉ ይደቀዎ ነበረ። ወርጺ ስባ ንዕጅል - ንገረንኪኦል
 - ንተስፋ ወለደ፡ ከብዚኦም ተስፋ ንዕጅል ወለደ።
 ዓባባ ወደ ወርጺ ስባ ክላ ዕቕባባዊን - ዕቕባባዊን - ንክንቲባዊ ተክልንኪኦል
 - ንክውዓሎም - ንኣሚር - ንደገን ወለደ፡ ከብዚኦም ለውዓሎም ወደ ደገን ንመ
 ዲን ወለደ፡ መዲን ክላ ንዓንዳ ወለደ ዓንዳ ክላ ንገብራዊ - ንኣውዓሎም ወለደ።
 ተክልኡን ወርጺ ስባ ወደ ዕቕባባዊን ንክንቲባ ዕቕባንኪኦል ወለደ፡ ከንቲባ ዕቕባ
 ከንቲባ ዓንደባ ክላ ንክንቲባ ሃብተደ ወለደ፡ ሃብተደ ክላ ንቲደርባ ወለደ፡ ቲደ
 ሮባ ክላ ንሀብተደ ገፍነክ ንስመራ ወለደ፡ ሹም ተንገላኦ ክላ ወደ ዕቕባባዊ ወለደ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ደ ቂ ተ ስ ሮ ይ ።

ተስፋደ ፈልጎ ክባ ዓዛውል ኣደ ናብ መንኮሳ ዝመደ ንሱ ደግ ብዘነሱ ሐደ ዓዚ
 ስባ ለደ ዝነበረ፡ ብዘኸኸ ሃብቲምን ለጋሳን ተቐባል ንገን ለደ ዝነበረ፡ ከምኡ ክላ ስብራት
 ብጉራት ክደቀረገ ደቡቕ ግብረ ዩዘውትር ነበረ፡ ለዚ ክላ ክባ ዓዛውል ዝኾደ ክባ
 ዓሌት ልዩ ለደ፡ ክምኡ ከላ በብሰዓዳም ዝመደ ክባ ክልእ ዓሌት ኣብ ምድሪ መንኮሳ
 ሐሐልፎም ብዘሐት ኣለዉ፡ ልጂ ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ምስ ክልተ መንኮሳዊ ለደ ቀጽጮም።
 ተስፋደ ዝመለደም፡ ንዕቃዔን - ንገብረክርስቶስን ወለደ፡ ክብዚኦም ገብረክርስቶስ ንዕቕባ
 ክርስቶስን - ንደሐንን - ንገብረክርስቶስን - ንተስፋደን - ንፈታደን - ንሕመድን
 - ንሃብተክላዊን ወለደ፡ ዕቕባባዊን ንዕቕባክርስቶስ ወለደ፡ ዕቕባክርስቶስ ክላ ንዕቃ
 ጨን - ንደሐንን ወለደ፡ ደሐንን ክላ ንብሰዓዳምን ወለደ፡ ብሰዓዳምን ንዓይባ ወለደ፡ ዓይባ
 ንተስፋደ ወለደ፡ ተስፋደ ንኣደርግርያም ወለደ፡ ሐደርግርያም ንመሐመድ - ንብላ
 ምንት - ንዓይባ - ንዕቕባዊን ወለደ፡ ከብዚኦም ተስፋደ ወደ ሐንን ንደሐንን - ንብላ
 ደደ - ንዮመጊቲዎስ ወለደ፡ ዮመጊቲዎስ ክላ ንዮፍታን ወለደ፡ ክምኡሎም ብሐደ ሹም
 ዓዛውል ደብሃሉ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ዘ ን ታ ዩ ሐ ን ስ ሐ ክ ደ ።

ደሐንን ሐካይ ዝብሃል ባዓል ዓዳ መንኮሳዊ ስራዮ ኣብ መንኮሳ ሐያል ኣዳን ደቐ
 መዋ ነበረ፡ ኣብ ኣግዳድ ዝብሃል ኣብ ምድሪ መንኮሳ ዝርከብ ኣብኡ ቤተ ክርስቲያን

ኣንዳ ማርያም ተኾላ፡ ንሱ ደግ ደሐንን ሐካይ ኣብታ ባሕሉ ዝሰርሐ ቤተ ክርስቲያን
 ኣብኡ ኮይኑ ኣብ ዓመት ቤተ ንግድታ ንኩሉ ቤተ መንኮሳ ስብኣደ ሰበይቲ ከም ዘለዉ
 ሕዝቢ መንኮሳ ይቕበል ነበረ፡ ደሕረ ብዘኸኸ ዓመታት ግና ከምቲ ዘለመደም ክይቀበ
 ሎም ኣበዩ፡ ስተን ኣንኮቲ መንኮሳ ብሐደ ሹም ተክሲባን ንኣብኡ ተን ነገረ ንሓዳም ክላ
 ተክሲባም ልቕቕልና ባልዎ፡ ንሱ ክላ ሐደ መገእቲ መጽዓዳን ሃብቲ ኣም ክላቀልኩም
 በሎም ከምኡ ክላ ነተን መጽዓዳን ዘብደኡ ስባ ሃብቲ በሎም፡ ንሓዳም ክላ ከምቲ ቃሉ
 ፈጽምሉ ብደልርዚ ነቲ ዝሃቡዎን ናቱን ወሲኹ ንዓዳ ኣተወ። ኣቶም ምስኡ ዝነበሩ
 ክላባ ልጂ ኣብ ምድሪ መንኮሳ ኣለዉ፡ በዚ ምክንያት ለዚ ደሐንን ሐካይ ኣስገላግደ
 ለደመማኸርቲ ለክሲ ለይከብትን ለሎ መሲሉ ደብሃል።

ደ ቂ መ ሐ ራ ።

መሐረ ንዕቕባባዊን ንኣበዛዛዊን ንንዋይዊን ወለደ፡ ከብዚኦም ንዋይዊን ሐድጊ
 ዩብሉን ስለዚ ኣሕዋቱ ወረዕሃ ኣለዉ፡ ኣበዛዛዊን ንኢትዮጵያም ኣበዛ ዝፈረዮ ለደ፡ ኣበዛዛዊን
 ወለደ፡ ዶርመቭ ክላ ንመቐዝጊ ወለደ፡ መቐዝጊ ክላ ንኣቶ ዩሪን - ንረድኣን -
 ንሹም ኣበዛን - ንገናድን - ንሐይልዮስ - ንዘማትን - ንሽንጉልን ወለደ፡ ከብዚኦም
 ንዕቕባባዊ ወለደ፡ ባይፊደ ንኣቶ ወለደ፡ ኣቶ ክላ ንማርያም - ንነበራዲ - ንጃማል -
 ንዘማት - ንገቢል - ንስልጣን ወለደ፡ ስልጣን ንዘማት - ንዓብደል ሸኽ - ንኣሰፈዳይ
 ወለደ፡ ከምኡሎም ደቂ ሹም ኣበዛ ደብሃሉ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ዘ ን ታ መ ን ሳ ፅ ።

ኣዛ ልጂ መንኮሳ ተባሂላ ተደቀዎ ዘላ መሬት ቅድመዚም ልጂ ዘለዉ ሕዝቢ ናርም
 ዝብሃሉ ዓሌት ነበርዎ። ንሓዳም ክላ ብዘበዓም ኣዝዮም ሐያልትን ስልጣናትን ሃብታ
 ማትን ነበሩ።
 ኣብ ከባስ ሐንብን ኣብ ኩሉ ምድሪ ብዘኸኸኦም ስዮም ዝነበሩ፡ ዘበዓም ምስ ደገዱ
 ግና ቢሮም ስዮም ልጂ ዘለዉ ሕዝቢ መንኮሳ ኣተ ምድሮም ሐዚም ስለዉ፡ ብዘዘዮም
 ክላ ክብ ጥንቲ ኣበታዮም ክርከቲያን ኣዮም ዝነበሩ፡ ታብዳም ክላ ንመብሰልተኢ ማር
 ዶም ስዮም ዘኸኸሩ ዝነበሩ፡ ንበረኻ ባሕሪ ታብዳም ሐዚም ኣብ ላባ ባሕሪ ተቐመጥ
 ነበረት። ንዓደም ክምለሱ ከለው ክላ ናብ ሃይንት ሐዚማ ይምለሱ ነበሩ፡ ኣታ ቤት ክር
 ባንያን ክሳብ ልጂ ኣንዳ ማርያም ተብሃል ኣላ። ከምኡ ክላ ኣብ ሃይንት ዕፍታት ኣብተ
 ክበቢ ናይ መንኮሳ ኣብ ኣጋዕርን ኣብ ገለብን ኣብ ብዘኸኸ ስፍራን ደርከብ።

ወለዶ ደጊያቱ ክፍለ ቀበይ ።

አም ደጊያቱ ክፍለቀበይ ከብተ፡ ጥፋት መሠረት ላይም ክብ ነገዶ የሌፍ ወዲ ጋራብ ካወረድ ከዋረድ እያም ፡ ጎሳዮም ከአ ዝመደፎም ከም ኩሎም የሌቀዱም ብዙ ብተ ከደፋኛም ብለዋን ቀዳማይ ምንጫን አዮም ፡ ክብ ምድረ እስራኤል ናብዚ ምድረ ኢትዮጵያ ገኝተው እጥ ፡ አብ ምድረ ላይታ ከደፋኛም ከጋብ ቀጥሮም ተወልደመድህን ብዙሕ ትውልዲ ነሮም እዮም ዝክርእስም ።

ክብዚ እዮም ቀጥ ሹም ተወልደመድህን ዝብሃል ሓደ ሓዳይ ፍሉጥ ስብ ነባረ ንቱ ደማ ፡ ንቀጥ ሹም ንባረመድህን ወለደ ፡ ቀጥ ሹም ንባረመድህን ንቀጥ ሹም ምንጫን ወለደ ፡ ቀጥ ሹም ምንጫን ደማ ንቀጥ ሹም ተንክተሪ ወለደ ፡ ቀጥ ሹም ትንክተኛ ደማ ንቀጥ ሹም አሌር ወለደ ፡ ቀጥ ሹም አሌር ደማ ንቀጥ ሹም ሓንጣል ወለደ ፡ ቀጥ ሹም ሓንጣል ደማ ንቀጥ ሹም አሌንዮስ ወለደ ፡ ቀጥ ሹም አሌንዮስ ንቀጥ ሹም ደፍም ወለደ ፡ ቀጥ ሹም ደፍም ንቀጥ ሹም አነኸም ወለደ ፡ ቀጥ ሹም አነኸም ንቀጥ ሹም ንቀጥ ሹም ወለደ ።

ቀጥ ሹም ዝቀበ ደማ ክብ ሓዳ ክብ ስቕጣ መጺኡ ናብ ሓጋመ አተወ ፡ አብኡ ደማ ሓይላ አዋን አንፈዮሎብ ደንዝኸ ነባረዎ ንመርቆም ትንደትንዶ ትብሃል ገዳም አብ ሓጋመ ዘላ ንወይ ዳዊት ነገሩ ፡ ብዘህቱ እያ አተጋደመት መሊኹ ደማ ንኡም ንዘ ወደ ዳዊት ሓብተ፡ ወይ ዘርእያይቀብ ዝመለድታ ልዕልተ ትዳሳን የእትዩ ንእዘዘ ወለደ ፡ አዘዘ ደማ ንከል ክንተብ ናብር ባዳል እምባ ሠርሐ መስከሐል ወደእከከ ወይዘር አሌርኸክ አተባህለት ንከል ወይዘር ምንዮል ንከል ራስኪ ሓንደሃይማኖት ወዳዘጋ ዝመለ ደታ የእትዩ ንዘተ ወለደ ፡ ዕ ንደብረጽዮንን - ዕ ንወብተሉውልን - ዕ ንግርማልውልን - ዕ ንደብረጽዮንን ክብዘኢም ዘርኡ ዮስሐቅ አብ አገላ አለዉ ።

ግርማልውል ደማ ንሹም ሓጋመ ዘወለደ ማርያምን ንዘብተሉውልን ንሹም ሓጋመ ተከፋካንን ፡ ነዚእም ፊተ ወለደ ። ደብረጽዮን ደማ ንሹተ ወለደ ፡ ዕ ንደግዮት ክፍለ ቀበይን - ዕ ንሹም ሓጋመ እምሓን - ዕ ንወይዘር ትክልን ወለደ ። ደጊያቱ ክፍለ ቀበይ ደማ ንሹተ ወለደ ፡ ሹምም ደማ ከምዚ ዝህቡሉ እዮ ፡ ዕ ንዘወልደማርያምን - ዕ ንብኢምስን - ዕ ንእርቋንዮስን ።

ዘርኡ ፊተኡም አሕዋት ዝፈረደምም አብ ሓደው ሓዲ ሹም ያይቅብ እናተባህሉ ደጽ ወው አለዉ ፡ ከምኡ ደማ አሕዋቶም አብ ማይ አብዓ ጋንታ አፈሹም አንዳ ባሕር ንጋሚ አሸት ተባሂሎም ደፍውው አለዉ ። ስዚ ሞስ ደማ ንያይቅብ ወለደ ፡ ያይቅብ ንአተባረፍን ናብ ደጊያቱ ዐንቅያስ ሠረወታይ አብ ናይዲር አትዮ አብ ሎገምቲ ንራ ሕሊ ምክኤል ሥሖል ወለደት ፡ ወይዘር ትክል ሓብተ፡ ደጊያት ክፍለ ቀበይ ናብ አፈ ሹም ሕሊጠፋኛስ አትዮ አብ ንግል ሓዶ ንዘኖል አዶ ንላገግን ንአት ልብስን ወለደት ፡

ዘርኡ የማኖ ዴሬ ወርሖት ብዙሓት ፈርዮም አለዉ ፡ ዘርኡ ልብኡ ደማ አብ ሓዲ አሌቶ ዘወልደማርያም አብ ዝባን ስርኹሶ ዘሎ ነዚአም ፈረደ ።

ክብዚአም ሓዲ ደጊያት ክፍለ ቀበይ ዝመደኡ ደማ እኒ ሓዲ ዘውል እኒ ወኪ እኒ ሓዲ ሸኽ አብ ሠራዩ ደማ እኒ ሓዲ ትንት እኒ ሓዲ ከብሎ ገል አብ አድግና ገለ ናብ ታሺታ ገለ አብ ሓዲ ከምክናብ ገለ ናብ ሸማንገሥ ታሕታይ አለዉ ።

ዘርኡ ሃብተሉውል ፡ እቲ አብ ላዕሊ ሹም ተጠቐሱ ዘሎ ፡ ንሹም ሓጋመ ተክለዮ ሓንከ ወለደ ፡ ሹም ሓጋመ ተክለዮ ሓንከ ንትግራ መኩንን ልባዕ ወለደ ፡ ትግራ መኩንን ልባዕ ደማ ንሕለነተ ወለደ ፡ ንጋድሮን ንርቱቅ አምላኸን ንገገገገን ። ክብዚአም ሮቱቅ አምላኸን ንዓርክ ንብሎ ንሚና ንብላን ንደሎው ወለደ ። ዘርኡ ሃርክ ዝፈረዮም አብ ጉልሃ ሓዲ ሞኝዶን ሓዲ ግራት አለው ። ዘርኡ ብሎሎ አብ ማይ መርሐ አለዉ ። ዘርኡ ንብላ ዝበዝሑ አብ ፈረስ ማይ አለዉ ፡ ክብኡም ዝመዶ ፍታማ አብ ክባይ ዳዕሮን አብ ቆሓዶንን አብ ታሺታንን አብ ጥቃላ ሊባንን አብ ካንደባንን አብ ደብረሊናንን አለዉ ።

ማና ዝፈረዮም አብ ምድረ እስከገዳይ አብ ሸንኾ ሓዲ ቁይሑ አለዉ ። ንደሎው ዝፈረዮም ንደብረጽዮን - ንሹም ሓጋመ ንባረ ድንግል - ንክርክሶቶሞ - ንወለትሥ ላላ - ንአተድንግል - ንወዳዴ ንሕዘኒ ንደርገብ - ንክወቲቶባን ። ደብረጽዮንን ዝፈረ ዮም አብ እምቤቶ ብኩላ ባርኮታ ፡ ዘርኡ አብኡ አለዉ ፡ ከምኡ ደማ አብ ጸሊም ሓመድ። ሹም ሓጋመ ንባረድንግል አብ ድንግል ድንጋላ አብ ጋንታ አፈሹምን አብ ዝርሓዮ አለዉ ። ዝርኮሶቶሞ ዝፈረዮም ፡ ዘርኡ አብ ወዳጋን አብ ቀረትን አለዉ ። ልተድንግል ዝፈረዮም ፡ አብ ሃራ አብ ክልተ አውላሳሎ አለዉ ። ወዳዴ ዝፈረዮም ፡ አብ ጉሎ መኽዳ አለዉ ። ስበነ ንደርገብ ንሓዳ ትግራ መኩንን ብቶ ዝፈረዮት እያ ። ወለትሥላላ ናብ ሹም ሓጋመ ኩመላትን አትዮ ፡ ንሓዳ ሹም ሓጋመ ወልዱን ንሓዳ ሹም ናግሥ ዝፈረ ረዮት እያ ። ከምዚውም ክብ ዘርኡ ደጊያት ክፍለቀበይ እዮም ።

ወለዶ ዘውለታይ ዘርኡ ክልተ ዘውል።

ክብ ሓጋመ ሓዲግራት ቡክት እዩ ዝወደ ። ደቄ ደጊያት ክፍለቀበይ አርቀንዮስ ባዚምስ ዘወልደማርያም ደብሃሎ ፡ ክብ ነገዶ የሌፍ ወዲ ያይቅብ ዘወልደማርያም ወዲ ደጊያት ክፍለቀበይ ንሓማሌን ክልተ ደቄ ኤዙ ንዑዘ ፡ ደቄ ዘወልደማርያም ሓንደሃር ያት ወልደሃርያት ደብሃሎ ፡ ወልደሃርያት ንዘውል ክልከልተ ለማሃ እንተረአይ ክኖና ብዕራይ ጸዲጊ ናብ ዘውል በቶሽ በቆቋሽ ደሓ እንበር አ.ሊ አብአ ተረፈ ።

ባዚ ምክንያትዚ ዘውል በቶሽት ተባሂሎ ይዕባዕ ፡ ሓንደሃርያት ሓንደሃርያት ያግሎን ስሊቢ ስላሊቢ ደሓ እንበር አ.ሎ ክብ ወኪ ክሳከ ንድገድ ፡ ክሳከ ንድገድ ምህረ ሐዘ ፡ ባዚ ምክን ያንዚ ዘውል ስሊቢ ይብሃል ። ሓንደሃርያት ንዚራዶን ወለደ ፡ ዘርኡጽዮን ደማ ኗተ ወለደ ፡ ክብ ከከታይቲ ቱን ንጸፊንን ንሓውያንን (በርደግ) ወለደ ፡ ክብ ቢለን ድቲ ደማ ፍጥን ዘኖን ወለደ ፡ አብ ቢለን ዝክብና ዘውል አስላዋም ከከታውም አብ መንገዕን አብ ቢለንን ዝክብና ፡ ብሐብር ዘውል ደብሃሎ ።

አኸሮ ወዲ ዘራዳየን ንዓምባሮን ንሐዘንን ወለደ፡ ሐዘን ንሐደራ ንኪኣል ወለደ፡ ሐደራ ንኪኣል ንተስፋገርጊሽን ንዓምባሮ ሐዘንን ወለደ፡ ተስፋገርጊሽ ንስለባ ወለደ፡ ዓዲ ሸቫ አለዉ።

ዘ ን ታ ደ ጊ ያ ት ክ ፍ ለ ቀ ሀ ይ ።

እዞም ደጊያት ክፍለዋይ ለተዘኸኡ ሓብ ደብርዋ ይቐመጡ ነበሩ፡ እስቀዳም ባሕረ ነጋሲ እመኮሥላሌን ባሕረ ነጋሲ አብርሃምን ክልቲኦም አስቀን ሓብ ዘላ ለዩ ዝነበረ ምቕማጫም፡ ንሱም ደማ ስለስቲኦም አስቀን ሓብ ምድረ መጎልት ምስ ደላኡ ኩናት ንጠገም፡ ደ.ጋያት ክፍለዋይን ባሕረ ነጋሲ እምኮሥላሌን ኢባኡ ሞቱ።

ም ፅ ራ ፍ ሃ ጅ ።

ዘ ር አ ወ ቐ ር ት ን ከ ል ከ ል ት ን ።

ከብ ወቐርቲ ድማ ከብ ዘርኢ አስቀን ዓዲ ደጊያት ክፍለዋይ ለዮም፡ ከብ ሐሓ አምባ ሰይጣይ እዩ ዝመጸ፡ መጻኢ ድማ ሓብ ዓዘርና ይቐመጥ ነበረ፡ ንሱ ንቺተ ወለደ፡ ባልሰዮም ሸለል ዝበሃል ዝፈረዮም ሓብ አሥመራ ዝዛ ሸለል ዝብሃሉ አለዉ።

ገብይ ድማ ዝፈረዮም ሓብ ዓደቀ አለዉ። መሐሪ ዝብሃል ሐዎም ድማ ሓብ ወቐርቲ አተወ፡ ንሱ ዝፈረዮም ድማ ሓብ አለዉ። አስቀንም ንዓዲ ደጊያት ክፍለዋይ ለዮም ሓብ ሐሓይላ ስ.ዲ.ባም ናብ ክልክልቲ አተወ፡ ገሊኡም ድማ ናብ ሕምብ ስፍራ አለዉም = ወቐርቲ ፈላጊ ለባታቶም ከብ ወቐርቲ ለዮም፡ ናብ ሐሓይላ ዝመጸ እዞም ሓብ ወቐርቲ ዘለዉ ምስ ንደብብቶም ሐው ደጊያት ክፍለዋይ ለዮም ዝፈረዮም ለዮም።

ም ፅ ራ ፍ ሃ ጅ ።

ዘ ር አ ባ ለ ወ ።

ዋንቲ ቀድሚ ምላድ ክርስቶስ ብሸሕን ጅዩ ዓም ኢትዮጵያን ዝበሃል ንጉሥ ሲጅ ዓመት ገዝኦ ። አዲኡ ንሱ ንዮጲስ ድማ ከብ ነገደ ኩሽ ንል ንጉሥ ቲቱ፡ አግሊ ትብ

ገል እያ ዝነበረት ኢትዮጵያ ከኣ ንጅተ ወለደ ሸም ድማ ከምዚ ዝከሰብ እዩ። ንላካንዲን — ንላባን — ንዘለውን — ንከለውን — ንኖባን ከምዚ ሎም ሐውሸቲኦም ደቂ ኢትዮጵያ ይበሃሉ።

እባታት ኢትዮጵያ ከምዚ ዝከሰብ ንሱም እሱና ኢትዮጵያ ወዲ ቀዳማይ አክናብ ወይን ቀዳማይ ሰባ ታይማይ ሰባ ድማ ወዲ ዮቅጣን ዮቅጣን ሰባ ሌም ወዲ ኖህ ከምዚ ሎም ለዮም ለባታት ኢትዮጵያ ቡባኡ ከብ ነገደ ሌም = ሥልጣን ዝነበሩ ከብኡም እዩ ሕጂ ግና ብዘሰባ ደቂ ባለው አመቐኛልኦምን ዝልዘም ምድርን ከምዚ ዝከሰብ ንገልጽ እሱና።

ከብዚ ላልላዎይ ባለው ወዲ ኢትዮጵያ ድማ ሱንጋ ቀዳማይ ሣምራ ስለላን ነገም ንተን ወለደ፡ ጌሮም ይቐርኩምም ከብ ቀዳማይ ሣምራ ንታሕቲ ዘሎ ወለደ፡ ከምዚ ማሕመድ ከዓ ንዓምባሮ ሁመድ ወለደ፡ ሁመድ ከዓ ንማሕመድ ወለደ፡ ንዓምር ቅጥሕ ወለደ፡ ዓምር ቅጥሕ ዝበሃል ፈራይ ኩሎም ዓሌት ናደብ እዩ።

ይቲ ዝውለድ ነበረ ሁመድ ድማ ሓብ ዓውራ ባሕረ ይቐመጥ ነበረ ንሱ ንቺተ ወለደ ንሕመድ መላዲን ንሕመድ መኻእን ንሸመዲንን ከብዚኦም አስመድ መኻእ ንቡት መኻእ ዝፈረዱ እዩ።

ደረረ ክብዘኣም አስመድ ምናሕ ዝፈረዮም ሓብ ወኪ ዱባ አለዉ፡ አስመድ ደረረ ንሱን ንአምጐኖን ነዘም ቺተ ወለደ ስንፅ ሎሚ ድማ ዘብኡም ሸም ደቂ ደረረ ተባሂሎም ይሕውው አለው ንሱም ከዓ ሓብ ቲድረር ከም ዘሎ ርከቲ ሓጅም ዓዲ ገበሩ አዋልዶም ክዝምራ ከለዋ ንል ሸም ባሕረ ወይን ንል ዘለው ኢላን ይገምራ።

ዘርኢ አስመድ ሐዘሸይ፡ ንአይጣሕን ወለደ አይጣሕን ነፃተ ወለደ፡ ንአድመቆም ንሱም ንእምናዶን ጐንፈ፡ ከምዚ ሎም ቆተ ደቀ አይጣሕን ይበሃሉ ዓዶም ድማ ሓብ ምፅ ለኒ እንዳ ማርያም ዓብይ ዓዲ ለኒ ሰቐር ለኒ ዓዲ ኔህት ለኒ ዓዲ ገባ፡ ከምዚ ሎም ሸውዓተ ዓዲ ቆተኦም አስቀን ዝፈረደም ንተ ደቀይ ጣሕን ይበሃሉ።

ዘ ን ታ አ ደ ጣ ፅ ስ ።

እዚ አይጣሕን አይጣሕን አተባላሉ ምኻንያት ከምዚ ዝከሰብ እዩ፡ ብዘበን ሀይደ ዘርኢያሌብ ወዲ ሀይደ ዳቂት መኻሹሕ ቆመሰ ባሕታዊ አቡን አብሳዳ ዝበሃሉ ሓብ ዘረኻ ብብሕትውና ይቐመጡ ነበሩ፡ ሐደ መዓልቲ ሓብቲ ዝባላትውሉ ዝነበሩ መኻን

በዚህ ድረ-አካል ላይ ለተገኙት ግለሰቦች ግልጽ ሆኖ ተገልጿል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

እነዚህ ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

አባቶች ደንብ

እነዚህ ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

ደንብ የሆኑት ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

ደንብ የሆኑት ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

ደንብ የሆኑት ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

ደንብ የሆኑት ግለሰቦች ለምሳሌ ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል። ገሳ ሽሕርት ምሳሌ የሆኑትን ግለሰቦችም ለማለት ይቻላል።

ጨርሶን ዝክብርዎ ቅርጺ ሓውልትን ክምኡ ድማ ሲላታት ግላ በለው ዑናታት በለው ራይ ኣብ ፈረስ ማይ ኣብቲ ሸኻ ሞሐዝ ማይ ዘለዎ ምልክታት ኣሎ። ክምኡ ድማ ኣብ ምድራት ግ ደቁ ዓጺ ይትረኽሉ ኣሎ። ክምኡ ድማ ኣብ ምድራ ወልቃይት ማይ በለው ጉብ በለው እናተባህሉ ይጽዋዕ። ኣብዚሓ ግን ኣብ ምድራ ቢንግምር እዩ ዝርከብ። ኣብታቶም ኣዚ ዮም ግኑናትን ምብላትን ክምዝነበሩ ይገገር።

ደሐር ግና ክልኣት ነገድ በብዝነገሞ ንጉሥ ተኸቲሎም እናመጸኡ ሓደ ዓሌት ምስ ክልኣ ግሌት ብምትሕውዋስን ብምውላድን ብጊዚ ምንግዳት ነቲ ሽም ደኣምበር ኩባ ዞም ኩሎም ሓደኣ ብዘርኣ ግሌቱ ብሓቂ ንዝፈልጥ ዘይውሰድ ኣይርከብን እዩ።

ምዕራፍ ፶፯።

ወለዶ ቤት ናይ ብ።

እዞም እንዳ ናይብ ዝብሃሉ ዝፈረደዎን ዘለውዎን ዓድታትን ዛንትኡምን ክምዚ ዝበዕብ ገገልጽ እሎና።

ዓጺ ናይብ ዝብሃሉ ዓሌት በተ መሥረት ወለዶኡም ኩባ በለው ንምዃኖም ኣብ ብዙሕ መጻሕፍቲ እና ደጋገሎ ይሰምዮም ኣዩ። ኩባ በለው ዝውሉዱ በብክፍሎምን ብብዓዶምን ኣብዚ መጽሐፍቲ ኣብ ወለዶ በለው ዝብል ኣርእስቲ ምዕራፍ ሓ.ዙ ዘሎ ናብኡ እንተንበብና ክንግንዘበ ንክክል ኣና።

ሓጺ ግና ብዘዕበ ቤት ናይብ ኣብታቶምን ደቁምን ደቁ ደቁምን ኩባ በለው ጀማራ ከጋብ ሰምራ ኣቡኣም ብዙሕ ትውልዲ ጊሮም ይቐርብዎም። ንሕና ግና ኩባ ሰምራ ንታሕቲ ዘሎ ወለዶ ንሰማ እሎና። ቀዳማይ ሰምራ ንሁመድ ወለዶ። ሁመድ ክኣ ንግላ ሕሙድ ወለዶ። ማሕሙድ ክኣ ንዳግማዊ ሁመድ ወለዶ። ዳግማዊ ሁመድ ክኣ ንዓሊ ወለዶ። ዓሊ ክኣ ንዓምር ቅኑፅ ክኣ ንቲተ ወለዶ። ሸይ ንናይብ ሙሳ ሸይ ንሁመድ - ሸይ ንኣሕመድ። ነዚኣም ቲተ እዩ ዝወለደ። ክብዚኣም ኣቲ ክል ኣይ ሓዎም ሁመድ ዝብሃል ኣብ ግራር ባጽዕ ክለው ብገለ ነገር ምስ ሓዚ ምስ ኣሕመድ ተሓራቒኞም ኣሕመድ ንሁመድ ቀቲልዎ ንክበባ ሓጺሙ ወጻ።

ናይብ ሙሳ እዚ ምስ ሰምላ ንሓዚ ኣርኪቡ ኩባ ዘለዎ ክክትሎ ሓሰብ። ኣንተኽን ክብ ሕርቕርቕ ምስ ዝሓለ ኣቲ መዋትን ኣቲ ቀታሊን ቆቲኣም የሕዋቱ ምዃኖም ሓሰቡ ከይቀተሎ ተረፈ። ኣቲ መዋት ሁመድ ቅድሚ ምማት። ንሸይ ወሊዱ ነበረ። ንሱ ድማ ዓሊ ይብሃል። ዓሊ ንዓምር ወለደ።

እቲ ሰልሳዮም ወጻ ዓምር ቅኑፅ ኣሕመድ ዝብሃል ሁጺሙ ዝሸይ ዘርኣ ንሱ ዝፈ ረዮም ኣብ ምድሪ ቁድረር ኣክለ ጉብይን ኣብ ሠራይን ኣብ ሓማሕንን ኣብ መትሕትን ሓሓሲሮም ደቁ ሕመድ ቅኑፅ ይብሃሉ። ኣብ ዘለወ ኣሊዮም ፍሉጣት እዮም።

ናይብ ሙሳ ወጻ ዓምር ቅኑፅ ብዘበን ሀይ ማኅና ዘበን መንግሥት እዩ ዝነበረ። ንሱ ፅድመ ፀጊቡ እዩ ዝሞተ። ሸይ ዓመት ዝለኸል መዋለል ነበር። ናይብን ምስተቐ በለ ከጋብ ሀይ ባካፋ ዘበን መንግሥት ነበር። እራጉ ዓጺ ምስ ወሃለ ጉልባሽ ዓይኑ ወዳቹ ምርኣይ ይኸልእ ነበረ ይብል። ኣብቲ መጽሐፍ ዓድ ናይብ ብግራብኻ እተጻሕፈ ብራና ናይ ቀደም ኣብ ድኹሳፍ ቀጽሪ ፩ ገጽ ፪ ምስ ናይብ መሓመድ ተቐማጊጦ ይርከብ።

ብዘዕበ ደቁ ናይብ ዓምር ቅኑፅ ኣመቐልኡምን ዝፈረደዎን ዝቐመጥዎን።

ከምቲ ኣብ ቅድም ዘሎ ናይብ ዓምር ቅኑፅ ወይም ሠይድ ዓምር ቅኑፅ ዝብሃል ዝነበረ ንቲተ ወለደ። ሸይ ንናይብ ሙሳ - ሸይ ንሁመድ - ሸይ ንኣሕመድ ነዚኣም ምስ ወለደ። እቲ ሽመቱ ናብቲ ቦኸሪ ወዳ ሓሰፈ። ክብዚኣም ናይብ ሙሳ ዝወለደም ክንሰማ። ናይብ ሙሳ ነፀተ ወለደ። ሸይ ንከኪያ ኣሕመድ ኑር - ሸይ ንዓምር ባሻይ - ሸይ ንመሓመድ ቀይሕ - ሸይ ንኣሕመድ ሓርሽ። ክምዚሎም ፀተ ደቁ ናይብ ሙሳ እዮም ዝብሃሉ። ክብዚኣም ደቁ ከኪያ ኣሕመድ ኑር ከምዚ ዝበዕብ ንገልጽ ኣሎና።

ከኪያ ኣሕመድ ኑር ንዑስማን ዓቃ ወለደ። ዑስማን ዓቃ ንጅተ ኣወዳት ወለደ። ሸይ ንከኪያ ዓሊ - ሸይ ንሙሳ - ሸይ ንኣሕመድ ከኪያ - ሸይ ንዳማዊ ኣሕመድ ኑር - ሸይ ንሳልሕ። ክምዚሎም ጅተ ደቁ ከኪያ ኣሕመድ ኑር እዮም። ጅተ ኣሕዋት ዝፈረደዎም ከኣ ኣብ ድኹሳፍን (ሕርጊጎ) ኣብ ባጽዕን ክባቢኡን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ከረንን ኣለው። ደቁ ዑመር ባሻ። ዑመር ባሻ ዝፈረዮም ኣብ ድኹሳፍን ኣብ ጊንዳትን ክባቢኡን ኣብ መጣዓት ዓይባት ዋናታት ኣለው።

ደቁ መሓመድ ቀይሕ። መሓመድ ቀይሕ ዝፈረዮም ኣብ ድኹሳፍን ኣብ ባጽዕን ክባ ቢኡን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ዓይባትን ኣብ ከረንን ኣብ ዘለወ ኣሊዮም ዓድ መሓመድ ቀይሕ ይብሃሉ።

ደቁ ኣሕመድ ሓርሽ። ኣሕመድ ሓርሽ ንከኪያ ዓምር ወለደ። ከኪያ ዓምር ንወረ ብቶን ንታድቶን ንፀተ ወለደ። ኣዚኣቶም ኣብ ድኹሳፍን ኣብ ባጽዕን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ከረንን ኣለው። ክምዚሎም ዘርኣ ፀተ ደቁ ናይብ ሙሳ ይብሃሉ።

ዘርኣ ኣሕመድ ወደ ናይብ ዓምር ቅኑፅ። እዚ ኣሕመድ እዚ ሓው ናይብ ሙሳ ናይብ ዓምር ክኣ ንጅተ ለዩ። ንሱ ንሓደ ንዓሊ ወለደ። ዓሊ ክኣ ንናይብ ዓምር ወለደ። ሸይ ንናይብ ዑስማን - ሸይ ንኣሕመድ ዓምር - ሸይ ንዓብደል ረሱል - ሸይ ንዓምር ሸይ - ሸይ ንሁመድ - ሸይ ንዓምር ኣድሪስ። ክምዚሎም ጅተ ደቁ ናይብ ይብሃሉ ነበሩ። ጅተ የሓዋት ዝፈረደዎም ኣብ ድኹሳፍን ኣብ ዘላን ኣብ ባጽዕን ኣብ ክባቢኡን ኣለው።

ሸይ ዘርኣ ናይብ መሓመድ ጉላይ። ወጻ ናይብ ዓምር ዝፈረዮም ኣብ ሞጣዓትን ኣብ መንግሥትን ዝኣኣም ድማ ምስ ሰዒዳ ኣብ ድኹሳፍን ኣብ ክልኣት ሥፍራውን ኣለው ምዎ። ቤት ጉላይ ክኣ ይብሃሉ።

አብ ድኩኛ ዘለዉ ናይባት ክብ ናይብ ዓብደል ከፊም ናብ ወዳ ናብ ሕሕመድ ከምዚሎም ዕቤት አብታቶም ሓዚም ክብ ናይብ ዓምር ቅጥጥ ቤጋብ ሎሚ ጽፎ ናይባት ክኖረው ብዚ መግርግ እዚ እናተመውሉ ኣለዉ።

ከምኡ ከዓ አብ ትሕቲ ናይብ ዝእዘዙ ብብክፍል ሓለቕኦም ዝዕውውሉ ዝኾብሩ ሰመን ዝነበረ ክብ ቱርኪ ዝመጠን ተለምደን እዩ፡ ከጋብ ሎሚ ኣይደኸመን። ናይ ዓሌት ናይብ ወዳ እናናብ ምጽዋዕ ዘለዉ ብብዓሎቶም ንምስማይ ክብዚ ዝሰብብ ንጅ ምር አሎና።

ም ዕ ራ ፍ ሃጅ።

አብ ምጽዋዕ ዘለው ነገሩ ብብክፍሎም።

አብ ምጽዋዕን አብ ከበዘእን ዝርከቡ ዓሌታቶም ንገልጽ አሎና።
፩ይ ዘርኢ ሳይቕን ሓቢብ፡ እዚም ሳይቕን ሓቢብ ዓሌታቶም ብቲ መሰረት ወለድኦም ክብ ሕንዳ እዮም ዝመዱ ንዓቶም ዝፈረደዎም ክኣ ገሊኦም አብ ድኹኛ ገሊኦም አብ ጊንዳዕ አብ ክረን አብ ኣቐርደት አለዉ፡ ከምዚ ኢሎም አብ ዘለዉ አላዮም ሳይቕን ሓቢብ ተባሂሎም ይጽውው ዝመዱም ዘመን ብሥልጣን ግሊም ክብ 400 ዓመት ዘይብ ዝሕ እዩ።

፪ይ ዘርኢ ቱርኪ፡ እዚም ቱርኪ ዝበሃሉ ዓሌት ክንድቲ ብዝሓ የብሎምን ዝርከቡም አብ ድኹኛ አብ ጊንዳዕ አለዉ፡ ቤት ቱርኪ ተባሂሎም ይጽውው።

፫ይ ዘርኢ ኩርዳ፡ እዚም ኩርዳ ዝበሃሉ ዓሌት ንዓቶም ዝፈረደዎም ገሊኦም አብ ድኹኛ ገሊኦም አብ ጊንዳዕ አብቲ ከባቢኡን ዝበዝሑ አብ ዓይላት ብርክት አለዉዎም።

፬ይ ዘርኢ ምሽናቕ፡ ከምኡ ክኣ ምሽናቕ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ባጽዕን ሕንጥምሎን መራን አብ ክልእን ኣይሓኣኡን ስዮም።

፭ይ ዘርኢ ብርሐቱ፡ እዚም ብርሐቱ ዝፈረደዎም ኩሎም አብ ድኹኛ ገሊኦም አብ ባጽዕ አብ ጊንዳዕ አብቲ ከባቢኡን አለዉ፡ ክብ ቀደም ነጋዶ እዮም መጽዊዒኦም ብርሐቱ ይባሃሉ።

፮ይ ዘርኢ ሸረፋይ፡ እዚም ሸረፋይ ዝበሃሉ ዓሌት ኣዝዮም ሙሉዓት እዮም ዝር ክበም ክኣ አብ ድኹኛን አብ ባጽዕን አለዉ፡ መጽዊዒኦም ሸረፋይ ይበሃሉ።

፯ይ ዘርኢ ሸውሽ ኣሸራፍ፡ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ድኹኛ አብ ባጽዕ አለዉ፡ ብሓይ ሸውሽ ሸውሽ ሓላይ፡ እዚኦም ደቂ ሸውሽ ሓላይ ዝፈረደዎም ገሊኦም አብ ሸውሽ ሸውሽ ሓላይ፡ እዚም ሸውሽ ሸውሽ ሓላይ ይበሃሉ።

ድኹኛ ገሊኦም አብ ባጽዕ አለዉ፡ ክብዚኦም ዝወዱ አብ ማርያ ቀይሕን አብ ማርያ ጸሊምን አለዉ፡ ምስኦም ብርክት አለዉ ደቂ ሸውሽ ሓላይ ይባሃሉ።

፱ይ ዘርኢ ኢዳ፡ እዚም ኢዳ ዝበሃሉ ክብቲ መሠረት ትውልዶም አብ ኩርባርያ እዮም ዝወረዱ ክብ ዓሌት ሮብራ ንዓቶም ዝፈረደዎም አብ ሮዓት ዝበሃል ኣውራጃ ምጽዋዕ ዝርከብ ዓዲ አለዉ፡ ቤት ጨዋይ ተባሂሎም ይጽውው።

፲ይ ዘርኢ ሸነቲ፡ እዚም ሸነቲ ዝበሃሉ ንበዮናም ሓደ ዓሌት እዮም ንሓቶም ዝፈረደዎም ገሊኦም አብ ድኹኛ ገሊኦም አብ ባጽዕ አለዉ ከምኡ ክኣ ክብኣም ዝወዱ አብ ክልእ ሓሓልፎም ንጣር ኣይሓኣኡን እዮም ቤት ሸነቲ ይባሃሉ።

፲፩ ዘርኢ የማኒ፡ እዚኦቶም ክኣ ኣብታቶም ክብ የመን ዝመዱ ናይ ናይብ መሓላ ኣገልገልቲ ዝነበሩ እዮም ንዓቶም ዝፈረደዎም ክን ገሊኦም አብ ድኹኛ ገሊኦም አብ ምጽዋዕ ሕንጥምሎ ገሊኦም አብ ጊንዳዕ ገሊኦም አብ ክረን አለዉ፡ አብ ዘለዉ ኣላ ዮም ቤት የማኒ ተባሂሎም ይጽውው።

፲፪ ዘርኢ ቀረባሽ፡ (ቀለባሽ) ዝበሃሉ ዓሌት ክብ ጥንቲ ቀለባሽ እዩ ዝነበረ ስምም እዚ ስምዚ አብ ክብረ ነገሥት ዘሉ ስም ከምኡ ክኣ አብ ልማድ አብወ ዝበሃል መድ ሓፍ ብራና ይውምሎ እዩ ጣና ሕጂ አብቲ ንሱ ዝፈረደዎም ክንምላሕ ቀረባሽ ዝፈረደዎም አብ ድኹኛን አብ ሕንጥምሎን አብ ምንኩሎን አብ ምጽዋዕ ብርክት አለዉ አብ ማርያ ጸሊም አለዉ ቤት ቀረባሽ ይባሃሉ።

፲፫ ዘርኢ ሓምዳን፡ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ባጽዕ አብ ሕንጥምሎ አብ ድኹኛ አለዉ፡ ቤት ሓምዳን ይባሃሉ።

፲፬ ዘርኢ ጀማል፡ እዚ ጀማል ዝፈረደዎም ክንድቲ ዝኣክል ብዝሓ የብሎምን ዝር ክበም አብ ድኹኛ ቤት ጀማል ይበሃሉ።

፲፭ ዘርኢ ሓሰባ፡ ዝበሃሉ ዓሌት ምጣንት አብ ትግራይ ክኣ አለዉዎም አብ ዘለዉ አላዮም ቤት ሓሰባ ይበሃሉ።

፲፮ ዘርኢ ሸነቲ፡ እዚም ሸነቲ ዝበሃሉ ዓሌት ፍርቆም አብ ድኹኛ ክብኣም ዝተፈ ልዩ ክኣ አብ ኣቐርደት ብረክት ቤት ሸነቲ ይበሃሉ።

፲፯ ዘርኢ ሴማን፡ እዚም ሴማን ዝበሃሉ ዝበዝሑ አብ ክረን አብ ዓይባት አብ ማይ ውውው ምስ ምስልጻኦም ምድሪ ሓዚም አለዉ፡ ቤት ሴማን ይበሃሉ።

፲፰ ዘርኢ ኣሥፊደ፡ ኣሥፊደ ዝፈረደዎም ቤት ሙራት አብ ድኹኛን አብ ሕንጥ ምሎን አለዉ ቤት ኣስፊደ ይበሃሉ።

፲፱ ዘርኢ ኣንግራ፡ እዚም ኣንግራ ዝበሃሉ ሕዝቢ ወለድኦም ክብ ዳሥም ዝው ልዩ ክብ ማርያና እዮም ንዓቶም ክኣ ገሊኦም አብ ድኹኛ አብ ምጽዋዕ አለዉ፡ ቤት ኣንግራ ይበሃሉ ከምኡ ክኣ ቤት ድኒ ዝበሃሉ አብ ድኹኛ አብ ምጽዋዕ አብ ኣምባ ረግ አለዉ ክብ ማርያና እዮም።

፳ ዘርኢ ሰቤ፡ እዚም ሰቤ ዝበሃሉ ፈለማ ክብ ማርያና እዮም ዝመዱ ንሓቶም ክኣ አለዉ ሰቤ ይበሃሉ።

ምምጻኝ መርኒ ናብ ዎድ ሐማኦን ።

አብ ዎድ ለገ ዎድ ገኝተው ወዲ ንሑቕ መርኒ ደብዳቤ ነበር፡ ንሑ ቀድሞ ነገር ዎድ ለገ ገሥላላ ባዕዳ አምባ ነበር፡ ከብኡ መጸኢ ኣብ ንደ ወዲ ወለደ ንመራቕ ንፋሳቕን ንመራቕን ።

ሰለስተአቶም ምስ ዓበደ ግላቶ ክብ ይህቀቱ ተፈልዮ ንምድር አክለ ገብይ አተው፡ ፋሎቕ ከዓ አብ ዓመገ አተዩ ተቆመጠ አቴ ደይ ሐምም መሳሉቕ ግና ምስሎኡ ተፈ፡ ረፀምኒ ንክምር፡ ግና አተዩ ንጌ ወዲ ወለደ ንድምባዛዮዲ ንምስራቕን ንተኸምቶን ንክም ክብዘም ጅተ ዩሎቶ ድምባዛዮዲ ንደቀተኸምኒ ንቤት አስገደን ገፈረደ ስዩ ።

ወረደ ምስራቕ ከዓ ንዓዲ ሐንሰ ገፈረደ ስዩ፡ ተኸምቶ ብርሃን ከኣ ንዓዲ ንአምን ገፈረደ ስዩ፡ ስም ረፀም ከዓ ንዓዲ ከሎምኒ ንደቀ ዘርኡን ገፈረደ ስዩ፡ ስም ረፀም ከዓ ንደቀ ነሎም ንደቀ ተዓውቶ ስዩ፡ መሳሉቕ ከዓ ገርከም ንሑ ገፈረደም አብ ክልል ዓዲን አደሰአኑን አሎም፡ ከምኡ መሪታ ቀዳሕትን መሪታ ሰበን ክብኡ አሎም ።

አብም ንደቀ ዘመሐኡ ንልቕ ወዲ ስና፡ ስና ወዲ ዳግማይ መሪብ፡ ዳግማይ መሪብ ወዲ ገማን ወዲ ስናል ስናል ወዲ ስም ስማ ስም ስማ ወዲ መሪብ ቀዳማይ ስዩ ።

ህተ አተዩ ስጋብ ክሰላ ምስደቁ ከሎባል ደቂ ከዓ ርክቴ ከደሐኩ ብዘኑን አዋን ነበር፡ ከብዚ መሪብዚ ከዓ ንላዕሊ ዘሎ ወለደ ስጋብ ሐክል ወለደቲኡ ንጉሥ አስራኤል ሰለሳ ደቕርሖም ስዩ ።

ገለ ከዓ አድፋል አብታት መርኒ ከምዚ አሎም ይብሉ፡ መርኒ ወዲ ንማን ንማን ወዲ ወዲ ቁርባት ቁርባት ወዲ ሃማ ሃማ ወዲ ንልቕ ንልቕ ወዲ አፈውርቂ አፈውርቂ ወዲ ቸማ ደም ስማ ወዲ መሪብ ቀዳማይ መሪብ ቀዳማይ መሪብ ወዲ ደም ብደ ስም ንልቕ ንልቕ አድፋል አብታት መርኒ ከምዚ ገለሰብ ገርጎም

ይክርኦም መርኒ ወዲ ስማውር ስማውር ወዲ ደምባይ ደምባይ ወዲ ያፅቕብ ዳግ ማይ ያፅቕብ ዳግማይ ወዲ ሠም ረፈጠን ሠም ረፈጠን ወዲ መሪብ ክብ ደምባይ ክመዳ ደምባይ ስዩ ይብሉ ።

ዘ ን ታ ገ ስ ና ስ ም ።

ብደረረ ስዚ አቡኣም መርኒ አፈጉ ዓዲ ምስመዳ መሳሉቕ ነዳም ክልተ ዩሎቶ ክብ ዘለውም ሊ.አ.ኹ ንዑ ነበኹም ቀልቡ ኢሉ አምሐም ንሳቶም ከዓ ሐቂ መሳሊል መደቱ ክነሱ ደኡ ከምዚ ዘላና ኢሎም ንቅተሎ ኢሎም ተመኸሩ ።

ደሐር ግና ተጠባኚም ክውለድ ልእናቶስ፡ ከመይ ገርፍ ክንቀትሎ ኢሎም ሐደ ደግሞ ደሐር ሐዘኖም ምስመድኡ መቻብር አብም ልኦም ክብገሡ ከለዉ ንመሳሉቕ ከምዚ ኢሎም ረገገም ነገሳደም ከዳ ።

ዘርኡ ማላቕ ከዓ ከምቲ መርገም ዩሎቶ ቤደሕም ክልል ዓዲ አይፈለግን ቀሾት ከዓ አይወሰኸን ገርከም ዘርኡ ስጋብ አይቲሎም አብታ ናይ ግንቲ ዓዲ አብኡም ተኣ ሃል ንሳቶም ከዓ አዚዮም ልደቶ አሎም ዘርኡም ክንድቲ ዚሓክል ብዘኣ ዩባሎምን ።

ደኡም ዘርኡ መሳሉቕ ምኹኡ እንቶ ተአክቡ ከም ዘለዉ ልክሕ ጽላል ዳፊር ጽላል ዳፊር አይሐልፉን አሎም፡ ስጋብ ሎም ባዘላና እንተሎ ሞላኻ ክብ ሐንቲ ከምኡ ከዓ ብደጋ ናይ ሥጋ ክብዘም ዓልት ስዚኦም ንድፈር ስለትን ንክዳን ደኡ ብቲ እዋንቲ መርገም ዩሎቶ ፍጹም ስዩ ገዘዘር ክንብል ምመሰል ስዩ ።

ድረ ከዲፍማ ምልክ ኢሎም አለዉ፡ ክብዘኣም ልጅ አብዚ ምድረ ሐማኦን ሞናታቱ ከይኖም ገርኡዩ ዘለዉ ዘርኡ ተኸም ባሕዳፍኡ ደቂ ተሰፋዲን አዚዮም ስብ መርኒን ኣም ልጅም አብ ኩሎ መኻን ፊውዳትን ስብ ዓፈትን ከይኖም አለዉ ።

ደቂ ማላቕ ከኣ ገሐሐዘምን ተረሰትምን ዓዲ አብ አክለ ገብይ ሐሰላታ ፍሉግ ስዩ፡ ንሑ ናብታ ጥቻ ደኡ አምባ መገዲ ዘሎ ውናታቱ ድኡም ብር ልጅ ቤት ዩብኡን ስብ አክለ ገብይ ዓመት ስላግን ዳር ፀላምን ስዩ፡ ስጋብ ብዘኣ ልዋን ደቂ ማላቕ ብር አብና አናሉ ስ ዓቢ ጨርኡ ጨርኡ መላሎ ስጋብ ልጅ ስሎ ።

እኑ ከልክ ወዲ ሽም ረጥብ ተዓውቀው ዝገባሉ ነብርሃን - ንመረመረኛን - ንተ
ወብቶም አላው፡ አብ ሐልሐል ገጾም እቶም ምድረ ኢዚም ዘለው፡ ዘርኢ አብርሃን ከአ
ደቂቅ ስርዓቱን ክህልዎ ስግቡ፡ ዓይ ገብኻን ዓይ ፀፍኻን ይብሃሉ፡ ካብኡቶም ዝተረፉ
ተክሎታን ግና ናብ ስጵጵ ብሽሙ እትጽዋዕ ዘላ ዓዲ ናብኡ ተረፈ፡ ንዓተክሎታን
ምስ ጎድቦታታ፡ ንዋራን ንድግድግን ንእምባ ደርሆን ከምኡ ከአ አብ ደምበዞን ሐያላ
አለው፡ ከምቢሎም ደቂ ተክሎታን ይብሃሉ፡ ከስዚ ተክሎታን ፈረይ ዓይ ተክሎ ዓይ
ዓይ ክፍሎምን ዓይ ኡሎታን እዩ፡ ወልደኡም ደማ ከምዚ ዝሰፀብ እዩ፡ ተክሎ
ዓይ ምዃንን - ንዘብታይን ወልደ።

ከብዚኡም ተክሎ ዓይ ምዃንን ንዓይ ተክሎ ዓይ ምዃንን ዝፈረዱ እዩ። ሀብታይ ከአ ንስ
ብሐት ለአብ ወልደ፡ ከብሐት ለአብ ንፍቕርይ ወልደ፡ ፍቕርይ ንክንቲብ ገብረ ሥላሴ
ወልደ፡ ከንቲብ ገብረ ሥላሴ ንክንደምን - ንክንቲብ ክፍሎምን ወልደ፡ ከብዚኡም ከንቲብ
ክፍሎምን ንዓዲ ከንቲብ ክፍሎም ዝፈረዱ እዩ፡ እስከንደም ከአ ንዓይ ኡሎታን ዝፈረዱ እዩ።

ም ፅ ራ ፍ ጳ ፩ ።
ወ ለ ዶ ከ ን ቲ ባ ድ ም በ ዛ ኖ ዶ ።

ከንቲብ ድምበዞኖይ ወዲ ፍሉቕ፡ ክብ እንዳቡኡ ከብ ዓመግ ወጻኢ ናብ ምልዞኖይ
ትጽዋዕ እላ ምላድ ዛኖይ ማለት እዩ፡ ዛኖይ ከአ ከብኡ ወጸኡ ንኣንደብ አቶ፡ አብኡ
ከይኡ ንሐመቲት አወጸት ወልደ፡ ሽምም ከአ ከምዚ እቶም ዝብሃሉ፡ ስድ ንሐላውንን
- ጳይ ንመክተርን - ቺይ ንሐደምበዞን - ጳይ ንሐደምበዞን - ንሐያሎን ነዚኡም ወልደ።
ሐያሎ ግና እዳኡ ንዳይና እያ፡ ክብ ስበይቲ ንክኡ ብደመጽ ስለ ዝተወልደ፡ በሐ
ሎም ሐመቲት ደቂ ዛኖይ ይብሃሉ።
ክብኡም ስለሎን ንደቂ ንብሩ ከምዘለው ዝፈረዱ እዩ፡ መክተር ከአ ንደቀም ሐረ
ወደ፡ ንብሩ ግና እጻታ ስጵጵ ብሽሙ ትጽዋዕ ዘላ ዓዲ ገብሩ ንዓኡ ፈረዱ፡ መክተር
ከአ ንመሐሪ ወልደ፡ መሐሪ ከአ ንደቀም ሐረ ዝፈረዱ እዩ። ሐያሎ ንሐያሎት ፈረዱ፡
ሐደምበዞ ከአ ናብ እንዳቡኡ ተረፈ፡ ንሐ ንብሐምን ወልደ፡ ብእምንት ከአ ነስገዶምን
- ንፋሪምን እን - ንሥሙርን - ንዘርኢ ብሩኽን ከምዚሉ ንፀተ ወልደ።
ዘርኢ ሥሙር ስብ እምባደርሆ አለው፡ ከብኡቶም ዘርኢ ብሩኽ፡ ዘርኢ ዝርከቦም
አብ ተዓንደር አለው፡ ገሊኡም ከአ አብ እምባ ደርሆ አለው። እስከንደም ከአ ቅድም

አብ ሽም ድምሩቕ ነብረ፡ ክብኡ ንእምባ ደርሆ አቶ፡ ደሐር ከአ ንእምባ ደርሆ ሐዲን
ንብረኹ አተወ፡ ንሐ ከአ ንተ ወልደ፡ ሽምም ከአ መግተይ - ሥሙር - ተክሎ-
- አድክመ - ብሐይላይ - ሃብተሰጴን - ንክል ይብሃሉ። ከምቢሎም ዘሎም ባተ
ሽም አብኡም ቤተ አስገደ ይብሃሉ።

እቶም ዝበዝሑ አብ ምድሪ ሐብብ ዘርከት በዚኡም አለው፡ ካብዞም ሽውዓተ ቤት
ዝኾሩ ስጵጵ ጽፍብ አብ ዓዲ ንፋስ አለው-ምም፡ ቺተ ሐብብ ግና እዩ ሐደምትናን ዝብሉ
አለው፡ ምክንያቱ ከአ ሐደ ስዋን፡ ካብዞም ሐብብ ቤተ-ስገደ ደቂ ሽከር ምስ ከሐርተ
አብ ጊንዳዕ ኩናት ገጠሞም ነቡኡ እም ተላዕሩ፡ ደሐር ንሐቶም ንዓዲ ንፋስ ሐግዙና
ኡሎም ስብ ለአ ክሎም ዓዲ ንፋስ ግና አብደምም፡ በዚ እተላዕለ እዩ ሐደምትናን ገለው
እስከደ ደሐምበር ሕውነት ምሳና ዩብሎምን ይብሉ፡ እንተክነ አልዲሎም ክሕስጡ እም
በር ብሐይ የሕዋዶም ደቂ አስገደ እቶም፡ ሕዝባይ ወዲ ዛኖይ ከአ ንኡቶ ሽም ወልደ፡
አቶ ሽም ከአ ንኡቶም አብታትና ጸዓዚንን ሐዘንን ከምዘለው ደቂ ተክሎ ፈረዱ።

ወ ለ ዶ ደ ቂ ቤ ደ ል ።

እዚም ደቂ ቤደል ዝኾኑ ንኡና ክብ ፍሉቕ ኢና ይብሉ፡ ቤደል ወዲ ደምበዞን
መዋጥፅ ሐምም ንበዓል ወረደ ምልረት - ሽምረጥብን - ተክሎ ተብርሃንን - ዛኖይን
ይብሉ፡ ሐያሎይ ግና ነዚ ዘይኾበሉ አለው፡ እኑ ሽድሻይ ወዲ ደምበዞን ይተረፍ ዶ፡
ዘርኢ፡ ሽሙ እኳ እይፍላጥን እዩ ዝነብረ፡ ከመይ ከብ እንዳቡኡ አብ መርር ክይዶ
እዞም ሎሚ ቤደል ሚደል ዝብሃሉ ሕዝቢ ደቂ እድነትን፡ ሐሰቶም እቶም ዝብሉ
አለው። እንተክነ ወዲ ደምበዞን ቤደል ከምቲ ባዕላቶም ዝብልም መመንን እንተክይኡ
ከምዚ እዩ፡ ቤደል አብ ጎዳንግዲ ክይኡ ንሽማ ንጉብን - ንሐላማን - ንተክላይን ነዚ
አም ወልደ፡ ከብዚኡም ሽማ ንጉሥ አብ ጎዳንግዲ ክይኡ ብዘበን ንጉሥ ኢያሎ ንኡሽቶ፡
አብ ዘመተ ውዲሉ ርከተ ዝፍሉ፡ ዘርኢ ከአ ከምዘለው ንክልተ ሽማንጉሥ ፈረዱ።
ዘርኢ ፅላማ ከአ ዝርከቦም ገለ ናብ ሽማ ንጉሥ ላዕላይ ምስ ደቂ ሐወቡኡም
አለው፡ ገሊኡም ከአ አብ ቤረኻ መትሕት አለው፡ እኑ ስልጣኖም ከአ ንተክላይ ወልደ፡
ተክላይ ከአ ንዓይተክላይ ብሐንካብ ምስ ሐወ ርከተ ዝኾኑ ስጵጵ ግና ዝበዝሑ ደቂ
ተክላይ ናብ ቤረኻ መትሕት ዘርከቡት አለው።

ም ፅ ራ ፍ ጳ ፩ ።
ቤ ት አ ስ ን ዶ ።

ከምዚ ዝብሉ ገሊኡም ሐብ ዘንታ አለው፡ እስከደ ባዕለት ጥንቲ ቅድሚ ምላድ
ክርኮቶስ ዝነበሩ ሕዝቢ ኢትዮጵያ፡ ካብኡቶም ሐደ ፍሉቅ ሽም ነብረ፡ እዚ አስገደ
እዚ ግና ሽሙ መምረ ልዑል እዩ ዝብሃል፡ ንሐ ከአ ብሽም ፈረዱ እስከንደም ተባህለ፡

ገሱ ከአ ወዲ ሐይምበስ አዩ፡ ገሱ ሃይተ አወዳተ ወለደ፡ ሹሞም ከአ ከምዚ አዩ፡
ጆይ ገንዕዳደኝ - ጆይ ገሐራኒ - ፎይ ገሥመ-ርኝ - ጆይ ገተ-ጨጉኝ።

ገተ-ጨጉኝ ሥመርኝ ከረረይምም አብ ሽረ አለሙ፡ ዘርኤ ሐራን ንጎዳደን ዩተ-ሹም
ሐደህ ንሹም ዮብሎምን ። ዘርኤ ሥመር ንሲሌም አብ ስምደ ደርሆ ገዝ ሹምግላ ገዝ
ሃሉ አለሙ፡ አስገደ ባፅሎ ንጎል ናደብ ፍቅር ጎፅፍ ኢተገበሉ፡ ዮሐንዳ ሃይተ አወዳተ
ወለደ፡ ሹምም ከአ ከምዚ አዩ፡ ጆይ ገአደከሙን - ጆይ ንተከፋውን - ፎይ ገገርገርኝ
- ጆይ ንግርገርኝ ነቢአም ወለደ ። መሊኹ ከአ ንሐንቲ ብምልቲ ምላክኖይ ዮሐንዳ ንቸተ
ወለደ፡ ሹምም ከአ ከምዚ አዩ፡ ጆይ ገላብርኝምን - ጆይ ገሥመ-ርኝ - ፎይ ገደገክርን
ወለደ፡ ከምዚሎም ጎተ ደቀሰገደ ይብሃሉ።

ሐይምበስ አብ አስገደ ቀደም አብ ዓጺ አዳኡ አብ ሽረ ንበአማን አብኡ አዩ ገሙ
ላይ ሕጄ እኳ ዘርኤ ለአማን አብ ሽረ ገላ አለሙ፡ ደቂ ግርኔት ንቸተ መፍለስ ገረረዩ
አዩም ። ክብ ደቂ ገርገርኝ ከአ ፍርቂ አብ ስምደ ደርሆ፡ ፍርቂ ከአ አብ ዓድ ንፋስ አለሙ፡
ክብ ዘርኤ አስገደ አብ አካለ ጉዛይ አብ ስገይቲ አለውም። ገላ አብ አሽሩር፡ ገላ
አብ ሐብ፡ ከምኡ ከአ አብ ምድረ ወራዶ ታሕቲ ቆላ ሐሐሊሮም ንግር አይስአገም
ምን እዩም።

ከንቲባ አስገደ ብዘበን ሀይደ ንብላ ደግግል እዩ ዝዘበረ፡ በዚ እዋንዚ ንሱ ሰቡ
አኪቡ ምስቲ ገዝእ ሃገር ኤርትራ መረብ ምላሽ ዝነበረ ተስፋ-ልዑል ሐቢሩ ብሐንቲብ
ክልተካፅ ተዋጊኡ ንደብረ ቢዘን ክብ ቀጥባ ግራይ ንእዋኑ ደሐነት ይብሃል፡ ዘበኑ
ብፅሕኡን ጀጃጃ ዓመተ ምሕረት እቢሉ እዩ ። አብ መወዳኡታኡ ግና ግራይ ንተስፋ
ለዑል ቀተሎ፡ ግራይ ከአ መደበር ወራዊቲ አውራ አብ ድብርብ ገበረ ።

በዚ እዋንዚ ሀይደ ንብላ ደግግል ዝገብርም ምስ ጠፍአም ናብ ደብረ ዳም ሐኹፍ፡
እታ ንዳም ከአ ብሸላ ጸድረ እያ ብገመድ ተወዘብኩ እያ ለትውጻሕ፡ ብሰማን ብጸጋም
መሕኰረ ዮብላን፡ ንጉሥ ከአ ንገላ ሐጸር እዋን አብኡ ተማፅቀቡ፡ እንተኾነ ብዋሚት
ዝገብርም ምስ ጠፍአም ስጋብ ዘንገረ ወርቆምን ቃለቤቶምን ሸይጠም ንእዋኑ ተነሰው
መወዳኡታኡ ግና ብሕርቆርቆትን ብዓቕሊ ጸብትን አብኡ ነቕጹ አብታ ለግረ ጸድረ
ድማ ተቐብሩ።

ብደሐሪአም ግና ድሕረ ክንደይ ጸገምን ትዓብን አብ ኢትዮጵያ ራሀዋ ከን፡ እንተ-
ግራይ ለሐመድ ማእለያ ዘይብሉ ሕዝቢ ሐመድ ገበር፡ ንክንደይ ቤተ ክርስቲያናት
ከአ አለቦ ንብሃገራ ዮሰዓብ፡ እቲ እዋንቲ ምድረ ሐበሻ ባዲማ ትተርፍ እምበር ከምዚ
አላ ትሓዊ ገብላ ሐደኳ አይነበርን እናሉ ሰብ ክልል ሃገራት ዝጸሐፍም ዛንታ እንተ-
ምብብና ብሐዳፍኡ ዘሠክስ እዩ ።

ብሐደ ሸንክ ድማ እቶም አበታትና ዓበይትን አናሽኦትን ክሆኑን ፈለሱን ዘርባሾ
ባዕ ክዩሉ ብሸም እግዚአብሔር እናጸውኡ ደለምበር፡ ብሸም መሐመድ ወለምለም
ክዩሉ ፈትዮም መሥዋእት ከይኖም ተሰዩ፡ ከምኡ ከአ እቶም ሹማምትን ገበራትን
በብመካኖም አሰይኖም ሲሓሎም ኩናቶም አብሊሐም ብተብሃት አብቲ ማእከል

ዕጡቕ ወራዊት ግራይ ድርግም እናሉ ፈላን ንፈላን ይዝሓክስን ይዓድድዎን ነበሩ።
እንተኾነ እቶም ጸላኤቶም ብብዝኸን በጽዋርን ይፅብልልዎም ነበሩ፡ ከምዚሎም አበታ-
ተና ሰብ ማርኝን ሰብ ግዳይን ብዘታት ቮማምንቲ ብሊድ ግራይ ተወደኡ፡ እንተኾነ
እቲ ናታቶም ሞት ንዓይምን ንከርኤምን ቀዳርፍ ከን።

ከምቶም ክልኡት ዮሐንዳ መካከ ወሰን ዘለው ሃይማኖቶም ለሞጠም ጸጋ አምላክ
ርሐኤቆም መጸውዒ ሹም ዘይብሎም ዝተረፉ አይከናን ። አበታትና ቀሳውስቲ ብጸሎ-
ቶም እቲ አብ ዓለም ብኩናት ገመጽኦ መዓት አብ ልዕሊም በብኡዎኑ ዝፍጸምም
ዝነበረ ዓመጽ ስለ ዘሕለፉ፡ እቲ ዘሉ ቤተ ክርስቲያናት ቀረሰ፡ እቲ ሕዝቢ በዚሑን
ፈርዶን፡ መንግሥቶም ተሽሎም ዛንትኡም ስጋብ ዘሉ ዓለም ተዘርጊሑ፡ ብሸም አበና
ኢትዮጵያ ንሰመ አሎና።

ከምኡ ከአ ከምቲ አብ ላዕሊ ዝጠቐሰና አብ ሽረ ዝርከቡ ደቂ አስገደ ዝሓዝም
መፈትን ዓድን ክንሰጫ፡ እኒ ማይ ድሙ እኒ ዓልጓን እኒ ዓደ ባዘት እኒ ሆሆይ እኒ
ክሰይ ጋብ እኒ ጎዕዳ እምባ እኒ ዓድ ደገውል እኒ እንዳያርግኩ እኒ ማይ አምባእ እኒ ቢራቕ
እኒ ዘናቑደ እኒ ዓዲ አምቡሉ እኒ ዓዲ ቀዳዳ እኒ ዓድ ዘልደን እኒ ዓዲ ቐስተ ዓጋም፡
ከምዚሎም ብዘታት ደቂ አስገደ አለሙ።

ብጅክ አብዚ ጸብጺብና፡ ዘሎና ክብዚላቶም ለተፈለዩ ሐሐሊሮም ምስ ክልኡ
ዓሉት ንግር አይስከኦን እዩም፡ ነቢአቶም ዘተሐዳድር ምስክን ደቂ አስገደ ቀና ምቕ
ማቡ አብ ማይ ድሙ እዩ ዝነበረ ስጋብ ላይቲ ሎም አብኡ እዩ፡ መዓርጎም ክብ ቀደሙ
ፈተውራረ እዩ፡ እቶም ዝተረፉ አብ ኤርትራ ዘለው ዮሐንዳቶም ከአ ላዕሊዎቶምን ታሕ-
ተታቶምን ክብ ቀደም ክንቲብ እዩም ዝጸውፁ፡ ስጋብ ላይቲ ሎም ነገደ አስገደ በሐ
ደኑ ዘርኤም በዚ ሃዳ አሎና።

ም ዕ ራ ፍ ጅ ፍ ።
ጎ ተ ደ ቂ አ ቶ ሸ ም ሻ ሙ ና ዮ ም ሙ ዛ ።

ሕዝባይ ፈጻይ ሕነ፡ ሕዝባይ ቀድሞ ምስ ሐዚ አብ እንጽቡኡ ምስ ሐይምበስ
ነበረ፡ ደሐር ግና ንል ደቂ ሸሐይ ክብ እንዳ ዘክርስዮስ ዮሐንዳ እም ንቅርብ እዋን አብ
እንዳ ሰበይቲ ይቐመቶ ነበረ ። ክብኡ እቶም እንዳ ዮሐመሉ ምስአቶም ብገላ ነገር ተጻ
ሊኡ አብ ምርሮ ባይኑ ምስ ረቩባም ንሕዝባይ ኤሊዶም ክትኩቶም ሞድቲ አሎም
አብ ዓር ጐሳሎም ሐቢኡም ንዓይም አተወ።

ደሐር ሐንቲ ክብ ዓዲ ሐንቲ፡ በርያ ናይ እንዳ ክንቲብ ሐንቲ ፅንጨይቲ ክትእረፈ
ኢላ ንምብስ እንተ ባለት፡ ሕዝባይ ዘግ አሉ ረላዮዮ፡ ንሳ ሸው እና የአወዩት ንዓጺ
ሐንቲ አዶት፡ ክንቲብ ሐንቲ ብሐውዳት አናህፈፋ መጺኢም እንተ ረአዩ፡ ሕዝባይ አብኡ
ተራዲቲ እና ዮብሎ መላኛላኛ ዮብሎ ምስ ረቩባም፡ ብፃዕብ ተሸኪምም ንዓጺ ንኳን
ድብ ናብ ስድርኡ አብደሎም ንዓይም ተመልሱ።

ብደረሰኑ ሕዝባዊ ምስ ሐወዳኝ ንዓይዎ ሐራ ንምድረ ኸዋ ናብዳም ቅድሚ ህፀይ ዓዊት ዝነበሩ ንጉሥ ሕዝባዊ ናብኡም ኣትዮ-ብዙሕ ስዳዕን ገላ ናቶም ከዲይኑ ተቐመጠ፡ ኣብኡ ከአ ንሓንቲ ኣም ሐረይቲ ኣጥነ፡ ደሐር ንጉሥ ኣቲ ዘምጽአ ክሉ ምስ ነገሮም ብዙጋት ፈረሳኙታት ሃቡም ስደድም ።

ሕዝባዊ ቅድሚ ምጠጋሉ፡ ነታ ዝጠነኸትሉ ስበይቲ ንምልክት ክኸና፡ ሐንቲ ቃለ ቤት ናቲ ኸም ዘላታ፡ እንኪ ገለ ኣንተ ወለደኪ ነዚኡ ሓዝኪ ንምድራ ሐማሴን ምዲ፡ እንኳ ክንገብ ሐንኪ እ.ልኪ ኣትዋ፡ ንሕም ከአ እዛ ቃለቤት እዚኡ ምስ ረአዶ፡ ብጽቡኽ ክቐበሉኺ እዮም፡ ኢሉ ተላዚብዋ ነቶም ክብ ንጉሥ ኣትቐበሎም ጭፍራ ሓጺ፡ ብስ ጀግ እቢሉ ብድያባ ኒሩ ንብረኻ መትሕት አዶ።

ደሐር ግና ንሕዳም ደሐን ኣሎና ኣናሉ ስለዚ በለኽ ዩላ አዋ፡ ንደቂ ቸሐይ ከዚ ብዋ ሐደረ ። ክብኡ ምሽት ደለግቲ ምስክነ፡ ተኸዲኑ ፈላሳ ተመቢሉ ናብታ እንኳ ሐመኡ ኣትዮ ክኖ ዩላ፡ ኣታ ናይ ፈለግ ሓመኡ ሞይቲ ኢላ ቀቢ ጫቶ ዝነበረት እዚ ኸትሉ ኣይረለወትን ።

ንሱ ድማ ክኖ ኢሉ ኸሎ ኣብቲ ጎረቤት መሰንቆ ክሃርሙ ስምዒ አዋ፡ ነታ መናዓቲ አትን እምበይተይ ነዘ መሰንቆ ኩታ ለምናለይ ኢሉ ተዛረቢ፡ ንሱ ከአ ለማና አምጽ አትሉ፡ ቸዑ ንሱ ነታ መሰንቆ ዩቐን ነበረ፡ ንሱ ከአ ንሶኡ ምስ ሰምዒት ንብዓት ዘር ባሕ ዘርባሕ እቢላ ንብዓታ ሥሚ ።

እቶም ኣብኡ ክኖ ኢሎም ዝነበሩ ሰብ ተደቂ ዓዓ፡ ኣይድሐንክንይ እንተልቀ ንሳ ከአ ኣክበ እዚ ኣደራደራ እዚ፡ ኣደራደራ ሕዝባዊ ወዲ ዛኖይ ድኣ መስሉን፡ ዋሂ ምሥ ገን፡ ዮላቶም ። ንትቶም ከአ ሰብ ደቂ ኸሐይ ዝቐተልዎ መስልጊም ቅድም ዝዋቶ ኢሎም ሰሐቕዋ ።

ደሐር ግና ሕዝባዊ ንባደና ኒሩ ተገለጸ፡ እነ ሕዝባዊ አነ አይ ኢሉ ኪዓን ዩእተዋ፡ ባላ አነ ዝመጸእክዎ ሕንይ ክፈዲ እዩ አዋ፡ ንስኸን ሥድራኽን ምድሪ ክጸብሕ ከሎ፡ ኣብዛ ልዕሊ ቤትኪ ፈላፈላ ኣትብል ሐንቲ ጨርቂ ብነዋሕ ስላዕ ትሽሊዎ፡ ንዓኸን ንሰብክን ኣብዛ ዝላኹም ሐዳን፡ ነዘ ዓዳ ሐመድ ከልሕሳ እዩ እ.ልቀ ኣብ ሠራዊቱ ተመልቑ ተሐወሰ ።

ክብኡ ንንግቡኡ ምድሪ ምስ ኣብሐ ሕዝባዊ ምስ ሠራዊቱ ኮይኑ ንደቂ ሸሐይ ስባምን ግሉምን ኣልቦ ክብትር እብሎም ። ኣታ ስበይቲ ዝነበረት ግና ምስ ስደራ ኣደሐነት፡ ክምኡ ከአ ምስኣ ክልእ ስበይቲ ጥንሕቲ ደሐነት አዋ፡ ንሳ ዝፈለገዶም እቶም እዘም ሕጺ ዘለዉ ደቂ ሸሐይ፡ ሕዝባዊ ግና ኣብኡ ምስኣቶም ተለኽኪ ሙ ተደይቑ ሞተ ።

ቅድሚ መጣቲ ግና ምስኡ ኣም ሐረይቲ ዝገበር ክሉ ንክንገብ ሐንኪ ነገር ምዃን ነበረ፡ ድሕሪ ነዊሕ ኣዋን እታ አም ሐረይቲ ኣብ ዓዳ ከላ ምስ ወለደት ሹሙ አዶ ሹም ኢላ ስመዶዶ፡ ወዳ ምስ ፈርዘመላ፡ ነታ ቃለቤት ሕዝባዊ ዝሃብን ነቲ ቂልዓን ሕጻን እና ሐተተት ኣብ ክንገብ ሐንኪ አዶት እኖ፡ ክምታ ሕዝባዊ ዘላ ነታ ቃለቤት ሃቡዶም ።

ንሕም ድማ መማን ወድና እዩ ኢሎም ተቐበለዎ፡ አቶ ሹም ከአ ስጋብ አዝዩ ዝሃቢ ኣብ እንኳ ክንገብ ሐንኪ ነዊሕ ጊዜ ክም ውላዶም ጌርም ዩዕበይም፡ ደሐር ከአ ባሕር እተባህለት ንል ብግዓ ጽዮን ወዲ ኣድክመ ሐው ምልጋኡ ቦጻልቲ ሠራይ አመ ርዓውሉ ንሱ ከአ ንተስፋጽዎን ምስ ወለደት ባኸነት ።

ም ሕ ራ ና ፳፱ ።

ዘ ን ታ ክ ን ጉ ባ ዮ ሐ ን ስ ።

ሐያል ስበይቲ ቤታ ተፍርብ ክምዝባሃል፡ ስበይቲ ክንገብ ዮሐንስ ዓማጺትን ጎማ ዲትን ንፍፅትን ነበራ ድብሃል አዎ፡ አቶ ሹም ከአ ምስኡን ዓብዩን ተደርዕዮን ክንሱ፡ ብቲ ሐይለን እንደርገሩ ክብኡን ወጾ፡ ክመይ ክባቶም ስድራ ቤተን ዝመጸ ሰፍኢ ሌማት ስተርፍኡ ጸሕሊ ነዚ ዝመስል ከአ ክልእ አቐሉ ናብ ቤት ክምዘሉ አልዲለን ናብ ማእከል ክብድ ቤተን አካባኤ ።

ብደረሰኪ ውላተን አንጎቲ ዘበላ ተለኪቢን ዘይሞቡ ተግበባ፡ ብሐንሱ መኺረን ብብዝመጽዎ እዋን፡ ምግብም እንክ ኣብ ክኖንክ ኢልና ንባቢም ኢለን ብሐንሱ ተማሕ ሐለን ቆረኛ ። ክምኡ ከአ ኣብ ገንዘብን ነንሱቡተን ክብ ምርገር ኣብ ዝመጽሉ እዋን ኣብ ከክኖናም ዕብኤም፡ ክብኤም ሐይ ሐሪቕ እንተ ተዛረቢ ክምታ ዝመዢርኡ፡ ሃላ ስበይቲ ክንገብ ሐንኪ አቐሉ ቤት ዩለቢን ኢላ ተዛረቢት ።

እቶም ክልኡት ሰብኡት ድማ ኣብ ገንዘብም ክምዚ ገበዋም፡ ድሐር ውሎም ሰብ ኣት ዘብኡም ጽባሕ ጽባሕ እናሉ ኣብ ባይቶ ዓዲ ተለኪቢም፡ ሐይ ክብኡም ክምዚሉ ተዛረቢ፡ እታ እነስ እምበር ዘይርኹብ ረኺቢ፡ ምስኡይ እንተብለኩት ኣብ ክኖንይ ድኣ አንክ ንሃኸ ኢላ ስበይተይ ሀብተኒ ዩላ፡ ሐይ ከአ መሊቑ እነ ከአ ኣብ መሰብ ዘይት ብኒ እንተ ብልክዋስ አቐሉ ቤትና ውሎ እንኳ ክንገብ ሐንኪ ተሪቶ፡ ሃላ ስበይቲ ክንገብ ፅደ ተረኽቦ ዩለተኒ፡ ኢሉ ንተሎም ሰብ ነገሮም ።

ደሐር ውላቶም ኣብ ገንዘብቶም ስለ እተንገርም፡ እምበኣር ንተላተና አይ፡ ዓንባብ ዓንባብ ኢሎም ውላቶም ከአ ክም ሕሎም ጎሳይ ። ክምዚሎም ከአ ሐዚሮም መኻሩ አታ ነዚ አምስ ብጀክ ገንዘብ ሐዳክ ምቛድ ክልእ ዘዋጽእ ዮብልናን ኢሎም ምሽርም ብሐደ ከውሎም ቋረጾ፡ ባዚ እዋንዚ ከአ ክንገብ ሐንኪ ግብር ንጉሥ ኒሩ ፈሰሰ ክለክቡ ንላ ሕሪ ወረዶም ነበሩ፡ ግና ኣብ ቤቶም ነቲ ባዕሎም ስበይቲምን ዝአምንምን፡ ንአቶ ሹም ምቛማቶ ኣብ ዓይም ሐዳንም ነበሩ ።

ሹዑ አቶ ሹም ቤቶም ገቢራቶም ተሐቢሉ ሎማ እዩ እትቐንዓኒ ኢሉ ናብ ገረና ጭራ ሹራ ሸፊቲ አንጋዳይ (እምብልይ) ዩላ፡ ባእ ባእ ክንገብ ሐንኪ ሐብ መሎን ባሕሪ ክለዉ ሐደ ክብ ሥድራ ቤቶም ከይዱ እዚ ወረዚ ነገሮም ። ንሕም እዚ ስማፅ እዚ ምስ ምዑ፡ ባእ ባእ ክብደይ ኢሎም ተቐሪጮም ብኸየ ኣብኡ ክለዉ ተኸኽ ኢሎም ሞቱ ።

ምእታው አቶ ሽም አብ ዓዲ ቆንጺ ።

አቶ ሽም አብ ገረፍ ተቆመጠ አብኡ ከአ ታብተ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ነበረ፡ ደሐር ነዛ ሕጂ ምስ ስድርኡ ናብ ሰብጣ ዝጠየሐ መኻን ቀረበ፡ አቶ እናተባህሐ ከአ ሽመተ ከንቲባ ሐንስ ሕጂ ከም ገዛኢ ክይኑ ነበረ ።

ደሐር አቶ ሽም ቤተ ክርስቲያን ክሰርሕ ደልዮ፡ ቀድሚኒ ምስርሑ ግና ንኣብ ናፍር እግሹይም፡ እብ ናፍር ዝጠየሐ ሐደ ግብጻዊ ዓፅዓ አብ ዓፅዓ ክሰታን ነበሩ ።

እታ ዝነበርዎ ዓዲ ስጋብ ሎሚ ሽማ ዓፅዓ ክስታን ብኣኣም ምኽንያት ኢያ፡ ዓፅዓ ክርስቲያን ዝብል ሽም ትሰመ ዘላ ።

ንሱም ከአ ንኣቶ ሽም፡ ባል አብታ ክትሠርሐላ ዝደለኻ ሥፍራ ሐንጎ፡ ላም ሕረደላ ደልዎ፡ ንሱ ከአ ከምታ ቻሎም ላም ክሐርድ አምድኡ ። ንሱም በፅሎም ምስ እሽስተ ንዎ ከአ፡ ከምብሐድሺ ተንሲኡ ፈንጺ ጋለበት ።

ዮሐር ከአ ደድሕሪኡ እንተ ስዓብዎ እታ ላም ናብዛ ሕጂ ቤተ ክርስቲያን ዓዲ ቆንጺ ዘላ እንዓ ሚካኤል ክትበጽሕ ከላ፡ ዓፅዓ ኢላ ወደቆተ፡ እብ ናፍር ከአ አብዛ ሕጂ ዝወደቆተላ መኻን አብኡ ቤተ ክርስቲያን ሥራሕ ደልዎ ።

አቶ ሽም ከአ ከምታ ቻሎም ሕረይ ኢሉ አብ ዓዲ ቆንጺ አትዩ ቤተ ክርስቲያን ሚካኤል ሠርሑ ። እብ ናፍር ከአ እዚ ጎልጎል እዚ ንስኻን ደቂ ደቀኻን ዘርኣኻን ክመልእዎ እዮም ኢሎም ተነብዮሉ፡ ዘበኑ ከአ ብሀሀይ ዳዊት ብፅሕን ፫፻፶ ዓመተ ምሕረት አቢሉ እዩ ።

እቶም ቀድሚኒ አቶ ሽም ዝነበሩ ሕዝቢ አብ ሐማሕን ሒደተ አስላም ነበሩ፡ ዘር አም ከአ ክብ አስማዲል ዝብሃሉ፡ ክብ ሐደ ፍሉጥ ዓሊ ቆንጺብ ዝጠየሐ ነበረ፡ ስለዚ ዓሊ ቆንጺብ ባህላት ዓዲ ቆንጺብ ማለት እዩ፡ ብድሕርዚ አቶ ሽም ንብር ኔሩ አብታ ባህሉ ዝሠርሐ ቤተ ክርስቲያን ተቆብረ ።

ምዕራፍ ፳፮።

ዛንታ ምኻ ዓው ቆሎ ።

ብዘበን አቶ ሽምን አድከመ ምልጋእን፡ ክልኣትውን ምስኣቶም አሽሪዮም፡ ዘበን ጽጋብ ነበረዎ አብጽሕ ብሐዳፍኡ ጸጊባም፡ ከምዘለዉ መሉኡ ሠራዩ ሃይ ንኹድ ማል ንዝመተ ኢሎም ንሕድሕዶም ሕረይ ሐቆኹም ተባሂሎም አላይጅም ስከሎም ኩና ቶም አብሊሎም ናብ ዘመተ ተባሂቱ ።

ስድራ አቶ ሽም ከአ አሕኣም ክብልው፡ እኸሊ ክዘርኡ ንባሕሪ ወረደም ነበሩ፡ ሰብ

አቶ ሽም ከአ እዚ ወረዚ ምስምዑ፡ አቶ ሽም ጅ መርዓውትን ጅ ዩፅሩኸን ሕጂ ተሰለፈ። ሰብ ሠራዩ ከአ ምሌን ሰገድ ወዲ ክርስቶስ ማሊ ዝዋገኣም፡ ንሱ በዓል ቁድሊ ነበረ እሞ፡ ዝልቲኣም ጋንታ አብኡ ተናቄቲ፡ እታ ሥፍራ እተዋገኡላ አብ ጎታ ዓድ ተኸላይ ዘላ፡ ስጋብ ሎሚ ምልዮቲ ምውጻእ ሰብ ሠራዩ ትብሃል አላ ።

ከብዛ ዘልናዩ መኻን ሰብ ሠራዩ፡ ዓውት ስኢኖም ምፅልቲ ከለኹምም ንዓዲም ገጸም ሃዲሞም፡ ዓዲ በዛሕንስ አተዉ ። ዓዲ በዛሕንስ ከአ በዚ እዋንዚ ዑመር ዓዲ ነበረ፤ እንተኸነ ሰበረ ኩሉ ግዜ ፅዩኡ አይሐድግኒ ነበረ እሞ፡ እቶም ሥድራ አቶ ሽም ክሰውዲ ሕጅም ዓገትምም ።

አብኡ ሰብ ሠራዩ ብድሕሪት እምበር ብቆድሚት ክይፈርሑ ከለዉ፡ ሐደ ክብቶም ጸለኡዮም ንሐደ ሰብእይ ቆሎ ሰኔቆ ዝነበረ፡ ብኩናት ወግኦ፡ እቲ ብጫይ አተወግኦ ከአ ደሐንዶ አታ ኢሉ ሐተቶ ። ንሱ ከአ እነስ ድሕን እዩ፡ እንተኸነ ቆላይ ተኸላይ ዩሎ ። ስለዚ በዚ ምኽንያት እዚ እታ መኻን ስጋብ ሰይቲ ሎም ምኽዳው ቆሎ ተባሂላ ተጽዋፅ አላ ።

ሰብ ሠራዩ ከአ መላስ አውዮት ዘደብሎም ተኸስተሩ ደብሃል ። አቶ ሽም ምስ ሥድርኡ ብለፅሎ ከይደኖም ሐደ ክይተረፈ ወዲኡምምም ንዓዲም ከዱ ደብሃል ።

ደቂ አቶ ሽም ።

አቶ ሽም ከአ ሐንጎ፡ ሰበይቲ ባሕሩ ብዓልቲ ሠራዩ ነበረቶ፡ ንሱ ከአ ንተስፋ ጽዮን ጥራይ ምስ ወለደት መሽ፤ ሐደ እዋን ናብ ዓደቡኡ መገኸኡ ምስከደት ብዙታት ሽውዓት ክልቢ ከይደኖም ንሐደ ክልቢ ሽውዓትኡም ከይደኖም ክስ ንጽጽም ረኣዮት ።

በዚ ምኽንያት እዚ ወዳ ተከፋ ጽዮን ሐደ ስለ ዝኸነ ጉሃዮት፡ ንዓዲ ቆንጺ ምስ ተመልሱት ከአ ንሱብኣይ ክብ ክልኦ ክወልድ ብዙኡ ለመነቶ ። ሐንጎ፡ ሰበይቲ ሐምዳ አተባህለት ነበረት እሞ ክብኡ ውለድ ኢላ ለመነቶ ።

ንሱ ከአ ከምታ ቃል ሰበይቲ ንሐምዳ ክብ ምእራይ ክቅንጎቲ አምጺኡ ዩኣተዋ እሞ ክብኡ ሽድሹተ አወዳት ወለደ፡ ሽምም ከአ ከምዚ ዝስፅብ እዩ፡ ስይ ገብረ ክርስቶስ — ዩይ አብርሃም፡ ብሽም ፈረሱ (ራውያ ተባህለ) — ዩይ ብሩሀ — ዩይ መቆራስ — ዩይ ዘርበናይ — ዩይ ያፅቆብ ከምዚሎም ክብ ሐምዳ ሽዳሹተ አወዳት ወለደ ።

ድሕሪ ክሉም ከአ ንመብ ክብ ሐንጎ፡ ሰበይቲ አስለመይቲ ወለደ፡ እከም ፯ተ ደቂ አቶ ሽም፡ ሹመናዮም መብ እዮም ። ተከፋ ጽዮን ከአ ብድሕሪ ሞት አቡኡ፡ ናብ ልፅሊ ክሉም ዩሕዋቲ ዓቢን ሹምን ነበረ ።

ንሱ ከአ ከብ ዓዲ ቆንጺ ናብ ሀዘጋ አተወ እሞ አብኡ ከይኑ ነፃተ ወዳ ወለደ፡ ሽምም ከአ ከምዚ ዝስፅብ እዩ፡ ስይ ንዘርኣይን — ዩይ ንተክለን — ዩይ ንወግናብን ነዚኡም ፅተ አወዳት ወለደ ።

ገብረ ክርስቶስ አብ ዓፅዓ ክርስቲያን ተቆመጠ፡ አብርሃም ከአ ናብ ሕምብርቲ

አተወ፡ ከብ ስም ብርቲ ለቺቹ ከአ ናብ ወኪ ድብ ተቆመ፡ ብሩባ ከአ ፍልም አብ ዓደጣል ጥቃ ዓዲ ንፋብ ነበረ፡ ድሐር ግና ሽሆን ቶርግን እና ተቀግኦን እና ዘመቱን መቆራኝ ዘርጠናይን እንዳቡኦም ተቆመ፡ መቆራኝ ዘቺቹ ነበረ እም ነቲ ቤተ ክርስቲያን እንዳቡኦም ተቆመ፡ የሕዋቱ አብ ዓዲ ቆንጾ ተመልሰ።

የዕቅድ ከአ ምንነት የሕዋቱ ስለ ዝቸነ፡ ተስፋ ጽዮን እዚ ንእሽቶ ሐወይሲ ምሳይ ይጸጋ። ኢሉ ናብ ጥቅኡ አብ ዓዲ ያዕቆብ አቆመ፡ እቲ መሳ ዝብሃል ከአ ክብታ አስላመድቲ እተወልደ፡ ናብ ዓዲ መሳ ተቆመ።

ተስፋ ዲን ስቲ ምሩቕ ።

ተስፋ ዲን በሾሪ ወዲ ሒማ ስኬማ እዩ፡ በቡኡን በዳኡን ክምኡውን ብሰበይቲ አቡኡን ምሩቕ ነበረ፡ ሐደ ግዚ ንሱ ብንእሽቲኡ ከሎ፡ አቡኡ ገና ናብ ዓዲ ቆንጾ ክደሎ፡ ብሐደ በዓል መዓልቲ እንዳ አቶ ሽም ዓበይቲ አክታት ተስፋ ዲን ክብ ተሽላ አተወ። ሽሁ ግብረ ምስ ወደቶ አቶ ሽም ንተስፋ ዲን ኪድ ነይሻ ሐምዳ ደውዒዩ ንሱ ከአ ቶሎ ደጽውሁሽ እለወ ኢልሞ ተመልሰ።

ነቡኡ ከይነገረላ ከአ አብይ ንስብ ጠብቲ ትወብስ እላ ኢሉ አማሰመሰሰ፡ ቶሎ ሀውካ ኢሎም ከልክይ ለአሽም፡ ንሳ ድማ ተሀዊሻ ብደድ ኢላ መጸት፡ አብቲ ድርኮሺን ዳኑ ከይረከደም ሐሰሰላ እም፡ እዚ ነቡኡ ከአ ሰበይቲ አቡኡ ክነላ እምባር አዲኡ ይደክታን።

ድሐሪ እዚ ንሳ አብ ቤት እትው ምስበለት፡ ነታ ቅድም እተቐበለታ ቀርኒ ሚስ አናዘረት አብቶም አጋይሽ መርቕልይ ኢላ አመረቅታ፡ ከምኡውን ናብ አቶ ሽም አመ ረቅታ።

ከሎም ምስ መረቕቀ ንተስፋ ዲን ደግሞ ናብ ቀድሚ የሕዋቱን አቡኡን፡ እቶም አጋይሽ እንክ ባል ወደይ ብሩቅ እተመረቅት ትብደሕክ ልዕሊ የሕዋትክ ሕደር ኢላ ነታ ዘሎም ዝመረቕቀ ሞገሚ ሚስ ነበቶ፡ ንሱ ከአ ተቐብሎ ፅልው አበላ።

ማርያም ተስፋ ዲን ።

ተስፋ ዲን አብ ዓዲ ቤተ ክርስቲያን ክሰርክ ከሎ፡ አሰገደ ወዲ ብእምነት ወዲ ወዲ ንሐደምስስ አብ ሽም ጅምሎቕ ነበረ እም፡ ሎም መጸኢዶ አብ ጥቃይ ቤተ ክር ስቲያን ክትከርከ ኢሉ፡ ነቲ ተስፋ ዲን ስርክ ዝውዓሎ መጸኢ ለይቲ ብደልማት አፍ ርብ የሕደይ ነበረ።

ተስፋ ዲን ከአ አታ አነሰ፡ ሰብ ዘይረኸበ ረሽቦ ኢሉ ነሕዋቱ ነገሮም፡ ንሳቶም

ከአ እንታይ ከግን ንገረና ኢሎም እዚያም ሰምቢዶ፡ ቤተ ክርስቲያን መዓልቲ ሥርክ ይውዕላ፡ እንተ ሰብ ይኹን እንተ ጋንጎ ይኹን፡ ለይቲ አፍርክ እናሐደራ መከራይ ጸጊባ ዝገብሮ ጠራኡን ኢሉ ነሕዋቱ አማሽሮም።

ንሳቶም ከአ ባል እንተ ሰብ ከይኑ፡ እንተ ግኒ ከይኑ አብኡ ክኒረኸበ ለይቲ አደማና ሐጽዋርና ሕጅና አብኡ ንሕደር ኢሎም፡ ብለይቲ ተጸቢዮም አብ ጥቃ ቤተ ክርስቲያን ተሐብኡ። ሽሁ አሰገደ ከም ልማዱ ምስ ሥድርኡ ክፍርክ ኢሉ መጸ፡ ተስፋ ዲን ከአ ምስ የሕዋቱ ከይኑ ህይ በሎ፡ እናላ ክብ ሀዘጋ ጀማሮም ደድሕረኡም ስጋብ ሹም ጁምሎቕ አባረርገም።

ከብኡ አሰገደ ንሹም ጁምሎቕ ሐዲጉ ንእምባ ደርሆ ሃዲመ አቶ ። ተስፋ ዲን ከአ ብሪሩቲ ቤተ ክርስቲያን ማርያም ሠራሐ ሪጸማ፡ ታብተ ማርያም ከአ አባረሹ የትከለላ።

ምፅራፍ ፳፯።

ምፅራፍ ት ዘርጠናይ።

እህም ሽዱሽተ ደቂ አቶ ሽም ክብ ሐምዳ እተወልዱ ንተስፋዲን እገብ ክብ ክልኦ እተወልደ ከመይ ኢሉ አብ ልዕሊ ሹልና የሐደር ኢሎም በቢቆሩብ ቆንኦት ሐደ ሮም ሽሁ ሐቢሮም ሽዱሽቲኦም የሕዋቱ ሀይ ንቆተሎ ኢሎም በሐንባብ ቁረፁ እም ቀዕላ ዝበኑ፡ ድሐር ንተስፋዲን ምማና ወዓል ኢሎም ዓደም።

ድሐር ግና ተግዕሻም ከምዚ ተቢሀሰሎ ፈለማ ክብኡም ንብረ ክርከቶስ በሐዳፍኡ ደሐን ሰብ ነበረ እም ክምዚ የሎም ሕጅ ነዚ ሐውና ንተስፋዲን ደሙ እንተፍሰነዮ ሐዘኑ ንዓና እዩ፡ ድሐር ከዓ ብዘሐት ሰብ ደም ክንተክል ኢና ሕጅ ግና ንምቕታሎ እንታይ ባህጉ ስኢና ኢሎም ብሐንባብ ክገብድ ወዓሎ፡ አብዚ መንገድ እዚ ዘርጠናይ ለልዒሎ ንተስፋዲን እንግድዕኡ ወግኦ፡ ሽሁ ዘሎም ከምዘለወ ሰምቢዶም ተንግሂኦም ንዘርጠናይ ሕጅም ክንቀተለልኩዶ ሐደው እንታይ ትግብሮ የልም።

ተስፋዶን ከዓ ምቕታልሲ ለይፋልኩም ሕደግም እንተኾነ እቲ ሽፋኑ ግብሩ ንር እሱ ሽምለስ እዩ ዘርኡ ብተኾነ ኢልኩም ርገምም የሎም፡ ንሳቶም ከዓ ብሐደ ጅል ከይኖም፡ ዘርኡ ብተኾነ — ዘርኡ ብተኾነ ዘርኡ ብተኾነ፡ ኢሎም ረጊሞም ሐደግም በዚ ምሽንገያት እዚ ሐደጊ ዘየብሎ እሠሩ ጠፍኦ፡ ብዛዕባ እቲ ሽሙት የሕዋት ከዓ ብፍቓድ የሕዋት ንገብረ ክርከቶስ ኾነ ተስፋዲን ከዓ ነዛ ጉርኡ የሕዋቱ ምስ ተዓዘበ ነገራታ ራኡ በዓቢዩ ሽሙት ክልምን ናብ ንጉሥ ንጉንደር ክደ፡ ገለ ሰብ ዘንታ ከዓ አዳፋል ንሽዋ ከይዱ ተስፋዲን ናብ ሐዕይ ሚናስ ዘመን እዩ ቅድሚ ጉንደር ዝብሎ ለለወ ዝኾነ ዶኹን ተስፋዲን ዕድሚኡ ብሐዕይ መልክ ሰገድ እዩ ዝነበረ።

ከብቶም አርባዕተ ደቂ ተስፋዴን ተከለን ዓገባን አብ ፀዓዘን ምስ ጎደቦታቶ፡ ከምእ ድማ ዘርኢ ሚናብኒ ዘርኢይኒ ናብ ሀዘን ምስ ጎደቦታቶም አለው፡ ምክንያቶ እቲ አመ ቻቆልኦም ከዓ እምባእር ተከለን ሚናብን ሐንቲ፡ እያ አዲሱም፡ ዓገባን ዘርኢይኒ ከዓ ዝረከባ ፀባባ ዘኪሩ ተከለን ዓገባን ንፀዓዘን ኬድኩም አብኡ ተቆመጡ የሎም።

ከብታ ሐንቲ ዝውሉዱ እነኚቶ አቆመባም፡ ከከም ምዕባዮምኒ ምንእኦምኒ ጌሩ መታን ዓገባ በኹረ እዩ ከብታ ሐንቲ ድማ ተከለ እዩ፡ ተከለ ከምታ ጎእዛዝ አቡኡ ሽዓ መጺኢ ናብ ፀዓዘን ተቆመጠ።

ንቡ ድማ ንቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ገርጊጅ ዝመርኡ፡ ዓገባ ከም ሽም የሕዋት ኮይኑ አብ ሀዘን ተቆመጠ ናብ ፀዓዘን አይኢቶን ሞተ፡ ደቂ ዓገባ ከዓ ቅድም ምስ አቡኡም ተከለ ንፀዓዘን ሰዓብም፡ ሽሞም ከዓ ሕን ሽም — ፊልቆስ — በግዓዴን ይበሃሉ ነባሩ፡ አቶም ቀድሚ ተከለ አብ ፀዓዘን ዝነበሩ ዘን ዝበሃሉ ንቦት እዮም፡ ዘን ማለት ከዓ ንቦት ባህላት እዩ፡ በከፋፍላ ደቂ ተስፋዴን ግድ ከምዚ ዝባሉ ሰብ ዛንታ አለው።

አቡኡም ተስፋዴን ከይከፈሉም ከሎ ቅድም ተከለ በሐሉ ብፍቓዱ ከብ የሕ ዋቱ ተፈልዮ፡ ይልብኒ ይገፍሐኒ ኢሉ ማሎን ንገዘቡን እኩቡ ከይዱ ፀዓዘን ከምዚ ሕዝ የዘንተ፡ ብዛዕባ አይታቶም ከዓ ተከለን ዓገባን ከብታ ሐንቲ ሰበይቲ፡ ማናብኒ ዘርኢ ከዓ ሚናብኒ ዘርኢይኒ ድሕረ ሞት ዓገባ ንደቂ አዕባቡም እሞ እዚ ምስኩን ተከለ ንደቂ ሐዉ ከብ ሀዘን አውግኡ ናብ ፀዓዘን የለተዎም።

ምዕራፍ ፳፭።

ደቂ ተሽም ምስ አብገደ።

ተስፋዴን ከብ ዝለቆቆስ፡ አብገደ ከዓ ከኵቱ ነታ ናይ ቀደም ስዕረቱ ድምስ በኢኡ ሕን ክፈዱ ምስ ደቂ አቶ ሽም ክዋጋኦ መጸ፡ ገብረ ክርስቶስ ከዓ ከም ሹም የሕዋት ኮይኑ ንደቂ ሐዉ ንዓገባን — ንዘርኢይ ቀንፀብኒ፡ ከምኡ ከዓ ንኅልኡት የሕዋቱን ፈተውቱን እኪቡ ናብ ሽም ሹም ሎቶ ምስ አብገደ ተዋግኡ አብኡ ከዓ አብገደ ሠዓረ።

ገብረ ክርስቶስ አብኡ ሞተ፡ ዓገባ ከዓ ክሀድም ክብል አብ ሰርዋ ሞተ፡ ዘርኢይን አቶም ክልኡት ዝተረፉ ሐዲሞም ወፀ፡ አብርሃም ከዓ ናብ ሕምብርቲ አትዩ አብገደ

ከም ዝሠዓረ ስምዒ፡ በኢ በኢ ብፈረቡ ተቆለበ አብ ሐዘን አቶ እሞ ከብኡ ንወዲ ሐዉ ዝርኢይ ቀንፀብ ምስኡ ተግሊኡ ንምይ በላ እቢሉ ከደ።

ሽዑ ብፈረቡ ጌሩ በታ ንፋሕ ሰፈሩ ሐለፈ በዚ ምክንያት እዚ እታ ፈረቡ ራውያ እትበሃል ነበረት እሞ ከብኡ ነንጀው እዚ ሽም እዚ ንጎደቶኡም ተዋህቦ፡ እታ ዝሰ ረረተላ ናብ ከዓ ምሥራር ፈዋይ ትበሃል እላ ብድሕሪ እዚ ናብቲ መንን ሃድ ሐብስ ለብኒ ወኪ ድብ ዘሎ ጎልጎል ተሰለፍ።

አብኡ ፈዋይ ናብ ዝበን ፈረቡ ኮይሉ ክዋጋኦ ኩኖት ጌሮም ነቲ ፈረቡ ሐንዘፍዎ፡ ሽም ፈረቡ ግንደል ይበሃል ነበረ፡ ቀለቡ ከዓ ፍተ ገበታ ስገም ፍተ ገበታ ፀባ ንጉቡን ምሽትን ነበረ፡ በለዚ ኩኖት አትደም ከሎ ንጎደቶኡ ሕጁ እምባ ደርቦ አትዩ ሞተ፡ ድሕረዚ አብገደ ንታሕቲ ንብረኹ ወረደ፡ ከብዚ መዓልቲ እዚ ጀመሩ ወኪ ድብ ተቆ መጠ፡ ነቲ ፈላ ሐዉ ገብረ ክርስቶስ ከዓ አልዒሎም አብኡ ቆበርም፡ ዓገባ ድማ ፀዓ ዘን ተቆብረ።

ጅግ ን ነጉ ዘርኢይ።

ተስፋዴን ከዓ አብ ዓደም ሐፈ ምስ ንጉሥ ደቆመዋ ነበረ እሞ፡ ሐደ መዓልቲ፡ ንጉሥ በል የልዎ አብ ምድሪ ሐማኪን ሐደ ሽፍታ ዱናይ ፍጋጋ ዝበሃል በዓል ዓዲ ባሪ ተሽላ ባሕዳፍኡ የሐለሎኒ እሞ፡ ሕጅክ ከተሕትምዶ አይተሽእኒ የልዎ።

ተስፋዴን ከዓ አንስ አይፋል አይክስልን፡ እንተኹስ ባርዕ ዝኾነ ዘርኢይ ዝበሃል ወደይ አሎኒ እሞ፡ ንቡ አብታ ዘለዎ ከይዱ ከእትም ይኸእል እዩ የሎም። ንዕም ከዓ በል ቶሎ ለእሹሉ ኢሎም ተዛረብም እሺ ጎደታይ ኢሎ ተስፋዴን ንዓዱ ናብ ወዱ ብኢ ብኡ ለኢኹ ዘርኢይ ወደይ ሎማ ሞትኒ ሽመትኒ ክልቲኡን ብኢዲን ብእግረን መዓ ኤን አለዎ እሞ፡ ተሎ ንዓ መብቆ በለኒ ኢሎ ለእሹሉ። ንቡ ከዓ ከምታ ዘረባ አቡኡ ንዓደም ሐፈ አቶ እሞ፡ ከብ ንጉሥ ተአዚዙ ንዱናይ ፍጋጋ ክሕዝ ፀዓዲት አፍረስ ፀዓዲት ጠል በጊዕ ከምኡ ከዓ ከብ ክልእ ከብቲ በብዓይነቱ ሕጁ ናብቲ ሽፍታ ዘለዎ በረኻ መትሕት ወረደ።

ሽዑ እቲ እዚዩ ዕሉል ዝኾነ ሽፍታ ዱናይ ፍጋጋ ዝበሃል ዘንፈዋፍዋ ዝኾበረ፡ አብ ልዕሊኡ ከም ዝኣምስላ ዕጡቆ ኩኖት ከም ዝመደ ከይፈለጠ ዶሐን አለኹ እናላ፡ አብቲ በረኻ ዋቛ ክሠላ፡ ሽሃይ መሰሉ ክዘዋወር ከሎ ዘርኢይ ቀንፀብ እዝጊቡ ሐዘ፤ ዶክር እሚሩ ናብ ንጉሥ አወፈዶ ንጉሥ ከዓ እዚዮም ዝፈርእም ሽፍታ በላ ዝነበረ ሰብ እደም ምስ አተውሎም፡ ሽመት ሠራዩ ናብ ክልኡት ደቂ ሐወቡኡ ከብ ዱናይ ፍጋጋ ሐለፈት፡ ንተስፋዴን ከዓ ሽመት ተከለን ዓገባን ሚናብን ዘርኢይን ክገባኦ ተቆ ቢሎ ንዓዱ ንሐማኢን አትዩ ተቆመጠ ብድሕሪ ተስፋዴን ከዓ ናብ ወዱ ሐለፈት፡ ከብ ከንቲ ሮሲኒ እተጸሕፈ።

አድከመ ምልጋላ ብሔን ሰገድ አብ ምሁዳላ ሰብ ሠራዬ ምግላ አቢዎም፡ ለይተን መግልጥን ድቃስ ሰለኑ፡ ቆልጋ እንተ ተወልደ ከዓ አደታቶም እንተ ክትርከብ ደቂ ያዕቆብ ቆራይ ገበየላ ወዲ ብሔን ሰገድ ዝሞገላም ሰብ ሠራዬ ከቲቶም ምስሰም ኸልን ጃጃን ዓ-ም አብ ጎልጎል ክሳይ ዳዕር ገጠሙ ክልተኣም ጋንታ ብዘኹን ብጃ በርቲዎም ተሞግኡ፡ እንተከኣ ድል ንሰብ ሠራዬ ከኣ ሠዕፍ፡ ብፋሕ ከዓ አብኡ ሞተ፡ ሞተ እንዳቡኡ ከዓ አምጺኣም ዓዲ ቆንጺ ቐበርመ፡ ክብኡ ንነጀው ከዓ አንስቲ ደቂ ለናላ የቐምስኣም ነበራ፡ ስለዚ ደቂ ተሸምን አድከመ ምልጋላን ከይተርከብ፡ ከብ ክንተ ርባኒ እተጻኣል።

ምዕራፍ ፳፱።

አርሐ ዘርአይኒ አስምዒን።

በዚ ዘበን ሕዚ በዓል ዓጋመ ሠራፀ እንድርያስ ገበየላ አብ ሽማ ገጉ ምን ነበረ እም፡ ሐንቲ መግልጥ ከምዚ ኮይኣላ፡

አሐ ዘርአይ ቆንፀ-ብኒ አሐ ሠራፀ እንድርያስኒ ሐደ መግልጥ ማይ ክስገኖ አብ ፍብ ድርያስ ሰዓረ፡ ዘርአይ ከአ ሐሪቕ ተሳዓፍኒ አሉ ጉህዩ፡ አርሐ ሠራፀ እንድርያስ ቀተሎ፡ ሽዑ ሠራፀ እንድርያስ አርሐይ ቀተሎሳይ አሉ ጉህዩ ለፍ ስሐሉ ሐላቡ አብሊሑ፡ ሕን ክፈዲ ምሽት አፀማዩ ፍብ ሀዘጋ ክይዱ፡ ፍብ እንዳ ዘርአይ አቶ። ሠራፀ እንድርያስ ከአ ሕጂ እንተ ቐተልክም ደም ንደቀይ ክገድፈሎም እዩ አሉ፡ ሠበይቲን ክብቲ ጋዕዕን ክብቲ ጉንጉን ፈረኩን ብሌፍ ጎሙዲዳ፡ ማዕዶ አርሐይ ንዓዳ ገፀ ክደ።

አብ ተሽጋር ክበክስ ከሎ ምድረ ፀቢሕም፡ ሐደ ቀዜ ክብ ጨዓረኺ ተብረኺ አብኡ ተገንፎ፡ አታ ክህን ደው በል አሉ ሐዘ፡ ሽዑ ፍበይ ገፀክ ተሽይድ አሉ ሐተቶ፡ እን ተላክ እዩ የሎ፡ ንሱ ከአ ፈረሐ ሕራይ የሎ፡ በል ንዘርአይ ቐንፀ-ብ እንከ ጉንጉን ፈረኩ ከኒ ጋዕዕ ርክብኻን ፀጉሪ ሠበይቲኻን፡ ሠራፀ እንድርያስ ሊኡ ሹሐክ አላክ ነበሰይ

አሉ አምሐሉ ነበ፤ ንሱ ከአ ሕራይ አሉ ተቐቢሎ መገዳ ክደ፡ እቲ ክህን ከአ ፍብ ሀዘጋ ምስኣቶ፡ እንዳ ዘርአይ ከመሐደርኩም አሉ እንተኣቶ፡ እንዳ ዘርአይ ከአ ሠብ አይን ሠበይቲን ተጎልበሰም ሕዞፍት መሲሎም ምስ ረኣዮም፡ አታ አይድሐንኩም እንደ የሎም።

ንዓቶም ከአ አቲም መምህራይ ሰብ ትስኣቕ ሐዲፍልፍ ራእዩንደ ሕዚ አራእስና የልዎ፡ ንሱ ከአ እቲ ሠራፀ እንድርያስ ገበቡ ዝሽን ኩሉ ነገርም፡ እቲ ፀጉሪ ከአ አርሐዮም፡ ሽዑ ዘርአይ ቐንፀ-ብ ክምዚ የለ፡ እሳማሚዕላይ አሉ ተዛረቡ፡ ክብኡ ሠራፀ እንድርያስ አስዓዲ ተባህሰ ይብሃል።

ም ት ዘ ር አ ዩ ።

ድሕሪ ሕዚ ሹሉ ከአ ዘርአይ ብጅግንነቱ ፍሉጥ ክይኑ ክብ ሀይሎ አይቡ ዓቢ ተኣ ዚዙ፡ ክሞግኡ ንጋላ ቤት ክብ ብዘኹ ሀገር፡ ብዘኹ ሠራዊት ክይኖም ክሞግኡ ከለዉ ከአ እቶም ጋላ ኩፍታት አብ ድሪ ተሸሎምሎ ከለዉ ምስ ብዘጋጉት መኳንንቲ ብጮቲ አብኡ ድርግም አሉ ምስ ፈረኩ አብኡ ሞተ፡ ስልዓዲን ገብሳላ መኻን አብ ምድሪ ጋላ አብላ እተቐብረላ ስጋብ ለይቲ ሎሚ ፍሉጥ መኻን እዩ።

አ ቀ ን አ ር ግ ን አ ን ተ ከ ለ ።

ስባይቲ ተክል መኻን ነበረት እም ንሱ ከዓ ክይወልደ ነዋኛ ዘበን ተቐመጠ፡ ንደቂ ሐዉ ደቂ ዓገብ ከዓ ከም ደቂ ጌራ ይርእዮም ነበረ፡ ድሕሪ ሐይቶ እቀን ከዓ ተክል አይቶ ምስ አረገ ጉልባሽ ዓይኑ ምስ ወደቐ ደቂ ሐዉ ደቂ ዓገብ ማይጨሎት ክሕፀብም ክይተርፍ አሎም ብዘኹ ይጉሕዩ ነበሩም፡ ፍብ እንዳብ ማይታን ወሰድም ደሐር አብ ማይ ታን ነቶም ደቂ ከምዚ የልዎም።

ሕጅክም ክትከፍ ከለኹም አብታ ሞቐ ዓድኹም ምስ በጃኡኩም ሐንቲ ክብ ዓሉት ሐውያ ዝተውላድ ንል እኹልቲ ጎርዘ ክትገንገሎም እዩ እም ንሐውብኹም አመርፀውሉ፡ ሽዑ ሐድጊ ክብኡ ነዘ ንምድሪ ዝመልኡ ክሐድገልኩም እዩ አሎም ተመነይሎም፡ ደሐር እቶም ደቂ ከምታ ዘረባ አብ ማይታን አብ ማይ ጨው ክበጽሑ ከለዉ አብ ወሰን ደዕዳዳ መገዲ ከፍ አላ አብኡ ቀበሕባሕ ተብል ተገንገራቶም፡ ንዓቶም ከዓ ንል መን ኢኺ አሎም ሐተትዎ፡ ንሳ ከዓ ክበይ ምኻኗ አፍላጠቶም ሽዑ ንተክል አመርኻውሉ ተክል ከዓ ነፂ ወዲ ክብኡ ወልደ፡ ሽምም ከምዚ ብታሕቲ ዝሰውብ እዩ። ፩ ንዘርአ ብፋኻን - ፪ ንኤፋን - ፫ ንዕቕባ አብን - ፬ ንዕቕባይን ነዚ አም አርሐቲኣም ክብኡ ወልደ።

ወለዶ ሚናቤ ዘርአይ።

አቶም አብ እንዳቡአም ዝተረፉ ክልተ ደቂ ተስፋ ጼን ሚናቤትን ዘርአይን አመቓ ልእም ከምዚ ዝከፀብ እዩ፡ ሚናብ ንደተ ወለዶ ሽሞም ከዓ ከምዚ እዩ፡ ፩ ንፅጌን ልትዩ አብኡ ተቐመጠ፡ ዘርኡ ከዓ ስጋብ ልይቲ ሎም አብኡ አለዉ፡ እቲ ሐደ ፅንቕ ሐር ይ ንዘርኡኒ - ፩ ንዳግግይ ተስፋ ጼን፤ ነዚአም ፆተ አወዳት ወለዶ።

እከም አርባፀተ ዩልዋት አብ ማእከል ሀዘጋን አብ ጎደብባትን አለዉ፡ እንተ ሽፋ ብከም እቲ ዓቢ ሐምም ደበንይ ዝበሃል ብኡ ሽም ደበንይ ይበሃሉ፡ እዚአቶም ዣሎም እዩ። ፩ ንስጎዶምኒ - ፩ ንሀብ ሥሎስኒ - ፫ ንሽማግለን - ፩ ንአስፈይይን - ፭ ንመር ዩልዋት ክብ ሀዘጋ ወየኡ እዮም ዘለዉ ሀብ ሥሎስ አብዛ ሕጂ ብሽመ-እት ስመ ዘላ ሽማግለ ከዓ ንሱ ዝፈረዮም አብዛ ሕጂ ዓዲ ሽማግለ ተብሂላ ትጽቀፀ ዘላ ዝርከ ዓዲ ሕጂ አብታ ብሽመ ትጽቀፀ ዘላ ዓዲ፤ ደቂ ዝርከበም አብኡ አለዉ፡ መርግዖ ከዓ ዝበሃል ሐምም ከዓ ንቺተ አወዳት ወለዶ፡ ሽሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ። ፩ ንደብረ ክብሊት - ፩ ንሀብተ ማርያም - ፫ ንፍራ ምኻእኒ ነዚአም ሠለስተ ወለዶ።

ብሐደ ሽም ሕጅ ዝዛ ዓዲ ደብረ ጨን ይበሃሉ፡ ጭቅኣም ከዓ ሐደ እዩ። ፍራ ምኻእ ጭቅኣም ንብይኖም እዮም።

ብፍላይ ከዓ ክብ ዝዛ ደብረ ጨን፤ ፍራ ምኻእኒ ክብ ክልቲአም ዝዛ ዝመፀ ናብ ሽንቻ ብረኻ ናብ ክልተ ቁሽት ዓዲ ግኖን ተገድረን ዝበሃሉ አለውዮም። ዩልዋት ደቂ ዘር ዱሩይ ፍጋጋ ሸፈቱ አብ ብረኻ ከቡ ዘርአይ ከዓ ንዱሩይ ፍጋጋ ክሕገሉ ናብተ ብረኻ ምስወረዶ ሽፀ-አብተ ብረኻ ዝፈረዮም ክብ አስላመዶቲ እተወልዱ እዮም ሕጅ ሽሞም አለቢ ይበሃሉ አለዉ።

እቲ ፅቤት ዓዲ አብ ሀዘጋ ክብ ዘርአይ ጀማሩ ናብ ወዱ ናብ አስጎዶም። ክብ አስጎዶም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ደብረ ጨን፤ ክብ ደብረ ጨን ናብ ወዱ ናብ ፅቕብሐን።

ክብ ፅቕብ ሐንክ ናብ ወዱ ናብ ተሽሎም፡ ክብ ተሽሎም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ደብሎም፡ ክብ ደብሎም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ኮንቲባ ዝክርከብ፡ ክብኡ ከዓ ናብ ወዱ ናብ ወል ዲት፡ ክብኡ ከዓ ናብ ወዱ ናብ ረድኡት፡ ክብ ረድኡት ናብ ወዱ ናብ ብፅጋይ፡ ክብ ስጋብ ሎሚ ክብ አብ ስጋብ ውሎድ ወለዶ እናተሐለሰ ከምዚሉ አቡ ስጋብ እዚ ግዚና ንኦህ ከዓ ቢዚ አዋንዚ ክንጽኦፍ ናይ አብታት ዝግድሰና እዩ።

ወለዶ ተክለን አገባን።

አመቓቕላ ተክለን ዓገባን ከምዚ እዩ፡ ተክለ ከምዚ አብ ላዕሊ ዝቐፈሩኩም ንፆተ አወዳት ወለዶ፡ ሽሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ። ፩ ዘርኡ ብሩህኒ - ፩ ኬፋኒ ፫ ፅቕብ አብኒ - ፩ ፅቕብደኒ፡ እዚአም ፆተአም አወዳት ደቂ ተክለ እዮም ዝበሃሉ፡ ክብሊአም ኬፋ ሐድጊ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ ዘርኡ ብሩህ ግኖ ን፭ አወዳት ወለዶ ሽሞም ከዓ ከምዚ እዩ፡ ፩ ንአብብኒ - ፩ ንአስከ ጼን፤ - ፫ ንአምሐኒ - ፩ ንጋይምኒ - ፭ ንመፍለሰኒ፡ ነዚአቶም ወለዶ።

ክብሊቶም መፍለሰኒ ጋይምኒ ሐድጊ ዘዩብሎም ጠፍኡ፡ ፅቕብላብ ከዓ ን፭ ወለዶ፡ ሽሞም ከዓ ከምዚ እዩ። ፩ ንዘገርግሥኒ - ፩ ንምሐኒ - ፫ ንመሐረ ክርከብኒ ፩ ንፅፀመ ዝርግሥኒ - ፭ ንሐርያኡን ነዚአም ንሐመ-ሽቲአም ወለዶ።

ክብሊቶም ግጥም ዝርግሽ ዘርኡ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ ዝገርግሥ ንቀሺ ስንዱድን ንሐ ምባርን ወለዶ፡ ቀሺ ስንዱድ ከዓ ንቀሺ ስለሞንን ንቀሺ ኃይሎን ወለዶ፡ ቀሺ ኃይሎ ደሚ ንመድኡን ወለዶ፡ መድኡን ንመልደተብርኡል፡ ቀሺ ስለሞን ከዓ ን፭ ወለዶ ሽሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ፡ ፩ ንሸፍላይኒ - ፩ ንሐልቻ ፅንቁይን - ፫ ንመልዱኒ - ፩ ንሥለስን - ፭ ንሠርጊትን ወለዶ፡ ፅቕብይ ከዓ እቲ ሐመ-ሻይ ሐምም ወዲ ተክለ፡ ፩ ንኖትኦልኒ - ፩ ንገብረ ኢየሱስኒ ን፭ተ ወለዶ።

ክብሊቶም ገብረ ኢየሱስ ሐድጊ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ እቶም ሠለስተ ግኖ ዘርኡ ብሩህ ዝፈረዮም አብብረ ላስክ ጽዮንን እምሐን ዘርኡ ሠለስቲአም አብ ተክለ ታሕታይ አለዉ፡ ላስክ ጽዮን ዝፈረዮም ከዓ አብ ተክለ ላዕሊይ አለዉ። እዚአቶም ከምሐደ ማይ ቤት ከይኖም አለዉ ቢዚ አዋንዚ ጭቅኣም ብሐደ እዮም።

ደቂ ፅቕብ አብ ከዓ ሠለስቲአም ከምኡ ከዓ ደቂ ፅቕብይ አብ ላዕሊይ ተክለ አለዉ እዚአቶም ከዓ ከምሐደ ማይ ቤት ከይኖም ጭቅኣም አብ ሐደ ሽፍሊ እዩ፡ ደቂ ዓገባ ከዓ ቺተ እዮም ሽሞም ከምዚ እዩ። ፩ ንቦግዳን፤ - ፩ ልሊቆስኒ ከምዚሎም ሠለስተ ደቂ ዓገባ ይበሃሉ ነበሩ።

ነምኒ - ፫ ንሐን ሸሉሽ - ፱ ንተሸሰሰሉስን - ፭ ንልማይኒ ነዚአም ወለደ።
ከብዚአም ፎተ ዩስቶስ ደቂ ባሙስን እቲ ልቤት ዓዲ ናብቲ በቸረ ቤት ናብ ዳግ
ወዲ ናብ ከንቲባ ሐንባ ሐሰረ። ከብኡ ከዓ ናብ ወዲ ናብ ድብላሽ ሐሰረ። ከብኡ ናብ
ፈት፡ ከብ ከንቲባ ተሸላ ገርግሽ ከዓ ነብ መተ ፎተ ወለደ ሸሰሰሰሉስ - ከብኡ ናብ
በር ብጽጽዶ አብ ዓዲ አውደቻ ዓዲ ከዓ መጻም ነስገዶም ወዲ ዘርአይ ኩርፎ ልቤት
ዓዲ ናብኡ ሐሰረ። ንቡ ከብ ሸሰሰሰሉስ መቐረብ ስለ ዘይነበርም ወለደኡ ከምዚ ሸሰ
ሐደራንክኤል ወዲ ዓንደንክኤል - ዓንደንክኤል ወዲ ድብላሽ ሐው ከንቲባ ሐንባ ስደ።
ሐንሽ ሥሉስ ከዓ ንዓዲ ስኣሊት ሸረረደ እዩ ተሸላታቲኒ ፀሊማይኒ ሐደጊ ዘይ
ሰሎም አሠር ጠፍኡ ከንቲባ ሸረረደ እዩ ተሸላታቲኒ ፀሊማይኒ ሐደጊ ዘይ
ሰሎም ስደረ እዩ ሸምኒ ሐንሽሉሽ ናብ ንዓዲ ከንቲባ ሸረረደ ክርስቶስ እዩ ቀፅ
ሮም ጭቀኡ ከዓ በሐደ እዩ። ዓዲ ከንቲባ ሸረረደ ክርስቶስ እዩ ቀፅ
ዓዲ ከንቲባ ክፍለ ከዓ ነሐሙሽተ አውዳት ወለደ። ሸምም ከዓ ከምዚ ሸሰሰሰሉስ እዩ ቀፅ
፩ ንዳግማይ ዓገባን - ፫ ንዓን ሥሉስን - ፫ ንተስፋ ሥላሰን - ፩ ንተሸላ ሃይማ
ፍትን።

ከብዚአም ዳግማይ ዓገባን ዓንሥሉስን ተስፋ ሥላሰን ለዚአም ሠለስተኣም ሸረረደ
ምም ከም ሐደ ዓሌት ኮይኖም በሐደ እዩ ቐፅሮም እም ዘርአ ሠለስተኣም ሸረረደ
ከንቲባ ክፍለ ደብሃል፣ ከብዚአም ከዓ እቲ ስለሱም ተስፋ ሥላሰ ስተባህለ ንከንቲባ
ገብረ ሥላሰን ንዩስቶስም ወለደ። ከንቲባ ሸረረደ ሥላሰ ከዓ ንዓዲ ደገዝማቲ ሸረረደ
እዩ። ንሐቶም ከዓ ከም ሐደ ዓሌት ኮይኖም ዓዲ ደገዝማቲ ደብሃሉ። ጭቀኡም ከዓ
ንበይኖም እዮም ሕጅ ዘለዉ። ተሸላ ሃይማኖት ከዓ እቲ ራብዓዮም ንሸላተ ወለደ
ንተሸላታቲኒ ንፍቕይኒ ወለደ ዘርአ ክልተኣም ዩስቶስ ደቂ ተሸላ ሃይማኖት ሐን
ዓዲ ንብሩ አለዉ።

ከብ ዘርአ ከንቲባ ክፍለ ከዓ ብጀክ እህም አብዚ ዘለዉ ክብኣም ተፈልዩ ሐሐሊፎም
ድሕር አብ ብዙስ ዓድታት ፋስ አሉም አለዉ። አብ ዓዲ ተሸላይ መርሐኖ አብ ዓዲ
ገምብሎ ገለ ናብ ዓዲ ገልግል ገለ አብ ዓዲን ዓዲ ገለ ናብ ቀረፍ ሹዶ ገለ ከዓ ንግር
ሐሐሊፎም ድሕሪ ስባረት ደጊያት ኃይሉ ሀሀዲምም ምስክዓ ስጋብ ሕጂ ዓዲም ዘይ
ተመልሱ ፍቕዳ ፍላ ስጋብ እደብስ ፋስ አሉም አለዉ።
ሐንባይ ከዓ እቲ ስለሱይ ወዲ ሕን ሸም ንገዝ ዓዲ ሐንባይ ሸረረደ እዩ። ስዚአም
ይተ ደቂ ዓገባ ሸረረደምም ከምዚ እዩ። ንገዝ ዓዲ ፈልቆስ ጉዕላይ ሸረረደ እዮም ንሐም
ፈለማ ክብ ዩስቶስም ተፈልዮም ናብ ክልል ዓዲ ከይደም ነበሩ። ክብኡ ድሕሪ ሐይቶ እዮን

ከብ ደቂ ዘርአ ናብ ጽላላ ዓዲ ጉዕላይ አብኡ ነበሩ። ክብኡ ብዘበን ራሕሲ አሉላ ተማ
ጉቶም አብ ፀዓዝጋ ምድርም ረሽቡ ክብኡ ደማርም ፀዓዝጋ አለዉ። ከም ሐደ ዓሌት
ኮይኖም ጭቀኡም ንበይኖም ፈልዮም አለዉ።
በዓዓጺን ከዓ እቲ ስለሱይ ወዲ ዓገባ ንዓዲ ሸሸይ ፈረደ። ስዚአም ሕጂ ምስ ዓዲ
ከንቲባ ሸረረደ ክርስቶስ እዩ ቐፅሮም እህም ሸዱሽተ ገዝ ሸሰሰሰሉስ ብብጭቀኡም ሸሸ
ሎሎም ሸምደቡ። ብጀክ እህም ሸዱሽተ ዓሌት ክልስ ዓሌት ሐደ ስብኣይ አለዉ። ሸምም
ከዓ ለላይ ገዝ ወይ ከዓ ገዝ ሥድራ ደብሃሉ። ስዚአም ከዓ አቶም ገዝአቲ ሸሰሰሰሉስ
አብታትና እዮም አምጺኦም ናብ ፀዓዝጋ ዘስተውቃም። ሸመደም ከዓ ክብ ኩትም አው
ላፀ ዓሌት ጭቀ እዮም። ገለኣም ከዓ ክብ ወቐርቲ። ገለኣም ክብ ክልስ ሀገር ሸመዶ
ንበይኖም ፈልዮም አለዉ።

ሞ ት ሕ ነ ሸ ሞ ።

ሕንሽም ክብ ፀዓዝጋ ወዲኡ ናብ ጃን ተክል ፀና ሕንሽም ሸሰሰሰሉስ መኻን ተቐማጭ
ዮማን ጸጋም እናዘመተ ይሸላበብ ነበረ። ክዩፀረ ወግሑ ጸብሑ ንኮሎጉዛይ እና ተቀ
ግኡ ይዘምቶም ነበረ። ሸሰሰሰሉስ ምስ ጠፍኦም ዘይጠብብ ተጠብቡሉ። ክብ ስኩንቲይ
እና ስብኣይ ብዓል ዶሐን ተመስሎ። ጋሽ ከይኡ ናብ ቤተ አዮ እም። ድሐን ስለሹ
አባፋፍኡ ጠፍኡ። ሸመቲ ከኣ ናብ ወዲ። ናብ ከንቲባ ክፍለ ሐሰረት።

ውግ እ ጐ ል ጐ ል አ ም በ ዓ ።

ውግእ ጐልጐል አምባ። አብቲ ቀደም ዘበን ሐደ ክልእ ጅግና ሕንሽም ሸሰሰሰሉስ
ነበረ። ወዲ ባሕረ ነጋሲ ዘገርጊሽ። ክብ ዓዲ ከንቲባ ሸረሸሰሉስ። ንሉ ስተን አሐ እንዳ
ክዘምቲ ሐደጋ ወደቐምም። እቶም ብጮት ሕንሽም ሐዲ ጎምም ሀደመ። እቲ ስሙን
ጊሊኡ ንሕንሽም ግና ከምዚ አሉሉ አታብብምም። ክብ ሸምና ንጽይቕ ሕንሽም ሀዲ መ
ሐዘም። ገለ ከኣ ቀተሎም። ፍቕዶም አርብዓ ዝኾኑ እም። ነበ ሕንሽም ከምዚ ዮልዎ።
ውድቻ ሐብባ መጺኦም ሐደጋ ወዲቐምም ስዲርምም። ንሉ ከኣ ናብ ጐልጐል አም
በዓን አርብዓን አይወደደን ዮሎ እም። ነዚ ሕንሽም ስዚ ደቐን ወይ ከኣ ንሕንሽም
ወዲ ዓገባ ይቸን። ከምዚ አሉም ገጠሙሉን ሐሰደሉን ይብሃል።

ሕንሽም ለላዩ በዓል አም በላዩ

አባይ ጨርሶች

በዓል ወላይሎች

አብ ገራገራ አምበዓ

ቀታል ክልተርብዓ

ሕነሽም ሕነሽም

ወዲ ደቀተሽም

ብዛብይ ዝቐርብም

ም ፊራፍ ፎፎ

ግቢ ሕዝባይ

ሕነሽም ምስ ሞተ፡ ስለስተኣም ደቂሳም ስንን፡ ከንተብ ክኖሉን ሕዝባይ ክልኣይን፡

ሰለስተኣም ከምዚ ኣሎም ዘተዩ፡ ምድርና ነጻልም የሉ፡ ሕዝባይ ከኣ ተንኩል ሐሰበ፡

ገጽ፡ ንጽባሕ ምስ ኣሕዋተይ መሬት ክንማቐል ኣኖ ስም፡ እኅሀልክ ኣለልዮ እዛ በት

ገጽ፡ ስም፡ ንሕና ኣታ ስብኣይ ንዓ ፅንጨይቲ፡ ኣውቐቐልና እንተ በል

ወፈሩ ስም፡ ናብ ሠላስተ መደብም፡ ደሐር እቲ ዓግማይ ሕዝባይ ኣተኛጽሮ ስብኣይ፡

ምዃርም ዝበረ፡ ኣታ በተሪ ሕዝባይ ናብ ግራት ዓገብ ንሙ በጽሑት ስም፡ ከንተብ

ኣንተድኣ ብኣነት ኩነት ተቐመጠላ

ደቐኻን ሐረስቲ ደቐይረ ሰለሳይ ይግበርም ደልም

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ግንብ ክፍላይ ኣረ ሕዝባይ

ብዛብይ ግራት ዓገብ ደብሃል ኣሎ

ንቡ ግና ኣይፋል በሰልኹም ካይኩም ክልቲኹም ክፈልግ የሎም ስም፡ ቀደም

አውን ናይ ልቦም ኣይኮነን ንክምስሉ ድኣ እዮም እምበር፡ ፍታምባቢ በሰላቶም

ክምድቡ ብሐንጻኡ ከኣ ክሰምሩ እዮም፡ እንታይድኣ ክብቲ ባይና ዘዲኡ ሐምም ምኣ

ንቲ ክፍለዩ ኣብ መንጎ ክልቲኣም ግዲኡ ክይበጽኡ ክበላሐቲ እዮም ዝገበርም፡

ሎሚ ንክኖሉ በጺኡም ዘሎን ንሕዝባይን ንደቂሳም ስሙንን እቲ ናይ ክፍላ ዒላኣይ

ሪሶም ይጠሃል ስም፡ ብሸኻሽ ስሜን በቲ ጽሑፍ እምኒ ኣብ መንጎ ዓድን መንጎ ዓሰጉዮ

ዘሎ ኣይ፡ እቲ ናይ ስሙንን ከኣ ኣብ ማእኸል ዘሎ ንመንገዲ ዓዲ ገብሩን ንደቂ ዳሽ

ምን ዝወስድ ዘሎ ሕዝብቲ ዓቢ እዮ ሹሙ፡ እቲ ሰለሳይ ከኣ ግራት ዓገብ ክፍላ ሕዝ

ባይ ንጸጋም ክትክይድ ንዓዲ ገብሩ ምስ ሐዘ ብሸኻሽ ደቡብ ዘብል ኣብ መንጎኦ ኣኳ

ይን ተባሃሉ ዝብል ከኣ ከምዚ እዮ፡ ንምክፋሉ ክድልድልም ከለዉ ክፍላን ሕዝብ

ኣብ መንጎ ክልቲኻ ስሙንን ክይኣቲስ እታ ማእኸልይቲ ነንኣሳ የሉ፡ ነዘን ክልተ

ወሰን ግና እዚ ና ነግፍሐዩን ኣሎም መሹሩ ስም፡ ንሰሙንን ሕረ ክንብሎ ኣኖ ንሱ

ግና ብምግፍሐኡን ክብዘን ክልተ ወሰኖት እዮ ዝከረኣ ኣሎም ተማኸሩ፡

ሹሙ ጸዋምም ከምዚ ደልም፡ ስንሆ ደልዲልናዮ ክብ ሰለስተኣን ሕረ ደልም፡ ንሱ

ከኣ ዜሩ እኅሽለል እጸቢቹ እንተ ረኣፍን ፍብኣን ጉዳኡን ክይነን ምስ ረኣዮ፡ ናይ

እዚኣ ተሕሸረ ኣሉ ሐረፍ ስም፡ በቲ ዝገበርም ኣጉሃይም ኣብታ ግራት ጠጠው ኣሉ

ከል ዝከሐዘ ዓቢ ትብሃል ኣላ ስንጋሶ ሎሚ ክብታ መዓልቲ እቲኣ፡ ሕዝባይን ክፍላን ሰሙ

ሰንን ከምዚ ኣብዚ ላዕሊ ዝገንቶ ዘሎ እዮ፡

ሽ ማ ሙ ን ቲ =

ሹሙት ከንተብ ክፍላ ናብ ወዲ ናብ ተኸለሃይማኖት ሐሰረ፡ ተኸለሃይማኖት ኣብ

ፀዓዘን ክይኡ ክገዝእ ከሎ፡ ሃገር ብክፋኡ ነቐዳን ንፋስን ዘርኡ ጠፍኡ፡ በብዓመት ከኣ

ድማ ዝገደደ ከን፡ ተኸለሃቲቲ ከኣ ዝገደደ ክይኡ ምስረኡ ሹሙት ናብ ኤሕዋት መለሳ፡

ኣሕዋት ከኣ ሹሙት ወዲ ሰሙንን ንከንተብ ገረኸስቶስ ሹሙም፡

ከንተብ ገረኸስቶስ ከኣ ንወደም ንእምህ ግብረ መንግሥቲ ከኣቱ ንንገደር ናብ

ሀይሮ ተልኢኹ ምስከዩ ኣገልግሎ ተሸይሙ መጻ ስም፡ ኣብይ ከሎ እኣ ኣይሸዩምን

ኣሉ ነሱኡ ሃዕም፡ ደሕረኡ ቆይም ክብ የሕዋት ድሐር ክብ ንጉም ከንተብንን ስም

ጸሓ ነሱኡ እሸዩም ይጠሃል፡

ምእታው ተኸለሃቲቲ ናብ ዓዲ ገብሩ፡

ተኸለሃቲቲስ ሹሙት ምስ ሐሰረ ንደቂ እስቡ ክብ ፀዓዘን ዘበሉ ናብ ዓዲ ገብሩ

ሐቶ፡ ምክንያቱ ከኣ ሐደ ሃብታም ገብሩ ዝብሃል ብሃል መቐርብ እንዳብ ሹም ነበረ

ስም፡ በርያ ተኸለሃቲቲስ ከኣ ንገል ገብሩ ናብ ዓዲ ከይዱ ኣለበሸዋ፡ ገብሩ ከኣ ቀተሎ፡

ተከሰቷት ከደግ ብሞት በርይኤ. ጉህይ ናብ ንጉሥ ጠርጴጴ፡ ንጉሥ ከአ ዘረብኡ ሰማዖም፡ በል እታ ዓዲ ገብሩ ከምዘላ ርስትኻ ትኹን፡ ንውሉድ ወለዶ ደቂ ደቅኻ ኢሎም መጠውም። ከምዘሉ እዩ ተክሎታቲስ ንዓዲ ገብሩ እተሰረተ፡ ከምእውን እቶም ደቂ ሓወ. ደቂ ፍንጃይ ደድሕሪኡ ሰዓቡ።

ዑና ሓሽልን ዑና ጉዶን

በዚ ጊዚ እዚሉ ክልተ ዓዲ ፋሕ ምዘላ ነበራ፡ ንሰን ከአ ዑና ሓሽልን ዑና ጉዶን ምዘላ ለጠፋፍኤን ከምዚ እዩ፡ ሓንቲ ሰበይቲ ወዳ እብዘን ዓድታት እዚሕተን ሓሰሰ ዮም ቀተልም እም፡ እቶም ደቂ ዓዲ ከአ ነቲ ቀታሊ ክይገልጽም ትም ኢሎም ዕሸሽ ዮልም፡ ንሰ ከአ ብሞት ወዳ ድታስ ሰእነት እም ዘይጥቡብ ተጣበቡት። ሕን ወዳ ክትፈዲ ንሕይሕይም ከምዚ ጣፍኡ ምስ ሕሊናኡ መኸረትም፡ ፈላሲት ተመሳሳ ናብ ዑና ሓሽል መጸእኦ ከምዚላ ትልምን ነበረት፡ ማርያም ትሃብኩም ክብ ዑና ጉዶ ምዘላ ለጠፋፍኤን ከምዚላ ትልምን ነበረት፡ ማርያም ትሃብኩም ክብ ይከ ዘይብል ኹም፡ እስኪድም ዘሓሎም ኩናቶም ክብሉና ዲቦም ደብሉና ዲቦም፡ እንታ ደብሉና ዲቦም ደብሉና ዲቦም፡ እንታ ሓሽል ሓመድ ንግበርም ክብሉ ድኣ ሰሚኒ ዮሉቶም፡ ንሓቶም ከአ ክይቀደሙና ሃይ ንበሎም ክብሃሉ ክሰወ፡ ንሰ ከአ መሊሽ ንዑና ጉዶ ክይዳ ማርያም ትሃብኩም ክብ ዑና ሓሽል ኹም ዮውጽእኩም እናበለት ትልምን ነበረት። ንሓቶም ከአ እንታይ ይብሉናለወ. እዮም ኢሎም ጠየቕዎ፡ ኢሎም ጠየቕዎም ካላ ካላ ንዑናይ ነጥፍኡን ኢሎም ክመኸሩ ሰሚኒ ዮሉቶም፡ ንሓቶም ከአ ንዑናይ ንበ እዮን ምስትያ በዚ ተላሰላ እም፡ ንዓዲ ሕውያት ክነ፡ ከምዚሎም ዓጠቓም ተሰሊፎም መጹ እም፡ ክልቲኦም ዓዲ ተፋለቡ። እቲ ምድርም ከአ ፈረቕኡ ዓድ ሰጉዶን ወኪ ጭብን፡ ፈረቕኡ ከአ ጸዕዳ ኸስታን ወረከም። እቲ ዑናታት ስጋ ለይቲ ሎም ፍሎጥ መኻን እዩ።

ምዕራፍ ፪ኛ

ወለዶ ደቂ ገብረ ክርስቶስ።

ገብረ ክርስቶስ ፈለግ ሕብ ዓዕዳ ክስታን ኹይኦ ንኛተ እወዳት ወለዶ፡ ሽሎም ከዓ ከምዚ እዩ። ጅ ንሓብታይኒ - ጅ ንጭሎፍኒ - ጅ ንጭምብሰኒ - ጅ ንኃይላይኒ - ጅ ንዳ ግማይ ብሩሕኒ - ጅ ንዕቕብ ሥላሴኒ፡ ነዚኦም ወለዶ። ክብ ሸድሸተኣም ዳግማይ ብሩሕኒ ፀቕባ ሥላሴኒ ዘርኢ ዘየብሎም ለሠር ጠፍኡ፡ እቲ ሰልሳቶም ግና ዐብታይ ንግዕዳ እምባ እትዩ ንሱ ምፈረቡም ምርክባም ሕብኡ ክሰወ። ከምእኦ ከዓ ኃይላይ ዘርኢ ምፈረቡም ክብ ቕሺት እሰወ፡ ዮሴፍኒ ቶም በሰኒ

አብ ዓዕዳ ክስታን ተቐመጡ ክብሉቶም ከዓ ምፈረቡም ዮሴፍ ንጅተ ወለዶ፡ ሸሎም ከዓ ከምዚ ምስብብ እዩ። ጅ ንዳግማይ ገብረ ክርስቶስ - ንዓምረ ክርስቶስ ነዚኦም ወለዶ፡ ሠመረ ክርስቶስ ንዳፀር ጳውሎስ (ወይ ከዓ ንዳፀር ቻውሎስ) እትዩ ንኢሮስ ምፍር - (በሽት) ንሸመርዝግን - ንኩኖዝግን ንዚኡቶም ፈረዶ፡ ዳግማይ ገብረ ክርስቶስ ከዓ ከዓ ዓደሎኡ ተራፊ እብኡ ከዓይኡ ንፍተ ክወዳት ወለዶ፡ ሸሎም ከዓ ከምዚ ምስብብ እዩ። ጅ ንግዕዳ ኢምላኽኒ - ጅ ንተስፋ-ገብረኒ - ጅ ንህብተ ልዑኒ ነዚኡቶም ወለዶ።

ክብሉኡቶም እንዳ ህብተ ልዑል ቀንዲ ሰብ ዓራት ከኡ፡ ክብኡም እብ ዓዕዳ ክስታን እኒ ዓዲ ክንቲብ እኒ ዓደይጠቦ ክሓውራትት ክለውም ክብዚኡቶም ሕድ እብ ዓሰገዶ ሸተን እብ ጐዳይፍኒ ገላ እብ ገጆረትኒ ክለውም፡ ከምዚሎም ክዚኡም ብሓደ ሸም ዘርኢ ገብረ ክርስቶስ ይበሃሉ።

ወለዶ ደቂ ብሩሕ

ብሩሕ ምፈረቡም ከምዚ እዩ፡ ንሱ ነጅ ወለዶ። ጅ ንሓደገም በስኒ - ጅ ንቲድርስኒ ጅ ንኃብስታን - ጅ ንክንቲብ ገርግሽኒ - ጅ ንወራሰኒ፡ ነዚኦም ጅ ወለዶ፡ ክብዚኡቶም ንብሰታይ ጅ ንወራሰ ምፈረቡም ሕብ ቂላ ሠራዩ ገላ ሓደት ክለውም፡ ዘርኢ ሕደ ገምብስኒ ወዲ ቲድርስ ተክሎታቲስ ተብህላ ግና ክብ ዓዲ ቆንጺ ወዲ እኒ ክብ ዓዲ ቆንጺ ክለወ። ዘርኢ ከዓ ንሱ ምፈረቡም ክብኡ ክለወ።

ክንቲብ ገርግሥ ከዓ በሰሎም ንምስንጉ እትዮም ተቐመጡ ክብኡ ከዓይኖም ከዓ ነጅተ ክውዳት ወለዶ፡ ሸሎም ከዓ ከምዚ እዩ። ጅ ንገብረ ክርስቶስ ኃላን - ጅ ንወለ ዚኡም ሰልሳቶ ብሩሕ ክብ ምስንጉ ወሂኦ ንክትም ሕርብ ሕወዳት ወለዶ፡ ክብ ሰሚናይ ከዓ ዓዲ ሓማሴናይ እናተብህሉ ክብ ፀልማን ክብ ቂላን ፋሕ ኢሎም ክለወ፡ ዘርኢ ገብረ ክርስቶስ ኃላ ከዓ ገለን እብ ምስንጉ ገለን ክብ ዓዲ ቆንጺ ክለወ፡ ወለሎ ከዓ ምርክባም ክብ ምስንጉ ክለወ፡ ጅ ንጭሎፍኒ ደቂ ብሩሕ ከምዚሎም ተዘርጊ ሓም ክለወ።

ደቂ መንቆሬስ ግና ናብ ክልኢ ምወፀ ያብሎምን ምርክባም ክብኡ ዓደሎኦም ክብ እዮም ዘለወ፡ ከምእኦ ከዓ ደቂ ያፀቆብ ምርክባም ክብኡ ናብ ጥራይ ምርክባም ክብኡ ዘላ ሕብኡ ክለወ፡ ከምእኦ ከዓ ደቂ መሳ እብኡ ብሸም ሕብኡም ሕትፀዓቦ መሳ ሕብኡ ክለወ።

ወዲ ደገዝማቲ ሀብስቲስ ግብኝነት እምሁን።

ከንቲባ ገረኝርስቶስ ምስ ሞቲ፡ እቲ ሽመቶም ናብ ወደም ናብ እምሁ ተመልሰት፡ በዚ ግዜ እቢሉ ከአ ገብረሥላሴ ወዲ ተስፋላሰ ምስ ሀብስቲስ ወዲ ኩይኑ ካብቲ ተቐማጥዎ ገነበረ፡ ካብ ፅላለ አብ ወዲ ሐመቡኡ፡ ምክትኒ መዓርኒ አትሒዞም ናብ ፀዓዛጋ መደ እም፡ እምሁ ከአ ነቲ ዘምጽኡሉ ህያብ ቍልሕ ክይበሉም ደገ ክጽንእም ቀንቶ ነበረ።

ምስ ቆበደ ተስፋ ስኢኖም ንዓዶም ተበገሾም ክኾኑ ከለዉ፡ ሀብስቲስ ደድሕሪ ኢሉ ክኾይድ ከሎ፡ ፅም ፅም እናለ ይኸይድ ነበረ፡ አቡኡ ከአ አይድሐንክንዶ ደሎ፡ ንሱ ከአ አታብ አነስ እምበር ነጋሪት ዊን በላኒ ዩሎ፡ አቡኡ ከአ ወደይ ሱብ ነጋ ሪት ንዓይኖም ጸሊኦምና ለዉ አበይ ክገረኽቦ ትምበል ዩሎ።

ሀብስቲስ ከአ አታብ ካብ ምስ እዚኡቶም ምቕማጥሲ ምጥፋኔ ይሓይሽ ኢሉ፡ ከብ ቤት አቡኡ ካብ ፅላለ መሊቐኛ ንዓዶም ሓራ ጎንደር አቶ፡ ንሱ ከአ ብሐዳፍኡ ፈረስ ሰራሪ ነበረ እም፡ ምስኡ ልንም ዓረብ ተማሊኡ፡ አብቲ አደበባይ ግቢ ሀይይ ፋሒል እናወዓለ፡ አብ ገረኽቦ ደገ እናሓደረ ብዓባቕ ቆንደፍደፍ ኢሉ ነበረ እም፡ ገዘገዘሕ ሽመ ሀብስቲስ ግባቕ እናተባህለ ይጽዋፅ ነበረ፡ በዚ ሽምዚ ዘእመሰለ ተዋርዶን ጸበ ባን አብ ከተማ ንጉሥ ሸውዒተ ዓመት ተቐመጠ።

ብድሕርዚ እምሁን ሀብስቲስ አብ ቤተ መንግሥቲ አደበባይ እሎ ምስበልዎ፡ ብአ ብአ ዋይእነ አብ ቤተ መንግሥቲ ክይሓልፈኒ ኢሉ ካብ ፀዓዛጋ እተቐልበ ንጉንደር አቶ፡ ሽዑ እምሁ አብ ቤተ መንግሥቲ ገበርን ሐዳግን ኩነ፡ ሀብስቲስ ግና ግዳም ሐዳሪ በላፅ ግብረ፡ ዘበኑ ብገገገገግ ዓመተ ምሕረት እዩ።

ሀብስቲስ ስምስ ልን መ።

ሐደ እዋን ናብ ጎንደር ሀይይ ፋሒል ሐደ ፅቡድ ገዝነ ፈረስ አንበላይ ነበርም፡ ካብ ሐጃኸሮም ሐደ ካብኦም ገደፍር አይነበረን፡ ከምኡ ብዘረባ ዘረባ ህምጽኦ ሐደ ምፅልቲ ጃንህይ ሀይይ ፋሒል ንእምሁ ከምዚ ዩልዎ፡ ስንታ እምሁ ካብዞም ሐማሴን ዶ ገለ ፈረስ ዘጋልብ ዩልዎን ዩልዎ፡ ንሱ ከአ እስኪ ጎይታይ ንራእሲ ኤልያስ ዓረዛ ንፅ እም ክንጥይቐም ዩል፡ ንጉሥ ከአ ንራእሲ ጠየቐም፡ ንሶም ድማ ኦ ንጉሥ ጎይታይ አብዚ እሎ ሀብስቲስ ገብሃል ወዲ ሐመቡኡ ንእምሁ እስኪ ንሱ ክንጥይቐ ኢሎም እጸውፅዎ፡ ንጉሥ ከአ እቲ ዘምጽኦ ናብ ጎንደር ንራእሲ ሐቲቶም፡ ራእሲ ከአ ንንጉሥ ነገርዎም።

ካብኡ ንጉሥ ነዚ ፈረስ ለጉሞም ሃብዎ እም፡ ሀብስቲስ ከአ ፈረስ ምግብ በሐ ደፍኡ ልመድ ከኢላ ነበረ፡ ነዚ ፈረስ እንዳጋለበ ዓፍራ ነጠቕ ነጠቕ፡ ፈጥ ፈጥ ስጋብ ገብባል ገበር፡ ሽዑ ሱብ ገዝነ እንታይ ኮን ክረኽቦ እዩ አበይኮን ክወድቕ እዩ እናበለ

አፈርሕ ነበረ፡ ራእሲ ከአ እዚ ቆልዓስ እንተወደቐስ እንታይክ ክብል እዩ እናበሉ፡ ደሐር ሀብስቲስ ከአ ምስ ፈረሱ ድርግም ዩል።

ራእሲ ኤልያስ በዓል ዓረዛ በቲ እዋን እቲ አብ እንዳ ንጉሥ ገበርን ሐዳግን ነበሩ እም፡ ንእምሁ ከምዚ በልዎ፡ ኢታ እዚ ወዲ ሐመቡኸ ካብዚ ፅቡድ ፈረስዚ እንቆፅ ከማት ወዲ ክፍለ በዓል ዓዲ ተከሴዛን ናብኡ ነበረ እም፡ አንቱም ክንቲባ እዚ በባቕ እዚ ሀብስቲስ ገበሃልሲ እምሁ ብክፍሉ ዓይኑ ይፈኦ፡ እንታይ ጉዳ ዩልዎም፡ ንሶም ከአ አነስ ገሪመኒ እንደዩ ኢሎም፡ ክልቲአቶም ተጸወቱ ይበሃል።

ካብቲ መዓልቲ እቲ ጀማሩ ሀብስቲስ ግባቕ አብ ቤተ መንግሥቲ ፍሉጥ ኮነ፡ እን ተኾነ ከም እምሁ አይኮንን፡ ዘበኑ ብገገገገግ ዓመተ ምሕረት አቢሉ እዩ።

ካልአይ ጥቢ እምሁ

ድሕሪ ቁፍብ ጊዜ ከንቲባ ዘማት በዓል አተከሴዛን ወዲ አይተ ክፍለ፡ ከንቲብነት ምስ ተቐበሉ፡ ድሕሪ ፀ ዓመት ንዓዶም ገዛኢ ክኾኑ ካብ ሀይይ ሽመት ምስ ተቐበሉ፡ ሀይይ ፋሒል ከአ ከምዚ ዩሉ፡ ብሐዳፍኡ ንኸንቲባ ዘማት ይፈትዎም ነበሩ እም፡ መን አሎ ሀብሮም ንኸንቲባ ዓዳ አብጸሕዎ ገመጽኦ ዩሉ፡ እምሁ ከአ ኦ ጎይታይ ካብ ሀብስቲስ ግባቕ ገነፍፅ ዩልዎን ዩሎም እም፡ ንሱ ዩብጽሐቶም ዩሎም፡ ሐቅካ ኢኻ ኢሎም አጸውፅዎ እም፡ ሀብስቲስ ንኸንቲባ ዘማት ዓዳ አብጸሕዎ ዩሎም፡ ሐቅካ ኢኻ ከአለክን ዩልዎ ንሱ ከአ አሽ ጎይታይ፡ ካብ እዘዘኒ አብጸሕዎ ዩሎም ለሰ ዩሎም፡ ንጉሥ ድማ ንኸንቲባ ዘማት እዛ ቃለቤት ወርቂ እንክ እም፡ ብሐቂ ዓድተከሴዛን ምስ አብጽሐክ ነዛ ቃለቤት ወርቂ ሂብክ፡ እንክ ንጃንህይ ሃበም ኢኻ ኢልክ ስደዶ ኢሎም ሀብዎም፡ ሽዑ ንዓዶም ተበገሱ።

እምሁ ግን በአ በአ ንዓዳ ንፀዓዛጋ ከምዚ ኢሉ ለአኸ፡ ሀብስቲስ ግባቕ ምስ ከንቲባ ዘማት ይመጽእ አሎ አም፡ አብ መንገዲ ጸረሕሱም ቅተልዎ፡ አብዚ ግና ንምቕታሉ አይጥዓመንን ከይተሕልፍዎ ኢሉ ብታሕቲ ታሕታ ንስድርኡ ልኢ ሹሎም ነበረ፡ ንሱም ከአ ሴፎም ስሒሎም ኩናቶም አብሊሎም አብ ምድሪ ሠራይ ይጽብ ይዎም ነበሩ።

ሀብስቲስ ግና ካብ ራእሲ እቲ ምክሪ ረኽብዎ፡ ብበረካ በረካ አቢሎም ዓድተክ ሴዛን ምእታም ምስ ሰምፁ ሐረቐም ቤተ ዝመጸለ በረካ ፍቕዳ ክሰድ ሓዞም ክም ለሰ ከሎ ክገረኽቦ ኢሎም ይጽብዎም ነበሩ፡ ነገርግና ንሱ ከምብሐዲሽ ብበረካ በሰሪ አቢሎ በረካ በረካ ብዳጋመ አቢሎ ጎንደር አቶ።

እታ ገዛብዎ ቃለቤት ወርቂ ሓዙ ናብ ግቢ አቶ፡ ሽዑ አብቲ ቀድሚ ንጉሥ ብገጸ ፍግም ኢሉ ኢድ ነስሴ፡ ንሶም ከአ ከመይ ኢልክ ቀኒኻ ሀብስቲስ እምበርዶ ንዘማት ዓዳ አብጸሕዎ ኢኻ ዩልዎ፡ እወ ጎይታይ ዩሎም። በል ምልክት እንታይ አምዲ

... ሌዳ፡ ለናሃተላ ሕዛ ወርቂ ቃለቤት የሎም፡ ሽዑ ንጉሥ ንሀብስሱስ እታ ወርቂ ቃለቤትን ካልእ ስልመ ወሲኹም ከም ስርዓት ሽመት ሂሰም ቀመጊስ አልቢሶም ንሎም ሂሰም ንዓዳ ክገዝእ ሰደድም።

ሀብስሱስ ን ንጉሥ ሀፀይ ፋሲል።

ብድህር ሕዚ ንል ሀፀይ ፋሲል ሓዙ ባምቦሎ ትግራይ ምላሽ ግዝአት ሂሰም አቤቶ ሀብስሱስ አቢሎም አፋኝውም፡ ብ፲፯፻፸፰ ዓመተ ምሕረት ካብ ጐንደር ተባብሱ፡ ግና ናብ መንገዲ እናኸዱ ከለዉ ሀብስሱስ፡ እታ ንል ሀፀይ ንዓቶቶ እሞ፡ ንሱ ከኣ ከም ንቡር ሰብአደን ሰበይትን ክራኸብ እንተደለ አብየቶን አዋረደቶን፡ ንሱ ከኣ ብሕርቕርቕ ቆኑ ወስ እንተብለ በኣ በኣ ከረፍ የለት ሞተት።

ደህረ ሕዚ ሀብስሱስ ንጐንደር ተመልሰ፡ ናብ ንጉሥ አትዩ ሴፍን ንመድን ናብ ክሰዱ ገራ ኦ ጐይታይ ንስኹም ብዓቢይ ልውሃትን ፍቕርን ንልኩም ሂብኩም አፋኒ ኹምኒ እንተተኸነ ናይ ሰይጣን ነገር ከወይኦ፡ እነ ከም ግቡእን ንቡርን ኢላ ክቃረብ እንተ ደለኹ፡ ብንፅቆት ምስ ክልኡትኒ፡ እነ ከኣ ትመውት አይብልኩን ወስ እንተብለኩ ተሎ ኢላ ነብሰ ካብ ስግኣ ተፈልየት፡ በዚ ሽምዚ ዝአመሰሰ ድንገት እነ ኣብ ቅድሚኹም ሰቆሎኒ የሎም።

ሽዑ ንጉሥን ብዙሐት መሳፍንትን ሊቃውንትን ምስኡም ከወይኖም ይሰምዑ ነባሩ፡ ንጉሥ ሽዑ ነቶም ባርትን ዓሽከር ናታ ዝነበሩን ንዘይኖም ጌርም ሓተትምም ከም ሓንቲ ቃል ከወይኖም፡ ከምቲ ሀብስሱስ ዝበሎ ሓቁ እዩ የልዎም፡ ንጉሥ ከኣ ነቶም አብ ትሕት ዙፋን ወርቂ ዘለዉ ነበር፡ ነዚ ሰብ እዚ ካብ ሞት እንተ መሓርኩደ ሓጢ አት ይኸነኒ የልዎም፡ ንሓቶም ከኣ በብሓደ እናተሰኩ ጐይታይ እዚ ጌር እኳ ምሕረት እዩ ዝፈቱ እናበሎ ካብ መቐጻቐቲ አድሓንም።

ሽዑ ሀፀይ ምሒርም ናብ ግዝአቱ ሰደድም፡ ነገር ግና አቤቶ ናይ ነገውሥ ዓሌት ዘለዎም መዓርግ እዩ እሞ፡ አብ ክንዲ አቤቶ ደገዝማቲ ሂሰም ንመረብ ምላሽ ግዝአት ሂሰም ምስ ብዙሐት ጭፍራ ንዓዳ ንሓማሴን ሰደድም፡ ብ፲፯፻፸፰ ዓመተ ምሕረት እዩ (ክ. ነ. ሥ. ገጽ ፪፻፺፮)።

ሽመት ዓዲ ደጊ ዝማቲ ፈለማ አብ ፀዓዝጋ።

ፈለማ ብዘበን ሓፀይ አድያም ሰገድ ብኸንደይ ተዓብ ሽመት ሓማሴን ተቐቢሎም መጹ፡ ደህረዚ ደጊያት ሀብስሱስ ዓባቕ ብ፩ ሸሕን ፻፶ ዓ-ም አቢሎ እዩ፡ ብኸንደይ ተጋድሎን ግፅርን ዓዶም አትዩም ተቐመጡ፡ ከምዚሎም ብኸንደይ ግፅሪ ዝረኹብም ሽመት ስጋፀ ሎሚ እቲ ሥልጣን ካብ ዘርኢ ዘርኢም አይወጸን፡ ሕጅ ንሓቶም እዩም ብሓቂ ነዛ ምድሪ ሓማሴን ዝፀወፀ-ላን ዝራኣዩላን ዘለዉ፡ ስለ እዚ ሽሶም ምስተኸልዎ ስጋብ ለይቲ ሎም ዓዲ ደገዝማቲ ይበሃል እሞ፡ ብዘሰባ እዚ ነዘም ዘለዉ ካብ ዘርኢ ደጊያት ሀብስሱስ ከምዚ የልዎም።

እዛ ሀገር ሓማሴን ግዝአት እቦታት-ኩምን ዘርእኹምን ትርሐስ ይፍጠርላኩም፡ ናይቦታት ይመለስ፡ ዘርኢ ሰባን ገርግስ ክንደይ ክይበርስ ኢሎም ገጠሙሎም ደጊያት ሀብስሱስ ንሶም ዝገዝእም ዘበን ሰባ ዓመት እዩ፡ ሀብስሱስ ዓባቕ ሰበይቶም ንል አም ሓ ገርግስ ዓረዛ እያ ዝነበረት፡ ንሳ ከን ናይ ፈለማ ደገዝማቲ ምስበሎ እዩም ዘእ ተውቐ ንሳ ነፅተ ወለደት ሽምም ከን ከምዚ ዝስቀብ እዩ። ፩ ንደጊያት ገብረ ክርስ ቶስኒ - ፪ ንባሕረ ነጋሲ አያሱኒ - ፫ ንመቤት ሥላስኒ - ፬ ንወይዘሮ መንጥልኒ፡ ነፁተኡም ምስ ወለደት ሞተት። ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ሽመት ሓዘ፡ ባሕረ ነጋሲ አያሱ ከን ንሕምብርቲ አትዩ ናብኡ ተቐመጠ።

እታ ስልሰይቶም ሓብቶም መዋፅዕታም እመቤት ሥላስ እተባህለት ናብ ሮም ሰገድ ወዲ ባሕረ ነጋሲ ፅቕባ ሚካኤል ጥቁር ዓዲ ጉልቲ ደብረ አቡነ መርቆሬዎስ ተአትያ፡ ንሳ ካብ ሮም ሰገድ ፬ አመዓት ወለደት፡ ሽምም ከን ከምዚ ዝስቀብ እዩ። ፩ ንድብሎምኒ - ፪ ንዓንደሱስኒ - ፫ ንዕቕባ ክርስቶስኒ - ፬ ንዓማይ ፅቕባ ሚካ ኤልኒ ዝበሃሉ ፬ተ አመዓት ካብ ሮም ሰገድ እመቤት ሥላስ ንል ደጊያት ሀብስሱስ ነርበቲኡም ወለደት።

ዘርኢ አርበቲኡም የሕቀት ለመቐቕልአምን ዝሓዝም ዓድን ዘርጊሑ በብሓደ ዝነ ግር አብ ምፅራፍ ፳ ርኤ ብድሕር ሓመኡ ደጊያት ሀብስሱስ ካብ ክልእ ሰበይቲ የእ ትዩ ካብኣ ንጅተ ወለደ ሽምም ከን ከምዚ እዩ። ፩ ንዓንደኛ ክኤልኒ - ፪ ንቲድርስኒ ፫ ንመላገርግሽኒ - ፬ ንአከሎምኒ - ፭ ንክንቲባ ቢኢደትኒ ነዚአቶም ሓመ-ሽተ ወለደ። ካብዚም ከንቲባ ብኢደት ንዓዲ ቢኢደት ዝፈረዱ እዩ፡ ወለገርግሽ ዝፈረዩም ገለ ሓደት ዘርኢ አብ ዓዲ ነኸኦ አለዉ፡ ቲድርስ ዝፈረዩም ከን አብ ዓዲ ሓዩ ዝርከ ቦም አብኡ አለዉ፡ አከሎም ዝፈረዩም ሰዓ አብ ደቀፅንዓ አለዉ፡ ከምዚሎም እዩም አመቐቕልአም ደቁ ደጊያት ሀብስሱስ።

ምሽም ደጊያት ገብረ ክርስቶስ።

ባሕረ ነጋሲ አያሱ በኹሪ ቤት ወዲ ሓማ፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዘሎ እዩ፡ አቡኡ ደገ ዝማቲ ግብረ ንጉሥ ክወስድ ንጐንደር ክኸይድ ኢሎም ንባሕረ ነጋሲ ከምዚ የልዎ፡ ናብ ፳ንሆይ ሀፀይ ኢያሱ ብርሃን ሰገድ ግብረ ሓይሎም ክኸይድ እዘዝም፡ ንሱ ግና አብ መንገዲ ደኸን ሓደ ነገር ይረኸበኒ ኢሎ ፈራሖ አባ።

ግብረ ክርስቶስ ግና እነ ክኸይድ ኢሎ ብዙኃት ኢጋስስ ጽዓኖም ምስ ብዙሕ ጭፍራ አፋኝውም፡ ንሱ ከኣ ብደሐን ናብ ንጉሥ ሀፀይ ኢያሱ አቶ፡ እናኸደ እናመጸ ፍሉጥ ጌልአም ከ፡ ብመንፍንቲ ከኣ ደገዝማቲ አቢሎም ነታ ሸድሸይቲ ንሎም ልዕልቲ ሠባን ገርጊስ አመርግውም፡ አብ ልዕሊኡ ከኣ ዝሓደረቶ ንእድን ሟፁ ጉልትን ርስትን ዝበራላ አም፡ ከምዚ የልዎ ንዓኸን ንደቂ ደቀኸን ንውሎድ ወለደ ይብደሕኩ ኢሎም መሪ ቐም ሃብቀ፡ ግዝአቱ ከኣ ባምቦሎ ወሲኹም አብ ልዕሊ እቲ ናየቡኡ መረብ ምላሽ ደኸኛ ፈሰሽ ሀብም እሞ፡ ብዙዙሕ ተዓጅብም ንዓዶም ክኣትው ከለዉ ልኡ ኸ ሰደዱሎም።

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ክመጹ ከለዉ ንዓዶም እንተወረደ ሊሎም ልኩኝት ሰደዱ፡፡ ዓበይቲ ሐማሌን ከዓ ሕዚ ምስ ሰምዑ ዋዕላ ንግበር ሊሎም ልብ ማይ መንኮህ ተኣክቡ ልብኡ ከምዚ ሊሎም መኹሩ ልብኡ ከሎ ኹመት ሕጂ ክብ ዝመጽኦ ልደንቀብሎ፡ በዛ ንብሉ ጥራይ ንብል የሉ፡ ገለ ከዓ ለምቢስ ለየውጽኦሉን እዩ ልደውሎድናን ደኣ ልብ መንኮ ሕዚ እንታይ ከም ዘመኸንይ ምስ ሰኣኡ ይኸሎም መንኮህ ዝኾነ ዘረባ ሊሎም ነጋዳይም ክዳ፡፡ በዚ ምኸንያት ሕዚ ከም ሊታ ዝመጹሉ ሩባ ስጋዕ ሎም ማይ ልኩኝት ናብ ዓዲቡኦም ሰዲዶም ከምዚ የልዎም ልንተስ ብታሕንስ ድኣ ተቐብሎኒ እም ምስ ሰምዑ ከም ዘለዉ ደቀተኸም ብሐማሌናም ክትዩም ተቐብሎም ዓዶም የእተው ድሩን ነባሩ ለምበር ንል ንጉሥ የለትዩ እዩ ግዛእ ሀገር እዩ ሊሎም፡ ኹርዓት ልደ ተሰምዖምን።

ም ዕ ራ ፍ ፎፆ።

ሥርዓት ሀብስ ስብ ገብረ ክርስቶስ፡፡

ብሽሕን ጳጳጵ ዓመተ ምስረት ክብዚ ግዜ ሕዚ ልትሒቱ ዋዕላ ተገብረ፡ በዚ ልተላ ዕለ ስጋብ ልዩቲ ሎም ሥርዓት ሀብስ ስብ ገብረ ክርስቶስ ይብሃል፡፡

ኸው ናብኡ ዋዕላ ክገብሩ ከለዉ ደጊያት ሀብስ ስብ ልብ ክብ ዝበል ዙፋን ይቐመጡ ነባሩ፡ ደጊያት ሀብስ ስብ ከኣ ብፍታዎም ባህ የብልዎምን ይሰርዑን ይለዝዙን ነባሩ፡ ልቲ ኸው ልብኡ ለተሰርዓን ለተሰርዓን፡ ብልዚ ወለድን ልመንትን ክይኮስ ባዕ ቀንታዎት ነገሥቲ ሊትዮጵያ፡ ክብኡ ከን ሊሎም ልቐዲሎም ለየም ዘምጽኦም፡ ልንተ ሊያቡ ዓቢ ተመርዕዩ ንዓዳ ክብ ጐንደር ክወጽኦ ከሎ፡ ቆይመኛ ምብጋቡ ክብቲ ፍትሒ ነጋው ሥ ሐሐሊፋ ንዕኡ ዘገድስ ልገልቢ ሙ ንዓዳ ለምጺኡ ነብኡ ንደጊያት ሀብስ ስብን ነቶም ዓበይቲ ዓድን ልኩኝት ልብ ማይ በላ ምስቲ ሩልማ ዝነበረ ሥርዓት ዓደብ ልዛኒ ቐን ልኩኝቶን ልቐመ።

ዓደብ ከኣ ከምዘለዉ ፈተዮም ሥርዓት ሀብስ ስብ ገብረ ክርስቶስ ሊሎም፡ በዓን ወድን ለመደም፡ ምንም እኳ ሕጂ በብኣዋኑ ለኖ ተሐደሎ ልንተኸደ፡ ንኣቶም ሩልምቲ ከለ ዝኾኑ ስጋብ ሕጂ ልብ ዓደብ ሥርዓት ሀብስ ስብ ገብረ ክርስቶስ ለኖተባህል ይስ ራዕ ልሎ።

ግዝኣት ደጊያት ገብረ ክርስቶስ፡፡

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከምታ መብዕዲኦም ክብ ፍቓድ ለዕኣምኒ ልደኣምን ከይ ወው ብዙሕ ዕንኡ፡ ለቡኣም ምስ ሞቲ ድማ ብድሕረኣም በደኖም ጠቐሊሎም ግዛኢ ኹኑ ንሰም ሩልማ ንገዛ ደገ ፀዓዚጋ ዝመርሑ፡ በዕሎም ከዓ ናብኡ ተቐመጡ ልቶም ልብኡ ነባሩ።

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ድማ ናብቲ ቕድመኒ ገዝኦም ዘሎ ጐልጐል መዓልቲ ግበሩ፡ ከምኡ ከዓ ሐደ ክልኦ ዕዳጋ ከዓ ልብ ዓዲ መንኮንቲ ሰኑይ ሰኑይ ንሰብን ገርግሥ ሕጂም ንጉራዕ ንጉሥ ከምቲ ዝመረቐሎም ፍቕዲ ዘየብሉ ጉልቲ ክብ ደን ዝመዓሰቶን ዘበለ ኹሎ ጉልቲ ዝበሩላ፡ ለቡኣ ሐፀይ ዮሐንስ ዓዳቄ ወደም ንሐ ፀይ ፋብል ዝመለዶ ሰበን ገርግቤ ናብ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ክትምርፀ ክላ ሐፀይ ዮሐ ንስ ዓዲቁ ዝረገፀቶ ዓዲ ጉልቲ ንዓኣን ንደቂ ደቃን ይብፀኡኦኦ ሊሎም መረቕም ብድሕረ ነዊሕ ልቐን ከዓ ሕዚ ኹሎ ንዓኣን ንደቂ ደቃን ስጋብ ዘበን ጣልያን ጉል ጂሕ ግና ጣልያን ብዘሕብኡ ሕዚ ጉልቲ ሕዚ ቀደም ንኸመገንቲ ዓዲ ደገዝማቲ እዩ ከኹነ ኹሎ ልብ ሊዱ መልቸም ነበረ፡ ንሱ ድማ በሐቂ ከም ርስቲ መንግሥቲ እዩ ለምበር ከም ጉልቲ ጌሩ ልይመሰደን ዝነበረ ምድረ ጠፍን ምድረ ጉልትን ኹሎ ከም ሐደ ስለ ዝመስሎ ንሕናስ ሐይሊ ስኢና ዝኸልከሎ ብቲ ልቐኡ ልደቶኻሰን ከምዚሉ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ግዝኣቶም ሕዞ ዓመተ እዩ ይበሃል፡ ነቲ ሊጋዝኦም ዝነግር ልብቲ ዝሐላፈ ልብ ላዕል ጠቐሽናዮ ዘሎና ልብኡ ረኣ።

ደቂ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ፡፡

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከዓ ክብ ንል ንጉሥ ዓዳቄ ዮሐንስ ለመቤት ገርግቤ ልብ ፀተ ልመንትን ሐንቲ ንልን ወለዱ፡ ኹመም ከዓ ከምዚ ዝስሕብ እዩ። ስ ንደጊያት ተሰ ፋዴ ነጂ — ፪ ንደጊያት ማሞን — ፫ ንደጊያት ርእስ ሃይማኖትን — ፬ ንራሕላ ዓንደ

ሃይማኖትን - ስንደርሰው ሙዚታ፣ ነዚአም ሐሙስቲኦም ወለዱ፣ ከብ ስም ቤት ምር
ጸታ ኃብቲ ደጊያት ድብልዩስ ዓዲድከመ ክስድ ዳዕር ከእ ንቺተ አወዳት ወለዱ፣ ሽምም
ከምዚ እዩ። ስንደርሰው ነጋሚ ተክሊት - ስንደርሰው ነጋሚ ተክላ ገርግስኒ - ፫ ንባስረ
ማምን ደጊያት ርእስ ሃይማኖት ራእስ ዓንደ ሃይማኖት ደድሰረ ሕድ ሕድ በቢታራ
ደገዝኡ ነበሩ፣ ክብ እርባዕተኣም ድማ ደጊያት ተክላ ጸን ገዳዲ ደጊያት ኃይሉ ሐባላ
ዝፈረድ እዩም፣ ደጊያት ማም ክባ ባሕፀይ በክፋ ጊዛ ስብ ወሎ ክገዝኡ ከለወ ክብ
እም ባህላ ንል ጀንጥራር ዩኦተዮም ክብ ዘርእም፣ መሰናገቲ፣ ስብ ወሎ አለወ ይበገል፣
ደጊያት ርእስ ሃይማኖት ሕድጊ ዘዩቡም ጠፍኦ፣ ራእስ ዓንደ ሃይማኖት ዝፈረይም
ብዝላም ስብ ዓዲ ክልከልቲ ጉልቶም ነበረት እም ከሎም ስብኡ ሠፈርም አለወ።
ንሰም ንአቶ ተክላ ጸን ወለዱ፣ እይተ ተክላ ጸን ንአይተ ስኔል ወለዱ፣ እይተ
ስኔል ንፈተውራሪ ገብረ መድሀን ወለዱ፣ ፈተውራሪ ገብረ መድሀን፣ ንፈተውራሪ በላ
ውን - ንደጊያት ተሰማን ወለዱ፣ እታ ሐፍቶም ወይዘር ሙዚታ ንዓዲ ክላ ናብ እይተ
ክፍሊት ወዲ ተክሊት በዓል ቆደገላ ነበረ እም፣ መታን ክብ ግዝአት ዓረዝ እንተ ደሐኑ
አሎ ብክንደይ ደገ ጸንዓት መፅቆቢ ክክንዓም ተጠባቡ ንወይዘር ሙዚታ ዩኦተው፣
ክብ ዘርእኡ ከእ ዓዲ ደጊያት ተክላ ማርያም አለወ።
እታ ቀዳማይ ስምንት ንሰብ ዓዲ ክላ ከዚያ ቀዳማይ ስለ ዝኾነት፣ መሊኾም
ከእ ንል ደጊያት ጉብሳ ወዲ እይተ ገብረ ማርያም ንወዲ ደጊያት ተክላ ማርያም ተላ
ታቶም ክደይም ሰፈሩ።

በሕረ ነጋሚ ተክሊት ንዓዲ ተክላይ ክደ፣ ክሰፀ ሕጂ ከእ ዘርእኡ አለወ። ንሱ
ንቺተ ወለደ፣ ሽምም ከእ ከምዚ ዝስዕብ እዩ፣ ስኔል ንባስረ ነጋሚ ተክላይ - ስኔል ንእ
ክብዘእም ፍተ ዩሕዋት ከእ እይተ ዘርእኡ፣ ንአይተ ገርግሽ ወለደ፣ እይተ ገርግሽ
ከእ ንባስረ ነጋሚ አማኒ ወለደ።
በሕረ ነጋሚ ተክላይ ገርግሽ ንሠላስተ ወለደ፣ ሽምም ከምዚ ዝስዕብ እዩ፣
ስኔል ንባስረ እም ሐ - ስኔል ስኔል - ፫ ወለዱ።
ክብዘእም በሕረ ነጋሚ እም ሐ ንባስረ ነጋሚ ወልደገረማን - ንገብሩን - ንዓዲ
ንፈታውራሪ ማርያም ንእይተ ስብን ንአይተ ፅቆባል ደተን ወለደ።
ሥእሉ ድማ ንባዳንን ንሱኹርን ወለደ፣ ወለዱ ንርእሳትን ንባስረ ነጋሚ ዘገርጊ
አለወ።
እቲ ሰልጣንም በሕረ ነጋሚ ዘወልደ ማርያም ግና ናብ ፀዓዘን ተረፈ። ንሱ ዝፈረ
ዮም ክንድቲ ዝእክል ብዝሓ ዩብሎምን፣ ገለ ተረፍ ክብእቶም ስብ ገዛ ዓዲ ሽንጉብ

ክፍላ ተሐዋቂኾም ደርከቡ። ስብ መንገዚ ደጊያት ገብረ ክርከቡስ ስብ ፀዓዘን ሽይ
ኖም ንባምቡሎ ትግራይ ደገዝኡ ነበረ።
ሐደ እዋን ነቲ በኾረ ቤት ወይም ንደጊያት ተክላ ጸን ግብረ ንጉሥ ሕጅክ ኪድ
አሎም አዘዘም፣ ሽዑ ከም ቅድም አቡኡ ደጊያት ገብረ ክርከቡስ ባሕሎም ክደይም
አተወ፣ ብድሕርኪ ከእ ደጊያት ተክላ ጸን ስብ ፀዓዘን ሽይኖም ሐደሎ እዋን ገዝኡ።
ክዱ፣ ንጋላ ስዲም ድማ አገቢሮም አብ መረቆምን ግዝአቶም ገበርም፣ ሽዕኡ ናብኡ ከደ
ያት አቢሎም ብዙኦ ህዩብን ክልእውን ሽልምም።
ደጊያት ተክላ ጸንን ደጊያት ማምን ተክሎ።
ስብ መንገዲ እዚ ደጊያት ገብረ ክርከቡስ ስብ ፀዓዘን ክደኖም ንባምቡሎ ምላሽ
ገዝኡ፣ ክገዝኡ ከለወ ሐደ እዋን ንባስረ ወይም፣ ንደጊያት ተክላ ጸን ግብረ ንጉሥ
ሕጅክ ኪድ ንጉንደር አሎም ሂሰም ለእኾም፣ ንሱ ከእ በብግደይነቲ ናብ ቅድሚ ሀይ
ዝቸረብ ህዩብን ግብርን ሕጅ ናብ ደገ ንጉሥ ጸኒሎ እዩ።
አቡኡ ብዙኦ እዋን ደገ ጸኒሮም ብቛመነኣም ከለወ ሽመት ለመት፣ ሀይይ ቲዎፈ
ሎስ ከእ ወዲ ሐፍተይ አሎም ድግዝምነት ሂሰም ብ፲፯፻፲፱ ዓመተ ምስረት፣ ንግዝአት
አቡኡም ሃብዎም፣ በዚ ተሐገኹም ስብ ፀዓዘን ከደኖም ባምቡሎ ምላሽ ድኹኖ ፈሰሽ
ደገዝኡ ነበሩ።
ብድሕሩኡ ከእ እቶም ክልእይ ንእኾቶ ሐምም ስብ ቤት ንጉሥ ደገ ጸኒኣም ደጊያት
ኖም ክዱ፣ ስዲም አገቢሮም አጠግቆም ግዝአቶም ክኾውን ተፈቕደሎም፣ ምስኡ
ከእ ብዙኦ ስልመ ተሰለሙ፣ ብዙኦ እዋን ደገዝኡውን ነበሩ።
ትውልዲ ገዛ ሥድራ።
በዚ እዋንዚ እቡሎ ዘርእኡት አተባህላ ጭወታይ በዓል ክትም አውላሕ፣ ንዓዲ
ደገዝማቲ ተኹቲሉ ናብ ፀዓዘን ምስእቶም ትፅቂትነት አተው። ንሱኡ ገረድ ሰበን ገር
ብሽም ደብስ ዩልም።
እዚ ደብስ እዚ ንገዛ ደቂ ደብስ ገመልደ እዩ፣ ንሱ ንኛተ ወለደ፣ ሽምም ከእ ከምዚ
እዩ፣ ስኔል ንሰላፍ ወላ ክርከቡስ - ስኔል ንገብሩን - ፫ ደ ንተክላይ - ስኔል ንወልላን
ክብእም አሰላፍ ወላ ክርከቡስ ንዓዲ ገልድም ፈረዩ፣ እታ ሐፍቶም ምስሩ ከእ
ናብ ክንፈ ወዲ ማርያም ተላቶት፣ ንሱ ከእ ፈረደ ዓዲ ክንፈ እዩ፣ ስቡኡ ማርያም
ክብ ገበባን አንገብ መጸኢ ነበረ፣ ንዓዲ ደገዝማቲ ክኾተል።

ደ.ጊ.ያት ተስፋጺን ምስተሸሙ ነቡኣም ንደ.ጊ.ያት ገብረ ክርስቶስ ብትሕትኣም ጊርም ክብ ሥልጣኖም ሕውራዶም ሐዝዎም ፡ በዚ ምኽንያት እዚ አቡኣም ከርዮም ጉሆዮም ሽመቶም ከለ ዝወሰዱሉም ክብ ሽቡ ከም ወዶም አይረከብዮምን ።

ደ.ጊ.ያት ተስፋጺን ግና ወዲ ንል ሀፀይ እያቡ ዓቢ ብምኻሩም ብዙኡ ሐበንን ውር ዓትን ብሓፋፍኡ ይበምዶም ነበረ እሞ ፡ እቡኣም ከአ ኩሉ አብ ለበም ጊርም ክጸንሑ ክጸንሑ ፡ ደ.ጊ.ያት ተስፋጺን ክልእይ ሐመሙ ፡ ስማም ከአ እንደ ነውሑ ከደ እሞ ፡ ብዘወሰን እዚ ሞትኣም ከምዚ ኢሉ ደረሰሎም ፤

ከመገልኮ ከመሎኻ ዛሬ

ጸላል ሀፀይ ጐንደር ወርቂ ዝዘፈረ

እንተ ሞትካ ናይ አብርሃም ሣፈ

ስማም ላዕሉ ክትሕ ጸበባ መክራ ፡ የሎም ።

እቡኣም ደ.ጊ.ያት ገብረ ክርስቶስ ከአ ብስማም ወዶም ፡ በይነይ ሽመት ክብኡት ኢሎም ብዙኡ ተሓትቦ እሞ ፡ ናብ ማርያም ዓስልዳይት ከይዶም ቀተልዮ ኢሎም ብዙኡ ለሚኖም መብጽዓ ተመበጽዑላ እሞ ፡ ንዓዶም ተበገቡ ። ክሕትዉ ከለዉ አብ ሞቓ ፀዓዚን ምስበጽሑ ብብ ኩሉ ክበኹይን ክናጸይን ፈላ ወዶም አርከቡ እሞ ፡ ተጠ ዓሱ ፡ ግና ሐደኡ ክገብሩ አይከሕሉን ከቐ ኢሎም ወዶም አቐበርዎ ።

ሞት ደ.ጊ.ያት ገብረ ክርስቶስን እመቤት ሰበን ገርግሽን ።

ብድሕሪ ሞት ደ.ጊ.ያት ተስፋጺን ክብ ብዝሒ ዘበኖት እተላዕለ መንክሳም ብዙኡ ንዋዩ ቅዱሳት መስቀል መጸሐፍቲ ፡ ንሐድ ሐደ ዓቢይ ቤተ ክርስቲያናት ይህባ ነበራ ፡ እውራ ኣኣ ናብቲ ዝመንክሳሉ ፡ በቲ ሽቡ እዋን ፍሉፍ ዓቢ ገዳም ዝነበረ ደብረ ደብረ አቡና መርቆርቶስ ሀያብ ወርቅን ብፍርን መሳቕልን መጸሐፍቲን ከጋብ ለይቲ ሎም አሉ ፡ ከምኡ ከአ ናብ ክልኡት ዓድታት እናኸዳ ቤተ ክርስቲያን የስርሐ ነበራ ።

ክብ አደራሽን ወዲኡን ናብ ሞቓ እንደ ገርግሽ ንእሹቶ ቤተ ሰፈራን ይቐመጣ ነበራ ። እታ ቤተን ዝነበረት ከጋብ ሎሚ ነበረት ፡ እብኣ እኳ ሕጂ ወይዘር አማረሽ ንል ደ.ጊ.ያት ሀይሉ ሐበል ይቐመጥኣ ነበራ ።

ደ.ጊ.ያት ገብረ ክርስቶስ ከአ ብድሕሪ ሞት ወዶም ፡ ሽመት ቀደምም ተመላሽም ሐዙ ፡ ግና ብዙኡ አደጸንሑን ብተሉ ሞቓ ፡ ንሰምን አቡኣም ደ.ጊ.ያት ሀብስሉስ ዓብቐን አብ ጐልቶም ናብ ዓዲ ከፈለ ተቐብሩ ።

እመቤት ሰበን ገርግሽ ግና ብዙኡ ዓመታት ቤተ ክርስቲያን እና ሰዓማን ጸሎት እና ገበራን ምስ ሞቓ እንደ ገርገሽ ተቐብራ ።

ደ.ጊ.ያት ገብረ ክርስቶስን ደ.ጊ.ያት ተስፋጺንን ምስ ሞቓ ፡ ክብ ደ.ጊ.ያት ተስፋጺን ሽመት ናብ ደ.ጊ.ያት ማሞ ሐለፈት ፡ ንሰም ከአ ናብ ጋላ ቤተ ይገዝኡ ነበሩ ፡ ክብ ሀፀይ ከአ ፍትው ነበሩ እሞ ፡ ዓራት ንሐዎም ንደ.ጊ.ያት ርእሰ ሃይማኖት እትሐዝዎም ፡ መረብ ምላሽ ይገዝኡ ነበሩ ይብሃል ።

ደ.ጊ.ያት ማሞ ብርቱዕ ጅግና ነበሩ ፡ ብፍቓድ ሀፀይ ተግራሎስ ንዋልድብ ከይዶም ንደ.ጊ.ያት ወልደ መቄሪስ ዝብሃል ተዋጊኡም ከካይም ለዘም ናብ ንጉሥ አበርከትዎም ፡ ከምኡ ከአ ብፍቓድ ንጉሥ ናይ ዋጅራት ዝሒ ዝነበረ ደ.ጊ.ያት ወልደ ሥላሴ ወልደ ሂወት ሸፊቱ ከለ ዝነበረ ፡ ክይዶም ወጊኡም ከካይም ተመልሱ ፡ ሽቡ እዶም ሽፍታ ዝነበሩ ንንል ደ.ጊ.ያት ማሞ ኡእትዮም ተቐመጡ ፡ ሽቡ ደ.ጊ.ያት ማሞ ንዓዶም ምስ አተዉ ከምዚሎም ደረሰሎም ፤

ክብ ምስቀዕ እንደ ኸንን ቀማሽክን

ክብ ፀዓዚን ሻቩራ ቄራዕ ርእሰኸን

ክብ ምስቀዕን ክብ ዓድዋን ኮረኸኸንን ግለበክን

ክብ ጐንደር አቡኣንን ንጉሥኸን

ክብ ሰምዒዶ መላበንን ንናሕን ።

ሞት ደ.ጊ.ያት ርእሰ ሃይማኖት ።

ብድሕሪ እዚ ቅርብ እዋን ደ.ጊ.ያት ማሞ ንሐማሌን ምዓላኡ ምስ ሐሰቡ ፡ ደ.ጊ.ያት ርእሰ ሃይማኖት አጸዋደም ንሐዎም ምቕማፍ ጊርም ክብ ንጉሥ አፍሊጠም ንዓዶም ንምድሪ ሐማሌን መጸ ፤ ብድሕሪኡም ግና ጋላ ቤተ ንደ.ጊ.ያት ርእሰ ሃይማኖት ምፅዓድ አበይም ፡ ተላዒሎም ቀተልዎም ።

እዚ ወረ እዚ ምስ ሰምዑ ፡ ደ.ጊ.ያት ማሞ ብዙኡ ጉሆዮም ሕኅ ሐዎም ክፈድዩ ብዙኡ ጭፍራ ወሰኹም ንዓዲ ጋላ ዘመትዎን አጥፍእኦን ፡ ነዶም ጋላ ዓዲ ሐዲኦም ከጋብ ዝኸዱ ዝበርዎም ፡ ሽቡ ንዓዶም ተመልሱ ።

ናብ ጐንደር ሀያብ ደ.ጊ.ያት ናይዝጊ ።

ብድሕርዚ ደ.ጊ.ያት ናይዝጊ ዝብሃል ከአ ናብ ወልቃይት ፍሉፍ ዝሒ ነበረ ፡ ሐደ እዋን ምስ ደ.ጊ.ያት ማሞ ናብ ቤተ መንግሥቲ ጐንደር ግብረ መኳንንትን ሊቃውንትን ግብረ ምስ ተበልጧ ፡ ብዘወሰን ከለዘ ዘምጽኡ ፡ ደ.ጊ.ያት ማሞ ምስቲ ደ.ጊ.ያት ናይዝጊ ተኸርዮም ፡ እታ ሕማቕ በላዕ ነገ እንግጢ ነገን ገብኹን ሂሂዶብና አይነርእን አብ ቅድማ ጃንሀይ ኢሎም ፡ ንደ.ጊ.ያት ማሞ አዋረድዎም ፡ ንሰም በል መዓልቲ ቆጸራ ንፍለ የልዎ ።

ቅት ቃል : መንፈቅ የሎም : ደጊያት ማሞ ከአ ሐራይ ትኩን የሉ : ግና ጸሐፊ ትእ ዛዝ ናይ ንጉሥ መዘኑ ዓመት አሉ በተኸሎም : ሀያቦም ከቅርብ ነንዓደም ተበገኑ : ደጊያት ናይዝጊ አቅዳሙ : ጡጥ ፈርጊ : ቅጭን ጃረ : መቼሎ ነፍጠ : ቅርኸ ወርቁ : ናይ አራዊት ግዳም : በብዓይነቱ ቁረብብቲ : ፀዓዲ አብወር : ፀዓዲት አባጊፊ : ፀላምትን ቀያሕትን አፍራስ አባቅል ማል : ፍቅዲ ዘይብሉ በብዓይነቱ ናብ ቤተ መንግስቲ አወፈዮ :: ጸሐፊም ከአ ደድሕራም ደጊያት ማሞ ፈረሐም ከይርተው : ንብሃገራ አዘዘም ዝሐኸ ሸን ዝተመርፀን አቅኑ ከነ ማል ከነ ንጉሥ ዝበቅፅ ተሎ አላኩም አምጸኡለይ አሎም አዘዙ ::

ሀ ያ ብ ደ ጊ ያ ት ማ ሞ ::

ድሐር ደጊያት ማሞ ንጉንደር ክኹዱ ቁጽርአም ምስበጽሑ : እቲ ኩባ ሃገር ዝር ክቡ ዝረኹም ኩሉ : አቅኑሉን ማልን ከምኡ ከአ ክብ ባሕሪ ዝመጸ በብዓይነቱ : ንን ጉሥ ዘሐጉስ አቅኑሉ ዝሐዘ አጋስስ እተጸፀፍ : ክብ ፀዓዘጋ ዝጀመራ ቀዳሞተን ዓዲ ባር ነበረ ::

አንዳ ቤት ንጉሥ ምስ አተቀ : ደገዝማቲ እቲ ሀያቦም ክፈትሑ ጀመሩ : እቲ ቀዳ ማይ ዘውጽእዎ ግምጃ ጁኸ ነበረ : ብድሕራኡ ከአ እቲ አዋርቆ ደቂ ሕድርትና አብ ጎዳጉዲ ዝረኹብዎ በብዓይነቱ : ከምኡ አብጀዲድ : ስጋጃ : ስያዳ : ግብረ መርፍኡ : ምንጻፋት : አናፍጥ : ሉል : ክብ ከብቲ በብዓይነትን ፀዓዲት ፀላምቲ ቀያሕቲ : አፍራስ : አባቅል : አባጊፊ : አጣል : የአዳግ : አግማል : ፈርግ ክብ ኩሉ ዓይነት : ናብ ሀፀይ ባከሩ አበርክቱ ::

ሽዑ ንጉሥ ብዙሕ ተሐጎሎ : ደጊያት ማሞ ከአ እ ጎይታይ ተሐጎሎ ሽኩምላይ ደ የልዎም : ንስም ከአ እወ የልዎም : እምበኣርክ አኔውን ከተሐጎሎኒ የልዎንኩም አሎኹ የልዎም : እቲ እትትምንቶ በል የልዎም : ደገዝማቲ ከአ ዓዲድ አንበጣ በሊ ፅዎ እዩሞ ግብረ ንጉሥ ምሐሩላይ አሎም ለመገም : ግብረ አምሐርም ::

ደሐር ግና ድሕሪ ምሳሕ ድሙ ወርቁ : ዝበል ወርቁ : አተሰርኤ እንሆ ምሳሕ ንጉ ሥን አቲጊን አሎም አበርክተሎም :: ሽዑ ክብ ሀያብ ደጊያት ናይዝጊ ናይ ደጊያት ማሞ ደበልጽ ተብሃሉ ተመስከረሎም : በዚ ሀያብ ደጊያት ማሞ ንጉሥ አዚዮም ተገረሙ ::

ም ፅ ራ ፍ ርፎ ::

ኩ ና ት ደ ጊ ያ ት ድ ብ ላ የ ከ ::

አድከመ ምልጋፅ በዚ አዋን እዚ አዝዮም ምስ ደቂ ተሸም ብግዝአት ተሐራሪ ቅም ነበሩ : ቅድሚቲ ንዱፍይ ፍጋጋ ዝበሃል በዓል ዓዲ ባረ ተሸላ ዝገበርም ባሕሊ : ብድሕራኡ ከአ ንባሕረ ነጋጣ ዮሐንስ ህይይ በዓል ዓዲ መንግስቲ : ከምኡ ከአ ምስ አይተ አርዓደም እተባህሉ በዓል ክሳይ ዓፅድ ከይደፍሞ ትንትግ ክልተአም ጋንታ ደቀ ግሓ ነበሩ ::

ሕጂ ግና ብዘበባ ደጊያት ድብልዩስ ወዲ ወደም ንሕይተ አርዓደም : ንንል ተስፋይ ገረብ ክብ መደባይ የእተወ : ክብ ንል ንሎም ንሀፀይ መልክ ሰገድ ወይ ከአ ሀፀይ መርፀ ድንግል እተውለድ : ንዓላ ከእቲ ከሎ ጭፀ ጉልቲ ነበር እሞ : ግብረ ንደጊያት ማሞ ከልከሎ : ከምኡ ከአ ብፀዓዘጋ ከልከዝ ውርደት ከይኩ ተራእዮ : ስለዚ ሐደ አዋን እቲ አብ ፀዓዘጋ ዝነበረ ምቕማብ ደጊያት ማሞ ግብረ ንጉሥ የእተወ አሎ አንተ ለአኸሎ : ደጊያት ድብልዩስ ከአ ብጀከ ሀፀይ ቲምፍሎስ አፅራር ሰገድ ጎይታ የብልደን እሞ : እቲ ግብረ ንጉሥ ባፅላይ እዩ ዘለትም አሎ አባዮ ::

አንተኸኝ ሀፀይ አይደም ሰገድ እዮም ሐዋ ንስባን ገርግስ በለ እዚ ወዲ ሐፍዶም እዩ : ደጊያት ማሞ : ንጉሥ ከአ ንሠራዬ ላፅላዊይ ዝኸነ ሻራ ደጊያት ድብል ዩስ ነበረ = አሰላሪ ከአ እቲ ምቕማብ ደጊያት ማሞ ወረቅት ንጉንደር ለእኹ ::

ደጊያት ማሞ ከአ ክብ ንጉሥ ሐመደ ግዳም ዝኸነ ሠራዊት አብ ሐማሌን መጻሕፍት አብ ሰፍኡ አብ ማይ ሸምቡ ጎልጎል ገጠሙ : አዝዮ ብዙሕ አድዋር ብታሕቲ ታሕቲ ክብ ተርኩ ምስ ናይብ ተሰማሚዑ ሕኪቡ ነበረ : ደሐር ግና ንሱ አብ ልዕሊኡ ክብ ዓደምሐራ ማእለያ ዘይብሉ ሠራዊት ከምዚ ከበደ ምስ ፈለጠ ብመርሑ ግራ ብዘበነ ጭዋን ዝበን ሠራዩን በዚ እዋንዚ አብ ሰፍኡ ፎተ መዓልተን ፎተ ላይተን አልቦ ትኹ ስተር አበሉ ::

ብድራ ደጊያት ድብልዩስ ፀፋይ መዛግብቲ ሕጄም ነቲ ሠራዊት ንጉሥ ዓገትም ብተኸሰ እንተ ኸነ ብብዝሐ ፈረስ ጠሐስዎም : መወዳእትኡ ግና ደጊያት ድብልዩስ ምስ ብዙሐት ፈተውቲ : ስብ ማርዳን ስብ ግዳይን አብ ለልዕሊ ተገዳግኖም ሞቱ :: ከምዚሉ ጀግንነት ደጊያት ድብልዩስ በዚ ተፈጸመ ::

ክብኡ እቶም ሠራዊት ንጉሥ ከምዚሎም ዝበነ ዝበን ሠራዩ ስጋብ ሰፍኡ ዘመገ ቶም አልቦ ሀልም አበልዎ : ብድሕሪ እዚ ክሳይ ዓፅድ ምስ ወደቁት ስጋብ ላይቲ ሎም አይተን ሥሕትን :: ክብኡ ተነቓቓቒ ዝነበረ ዓራት ፀዓዘጋ ከም ቀደሙ ንደጊያት ማሞ ቀሞ የለሎም ::

እቶም ሠራዊት ንጉሥ ምስ ሠግርዎም ንሠራዩ ንደጊያት ማሞ ዓደም የእትዮም : ንንዓደም ተመልሱ : እንተኸኝ እመቤት ጎርቢት ሰበይቲ ደጊያት ድብልዩስ ንሎም ንሀ ፀይ መልክ ሰገድ : ድሕሪ ሞት ሰብእዮን ደብረ አቡን መርቆሬምስ ባፅላን የሔድኸን ነቲ ቅዱሳ ሰርሕኡ :: ከም ዝሒት ከይነን ብዙሕ እዋን ነበሩ : ብድሕራኡን ግና ዓራት ክሳይ ዓፅድ ናብ ክልኦ ሐሰሩት ::

ሞ ት ደ ጊ ያ ት ማ ሞ ና ብ ዓዲ ሞ ሐራ ::

ሞ ት ደገዝማቲ ናብ ሰፈር ንጉሥ ቅሩብ እዋን ሐማሞም ሞቱ : ንጉሥ ከአ ብነጋ ፊትን ብሰንደቅ ዓላማን ብዙሕ ዓጀብ ጊሮም ቀበርዎም : ብድሕራኡም እቶም ንእኹዮ ሐምዎ ፈለሱ ዓንድ ሃይማኖት አቢሎም ንተከዘ ምላሽ ክገዝኡ ምቕማብም ናብ ዓደቀ ከይደፍም ክገዝኡ ተሸሙ ::

ግድቀ ተሰራሐ ዝኸተመሉ ኣቀን።

ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት በዲኡም ከብ ልዕልቲ ስበሃ ገርጊኹ ንል ሀይሮ ኢያሱ ኣዲ ያም ስገድ ኣየን፣ ኣቡኣም ከኣ ደጊያት ገብረክርስቶስ ወዲ ሀብስቲስ ዓባቕ ሐው ደጊ ያት ማም ኣዮም።

እዛ ግድቀ እትብሃል መኻን ቀደም ኣበሐንኣም ዓዲ እንተተገብረ ኢሎም ተተ ምሓምላ ነይርም ይብሃል፡ ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ገረብ ጥሒሎም ከተማ ስራሕም ኣኸትሞም ምቕማጠም ኣብኣ ገበሩ፡ ኣብኣ ዜተ ክርስቲያን ኣንዳ ማርያም ስርሐ። ክብቲ ኣቀን እቲ ኣትሒዙ ከጋብ ለዊቲ ሎም ከተማ ምቕማጥ ዓባይትን ፍሉጥ ዓድን ከኣት። ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ፍብኣ ብዙሕ ኣቀን ተቐመጡ።

ኸፍትነት ብላታ ማካኤል ከሐል።

ብዘበባ ራእሲ ዝሰርሕዎ ሒዶት ዛንታ ከነልዕል፡ ንሶም ብዙታት ጐራዙ ፍብ ቤት ኣናምዶኡ ጥራዩን ጊርም ቤት ዓደዮም ኣጥብተን ብኢዶም ዕትዕት ኣናበሉን ኣናባህ ስዑን ይውዕሉ ነበሩ፡ ሐደ ምዓልቲ ወይ ከኣ ክልተ ምዓልቲ ከይከነስ ትንትግ (ኩላ ጊዘ) ከምዚ ዝበለ ግዕዝና ነባርም።

ብላታ ማካኤል ግና ባዕሉ የካድዶን ይእገዝን ነበረ፡ ደሐር ግና በይነይ ኣሎኹ ኣናበሉ ከም ቀደምም ኣብ ማእከል እተን ጐራዙ ክስከሱ ከለዉ፡ ብላታ ማካኤል ከኣ ክብ ተምቤን መጺኡ እንተተረኣ፡ ክምቲ ብወረ ዝሰምዖ ዝነበረ ኣብ ዓይኑ ገብ መሉ፡ እዞም ስብኣይሲ ዝቐበሎም ስኢኖም ደኣምበር፡ ነዛ ግራትስ ኣይደልደዎን እንኻ እዮም ኢሉ ንምኽፋት ሐሰበ።

ንሰም ግና ገና ኣይረላጠንን ኣናበሉ ከም ቀደምም እና ተሓብኡ ይስከሱ ነበሩ፡ ሐደ እቀን ንሐማሌን በደሐኤ ክምለስ ኢሎም ተበገኹ፡ ንሱ ከኣ ፍብ ዓዲ ሸረራዶ ምስ በደሐኤ ሸረተ። እዚ ወረዚ ምስተሰምዒ ክምዚ ኢሎም ግጥሚ ገጠሙሎም፤

ደርመን ከመይ ኢኻ ደርመን
ክዳፅ ጠላም እያ ዘመን
ሐወይ ኢልክ እኳ ስብ ኣይተእመን
ድሙኻ እኳ ተምድኡልክ ተመን።

ውግእ ኃሻ ወርቄ።

ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ኣብ ክኣድ ግዕዝርቄ፡ ምስቲ ብላታ ፍቶም በዓል ተምቤን ብላታ ማካኤል ስሐል ኩፍት ገብረም፡ ኣብኡ ብላታ ማካኤል በዓሩ ንራእሲ ቀተ ሎም፡ ደሐር ንርእሱ ቀታል ራእሲ፡ ራእሲ ማካኤል ስሐል ተባህለ፡ ነሀገር ኣንፈ ጥራጣ። ኸው ፍብ ዓድቀ ከይኡ ንትግራይ ትግርኛን ንሐማሌንን ሐዘ።

ግዝኣት ባሕረ ነጋሲ ስለሙን።

ባሕረ ነጋሲ ስለሙን ወዲ ደጊያት ተስፋጺን፡ ብድሕረ ሞት ሐወቡኣም ኣብ ፀፃ ዘጋ ከይኖም ይገዝኡ ነበሩ፡ እንተኾነ ንሶም ኣቲ ናይ ኣበታዶም ግዝኣትን ሥልጣንን ፍብ ኢድ ራእሲ ማካኤል ስሐል ነበረ ኣሞ፡ ክገጥም እዩ ኢሎም ኩፍት ምስ ራእሲ ማካኤል ፍብ ዕዳጋ ረቡፅ ተዋግኡ።

ድሕረ ሠለስተ መዓልቲ ከሆናት መጺኦም ዓረቕኛም፡ ባሕረ ነጋሲ ስለሙን ንመረብ ምላሽ ብተሕቲኦም ከይኖም ክገዝኡ፡ ራእሲ ግና ብላዕል ከይኖም ንትግራይን ንሐማ ለንን ክእገዙ ተግርቁ። በዚ ኣቀን እዚ ከኣ ሀይሮ ኢያሱ ኣድዶም ስገድ ፍብ ሐማሌን መጺኦም ንምድረ ሐብብ ከይደም ኣገበርም፡ ዳግማይ ኢያሱ እዮም ዝበሀሉ፡ ዘበኩ ብ፲፱፻፳ ዓመተ ምስረት።

ውግእ ራእሲ ማካኤል ከሐል ምስ ናደብ።

ብዘበን ባሕረ ነጋሲ ስለሙን፡ ናደብ ንግዝኣት ሐማሌን ደልዩ ፍብ ቤት መኻኣ ወጸ፡ ንድብርዎን ንእምዒ ደሊምን ንተራሕምንን ንጉራዕን ኣቶ፡ ንሶም ባሕረ ነጋሲ ስለ ሙን ግና ንራእሲ ማካኤል ሮድኡኒ ኢሎም ለእኹሎም፡ ራእሲ ከኣ ክብ ትግራይ ብዕሎም ኣኸትዮም ፍቕዒ ዘዩብሉ ሠራዊት ሒዘም ፍብ ኣክለ ጉዳይ ዓድ ናደብ ገጠሙ ባዕሎም ኣኸትዮም ፍቕዒ ዘዩብሉ ሠራዊት ሒዘም ፍብ ኣክለ ጉዳይ ዓድ ናደብ ገጠሙ ኣብኡ ከኣ ራእሲ ማካኤል ስሐል ስዓሩ፡ እታ ድግሳ ግና ኣጸቢቐ ዓረድቀ ስለ ዝነበረ ዝደፍረ ተሳኢኦ ዕቕብ ስለሰ ወዲ ሕይድንኮኤል ዝበሃል ድግና ፍሉጥ በዓል ጨፃረኹ ፍብታ ዕርዒ ድግሳ ደርግም ኢሉ ኣቶ ኣሞ፡ ነቶም ኣብኡ ዝነበሩ ማረኹ ፍብ ራእሲ ኣበርኩዮም፡ ራእሲ ከኣ ስጋብ ባፅፀ ከምዘሎ ዘማዶም ኣጥፍኦም፡ ደሐር ግና ራእሲ ምስ ናደብ ዕርቂ ገበሩ ኣሞ፡ ብዙሕ ኣናፍጥን ቅርኪን ምስ ሃበም ኣገቢርም ተመልሱ።

ደቂ ባሕረ ነጋሲ ስለሙን።

ባሕረ ነጋሲ ስለሙን ሰበይዶም እመቤት ንድተን ብሃልቲ፡ ድልማ ቃቅብዳ ዝብሃል ዓዲ፡ ንል ቀሊት ወዲ ረቶ፡ ክብኢን ንእይት ደብረጽዮንን — ንባሕረ ነጋሲ በዮሩን ወሐዶ፡ ኣይተ ደብረጽዮንን ንዓዲ ደብተራ ባሪኡ ዝረረዶ እዮም።

እቲ ግዝኣት ኣቡኣም ግና ንባሕረ ነጋሲ በዮሩ ተዋዘበ፡ ባሕረ ነጋሲ በዮሩ ቀድም ብንእሹዶኦም ቀሪ ነበሩ፡ ደሐር ግና እዙኦም ምስምቅ ዓራት ኣቡኣም ሐዘ፡ ነጋሪት ጸዓኑ ንእዋኑ ደገዘማትነት ረኹ፡ ደሐር ግና ንድብርዎ ምስ ጠቐላሉ ባሕረ ነጋሲ ተባህሉ መረብ ምላሽ ከኣ ይገዝኡ ነበሩ።

ምዕራፍ ፪፻፱።

ሠለስተ ደቂ ተኸም ስብ ሥልጣን ዘርኢ ተኸለታትዮስ።

ኣብ ተክለ ዓገብ ኣንዳ ተኸለታትዮስ፡ ብተሕቲ ዓዲ ደገዘማቲ ከይኖም ሮእኦታን መኻንን ነበሩ፡ ንሳቶም ብዘበን ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከኣ ከምኡ ከኣ ወደቂ ደቆም ንምሉኡ ዓንሰባን ለተጭዋን ሐያሎ ኣቀን ይገዝኡ ነበሩ።

ተክለታዮስ ንባሕረ ነጋሲ ዘኸርሱቶስን — ንስመረኸርሱቶስን — ንባረኸትአብን ወልደ፡ በረኸትአብ ደቁ ገላ አብኡ ገላ አብ ማእከል ዓዲ አለዉ፡ በሕረ ነጋሲ ዘኸር ስቶስ ግና ፍሉጥ ነፃ፡ ንኃል ንሎም ንሀይሮ መልክባድ፡ ሀይሮ ሠርጸ ድንግል ካብ ኣቶ አምሀርኢን ዝተገብሩ በዓል መራጉዝ፡ ዓቢ ሰብ ነበሩ ካብኦም ትውልድ፡ ካብኦ ንኣ ብተገባን — ንኸንቲባ ቡላን — ንብኣምነትን — ንኣቢ ብን ወልደ፡ ዘመኑ ፲፭፻፹፮ ዓመተ ምሕረት አቢሉ ኣዩ ይብሃል።

ካብኦም ከንቲባ ቡላ ንኣቢዮ ወልደጊዮርጊስን — ንባሕረ ነጋሲ ዕቑብትን ወልደ፡ ኣቢኦም ከሎም ነቲ ግዝስት ዓዲ ደንዝማቲ፡ ብትሕትኦም ንኹሉ ጠቕሲሎም ሓዘዎ፡ በሕረ ነጋሲ ዕቑብት ከኣ ንባሕረ ነጋሲ ታብትን — ንኣቶ ተስፋጺንን ወልደ።

ውግኣ በሕረ ነጋሲ በኸሩ ምስ ናይብ።

በሕረ ነጋሲ በኸሩ ፅልኦም ጥረይ ምስ ቤተ ስቦም ኣይከነን፡ ምስ ናይብ ብዙኡ ተደልኦ፡ ቀደም ብዙኡ ጉልቲ አቡኦም ንናይብ ሂበምዎ ዝነበሩ የአደግዎ፡ በዚ ኣተላ ፅል ናይብ ክዋጋኡ ኢሉ ናይ ኩናት ሓልቓ ያሕያ ወዲ ሹቶል በትሩ ዝበሃል ምስ ብዙኡ ሰራዊት ካብ ምድረ ደቀም ሓረ ተጋጠመ።

ናብኡ በሕረ ነጋሲ በኸሩ ሰዓሩ፡ ድሕረ ቁሩብ አዋን ከኣ ካብ ቲርቢ ተሓጊዙ ሰብ ወሲኹ ናብ ክሳይ ዛግር ገጠመ። በሕረ ነጋሲ በኸሩ መሊሾም ከም ቀደምም ሰዓሩ፡ ከምኡ ከኣ ናብ ጥቓ ፀዓዘጋ ካልባይ ተዋጊኦም ምስ ሰዓርዎ፡ ብዙኡ አዋን ምዃን ምስ አቡዮ ዓረፈ።

ሞት ሀይሮ ኣቶአስ ናብ ንጋደር።

በዚ ዘበን ኣዚ ብ፲፯፻፸፪ አቢሉ ራእሲ ሚካኤል ስሐል፡ በቲ አዋን ኣቲ ንምሉኡ ኢትዮጵያ ብትሕት ንጉሥ ኣሎም ኣናተባህላ ንኹሉ ጠቕሲሎም ኣንፈጻፊጦም ደገ ገኡ ነበሩ፡ ኣቶም በቲ ግዜኦም በብሓደ ዝገዝኡ ዝነበሩ ነገሥታት ንኹም ደኣሎም ኣምበር፡ ገበርን ሓዳግን ናይ ሓቂ ገዛኢ ከምዝደለዩ ዝገብሩ፡ ሥልጣን ናብኦም ነበረ ደም ኣትሒዞም ብሸሽ ኣሕጺቑም ኣቑተልዎም፡ ኹሙ ሰብ ዝኾነ ብሓዳፍኡ ሰምበደ፡ ወዲ ራእሲ ሚካኤል ከኣ ኣዚ ዓንባዚ ምስ ዓንቡ ነቡኡ ከምዚ የሎም።

ንጉሥ ደ አልዒልኩም ትቑትሉ
ቀዳማይ ኣዝጊ ዶ ከምዚ ጌሩ
ዳሕረዋይ ኣዝጊ ደአ ተፈጠሩ የሎም።

ብድሕረ ኣዚ ራእሲ ሚካኤል ስሐል ንምድረ ሓማሴን ሓያሎ አዋን የገምትዎ ነበሩ፡ ናብ ሥልጣን ቤተ መንግሥቲ ምስ ሓዙ፡ ግዝኣቶም ሃጻ ማመት ኣዩ።

ከንጉሥ ገደደ ከአ ደሐን ኢሎም ከይተማገቱ ትም ኢሎም ሕረይ ኢሎም ክልተ ዓባት አድሪ ከፊሎም ጣፀውኦም ወሰዱ፡ እምባሕር ንሶም ለኣ ክብ ከንጉሥ ተስፋንኩ ኤል ክንሶም ናብኦም ክንገደ አይግብኦምን ኔሩ።

ብደሕሪ እዚ ከንጉሥ ዑቕብንኩኤል ከዘምቱ ኢሎም ንባሕሪ ወረዱ፡ እብኡ ሰብ ጽንዓ ደግላ አይቢዮም ጸረኡም አብ ሐፍሎት ቀተልዎም። መደቶም ምስ ተባህሉ ደቂ ከንጉሥ ተስፋንኩኤል አብ ክንዳ ገዛሕቡ ሰዞሹን ገሃይ እኖ፡ ሕነ ወዲ ሐወብ ኦም ንክፈል ኢሎም፡ ከንጉሥ ገደደን — ከንጉሥ ሕይሪትን — ከንጉሥ ጊላስሎትን ከጉዳም አጽዋሮም ሓዞም ናብ ጽንዓደግላ ከይደም ሕነ ከፊሎም ንዓዶም ተመልሱ።

ከንጉሥ ገደደ ክብ ጽንዓደግላ ብፅጋናይቲ መስተል ገሮም አምጺኦም፡ ናብ ቀጽሪ ቤተ ክርስቲያን ተኸልሞ ስጋብ ሕጂውን ናብ ደገሰላም ሀዘጋ አሎ። ክብኡ ንገጀው እዚ ከምዚ ገዛመሰላ ሀብቲ ክብ ዓዲ ከንጉሥ ዑቕብንኩኤል ዘምባለ፡ ስልጣኖም ዛሕ ተለ፡ እዚ ሹሉ ተእኪቡ ናብ ዓዲ ከንጉሥ ገደደ ከጎ።

ለ ባ ወ ቀ ከ ን ት ባ ገ ደ ደ ።

ከንጉሥ ገደደ ነፃተ ወሰዱ፡ ንከንጉሥ ቀለተን — ንከንጉሥ ሂል ክብ ደብን — ንባሕሪ ነጋሲ ገብራትን አተባህሉ ወሰዱ፡ ክብኦም ከንጉሥ ቀለተ ብገብገ ነኦም ከለዉ ናብ ራእሲ ማከኤል ስሐል ትኸተልንት አተዉ እኖ፡ ናብ ሰዞሹ ኩናት ውዓል ክሕ፡ ባጉ ዋይቶም ክብ ራእሲ ማከኤል ስሐል ከንጉሥነት ወኪዶም ንዓዶም ምስ አተዉ፡ እብኦም መሃኖም ንዓዶም ሐዲንም ንቢዛን ከይዶም ተቐመጡ እኖ፡ አብ ገብረ ሥላሴ ተባህሉ።

ድሕሪ ቀሩብ አዋን አቶም ገተረፉ ክልኡት ደቆም፡ ክብ ዓደም ሐራ ሹመት ከንም ጽኑ ኢሎም ምስ ሐሰቡ፡ ሹዑ አብኦም ስምዚ ዮልዎም፡ ደቀይ ኩሉኹም ከንጉሥ ኑት አይተኹኑ፡ ገሌሹም ባሕሪ ነጋሲ ደሕ ኩሉ ኢሎም ተባብዎም፡ ደሐር ንሳቶም ከም ለበዋ አብኦም እቶም ባልሳዮም ባሕሪ ነጋሲ ከጎ።

ሐ ደ ለ ባ ሕ ረ ነ ጋ ሲ ባ ሹ ና ።

ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ሐደ ርገግም፡ ብዙስ ክፋኡ ገዛሲ ነብሩ፡ ከም ሐይሎም እም ባር ከም ናፍቋድ ዓዶም ዘይገብሩ ነብሩ፡ ተካእሲኒ ኢሎም ንምድሪ ዮሕዋቶም ብኣይ ሎም ናብ መቐሕ ደልብዮም ነብሩ፡ ክብዚ ዘበን አተሒዞም፡ ደቂ እምፀን ደቂ እቢ ብን ክብ ላዕላይ ተክል እዚ ምድርና ክይጠፍእና ኢሎም አብዚ ሕጂ ዘለውም ወረዱ፡ ሐይሎ ክብ ደቂ ተክል ክሕ ናብ ሀዘጋ፡ ናብ ከንጉሥ ቀለተ ከይዶም ተማፅቆቡ።

ብዚ ዘበን እዚ አርባተ ደቂ ደብስ ክብ ኩትም አውልፅ አሕዋቶም ሰደድዎም እኖ ሀዲምም እብ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ አተዉ፡ ፅቕባኹም ዮልዎም፡ ንሶም ድማ ምስ

ፀዓዛጋ ክንድቲ ብዙስ ፍቕሪ ስለ ዘይነበሮም፡ ንደቂ ደብስ ብጽቡቕ ተቐቢሎም አዘዝ ትን ርዘዝትን ጊሮም፡ ነታ ሐፍቲ ደብስ ንክፍለ አመርጎውም። ንሑ ምስአቶ ናብ ፀዓዛጋ ስዓብ፡ እቶም ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ፍቕሪ ምስፈለገዎም ስጋብ እቶም ብድሕሪኦም ገዝገኹ ገዝብሩ ኩሎም አይጸልእዎምን፡ እዚአቶም ጐይቶት እዮም።

ም ፅ ራ ፍ ሮይ ።

ውግሌ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ምስ ዓዲ ቢኢዳት።

ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ቅድሚኡ ምስ ደቂ ሐወብኦም እኒ ዓዲ ከንጉሥ ቢኢዳት ሰብ ደቂ ጽንዓ ክብ ዘርኢ ደጊያት ሀብስሎስ ዓብቕ፡ እኒ ባሕሪ ነጋሲ ክፍለ ወዲ ባሕሪ ነጋሲ ተኸልተ ባዓል ዓዲ ተኸልይ፡ ምስ ሐይሎ ክልኡት ውግእ ነበሮም፡ ንሳቶም ከእ እቲ ግዝኡት ዓዲ ደገዝማቲ ክምለሰልና እናበሉ ሐደ እኖን፡ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ግብሪ ንጉሥ ከእተዉ ናብ መንኮህ ወረዱ።

ደቂ ቢኢዳት ምርሐቕም ምስ ረአዩ ነቶም ሐሽከሮም ናብ ዑና ሹሕሎ ደቂኹም ነበሩ እኖ፡ ሐደጋ ወዲቕም አጥፍእዎም፡ ባዚ ገዛእክል ዑና ሹሕሎ ስጋብ ለይቲ ሎሚ ዑና ኸት፡ ደቂ ፀዓዛጋ ከእ ምስቲ ደብሪ ከይኖም ብአውያት መጺኦም ናብኡ ተሳቦሩ።

ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ እዚ ወረዚ ምስ ስምዑ ቢኢ ቢኢ ተቀላባቢሮም ወደ እኖ፡ ሰባም ሐዞም ገጠመ፡ እብኡ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ሰዓሩ፡ ዓዲ ቢኢዳት ከእ ሃዲሞም ንሠራዩ ናብ ዓዲ ጉሮቶ ገብሃል አተዉ፡ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ከእ ስዒሮም ንዓዶም አተዉ።

እንዳ ባሕሪ ነጋሲ ተስፋንኩኤል ባዓል አማድር ጽልማ ንሶም ሻራ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ነብሩ፡ ስለዚ ዓዲ ቢኢዳት ከእ ንከንጉሥ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ገረሹመ መሳል ዎም ንማድር ወደቕዎም፡ አውያት ከእ ንፀዓዛጋ ሰደዱሎም እኖ፡ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ከእ ንፀፍይ ሐግዙና እንተብልዎም፡ ደቂ ፀዓዛጋ ከእ ንሕና ናብ ዓድናን ናብ ምድር ናን ዝመጸና እዝጊ ዘውዓለና ንውፅል ብዝተረፈሰ ናብ ዓዶምን ናብ ምድሮምን ነይና አይንዋጋእን ኢሎም ብፀዓዛግኦም አብይዎም።

ሹዑ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ገሐዙ ሓዞም ዝርከቡም ከይዶም አብ ፅዳጋ ድሕና ምስ ዓዲ ብኢዳት ውግእ ገጠመ፡ ናብኡ ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ተሳዒሮም ተታሕዙ፡ እሲ ሮም ንደቂ ጽንዓ መሳዶም አብ ውሻጠ አቐማጠም ፈውሲ አስተይዎም እኖ አይሞቱን ደሐኑ፡ ደሐር ግና አሲሮም ንጐንደር ወሲዶም ናብ ንጉሥ አብርኮትዎም፡ ንጉሥ ከእ ንሐውካዶ ከምዚ ይግበር ኢሎም፡ ድሕሪ ዓመት ዓረቕም ንዓዶም ሰደድዎም። ከም ቀደምም ናብ ሹመቶም መለስዎም።

ቀዳማይ ዘመተ ራእሲ ማከኤል ስሐል።

ባሕሪ ነጋሲ ባሹኖ ግዝኡቶም ክድምሩ ከለዉ፡ ራእሲ ማከኤል ስሐል ባፅሎም ሰብ በሐደኡኡ ገዘከኮሐሉ ስራዊት ሓዞም ናርን ፋርናን ከም ዝበሃል ክብ ብዝሐሉ ሕዝቢ እተላዕለ ክብ አፈልባ እስገብራይ ገሐዙ ምስ ገጠመ ስጋብ አፈልባ ባረዝ፡ ክንዲ ሐዳ

በሕግ ገዢው ሠራዊት ሐዘም በዚ ተላቦላ ዛግራን ጃቃሕን ዓገዘይንን ስቆ ኢላ ተቃሕ ዘት፡ ፊተው ራራኦም ኢራ ሰፈሩ እቲ ግምጃን ናይ ራሕሲ ሚካኤል ከአ ናብ ጉል ጉል ጽልማ ተኸሉ ዝበዝሐ ናይቶም ዓበይቲ ከአ ናብ አረጊት ድብርዋ ነበሩ ዝተረፈ ክንዲሓመድ ዝኾኑ ደገዝማትታት ተማቲሎም ንብሓማሌና ስጋብ ወሰን ስናር ብምፅ ራብ ገጸም ዘመትምን እጥፍኦምን።

በቲ እዋን እቲ ወዲ ሕድረንኪኤል ዝዋንኦም ምስ ሓይሎ ፈተውቲ መራሕ መገኛ ከይኑ ሀገር የዝምት ነበረ፡ ብድርከርዚ ራሕሲ ሚካኤል ስሑል ንሀገረ ሓማሌን ስጋብ ቆኮር ጠቐሊሎም ምስ ሓዝም፡ ንወዲ ሕድረንኪኤል መገዲ አብ ክንዲ ዝመርሑ ሽመት ወይ ገንዘብ ዝደለኻዮ ተተምን የልዎ፡ ንሱ ከአ ጎይታይ ሽመት አበይ ክትመ ልሱላይ የሎም፡ ንሱም ድማ ሽመት ዓዲ ሂበም ንዓዲም ተበገሱ። ንወዲ ሕድረንኪኤል ከምዚ ኢሎም ሓለዩሉ።

ወዲ ሕድረንኪኤል ስጊፀባ ጠለ

ከመዓልካ ይብላኻ አዋልድ ደንገላ
አብ ርሑብ ዘማቲ አብ ፀቢብ ዓጋቲ
ከመዓልካ ይብላኻ ናይ ናደቦኻ አንስቲ።

ሰብ ሓማሌን ከአ ስሑል መጻ ምስ ሰምዑ ፍቕዳ በረኽኦም ፋሕ ኢሎም ሃደሙ፡ በቲ እዋን እቲ ከንቲብ ቀለተ ወዲ ከንቲብ ገደደ፡ ሀዘጋ ምስ ጎይትኦም ምስ ራሕሲ ሚካኤል መጹ፡ ንሱም ከአ ንባሕረ ነጋሲ መራሕ መገዲ ክኸንም መጹ፡ ከንቲብ ከአ አብ ዓይኒ ራሕሲ ምርኩይ ነበሩ እም፡ ንል ራሕሲ ሚካኤል የእትዮም ንሚናብ ዘርአይ ንኹሎም ደቂ አዳም ክብ ወረራ አድሐንም።

አብ ባሕሪ ምስ ወረዳ በቲ ብዝሑ ሠራዊትን ፈረሰኛን ኩሎ ሰራዊተይ ንማይ ባሕሪ ጮንጊዑ ክውድኦ ይኸኸል እዩ ኢሎም ፈክሩ እም፡ በዚ አተላቦላ ንሱም ከም 'ዚላ ገጠመትሎም።

ሥድራ ቤትካ ደአ ክይጉዳእ
ሠራዊትካ ደአ ክይውዳእ
ቀላይ ባጽፅ ዶ ቀዳሕካ ይውዳእ፡ የለቶም።

ብድርከርዚ አብ ገምገም ክርኻሽም ኩይኖም ብመነፀር ጌሮም ንባሕሪ ገጸም ራሕዩ፡ ሽዑ ንክንቲብ ገደደ ንኪድ ዶ ንባሕሪ ክንዘምቶ የልዎም፡ ሽዑ ሥድራ ከንቲብ አብሑ ስለ ዝነበሩ ጎይታይ ሠራዊት ከንጥማ፡ እቲ ንደልዮ ግብፍ አገቢርና አሎና ንዓደም ሓራና ደአ ንመለስ የልዎም፡ ንሱም ከአ ሓቀኻ ኢኻ ነጋሪት መልስ ኢሎም ንዓዲም ተበገሱ። ከምዚ ገሮም ከንቲብ ቀለተ በዓል ሀዘጋ ንዓዲሎኦም ክብ ዘመተ ንኹ ሎም ሚናብ ዘርአይ አድሐንም።

ራሕሲ ሚካኤል ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ አሰርዎም።

በሕረ ነጋሲ በኹሩ ከአ ብማዕድ ፈራሖም ክብ ፀዓዘጋ ሃዲምም ነበሩ፡ ናብ ሰፍኦ ባምብቆ ዝብሃል ዓዲ እንዳ ሓትንኦም በአ በአ ከይቀንዩ ንበረኻ ውሻጠ ዝብሃል ወረዳ።

ክብ ተኸላ ሰራዩ ከአ እኒ ተኸሎ ሓባል ከምኡ ድማ ብዙሓት መኣንንቲ፡ ናብ ራሕሲ ሚካኤል አተወ፡ ክብ ፀዓዘጋ ከአ እኒ በሕረ ነጋሲ ዝወልድ ወዲ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ናብ ራሕሲ እቲዮም ሽመት ተኸላ ዓገባ ደልዮም ደገ ይጸንፁ ነበሩ።

እዚ ወረ እዚ ምስ ሰምዑ በሕረ ነጋሲ በኹሩ ክብቲ ዝነበርዎ በረኻ ተላዲሎም ናብ ራሕሲ ሚካኤል አተወ። ሽዑ እቶም ጸላእቶም ዓዲ ቢኢዳት ናብ ራሕሲ ሚካ ኤል ስሑል ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ ክሰበዎም፡ በዚ ምክንያትዚ ራሕሲ ሓዘ ኢሎም አሰርዎም፡ ድሓር ግና ፈትሖምም፡ ተፈቲሖም ግና ምስ ራሕሲ አብ ቤተ መንግሥቲ ሽውዒተ ዓመት ምስኦም ተቆመ።

እቲ ሽመት ተኸላ ዓገባ ንባሕረ ነጋሲ ዝወልድ ንኹሎ ምሉእ ሓማሌን ሽምም፡ ንሱም ምስ ምቱ ግና ዓራት ናብ አቶ ገብረ ክርስቶስ ወዲ ባሕረ ነጋሲ በኹሩ ብፍቓድ ራሕሲ ሓለፈት፡ ናብ ፀዓዘጋ ኩይኖም ድማ ገዝኡ።

ክብ ሰብ ሀዘጋ ከአ ባዚ ዘበን እዚ ሰብአይ ንሎም ንራሕሲ ሚካኤል ከንቲብ ቀለተ ንሓማሌን ሰለስተ ዓመት ገዝኡ ይብልዎም፡ ክልአት ዘንታ ጸሐፍቲ ግና አይፋል ንመ ረብ ምላሽ ድኣሎም ጠቐሊሎም ዝገዝኡ ዝብሉ ይርከቡ፡ ገለ ከአ ምክንዮው ቆሎ ምላሽ ደኣሎ ይብሉ። ዝኸን ደኹን ሽመት ሀዘጋ ክብ ከንቲብ ቀለተ ጀሚሩ እዩ ዝተላቦላ።

በሕረ ነጋሲ በኹሩ ተመልሱ።

ብድርከሪ ሽውዒተ ዓመት ንጉሥ ምስ ራሕሲ ሚካኤል ብገለ ነገር ምስ ተሓራረቑ፡ ባህ ከይብሎም ንራሕሲ ኢሎም ሽመት ምክንዮው ቆሎ ምላሽ ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ መለሱሎም፡ ዓዲም አትዮም ተቆመ። ራሕሲ ሚካኤል ውን ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ ተዓረቆም፡ ብባላም ከአ ስጋብ ብዙሕ አዋን ተቆመ። እንተኾነ አይሰክሑን።

ምዕራፍ ፪፯።

ወለዶ ደቂ ሽሐይ።

ደቂ ሽሐይ ከምቲ አብ ቅድም አብ ወለዶ ምልጋእ ተጠቑሱ ዘሎ፡ ምልጋእ ንጋን ዛይዝጊ ወለደ፡ ጋንዛይዝጊ ንቶምባሳ ወለደ፡ ቶምባሳ ንጋንዛይ ምራራ ወለደ፡ ጋንዛይ ምራራ ንተፋደ ወለደ፡ ተፋደ ንተስፋው ወለደ፡ ተስፋው ንዳግማይ ተፋደ ወለደ፡ ዳግማይ ተፋደ ንሽሐይ ወለደ፡ ሽሐይ ነፁተ ወለደ፡ ሽምም ከአ ስምዚ ዝሰብንገልጽ አሎና፡ ፩ይ ንብዙሕ ሓደርን - ፪ይ ንሹቶን - ፫ይ ንፍርድን - ፬ይ ንብርሃን ከምዚሎም ፀተ ደቂ ሽሐይ ተባሂሎም ይድውዑ አለዉ።

ክብዚኦም እቲ ራብዓይ በኹረ ቤት ብዙሕ ሓደር አተባህለ ንሱ ፩ይ ንመንክሳይን - ፪ይ ንጽጊትን ን፪ተ ወለደ፡ ክብዚኦም መንክሳይ ዝፈረዮም አብ ማእከል ከብዩ ዓዲ ደቂ ሽሐይ አለዉ፡ ጽጊት ዝፈረዮም ከአ ገለኦም አብ ብሌን አለዉ፡ ገለኦም ከአ አብ ማእከል ደቂ ሽሐይ ምስ ደቂ ሓውሎኦም አለዉ።

ተሰደደዎ ገዛ ሽሐቆ ይበሃሉ።

፫ይ ፍርድ ከአ ስይ ንስረቀ — ፫ይ ንስመረ — ፫ይ ንሐንገለን — ስይ ንደምታይን ከምዚሎም ፀተ ደቂ ፍርድ ይበሃሉ። ከብዙአ ስረቀ ንተኸሎም ወለደ። ተኸሎም ከአ ንሐሰማ ወለደ። ሐሰማ ከአ ስይ ንሐድሪትን — ስይ ነውዒሎምን ወለደ። ክልተኣም የሐዋተ ደቂ ሐሰማ ዝረረይዎም ኣብ ከብዲ ዓዲ ኣለዉ።

፪ይ ሐንገለይ ዝረረዮም ኣብ ማእከል ደቂ ሽሐይ ኣለዉ። ፫ይ ደምታይ ዝረረዮም ደቂ ተባፀተዮ የብሉን። ኣዋልድ እየን።

ዘር ሓ ብር ሃ ኑ።

ብርሃኑ ዝረረዮም ከምዘለዉ ኣስለም ዓናግር እዮም። ደቂ ብርሃኑ ይበሃሉ። ኣብ ዘለዉ ኣለዮም ኣስታት ምልእ።

ምልጋን ኣድኸመን ማናቱ የሕዋት እዮም። ኣቡኣም ከአ ኣክላጽዮን ይብሃል ነቢር ኣክላጽዮን ወዲ ኣስተናኣድ። ኣስተናኣድ ከአ ወዲ ሰብ ከም ዓንቋ። ሰብ ከም ዓንቋ ወዲ እልፈ ድም። እልፈ ድም ከአ ወዲ ሰርቢ ድም። ሰርቢ ድም ከአ ወዲ ጅርገደላ። ጅርገደላ ከአ ወዲ ኣንባሳጅር። ኣንባሳጅር ከአ ወዲ መራሪ ንብረ ማርያም። መራሪ ንብረ ማርያም ከአ ወዲ ሀፀይ ይተብረክ። ሀፀይ ይተብረክ ከአ ወዲ ሀፀይ ላሊበላ። ሀፀይ ላሊበላ ከአ ወዲ ቀዳማይ መራሪ ንብረ ማርያም። ቀዳማይ ንብረ ማርያም ከአ ወዲ ጃንሥዩም (ዘን)። ጃን ሥዩም ከአ ወዲ መራሪ ተኸላ ሃይማኖት። መራሪ ተኸላ ሃይማኖት ከአ ወዲ መራ ንብረክርቶስ። መራ ንብረክርቶስ ከአ ወዲ ኣቤቶ ታዲምስ። ኣቤቶ ታዲምስ ከአ ወዲ ኣቤቶ ፈሊጃስ። ኣቤቶ ፈሊጃስ ከአ ወዲ ኣቤቶ ወልደ ጊዮርጊስ። ኣቤቶ ወልደ ጊዮርጊስ ከአ ወዲ ይተራሃም። ይተራሃም ከአ ወዲ ቀለምሲን እዩ። ከብዚ ንላዕሊ ዘሎ ከጋብ ንጉሥ ዓዋት ንጉሥ እስራኤል ብቻል ጌርም ይቆርሕ ምም። ኣብ ጥንታዊ መጻሕፍት ሽማቶም በብሐደ ዝፈሊ ከብ ቀለምሲን ንላዕሊ ኣይረኸብ ናን። ስለዚ እዚ ኣብ ላዕሊ መኸብሮዮ ዘሎና ወለደ። ምስ ናይ ዓቢይቲ ላስታን ምስቶም ደረሰትን ኣተሰማምዒ እዩ።

ወለደ ደቂ ታርቀ።

እዞም ኣብዚ ምድረዚ ዝርከቡ ደቂ ታርቀ በተ ቀዳማይ ዘርእም ከብ ነገደ ይሁዳ ከብ ኣዳል ወዲ ይተርሃም ወዲ ዳዊት ንጉሥ እዮም ምስ ደቂ ኣንባማ ጅርን ደቂ ጅራተ ቀጭንን እዮም ቀዳሮም ሕጅ ግና ኣስታቶም ከብዚ ንታህተ ንገልጽ ኣሎና። ታርቀ ወዲ ሕብዳይ። ሕብዳይ ወዲ ሊበዮ። ሊበዮ ወዲ ርእየ ፍፁም። ርእየ ፍፁም። ወዲ ኣብርሃም ቀሲስ። ኣብርሃም ቀሲስ ከዓ ወዲ ቀዳማይ ሐርባይ። ቀዳማይ ሐርባይ ወዲ ጃን ሥዩም እዩ። ጃን ሥዩም ከዓ ወዲ መራ ተኸላ ሃይማኖት እዩ። ከብኡ ንላዕሊ ዘሎ ኣብዚ መጽሐፍ ዚ ኣብ ቅድም ተጠቂሱሎ።

ታርቀ ፈለግ ምብ የሐዋጥ ለብ ኣልገን ገብረ ለብ ኣልገን ገብረ ለብ ኣልገን ገብረ ለብ ኣልገን

ኣብዚ ሕጅ ሐልሐል ተባህል ስፍራ ኣብታ ጥቕኣ ዘለዎ ዑናታት ኣብኣ ቤተ ክርቤ ቲዩን እንዳ ሚኪኤል ነበረት ኣብታ ጥቓ ቤተ ክርቤቲዩን ካቶሊክ ዘላ ሕጂ። ከምኡ ከዓ ኣብ ገባ ዓዲ መገብ ከዓ ኣብ ላዕሊ ከጋብ ሕጅ ዑናታት ዘሎ ኣብኡ ሐደ ቤተ ክርቤቲዩን ነበርም ከብኡ ስባምን ማሎምን ከህናቶምን ንኩሉ ታታቶም ኣኪ ባም ንምድሪ ሐልሐል በገብ ወሪዶም ተቀመጡ ቅድም ኣብ ገልገል ሐልሐልን ዓዲ በገብ ጥቓ ጥላን ምቀማምም ስል ዝነበረ። በዚ ምክንያታት ዚ እቴ ሽም ናተቲ ጉዓዝም ዝኣተወሉ ዓዲ በቲ ናይ ፈለግ ዝነበርም ሐልሐል በገብ ኣሎም ስመይዎ ይበህል።

ክሽዓ ከለዉ ዝወሰድዎ ስ ሚኪኤል — ፪ ዝርጊስ — ፫ ስላሌ — ስ ዓርባኣቲ ኣንሽሳ ስ ማርያም ከምዚ ጌርም ስ ታብታቶምን ከህናቶምን ሐጅም ኣተዉ ከብዚኣም ታብት ሚኪኤል ኣብ ማእኸል ክረን ተኸሎ ታብት ማርያም ናብ ደብረ ስና ታብት ስላሌ ናብ ደብረ ዓዕዳ ኣምባ ተኸሎ ስተ ኣንሽሳ ከዓ ናብ ንብ ዓንሽሳ ስርኡ። ታብት ጊዮርጊስ ኣብ መጋርሕን ሽርኩን ኣሎ እዎ ኣስታቶም ቀደም ፀላእቲ ክልዓልዎም ከለዉ ታብት ጊዮርጊስ ሕጅም ኩናት ገቢሞም ንፀላእቶም ኣልባ ሐመድ ኣልሐስምም ይበህል።

ደቂ ታርቀ ዘለዉዎ ዓድታት ኣብ ሐመ-ሽተ ተመዲቡ ይጽዋዕ። ስ ዓዲ ዓዲ ከላል ስ ዓዲ ዘማት — ፫ ዓድ ሐደምበስ — ስ ዓዲ ገብሩ ሠለሙን — ስ ዓዲ ገብሩ ኣስገዎ ደም ከምዚሎም ስ መደብ ሹም ታርቀይ ይብህሉ። በሐደ ምዚ ሕጅ ናይ ዝኣ ርእሳም ዘላ ምም ከጋብ ኣርብዓ ሸሕ ዝግመት ሕዝቢ ቢሌን ኣለዉ። ከምኡ ከዓ ከብኡቶም ዝወፀ ከብ ክልእ ዓድታት ፋሕ ዝበሉ ኣለዉዎም ቋንቋኦምን ባህሊ ኣስታቶም ከይሐደጉ ከጋብ ሎማ በቲ ናይ ፍላይ ዝኣ ርእሳም ቋንቋ ይጥቀምሉ ኣለዉ።

እቶም ዝተረፉ ኣብ ላስታ ዘለዉ ከብ ዓሌት መራ ተኸላ ሃይማኖት ዘለዎም ከነ ወይም እቶም ዓሌቶም ከነ ኣብቲ ዩኡሎ ላስታ ዝርከቡ ሰባንቋን ኣገወፀ ከጋብ ሎማ ይዛቡ እቶም ክልኣት የሕዋቶም ከምኣም በቢ እዋሃ ከብ ዓደም ዝወፀ ከምኣ ኣድ ከመ ምልጋኣ ከምኣ ደቂ ወረድ ምሐረት ከምኣ ሊበን ኩሎም እቴ ናይ ፍላይ ቋንቋ ኣም ዘረባ ኣገወ-ወይ ከላ ሰሌን ኣጥፊኣም ኩላቶም ብትግርኛ እዮም ዝዘረቡ እቶም ዝበገቡ የሕዋቶም ኣብ ኣውራጃ ላስታን ኣብ ኣውራጃ ስቆጣን፤ ተዘርጊሖም ዘለዉ ሕዝቢ ከጋብ ሎም ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝበልጥሉ ናይ ዝኣ ርእሳም ብፍሉይ ቋንቋ ኣገ ወረኛ ሒዞም ኣለዉ።

ደቂ ታርቀ።

ታርቀ ዝረረዮም ደቂ ከምዚ ዝከሰብ ንገልጽ ኣሎና ስ ንላመጨላን — ፪ ንሐዳን ፫ ንብገዳይን — ስ ንሐቲፍን — ስ ንገብሩን — ፪ ንደብሩን ከምዚሎም ፪ ደቂ ታርቀ እዮም ዝበህሉ።

ከብዚኣም ለመጨላ። ስ ንኣዳግን — ስ ንክፈላን — ፫ ንኣድከማን ወለደ። እዚኣ ቶም ዝረረደምም ኣብ ምሉኡ ኣብ ሕጅ ደቂ ለመጨላ ተብሂሎም ብሐበራ ይጽውዑ ኣለዉ።

ደቂ ሐዳ ወዲ ታርቀ፡ ፩ ንዛዕሪ እምባን - ፪ ንአፍርሆምን - ፫ ንተስፋኤን

፩ ንዕቅብኤን - ፪ ንብርሃን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ሐዳ እሎም ዝበሀሉ።
ደቂ ብገዳይ፡ ንአቶቹምን ንዓንደ ሃይማኖትን ንፍክክን ወለደ፡ ከብዚአም ፍክክ ንሠመራን ንዕቅብኤን ንሐብተኦቶንን ወለደ፡ ከብዚአም ከዓ ሠመራ ንዓንደ ሥላሳን ንልክቹምን ንክርተማን ወለደ፡ እዚአም ዝፈረይምም ዓብ ዓዛማት ምሉእ ቤርክት አለው።
ደቂ ንብሩ ወዲ ታርቀ፡ ንብሩ ንስላሙን ንስጋይም ንመን ንዳይን ከምዚሎም ፫ ደቂ ንብሩ ይበሀሉ።

ከብዚአም ስላሙን፡ ንዛይድ ወለደ፡ ዛይድ ከዓ ንዳግማዊ ሠላሙን ወለደ፡ ዳግ ማግ ስላሙን ከዓ ንዳግማዊ ዛይድን ንግርማዊን ወለደ፡ ከብዚአም ዛይድ ንሐርባይን ንአፍደደምን ንብሐይላይን ወለደ።

ደቂ ግርማይ፡ ግርማይ ንረቢ ወለደ፡ ረቢ ዝፈረዮም ከዓ ምስ ኩሎም ደቂ ሐው ቡሉም ብሐደሽም ደቂ ንብሩ ተባሂሎም ብገዝአም ይጽውዑ።

ደቂ አስገዕዶም፡ ንገብራይን - ንሕድሪን ንካራን - ንግምላላውን ወለደ፡ ከብ ዚአም ግምላላውል ንጉጉ-ጌን - ንዓባይን ወለደ፡ ከብዚአም ጉጉ-ጌ ዝርእኡትን - ንዓርን ንዕራትን ወለደ ዓባይ ወዲ ግምላላውል ንክፍል ማርያም ወለደ፡ ክፍል ማርያም ከዓ ንአብብን - ንሠመረ ልዑልን - ንደብረጼንን ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም ደቂ ንብሩ ወዲ ታርቀ ይበሀሉ።

ደቂ ሣቲፍ ወዲ ታርቀ፡ ሣቲፍ ዝብሀል ዝነበረ ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ። ደቂ ደብሩ ወዲ ታርቀ ዝፈረዮም አብ እግርባ ምሉእ ወዲ ቤርክት አለው። ደቂ ሣዕሪ አምባ ወዲ ታርቀ፡ ንሱ ንሠመራ ወለደ፡ ሠመራ ዝፈረዮም አብ ቤጉ ዝበሀል ወረዳ አለው።

ደቂ ሐዳ ወዲ ታርቀ፡ ንሱ ሐዳ ንአፍርሆምን - ንመሐርን - ንአቶቹምን - ንልክቹምን ንጋምዶን ወለደ፡ ከብዚአም ምሐሪ ንሕዳቡን ነርዓዶምን ወለደ፡ ከብዚአም ዓርዓዶም ንሕብቶይ ወለደ፡ ሕብቶይ ከዓ ንዕቅብ ክርስቶስን ንዕቅብስን ወለደ፡ ከብዚአቶም ከዓ እኑ ሐደ ፅቕባ ክርስቶስ ንሐይላ ንኪሕልን ንዓንድክሕልን ወለደ፡ ከብዚአቶም ዓንድ ኪሕል ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ፡ ሐይላ ንኪሕል ግና ነርዓዶም ወለደ አርዓዶም ከዓ ንዓዲክልን ንዛማትን ን፪ ወለደ እዚአቶም ፪ቲአም ዮሐንስ፡ ዝፈረይምም አዚዮም ብዙሐት እሎም ናብ ክልተ ክፍሊ ሐገር ተክፈሎም ቤብ ሽም አቡአም አ.ደ.ክልን አብ ዘማትን ተባሂሎም ይጽውዑ አለው። እኑ ሳልሣይ ሐምም አይረስፅ ዝበሀል ንእሹዮ ሐምም ንበዓል አብዘማት ንሱ ነኛ ቡጽሒ ከሎ ስለ ዝሞተ ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ።
ደቂ ፅቕባዮስ፡ ወዲ ህብቶይ ንማልክን - ንብሐይላይን - ንመሐሪን ን፫ ወለደ፡ ከብዚ አም ማልክ - ንሐደምቤን - ንአቶ አምባን - ንአድከመን ወለደ፡ ከብዚአቶም ብሐይላይ ወዲ ፅቕባዮስ ንዘምኪሕልን - ንገብራን - ንዳይርን ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም አብ ዘለው አልዮም ቤሐደሽም ቡቲ ቀንዲ መዋዕኤም ቤት ሐደምቤ ተባሂሎም ይጽውዑ።

ደቂ መሐሪ፡ መሐሪ ንዮሃንስ ወለደ ዮሃንስ ዝፈረዮም ድማ ምስ ደቂ ሐደምቤስ አለው። ዘርኢ ተሽም፡ ተሽም ንፈዘፅን ንስምዖንን ነስክስን ንግሙሕልን ንአይስክስን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ተሽም ይበሃሉ እዚአም ዝፈረይምም አብ ዓድ ዘማት አለው።
ዘርኢ ሕሃሽም፡ ሕሃሽም ነፍርሐም ወለደ አፍርሐም ንጋድኩም ወለደ፡ ጋድኩም ዝፈረዮም አብ ዓዲ ሐደምቤስ አለው።

ዘርኢ ጉመይ፡ ጉመይ ወድ አፍርሐም ንጊማይ - ንፍክክ - ንደባሳይ ወለደ፡ እዚአም ዝፈረይምም አብ ዓዲ ሐደምቤስ አለው፡ ከምዚሎም አብ ዘለው አልዮም ደቂ አፍርሐም ወዲ ሐዳ ይበሃሉ።

ዘርኢ ተስፍኤን ወዲ ሐዳ፡ ንተስፍኤን - ንዕዝባይን - ንዕጉብን - ንሐንኪልን ወለደ፡ ከብዚአም ሀዝባይ - ንዕጉብ - ንተስፋጊዮርጊሽ - ንሽቦትን ወለደ፡ ከብዚ አም ድማ ተስፋጊዮርጊሽ ዝፈረዮም አብ መጋርሕ ዓድሳቲካይቲ አለው።

ዘርኢ ሽቦት፡ ሽቦት ንገረድን - ንደምፅን - ንጨዋናይን - ንጋርአልባን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ሽቦት ይበሃሉ፡ ከብዚአም ገረድ ንአቶቹምን - ንልዝባይን - ንጋሕ ርን ወለደ፡ ከብዚአም አቶቹም ወድ ገረድ - ንዕድልን - ንሽቦትን - ንአድሪስን ንሐሽልን - ንዕቅብኤን ወለደ፡ እዚአም ኩሎም ዝፈረይምም አብ ስንዛይቶ አለው።

ዘባባይ ወድ ገረድ - ንአብሮሂ - ንጋሮ - ንይስሃቅ - ንፍክክ - ንኑረጼን ወለደ፡ አብሮሂ ንደገና - ንዓጅጅን - ንዐዳድን - ንመብን ወለደ፡ ከብዚአም መብን ዓጅጅን ሐድግ ዘዩብሎም ፀነቱ፡ ደገናይ ድማ ንሠመረላውልን - ንተስፋጊዮርጊሽ - ንገረጊ ሽን - ንዕቅብኤን ወለደ።

ከብዚአም ሠመረላውል ንገሽቶን - ንጭመርን - ንክልኤይ ደገናይን ወለደ፡ ክልኤይ ደገናይ ሐድጊ ዘይብሉ ፀነተ፡ ተስፋጊዮርጊሽ ግና ንብሕምነት ወለደ፡ ብእምነት ድማ ንደምባስን - ንደርማስን - ወለደ፡ ከብዚአም ደምባስ ሐድጊ ዘይብሉ ፀነተ፡ ደርማስ ንመንደርን - ንተስፋጊዮርጊሽን ንአድሪስን - ንገብረዮስን - ንፍክክን ወለደ፡ ከብዚአም አድሪስን ተስፋጊዮርጊሽን ሐድጊ ዘይብሎም ጠፍኡ፡ መንደር ግና ንብሕምነት ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም አብ ስንዛይቲ አለው።

ወለዶ ደቂ ሚና።

እዘም ደቂ ሚና አብዚ ምድሪ እኮል ንብይ ዘለው ቤቲ ጥንቲ መሠረት ወለዶአም ከምዚ ዝበሀሉ እዩ፡ ዝመጽም ናብዚ ብዘበን ሐፀይ ዓምዶ ድዮን አዝማች ሱብሐቲ ክብ ጉራፅ ክተት ሠራዊት ውጃፅ ንጋሪት ኢሎም ስጋብ ባምቡላ ትግራይ ምላሽ ድሹፍ ፈሳሽ እዩ ዝነበረ ግዝእቶም ምሠራዊቶም ንደቡብ ኢትዮጵያ ክከዱ ከለው ማእለያ ዘይብሉ ሕዝቢ ንቅኑቅኑ ኢሉ ከደ ነዚ አግራሐ ዝገልጽ ናዶ ሐፀይ ዓምዶ ድዮን ታሪሽ ነገሥቶም ይነግር።

ብዘዕባ አማጽኦ ሚና ክሰሚ ድሕሪ ሠለስተ ዓመት አዝማች ሱብሐቲ ቢ ሐሚን ኢትዮጵያ ቤቲ እዋን እቲ ጸላኢ ዩናይትድ ፅግርግር ባዚሐን ስለ ዝነበረ፡ ጭዋ ዝበሃሉ

ቁርባን ገበሃሉ አበዛ ገበሃሉ ዝርጌኖት ገበሃሉ ሚና ገበሃሉ በብኸፍሊ ሐለቆአም ክክላሽሉ ንጸላሊ ኢሎም በዚ ምክንያት እዚ እዮም ዝመዱ። ክብዚአም ጭም ዝበ ሃሉ ኣብ ዘበዉ እልዮም ራእሲ ናገዋ ዝዋጎአም ናብ ሰምባል ሰፈሩ፡ ብዘበባ ጭም ዝበ ገዙዝም ዓድታትን አማጸጸኣአምን ዛንተአምን ዝነግር ኣብዚ መጽሐፍ እዚ ኣብ ምፅ ራፍ ረኤ።

ብዘበባ አበዛ ዮሐንስ ከዓ ዝሐዝም ዓድን ተረከትዎን ዝገልጹ ኣብ ምፅራፍ ልክት ዝርጌኖት ግን ብዓሌት ርግጽ ክብ ሚናብ እዮም፡ ግን ዝመጽም ክብ መደባይ ወለል ብሐፀይ ገብረ መስቀል ክህናት እናኸኑ እዮም ናብ ምድሪ ፋሕ ኢሎም ዘለዉ። በለዚ ቀድሚ ጭም እዮም ናብዚ መረብ ምላሽ ዝመዱ፡ ደቂ መርጋ ጸዮን ይበሃሉ ራኤ፡ ሕጅ ግና ብዘበባ ደቂ ሚና ዘለውም ዓድታትን አማኛቸልአምን ክንስሚ ሚና በቲ መሠረት ወለድኡ ክብ ሚናብ ወይ ከዓ ብንገም ወዲ ያዕቆብ እዩ። እዚ ሚና እዚ ንጉሥ ከዮይኡ ከምዚ ኣብ ላዕሊ ዝመቐስናዮ መጸኢ ክብዮም ሠራዊት ተፈልዶ ክብ ሐንጎት አስላመይቲ ንጋዓበን ንደስምን ወለደ፡ ነዚአም ንጃኣም ምስ ወለደ ብጉበዙ ገና በፅሕ ከዮ ሞተ።

ደቂ ግና ብመንፋዳቶም እዚዮም እተፈልጡ ኹኑ፡ ቡጋብ ዘመተ ተንጎት ምስ ንጉሥ ይኸተሉ ነባሩ ይበሃል፡ ክብዚአም እቲ በዘሪ ቤት ገዓስ ነስምዒ ንበይኑ እዩ ዝወለደ፡ አስመዒ ከዓ ንጌ ወዲ ወለደ፡ ሸዋም ከዓ ከምዚ ዚስቀሎ እዩ። ጳጳሪ ጋሸን ጳጳሪ ጋሸን ጋሸን - ፫ ንኹም ደዚ ዳንግሸን - ፱ ንዓሳወፊ ጋሸን - ፭ ንሕመይ ጋሸን እቲ ሐውብአም ንእሸዶ ምንእስ አስመዒ ገሠም ዝበሃል ንሉ ንደቡና ወለደ፡ ዶብና ከዓ ከም ሐዉ ጌ አወዳት ወለደ፡ ሸዋም ከዓ ከምዚ ዝስቀሎ እዩ። ጳጳሪ ዝወለደላ ሐረኽ - ፫ ንሉባኹም - ፱ ንእንዳናፍፅ - ፭ ንዘይዳዩ - ፱ ዚሎም ጳተ ደቂ ገዓሠም ተባሂሎም ዶጽውዑ ከምዚሎም ሸዋ ዝዛ ዮሐንስ በሐበረ ደቂ ሚና ፈረዶ ይበሃሉ።

ሚና ፈረ ባህላት ሚናብ ዝፈረዮም ማለት እዮም፡ ዝቐመጥዎን ዝሐዝምን ዓዲ ብምብራቕ ፀሐይ ብዘላ ኒሩ ቡጋብ ዝበን ዓዲ ቐይሕ ቡጋብ ሰንዓፈ ከምኡ ኢሎም ወቐት ሐረ እዮም ዝጸውዑ ከምዚሎም ሸዋ ደቂ ሚና ፈረ በርከት በዚሐም አለዉ።

ወለዶ ደቂ አብርሃም።

እዚ አብርሃም እዚ ዓሌቱ ክብ ልዊ እዩ ዝመደ ብዘበን ደጊዖት ክፍል ሞህድ እዩ ክብ ተምቤን ክብ ዓዳ ቀሺ ከዮይኡ እዩ ዝመደ ንሉ ቀሺ አብርሃም ንሐደ ንፍቓድ ሐረኽ ዝበሃል ንሐደ ንበይኑ እዩ ዝወለደ ንሉ ናቓድ ሐረኽ ከዓ ዘርኡ ቡጋፅ ሎሚ አብ ዘለዉ እልዮም ደቂ ቀሺ አብርሃም ይበህሉ ግን ብጊዚ ብዝሐት ናብ አስላም ሃይ

ማኖት አትዮም ሕጅ ንሓዶም ክብ ተምቤን ዝመደና ደቂ ቀሺ አብርሃም ኢና ይብሉ፡ ከምኡ ከዓ ምስአም ዝኼፀሩ ኣብ ታሕታይ ወለደ ዝራኸቡ መኻፍልቲ መራቶም ሕቕ ይተግረን ሐሊጠ ቁም ተግረን ዝበሃሉ ክልተ ማይበት ምስ ደቂ አብርሃም በሐንሓብ ተሐዋውሾም ከም ሐደ ዓሌት ከዮይናም ይቐፀሩ፡ መጸዋዒአም ደቂ ፍቓድ ሐረኽ ወይ ከዓ ደቂ አብርሃም ይበሃሉ፡ እቲ ዘለውም መሪት ከዓ ኣብ ግሕሽል አክል ጉዛይ እዮም ዓሳውርታ እዮም ዝጽውፁ፡ ገለ ከዓ ዛንታ ጸሐፍቲ እዚ ቀሺ አብርሃም እዚ ክብ ዛን ዝበሃል ኣብ ትግራይ ናዕደር ዘለዉ ደቂ ሀርባይ ዮሐንስ ሊባንን ዓዲ ሐርባን ጸልማን ክብአም እዩ ዝውለድ ዝብሉውን አለዉ እንተኾነ ንዝስቀሎ ጊዜ አፃራናን አማላኽር ናን ቡጋብ ዝጸሐፍ ንእዋኑ ዛንታ ደቂ ቀሺ አብርሃም በዚ ከምዚ ንዓፁ ኢሎና።

ወለዶ መስፍን ዶ

እዘም መስፍን ዶ ዝበሃሉ ክብቲ መሠረት ወለዶአም ክብ ነገደ ሳባ ክብ ዘርኡ ዛባ ሞዶን ዝወረዱ ዓሌት እዮም፡ መስፍን ዶ አባ አጋባስ ቀድሚ ንግሥተ አዜብ ፅምራን ክልተን ወለደ፡ ንሐፊሊ ብኡድሐና ንግሥተ ጊዜ እዩ ዝከበረ ነዚ ዛንታ እዚ አግፊሐን አማላኽርን ዝገልጹ ኣብዚ መጽሐፍ ኣብ ምፅራፍ ረኤ።

እዚ አጋባስ እዚ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ጠቐስናዮ ዘሎና ንሉ እዩ ነቲ አብ መደባይ ዝነበረ ዝበል በሐዊ ኒሩ ዝቐተሎ፡ ዝዘ ከዓ አብ እምባ ደርሀ ዘለዉ አጋባስ እዮም፡ ደሐር ግና እዘም ሕጅ ነገደ ዛን ዝበሃሉ ኣብ ቐድሞ አልዒልናዮም ዘሎና ብቀዳማዊ ምኒልክ ጊዜ ክብ እስራኤል ፈለማ ምስ መዶ አባታዮም ንበዓል መራ ተኸላ ሃይማኖት ደቂ ይተራሃም ኣብ መስፍን ዶ ቡጋብ ምላድ ዘርከቡብ ግዜ ደቂ ደቆም ኣብኡ ነበሩ። ደሐር ግና ክብኡ ለቕቐም አብ በሕፊን ገለ ከዓ አቐዳም ናብ ላባታ ከዱ፡ ገለ ኣም ከዓ በብቐሩብ ንማእከል ኢትዮጵያ አተው።

አብዚ ምድሪዚ ዘለዉ ክብ መስፍን ዶ ዝወዱ እኒ ዓሻርኻይ እኒ ፀፀራት ደብሪ ገለ ኣብ ዓፃንፋ እኒ ደብረ ሰና ቐላ ከምኡ ሐሐሊፎም ፋሕ ኢሎም አለዉ።

ምፅራፍ ፪፯።

ዘርኢ ዓብደላ ሰንዓ

ዓብደላ ሰንዓ ወዲ መሐመድ ይበሃል፡ እዚ መሐመድ እዚ ከዓ ዓሌቱ ክብ ቓረኽ ዓዲ ዓረብ ዝውለድ እዩ ክብ ዓሌት መሐመድ ክብ ንሉ ክብ ፋላማ ዘርኢ ዝወረደ ቡጋብ ዓብደላ ሰንዓ ሸዋ ወለደ ጊሮም ይቐርኡም ኣብ ናዶም ዛንታ ብግረብኛ ብታርታ ደቆም ደቂ ደቆም ተጸሐፎም አለዉ፡ አማኡኡ ዓብደላ ሰንዓ።

ዓብደላ ሰንዓ ብጳ ሸሐን ፫፻፯ ዓ-ም ብዘበን ሐፀይ ዓገታት ክብ ሰንዓ ክብ ክተማ የመን ዝመፀሉ ምክንያት ምስቶም ደቂ የመን ብገለ ነገር ተሐራፊቕ ንኹሎም ስድርኡ

ግግድ መከቀል ዝመጠ፡ ብዙሓት ኣብታ ክርስቲያናት ምህናዶን ጣኦታት ምፅናውን መጻሕፍት ክብ ዓረብ ናብ ግፅዝ ምግልበጥን ክልእውን ጽቡቕ ተግባር ዘይርሳዕ ዝኖሩ ብዘበን መሓሳይ ሓደ ጃልዓ ጠፈኡ ዝነበረ ኣብ ዓፄ ዓረብ ተረኺቡ ንዓዲ ተመልሰ፡ ወፂ ክሉ ሓደ ቆልዓ ዝፈልጠ ወፂ ፈታዊኡ ወፂ ርእሰም፡ ርእሰም ከዓ ወፂ ግድብ ሓይ ክለኹ ክብ ቢረኻ ነጋድ እዮም ከይፈተኹ እናወቕሑ ኣምጺኦም ቫይጠምኒ ኢሉ እቲ ዝረኸበ ጸገም ነገር።

ገሱ ከዓ መሓ ንወፂ ርእሰም ኣቶም ነጋድ ክብ የኣህዓ ዝመጹ ንባሕረ ዝመላለሱ ምፅናዎም ተፈሊጡ ድክረ ሓይኡ ኣቶን ከም ተበቡ ጌሩ ነቲ ቆልዓ መሓ ሓዝም ንዓዲ ወረደሎም፡ ርእሰም ከዓ ነቲ ውሉ ዝነበረሉ ቁም ነገር ረኡ ሓሰቡ ሓደ ሆብ ዘይር ሎም ኣብ ኢይ ደቂ መሓ ኣሎ ቢዚ ምኽንያት ሕዚ እዮም ዝሓገሙ ይበሃል።

ዝሓገም ዘበን ገገገገገ ዓ-ም ኣብሉ እዩ፡ ሰንዓረ ተባሃለሉ ምኽንያት ከምዚ እዩ፡ ኣብ ከተማ ሰንዓረ ብገገገገ ዓ-ም ናብዚ መኻን ምድረ ሐበሻ ምክላቶ ናብዘ ሕጅ ፈን ወንዓፈን ኢሉ ክልተ ብብ ብዓረብኛ ቆንቆ ፍውዓ፡ ቢዚ ምኽንያት ሕዚ ወንዓፈን ዘሎ ኣቆብት ባሕራት ወንዓፈ ዝብል ስጋብ ሎሚ ዓቕብ ታሪኻ ተባሃል ኣላ ናል ሞቲ መኻን እያ።

ዘንታ ኣብ-ን መርቆሪም ስ።
ከብ እዩ ኣብሓም ድማ ቦዓል ንዓ ቶማስ ይበሃሉ ዘሩ ዓሌቶም ድማ ክብ ነገደ ልዊ ዘመነ መንግሥት ብገገገገገ ዓ-ም እዩ።

ዝብሩ መርቆሪም ስተወልድሉ ዓፄ ወምበርታ ዝበሃል ዓፄ ኣብ ቀቓ መቐሌ ዝር ኣዮም ዝተወልዱሉ ዘመን ክል ብሓይሎ ኣግባእጸጉን ወፂ ሓይይ ድኩቶ ኣምላክ ዝብሩ ብዘበኹም ሓይይ ዓቕቲ ኣብ ዘርኣ ያፀቆብ ንግሳጲ ይኸዓ ክልወ ኣብ መቐርክ ምም ንሳም ከዓ ቤቲ እግቢ ኣብሓይሎ ዘብረከሎም ከምዚ ይልምም፡ ከይ መገድኻ ሰላም ክቐንኣክ እዩ ስጋብ ምድረ ሰናር ቦደሎም ተመልሱ፡ ዝኸደም ግዛኡቶም ከሉ ኣዓላፄ

፩) ኣመተ ሥላሴ ንል ደጊያት ሀብሰሉስ ኢዳኣ ንበይና እያ ንል ኣዝማኹ እምሓ ዝመለደታ፡

፪) ወይዘሮ መንጥል ንል ራኡስ ዓንደሃይማኖት ኣምበር ንል ደጊያት ሀብሰሉስ ኣይከነትን።

፫) ሠብን ዝርጊኽ ንል ሓይይ ዮሐንስ ዓፄ ቀሓድሮ ሓይይ ኢያሉ እያ እምበር ንል ኣይ ኣያሎብር ንሎም ንሓይይ መልክ ሰገድ ኣይከነትን።

ኣሓ	፯	፲	፳	መስመር	እሩም
ከብ ቱርኪ	14	48	9	4	ኣሕር ቱርኪ
ዓዕሪ	64	26	26	26	ዓዕሮ ኩንዓን
ኣሊ	99	29	29	29	ኣሊ
ላሚዳታት	106	33	33	33	ላሚዳታት
ሓይይ ገብረድንግል	106	18	18	18	ሓይይ ልብድንግል
ዓደቡኡ	123	18	18	18	ዓደቡኡ
ኣቡታት ምልኣ	158	12	12	12	ኣቡታት ምልኣ
ቀለምሲን	158	22	22	22	ቀለምሲን
መራራ ተክለሃይማኖት	158	19	19	19	መራራ ተክለሃይማኖት
ገዓሳን	162	15	15	15	ገዓሳን
መንበረን	106	34	34	34	መደበረን
ኣቡን መርቆርቦስ ክብ ልዊ	166	27	27	27	ከብ ነገደ ሮቤል
ሀማደር	167	31	31	31	መርር
ከንቲባ ዮሐንስ	168	23	23	23	ደጊያት ዮሐንስ
ዓደንቀጠ ኣደጊ	169	22	22	22	ዓደንቀጠን ዓኖኸስ ኣድማን

ሎም ተመልሱ ከምኡ ከዓ ክብ ንጉሥ ዝኖለወ ኣብ ኣዳል ሐደ ጉንጉን ሽፍታ ስልጣኔ ሐዊቲ፡ ነብረሞ ብዘበዘቢ ከዓ ንሰም ኣሎን መርቆሬስ ላቲ ሐለቐ ኩናት ዝለኣኸኩ ከበንፍ እዩ ዓመት ክረክብዩ ኢሎም ተነባይሎም፡ ንጉሥ ግና ንፈለግ ነቲ ቃሎም ደኮን ብማለት ተጠራቢሮም ነቡ፡ ደሐር ግና ከምታ ቃሎም ስማራትሎም እቶም ሠራዊት ንጉሥ በዓቢይ ዓመት ስዲሮም ንኹሉ ግዝኣቶም ዓመፅኛ ቀጺያም ሠዋ ኢቢ ሎም ንዓዶም ተመልሱ፡ ሹዑ ሐፀይ ዳዊት ፀዊዖም ንእሱን መርቆሬዎስ ብዙሕ ጉልተን ንልዑል እግዚአብሔር ንዓዶምን ንሃይማኖቶምን ዝልምንሉ መነባባሪም መጠውዎም። በዚ ከምዚ ደብረ መርቆሬዎስ ተገደመ፡ ነዚ ኹሉ ዝቕበል ብመንፈስ ዝመለድም ፈላጊ ኣብ መርምህናም ዝበሀል ጸሐፊ ዝነበረ ንሱ እዩ ነቲ ንጉሥ ዝሀብዎም ኩሉ ኣብ ክንድኣም ኣብ ኩሉ መንገድ ኣብዚ ሕጂ ዘለዎ ምድረ ፈላጊ ዘበል ከም ዘሎ ተተኸላ፡ ይቲ ገዳማት ቀዳመይቲ ከም ዝነበረት ኣብ ኩሉ ኣድባራት ኢትዮጵያ ቁጽራ ክብተን ዓቢ መፃከፍቲ ተጠቂቑ ሽማ ዘንጉኣን ደብረ ድማሕ ኣናበል ዩልዕላ ንሰም ከዓ 130 ዓመት ፅድማኣም ኣብዚ መንገዱ ግና 189 ዓመት በዲማ ሰብ ዘዩብላ ጥራይ ዓዲ ኣራዊት ዱር ፀሊም ነበረት።

ደሐር ብዘበገ ሐፀይ ዮሐንስ ዓዲቁ ከደ ዓቢይ ሰብ ዝነበሩ እሱን ተኸለፍሱን ዝበሀሉ፡ ከም በሐድሽ ጠረፎም ከም ቀደሙ ከምቲ ሐፀይ ዳዊት ዝሃብዎም ይመልስ ልኩም ዩልዎም፡ ከም ሐድሽ እተገደመን እተባርሐን እታ ሹዑ ዝነበረት ኣብ ክኣይ ዳሪ ሰበይቲ ደጊያት ድብልዮስ ንል ንሎም ንሐፀይ መልክሰገድ ንል ተስፋይ ገረብ መደባይ ድሕረ ሞት ሰብኣያ ትገዝእ ምስ ነበረት ንደብረ ኣሱን መርቆሬዎስ ኣስረሐቶ። ብድሕፊኡ ከዓ ደጊያት ማሞ ፀዓዘጋ ብዙሕ ሕያብ ንዋዩ ቀዳሳት ስጋብ ሎማ ኣብ መሳቕሎም ደጊያት ማሞ ፀዓዘጋ ይብል፡ ከምኡ ሙን ነምቤት ሰበገ ገርግሥ ድሕረ ሞት ሠብኣዮን ኣብ ደብረ ኣዮን ዝመንኮባ ንሰን ከዓ ብዙሕ ህያብ ዘይርሳፀ ዝበራሉ፡ መቃ ብረን ግና ኣብዚ ቤተ ክርስቲያ ፀዓዘጋ እንዓ ገርጊሽ እዩ።

ም ፅ ራ ፍ ፡ ፎ ፎ ፡

ወ ላ ዶ ፡ ራ ስ ሲ ፡ ደ ጊ ና ፡ ይ ፡

ደጊናይ መሠረት ወለድኡ ክብዓጋመ ወዲ ሹም ዓጋመ ኣውዓሎም ኣኸሐዶም ሐዋ ንሹም ባሕራ እዩ፡ ሹም ባሕራ ንእሹን ሐብቱ እያ፡ ንሱ ዝረፈረዩም ከኣ ከምቲ ኣብ ቀድሞ ተጠቐሹ ዘሎ፡ ናብ ክንድኹስ ኣትያ ንትምህሳ ዝረፈረዩት እያ። ንሱ ራእሲ ደጊናይ ተባሂሉ ናብዚ ሕጂ ሽራ ዝበሃል ምድሪ ክብዓጋመ መጸኢ ምስቶም ኣብኡ ዝነበሩ ኩናማ ተዋጊኡ ስዒና ንሐመራ ንታሕቲ የሀዲምዎም ተመ

ሊቡ፡ ከምዘኩም ድረ ሽፈ ሐዙ ተቐመጠ፡ ንሱም ከእኚኹም ምስ ለኾቹ ሓብዚ ሕጂ ዘለውዎ ባረኻ ባረኻ ወስን ተከንን ኣብ ከባቢኡን ስጋብ ሎሚ ዘርእዎ ስለወ።
ደጊናይ ፈለግ ኣብ እንዳ ስለላ ማይ ሸሩ ቤት ጭርቆስ፡ ንብር ኔሩ ኣፈጉ ምስ ሞቶ ኣለሃዱ ኣንበሳ ወለደ፡ ኣሃዱ ኣንበሳ ከእኚ ያደጊያት ዘርእብሩኻ ወለደ፡ ደጊያት ዘር ኣበሉን - ፎይ ንተኸባይ ምልጥን - ፎይ ንዘአማንን - ፎይ ንዳግማዊ ኣሃዱ ንታሕተ ንገልጽ ኣሎኛ።

ፎይ ኣገማኝ ረዳኣ፡ ንዳዲ ራኣሲ ባሪኡ ዝፈረዱ እዩ።
ፎይ ዳግማዊ ኣሃዱ ኣንበሳ፡ ንዳዲ ጉሸላ ንገዛ ኣቶ ከእሱን ዝሓዙ ዝፈረዱ እዮ።
ፎይ ተኸባይ ምልጥ፡ ጥቓ እንዳ ስለላ ዘላ ዓዲ ግደድ ትበሃል ዝፈረዱ እዮ።
ፎይ ኣበገደ ጸጋይ፡ ኣብ ኣበገደ ኩይት ነዘም ሕጂ ኣብኡ ዘለወ ፈረዱ።
ስጋብ ሎሚ ደቂ ኣበገደ ጸጋይ ይበሃሉ ኣለወ።

ገብረ ማርያም ንእርቃዲ ምስ ወለደ፡ ኣርቃዲ ምስ ከእኚ ንመዝራኡት ክርስቶስ ከእኚ ንወዳጅ ወለደ፡ ወዳጅ ከእኚ ነገት ወለደ።
- ፎይ ንደጊያት ባስልቶስን - ፎይ ንደጊያት ቶሎካንን - ፎይ ንደጊያት ተስፋይን ከብዚኡም ከንቲብ ቶሎካን ነበሩ።
ዊት ንል ራኣሲ ማኪኤል ስሑል የእትዩ ንቃላ ክርስቶስ ወለደ፡ ሓላ ክርስቶስ ከእኚ ንወይዘሮ ወርቅ ወሃ ወለደ፡ ወይዘሮ ወርቅ ወሃ ከእኚ ናብ ሸም ተምቤን ወልደኪዳን ሸን ወለደ። - ንልጅ ጉግግን - ንደጊያት ማሩን - ንልጅ ሐጎስን - ንእትጌ ድንቅን

እምባይተይ ወለት ድንግል ንል ወዳጅ ምንኣሉ ንደጊያት ባስልቶስ ናብ ኣቶ ስምሩ ዓረዝ ተኣትዮ ንገብረመስቀል ዓቢ ወለደት፡ ደጊያት ተስፋይ ወዳጅ ዝፈረዱ ኣብ ዓድዎ ኣለወ፡ ኣቲ ማልሳይ ወዳጅ ደጊያት ባስልቶስ ዝፈረዱም ሸን ይበሃሉ።
ዘርኣ ስሙኡል ወዳጅ ኣቶ ሸም ሐው ገብረ ማርያም ክልተኣም ደቂ ኣቶ ሸም ማናቲ ኣቶም፡ ገብረ ማርያም ዝፈረዱም ከብዚ ንሓል ገሃለጸኛዮም እቶም፡ ሕጂ ግና

ዘርኣ ስሙኡል ዝፈረዱም ነመልክት ኣሎኛ፡ ማሙኡል ንዘሞላሴ ወለደ፡ ዘሞላሴ ከእኚ ንደጊያት ኣስገደም ወለደ፡ ደጊያት ኣስገደም ከእኚ ብፍቓድ ሀይሮ በካፋ፡ ንጌል ደጊያት ዘርእብሩኻ ዓዲ መንገድ ኣዳኣ ንል ልዕልተ ስብሰወንጊል ንል ሀይሮ ፋሲል ዝወለደታ ንስነሃዲርጊስ ንል ሐብታ ዝወለደታ ንል ወለተጊዮርጊስ ወይዘሮ ቅድስት ክርስቶስ የእትዩ ንጃንጥራር ስፋንን - ንእቶ ሕዝቀናን ንጀት ወለደ።

ከብዚኣም ኣቶ ሕዝቀያስ ንእቶ የሓንበን - ንእቶ ጊዮርጊስን ወለደ፡ ኣቶ የሓ ንስ ከእኚ ንእቶ ስእል ክርስቶስ ወለደ፡ ኣቶ ስእል ክርስቶስ ከእኚ ንእቶ ድራር ወለደ፡ ኣቶ ድራር ከእኚ ንጌል ራኣሲ ማኪኤል ስሑል ወይዘሮ ፅዓል የእትዩ ንደጊያት ሕዝቀ ያስ ሽፈ ወለደ፡ ደጊያት ሕዝቀያስ ከእኚ ንእቶ ስራቤልን - ንወይዘሮ ኣንግዲህን ወለደ፡ ከብዚኣቶም ኣቶ ስራቤል ዝፈረዱም ኣብ ማይ ትዋሩን ኣብ ክልኡዋን ኣለውዎም።

ዘርኣ ወይዘሮ ኣንግዲህ፡ ወይዘሮ ኣንግዲህ ነገማኝ ባሪኡን - ንእቶ ጸዳሉን - ንወይዘሮ ዝኾንን ወለዳ፡ ወይዘሮ ዝኾንን ናብ ባሩካ ናብ ኣቶ ጸምሩ ተኣትዮን ንደጊ ያት ሓንስ ወለዳ፡ ደጊያት ሓንስ ከእኚ ንደጊያት ኣብርሃን - ነገማኝ ገብረ መድሀንን ወለዳ፡ ሕዚኣቶም ዝፈረደምም ኣብ ባሩካን ኣብ ስልኸላኻን ኣብተ ከባቢኡን ኣለወ።
ኣገማኝ ባሪኡ ንደጊያት ተስማን - ንሰላምባራስ ኪዳኔን - ነገማኝ ወልደኪ ዳንን - ንልጅ ወልደጊዮርጊስን - ንሰላምባራስ ወብሽትን ወለዳ፡ ሕዚኣቶም ዝፈረ ደምም ኣብ ማይ ትዋሩን ኣብ ዓቃብ ስዓትን ኣለወ። ዘርኣም፡

ኣቶ ፀዳሉ ሐው ኣገማኝ ባሪኡ ንደጊያት መንገዳን - ንደጊያት ወልደ ኣረጋይን ወለዳ፡ ሕዚኣቶም ዝፈረደምም ምስ ደቂ ሐውቲኣም ኣብ ዓድቀ ማልኸን ኣብ ከባቢ ስልኸላኻን ዘርኣ ክልተኣም የሕዋት ባርኪት ኣለወ።

ዘርኣ ሕዝቀያስ ወዳጅ ጃን ጥራር ስፋንን፡ ንሱ ዝፈረዱም ዓዲ ራኣሲ ባሪኡ ኣብ ዓድ ንቀጠ ኣድጊ ፈለወ፡ ከብ ረዳኡውን ኣለዎም ወለደ፡ ናብ ዓንክስ ኣድጊ ዘለወ።
ዘርኣ ወይዘሮ ወለተድንግል ንል ወዳጅ ስይቲ ንደጊያት ባስልቶስ ምፅባዩ ኣያ ንስ ከእኚ ስብ ፀምሩ ተኣትዮ ንገብረመስቀል ዓቢ ወለደት፡ ገብረመስቀል ዓቢ ከእኚ ንጌል ኣቶ መንግሥቲ ወይዘሮ ለተዩናስ በዓልቲ ደኡነቢያ ዘይደኡሎም የእትዩ ንወይዘሮ ትሸልን - ንወይዘሮ ትምቀርን - ንልጅ ጊጋርን ከብ ሓንቲ ወለደ፡ መሊሹ ከእኚ ክብ ክልኣ ንእቶ ወንድፍራሽን - ንወይዘሮ ሰንዳን ወለደ፡ መሊሹ ከእኚ ክብ ማልሳይቲ በዓልቲ ዓዲ ጎዳኣ ወይዘሮ ለተንጉሥ ንል ክንጉብ ምብሓት ንእቶ ገብረደዲቕን - ንወይዘሮ ምቁርን - ንወይዘሮ ሸኾንን - ንወይዘሮ ? - ንእቶ ወንድ ወሰንን ወለደ፡ ኣቶ ገብረመስቀል ኣብ ኮልኸሎም ፲ቶ እቶም ዝወለደ።

ዘንታ እዮ ራኣሲ ማኪኤል።

ሓደ ጊዜ ኣካሻ ያፅቆብ ዝብሃሉ ዓብይ ዓዲ ስብ ነበሩ፡ ሐዘብኖም ግብረ ክነ፡ ናይ ቤተ ክርስቲያን ወሃባይ፡ ሓደ መዓልቲ ኣብ ዓድዎ ጥቓ እንዳ ባሪ ገሪማ ዘላ ዓዲ ኣብኣ ከይኖም ኣብ ስዓብ ዓለቡ ዘለቅሎም ዝኾኑ ለገጋውቲ ኮሎም ተኣኪቦም ክቐንልዎም

መደናቀቅ ከአ ነበርም ። በዚ ጊዜ እዚ ጃንዩሪ ሀይ ምኒልክ አብ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ገብርኤል ብለሉት ግእ አለለ። ጅይ ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ሀይ ምኒልክ አብ ጥቓ ዓድቀ ዓፄ ማሕለኻ ዝነበርዎ ከፍራ ክብ ጅህስ ንላዕሊ ተሰለፉ።

ፎይ እብ ከግር ናብ፣ ንሱም ፈተውራሪ ዝሆኑ ምስ ጅህስ ወታደራት ንውግእ ሆማን ጃንዩሪ አብ ማይ ደላዕታ፣ ራእሲ ወል በዓል የጄ ምስ ፎሽስ ርእሶም ተሰለፉ። ወታደራት ተሰለፉ። ጅይ አብ ዓፄ አቡን ልዑል ራእሲ መኰንን ምስ ጅህስ ሰራዊት ነጋን ራእሲ ሓገብን ምስ ብዙስ ሽሕ ርእሶም ፍቕዶም ዘይተፈለየ ሒጆም ንኩናት ተሰለፉ።

ፎይ ራእሲ ቡብሐትን ከልኣት ከአ በዓል ራእሲ ወልደ ሚካኤል እኒ ደጊያት ተፈሪ ክባ ጣልያን ተፈለዮም ምስ ፎሽስ ርእሶም ተሰለፉ። ሰራዊት ኢትዮጵያ ነቡ ነቡም ጅህ ሽሕ ዝሆኑ ስጦታ ጅግና ስጦታ በብርሃኑም ዋልተኣምን አሳይጅምን ኩናቶምን ሓዚም አብርተዮም ክዋግኡ ንጉሥ ነሲቡ እኒ ደጊያት ገሠሠ እኒ ሊቀ መንግስት አድነው እኒ ብጅርጊድ ክተማ እኒ እኒ ባሻይ ተኣምራት እኒ አዛዥ ወልደ ገብርኤል እኒ ደጊያት ወልደ ገብርኤል ሓገሉን ብዙሐት ዓበይቲ ምስ ንጉሥም ወዓሉ።

እቲ ኩናት ብዩካቲት ጅህ ነጅጅቶ ምብራት ሰንበት መዓልቲ ተጀምረ። ፈሪ ዝሆኑ ነበረ ። ጠቕላሊ ሐላቓ ሠራዊት ጣልያን ከአ እቲ ጅኔራል ፈለማ ደቂ ቫን ራእሲ ሚካኤልን ዋግ ሥዩም ንገገልን ሓደጋ ወዳጆም ብጥይት ቐተልዎም። ሓቶም ዝተረፉ ግን ተስፋ ቁራጫም ተማረኹ። ሓቶም ንጉርፋዳዮ ሃዲ ምዃም ናብ ጅኔ ገጸም ደደፍኡ ነበሩ። አብ ንጉሥ ስፍራ ጉብስ ዝበሃል ከምብሓድኹ ምስቲ ዝሃደም ዝነበረ ኩናት ገጠሙ።

እቲ ሠራዊት ጸላላ ብሓደ ሸነሽ ሃዲ ም ክወጽእ አይክለላን፣ ብርቲፅ ጸድረ ዓገቶ አም ተስፋ ቁራጫ፣ በዚ ሰዓትዚ ዝሞተ ብሓዳፍኡ ማእለያ አይነበርን፣ እቲ ፈላ ጸላላ ራን፣ አብዚ መንገዚ አቶም ፀወታት ዝኾኑ ጅግናታት ፈተውራሪ ዝሆኑን ቀኛ ዝማኙ ማእለያ አትዮም አልቦ ፅጽድ ወሀልዎም። አብ መጠሪከትኡ ብጥይት ተወቕዶም ክል ተውልዲ ቀያት ሓደጉ።

ጃንዩሪ ከአ በቡ እናበሉ የታብቡ ነበሩ። እቲጊ ፀሀይቲ ከአ ከም ወዲ ተባበታይ ራሕ ዝነበረ ክፍሊ ከም ሓዊ ይኸላበብ ነበረ። ነቲ ራሕ እናልዓላን ንዝጠመዩ እናብል ዘደርሰሞ አርኣያ ዝኾኑ ሥራሕ ክፍጽማ ወዓላ። ሊቀ መንግስት አብተን ራእሲ አሉላ አብ ነጋን ደጃቾ ባሻህን ብጅርጊድ ባልታን አርባፅቲኣም እዚአቶም ዝወዓልዎ አዚዮ ዘስተንከር ዝኾነ ጅግናት ብጠባንጃን ብመድ ምዃም አተወ። እቲ ተኾሲ ናጉቶም ሓይል ምድርን ክጨንቆ ወዓላ። እቲ ሠራዊት ምህኑ ምስረአዩ ገለ ፅተ ሰዓት ምስተዋግኡ፣ ንድሕሪት ገጸም ምህዳም ጀመሩ። እቲ ማረኹን እናቐደመ ከአ ምህዳም ከልኣም።

እቲ ጅኔራል አልበርቲኒ ከአ እቲ ተወጠሕዎ ዝነበረ በቕሉ ብጥይት ተወቕዶ ምስ ወደቐት፣ ማረኹም ናብ ሐላቕኣም አወፈደም፣ ከምኪሉ እቲ ሓደ ክፍሊ ውግእ ወደቐ እቲ ክልኣይ ክፍሊ አብ ራዓዶ ዝበሃል መኻን፣ ሠራዊት ጸላላ ጅኔራል ኤላና፣ ክብ ስዓት ፅተ ስጋብ ስዓት ፅተ በርቲፅ ክዋጋእ ምስ ወዓላ። በቲ ክልኣ ክፍሊ ዝነበረ ጅኔራል በረ ሠራዊት ጣልያን ተኣኻሽቡ ክብቲ ዝቐደመሲ ከምብሓድኹ ዝበርቲዔ ኩናት ገጠመ። መጠሪኹትኡ ግና ክልቲኣም ከክብ ሰፈርም እናወጹ ብተሕዝ ተዋግኡ።

ሠራዊት ሐበሻ ከአ ብጉራዶ ዝኾኑም ከምዘደላበ ዝገልጹ አብነት ክህቡ ወዓሉ። ንጅኔራል ዳበርሚያ ከአ ሓደ ጅግና ብጥይት አፍልቡ ምስ ደርገመሉ ሐነግ አሉ ወደቐ ጠበንጃኣም ንምድሪ አፋ አንዳደፍኡ ክማረኹ ወዓሉ እም፣ ሠራዊት ኢትዮጵያ ናይ ክብ መጀመርታ ስጋብ መጠሪኹት ዝሞቱ ሠራዊት ጣልያን ጅህስ ገለ ከአ ጅህስን ጅን ክብሉ ልሰሠ። ምስኡ ዝነበሩ ደቂ ዓፄ ባትብዙቕ ጅህስ ምውታት አቶም አተማ

ረዥ ጣልያን ከአ ጅቡቲን ስፔትን አዮም፣ ጭ መዳፍቆ፣ ብዙሐ ማእለያ ዘዩብሉ ጠዘናጁ ወታደራት ጣልያን ዝምቱ ሞደቶም ዝተረፉ ትርፋፍያ ዝበሃሉ ተባታተኛም ሃሃዲ ጭንጭ 39 ዲ ቁይሐ ኣቢሎም አተዉ።

አብዚ ምህዳም ለዚ ከአ ጅቡቲ ኣሉና ዝበሃል ብዋይት ቁስል፣ ብደሕርዚ ሠራ ነተ ዓወት ዝሃበ ኣምላኽ ምስጋና ኣቕረቡ፣ ብደሕራኡ ከአ ፍርዲ ንምርኮፍታት ተጀ መረ፣ ጣልያንን ዓረብን ምሕረት ተገብረሎም።

ከም ስለይ ከይነ፣ ብዲፕሎማሲ ከብ ኸሕ ኣጽዋር ዝሓዙ ወታደራት ኣዚዩ ዝበለጸ ረሽቡ፣ ብደሕረ ለዚ ኣብ ዓለም ኣዚ ዝገርም ዓወት ኢትዮጵያ ምስተ ስምዒ ከብ ሊቀ ናብ ዳግማዊ ምኒልክ ንጉሠ ነገሥት መጻ።

ኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ዳግማዊ ምኒልክ ስላም ንዓፄምን ነተ ሕዉት ልዝባኹምን መርኩም ሠናይ ዝኾነ ግብረ ክትፍጽሙ ይኣምነኩም ኣሎኹ፣ ኣምላኽ ኣብ ዘመተ ምን ዝግበዩ ሐዘንን ጭንቅን ድኣ ይኹኑ ኣምበር፣ ንግርማዊዮምስ ኣብ ሐይልኹም ንሕና ከአ ከምቲ ከብ ንዲታና ኢየሱስ ክርስቶስ እተቐበልናዮ ሐደራ ከም ደቅና አትናፍቕዎ ንዲታ፣ ብዝፈጠነ ምስረትኩም ከምትፍንግል ማርያምን ብስም እት ነዚ እንተዘየንበብኩም ናብ ቅድሚ ዓለም ነገሥታት ክይትርከቡ፣ ከምኡ ከአ እዛ ወረቀ ተይ ኣብ መዝገብኩም ገልብጥዎ ምስክር እያ፣ ንስኹም ብተገብርም ምስረት ግብረ ከምኡ ከአ ብዙሐት ዓብይት ስባት ድማ ኣብ ዓለም ድምጺም ከብ ኣቢሎም ከል ለዚ ናይ ልማድ ቃል ተፈጻሙ ክንርእ ብተስፋ እንና ተጸባና ልዑል እግዚአብሔር ጸሎትና ንገልጽ፣ ለዮን መበል ፲፫ተ ሮማ።

ጃንሃይ በዚ ክብ ጳጳስ ዝመጸ ቃል፣ ንዘም አብ ኢያም ዝርከቡ ምሩኻት ደቂ

ርዚ ንግሥተ ነገሥታት ዘውዲቲ ንመንግሥታት ክሕረይ ክለዎ፡ ንሰም ክኣ ልዑል ልልጋ ወራሽ ናይ ኢትዮጵያ እንደ ራሕ ተባሂሎም ናይ ልልጋውራሽነት መዓርግ ወርቁ ግመተ ምሕረት ተወልዶ፡ ብድሕሪኡም ከኣ ሐምሌ ፲፰ መዓልቲ ብገደገደ ልዑል ተወልዶ፡ የክቲቲ ጭመዓልቲ ፲፱፻፲፯ ዓመተ ምሕረት ልዑል መኰንን ልክቲቶም ምስ ልዑል ልልጋ ወራሽ ተረረ ተዋጊኡም ብብዝሒ ኃድሲ ደምሲሰም፡ ቁት እቲ ኩናት ተፈጸመ። ብድሕሪ ስዕረት እዚ ልዑል ልልጋ ወራሽ ተረረ ምስቶም ዓመተ ናብቲ ርሕሲ ቆንጻ ከተማታት አዲስ አበባ፡ ጥቅምቲ ፳፱ መዓልቲ ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ሕሌክትነቲን ብገዝበሉ ንኸተማን ንመገድታትን ከምከክፋረሊ ምት ብገዝባሉ ተቆጠኡን ናይ ኢትዮጵያ ንግሥተ ንግሥታት ዘውዲቲ ወለቲ ለዩግማባ ተቆጣጠን፡ ንጉሥ ወልደ ጊዮርጊስ ናይ ንግሥታት መግሥተ ተቆጣጠም ንጉንደር ተሸመ፡ ንገብሃል ውዑል ብክንደይ ተጋድሎ ደቂ አፍሪቃ ዘይረከብም ዕድል ይግብኡ (ሲኩሪቲ ኮሎክትቭ) ንዓለም አገራም አሎ።

ብድሕርዚ ልዑል ልልጋ ወራሽ ተረረ ንዓባይ ብረታንያ መንግሥቲ እንግሊዝ ተላ ብርሃና ሰላም ናብ ኢትዮጵያ፡ ነቲ ብብርሃ ኣናጻሐፍካስ ብኩሕ አሳልጦ ዘይሁብ ብም ምን ብብዓይነቶም አምራሊም ጥበብን ኤውሮጳውያን መምህራንን ሐኻይ ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ብወርኒ መስከረም አብ አራዳ ጊዮርጊስ አደባባይ ሐወ አቆሙ፡ ከምኡ ከኣ ሕገ መንግሥቲ አቆሙ፡ ቀድሞ አሎም ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ራሕሲ ንግሣ ወሌ ሸራቶም ንመጋቢት ፳፱ መዓልቲ ብኩሕ ሠራዊት ክብ ክልቲ፡

አም ተዋጊኡም ናይ ልዑል ልልጋ ወራሽ ተረረ ወታደራት ስዲሮም፡ ራሕሲ ንግሣ ወሌ ናብ ኩናት ሞይቶም ተረክቡ ነሕዝን እዩ። ራሕሲ ንግሣ ወሌ እምቢ ማለቶም በዚ ከምቢ ሞጋኦም ርኽቡ፡ ነቲ ሕዝቢ ክኣ ልዑል ልልጋ ወራሽ ምሕረት ንበርሑ። ንግሥተ ንግሥታት ዘውዲቲ አብ ናይ አበታ ተን ዙፋን ተቆጣጠን ፲፫ ዓመት ገለክሎ ብርኅራኔ የክድሉ ምስ ነበራ፡ መጋቢት ፳፱ መዓልቲ ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ክብዚ ዓለም ብሞት ተፈልዮን፡ ብኸብረ ገመ ልኡ ምሕረት፡ በዚ ዘበን እዚ ልዑል ልልጋ ስግዚአብሔር ፍቓዱ ኸይኡ፡ ግርማባ ቀዳማባ ያን ሥርዓተ ንግሥተ ኢትዮጵያ ተባሂሎም አብ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲ ዲሞም መጸእኦም ብዓቢይ ክብረ ሥርዓተ ንግሥተ ተፈጸመ፡ ከምኡ ከኣ ወደም ልዑል ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ንኢትዮጵያ ሕዝብም ብዘበናዊ አክባቢ ንብረቱን አክይ ርአዩ፡ ጣልያን ቀድሚ ልዑል ልልጋ ምሕረት አትሒጹ ገደልዮ ገዘብረ ግፍዒ ናብ ልዑል ኢትዮ ጵያ ክፍጽም ተላዕሎ። ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ናብ ኢትዮጵያ ዘሕዝን ግፍዒ ተፈ ልኡ አናተኻላኹም ምስ ጸንኡ ናብ ዓለም መንግሥታት ድሕሪ ክንደይ ድኻምን ተጋ ልዑል ልልጋ ምሕረት፡ ንጸላኢ ድል ጌሮም ናብቲ ርሕሲ ከተማታት አዲስ አበባ ብግሊዮን ፳፯ መዓልቲ ኢትዮጵያ ብሥልጣን ክመርሕም ጀመሩ።

ገሕሰፍ ነገሥታት ኢትዮጵያ ብብዘበናዊ ክምንደም ገነበሩ፡ ብድሕሪ ክንደይ ክር ክርን ተጋድሎን ቀዳማት ከይኮኩሎም ተፈሩ ገነበረ ናይ ቤተ ክርስቲ መዚ፡ ግርማባ ክገብርም ዘይከኣሉ ብዘበናዊ ፈላግ ጸጸሳት ቀደሎ ርሕሲ ሊቃን ጸጸሳት ቀደሎ ከኣ እዚ ዕድል እዚ ብዘበንና ምርሕይናን ብምርካብናን ንትውልዲ ዘይርካዕ እዩ፡ መረብ ተፈልዮ ገዘበረት፡ ስቶም በዕዳን ገዘለት ብኩናት እኣ እንተዘይላቲኹስ ክብ ኮናት ገዛ ሕሊና ተቆጸሩ አሎ። ብገደገደ ልዑል ልልጋ ምሕረት ምሕታ አክላ ገዝነት ኢትዮጵያ ሐዘራ፡ እንሆ ብግርማ መግዕሊቱን፡ ክብ ስዓት ናብ ሰዓት፡ ክብ ጊዜ ናብ ጊዜ ብኩሕ ስግምቲ መሰዱ፡ እቶም ሕንጻታት አብያተ ትምህርቲ ብገዝበሉ ይጋፋፍሉን ይተሓያዩን አለዉ። ብናይ አካ

ገዛዙ ከሱ ምቅደዳም ሐዙ አሉ።
ኢትዮጵያ ብግርማዊነቶም ጽቡቅ ፍቃድን ርእዮቶምን ገዛተውቶ ናይ ዓለም ማሕ
በር ስለ ዘለዎ ወዲ ሰብ ናይ ሕይወት መደክን (ሲኩሪቲ ክሕክቲኽ) ገብሃል ውዑል
ብገበለጸ ጅግንነት ዓወት ዘለዎ ንዓይኡም ንገንዘብ መንግሥታት ጐኒንጐኒ ከዕይና
ውያን የሕዋትና ንገብሊ ወክፍ ክሕ ነዩም ክብ ብዙስ ዘበናት ነፃነት ገማሒደኒም ኣፍሪካ
ዘበን ጀግናም ክብ ምድካም ልንቲ መዓልቲ ክየቆረጹ ብተግንታን ብብልሀነትን ነፃነት
ቶም ከምዘንገድፍዎም፡ እቶም ነፃ ገዥኡ መንግሥታት ኣፍሪካ ንግርማዊ ቀዳማዊ
ኃይለ ሥላሴ ንገንዘብ ንገንዘብ ኣፍሪካ ንግርማዊ ኣፍሪካ ንግርማዊ ቀዳማዊ ኣፍሪካ
ነብሊ ወክፍ ጽሑፍ ምዕራፍ ሒዙ ይርከብ።

ገዥን ኣእምርእም፡ ነቲ ኣተዋህበም መዚ ከሉ ንኢትዮጵያ ዓይኖን ንኣክባምን ልም
ታት ኣዘመድዮምናን ኣኸራዖምናን ከምዘለዉ፡ ንዓለም ኣደኒቕዎ አሎ፡ ናይ ኢትዮጵያ
ሰብሐት ንልዑል ኣግዚኡብኩር ይኹን።

RAS
DAMEN

ገዥ በር ኩም ኣም በብቲ።

ናይ መጻሕፍቲ ምንባብ ልማድን ናፍቀትን ዘለኩም ክብ ብብዙሐ ብኣደቲ ክብ
ነዋሑ ብሕጹፍ የቕርብ ኣለኹ።

፩ — ሐደ ወዲ ሰብ ንኣክላ መጠን ምሰርከበ ቀንዱ ኣብ ግብረ ከውዑሎ ገዢ ሰብ-
ኣርኢቅክ ምርኣይን የፀግቲኹ ምሕሰብን እዩ።

፪ — ኣርኢቅክ ምርኣይ ማለቲይ ክብ ፍጥረት ዓለም ጀግና ስጋፅ ዘበና ክብ ዘሎ
ናዮ ዘበን ኣታሕኡዙ ንገዘዕብ ግዚታት ኣተረፀመን ክንጭፅዎ ገዢ እናን ፩ ክብ ትም
ህርቲ ገረኹብናዮን ፪ ብመጻሕፍቲ ናይ ጥንቲ ብምምብላ ስለተውዒልና ገዛክብናዮም
ሐረግ ናይ ወዲ ሰብ ትውልዲን ናይ ኣበው ዘንታን ተኣኳሎ ኣብ ሐደ ጽሑፍ ምፅ
ራፍ ሕጁ ነንቡብቲ ምቕራብ ኣለዎ።

፫ — ነቲ ገረኹበን ገዢ ስብን ገዢ ስብን መጻሕፍቲ ኣዳልዩ ነንቡብቲ ከየቕረብ
ኣንተ ተረፈስ መብራህቲ ከም ገሐብኣ ጥራይ ክይከክስ ሕይወቱ በዕሉ ከም ገቕተላ
ዘቕደሮ እዩ ኣንተልኩ ስሕተት ኣይኸነን እዩ።

፬ — ሕዚ ክብል ከሎኹ ሐደ ሰብ በኣእምሮ ዘይበሰሰ ብሕሊና ኣመተ ብልቢ ወለድ
ኣርኢቕኹ ዘይፍ ስትውዒል በህሊ ዓድን እምነትን ልማድ ኣበውን ዘይሰማማፅን መድ
ሐን ዘይብሉ ናሪስክ ምቕራብሊ ይቕረታ ዘይብሉ ነውሪ፡ ፈውስ ዘይብሉ ቕበሊ፡ መሠ
ረት ዘይብሉ ቤት እዩ፡ ኣንተልኩ ድፍረት ኣይከነን እዩ።

፭ — ግና ዕድሚኡም ምሉእ ከምቲ ኣብ ኣዕሊ ተጠቂሱ ዘሎ ክብ ብዘኣኣ ዓለማት
ገርከሱ ጥንታውያንን ዘበናውን ገተጸሕፈ ለይተን መዓልትን ብተግህት ኣማሃኪሮምን
ኣጸራዮምን እዎ ንህገቢ ክክፈል ኢሎም ኣዳሊዮም ከቅርቡልና ክልውስ፡ ክብ ክንዲ
ገዘቅፅ ናይ ድኻሞምን ምዃኣምን ብምስጋና ዋግኡም ኣብ ክንዲ ምቕራብሊ ሐድ ሐደ
ሰባት ቅድሚ ሐደ ገጽ ምንባብምን ምምዝዮምን ዘለፋን ነቕፍታን ከቅርቡ ኣንተተረ
ኸቡ፡ ነቶም ደረከቲ ሐሰባም ብሸዊቲ ምቁራጽ ማለት እዩ፡ እኹ ክቡራት ኣምበብቲ
ክብቲ ድርከቲ ነቕርብልኩም ጽሑፍ ምናልባት ወዲ ሰብ ከዕይኑ ስሕተት ዘይርከበ
ፍሎር ኣይርከብን እዩ እም፡ እዚ መጽሐፍዚ ብንብብ ክትሐልፍዎ ክሎኹም ኣብቲ
ገንዘብኩም ናይ ሐድ ሐደ ቃላት ግዳፍ ወይም ስም ስሕተት እዩ ኣትብልዎ ኣንተሎ
ቅድሚ ምንቃፍኩም ብጽሑፍ ገዘቅፅ መረዳኢ ገዛዘዘ ከዕይኑ ክቕርብልዩ ኣነውን
ብናፍቕት ክቕበሎ ፍፁም ሐረርታይ ከም ገኩኒ ኣገልጽ ኣለኹ።

ምዕራፍ

አርእስት

ቀዳማይ ናይ ዛጎታ መእተዎ ብቐዳማይ ኦሪት ቅድሚ ማይ ብፍሕት ብኮረ አግግዚት

ዘርኢ ሊቀ ክህናት አዘርያስ ምእታው ክርስትና ናብ ኢትዮጵያ ይኖረኛሉ

ምእታው ኢትዮጵያውያን ናብዚ ካውልት መጠራ

ንግሥተ ካባ ኣብ ማይ ባላ ተበኩረት ብዘመን አብርሃ አጲብሐ ናይ ምክፍሕፋሕ ሃይማኖት መሠረት ግሌት ዛጎ

ብዘመን ጉዳት ወይከፃ ዮዲት ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ዝገዝእዎ ዘመናትን ሽቁምን ምሥጳእ መሮኒ ናብዚ ምድሪ ሐማሌን ደቂ ጅራተ ቀጭን

ወለደ ደቂ ሮብራ ዘርኢ ሐውያ

ወለደ ደቂ አንገሰን ጅር ወዲ ጅር ንደላ (ዘርኢ አድክመ)

ዘርኢ ዓቓቕን ሐዊ ታዲዮስ ዘርኢ አክሱም ድማ ከምዚዮ

ወለደ ባሕረ ነጋሚ ኃይለአብ ዛጎታ ዳግማዊ ተስፋ ልዑል

ምሐዝ ሥልጣን ደቂ ባሕረ ነጋሚ ኃይለአብ ወለደ ዘርኢ ክርስቶስ መዋኢ ሐው ተስፋ መዋኢ

ዘርኢ ትንሳኤ ክርስቶስ (ቁንጹብ) ዘርኢ (ሥእልደዮን)

ዘርኢ ቦኸረጸዮን ወዲ ክርስቶስ መዋኢ ዘርኢ ሥብሐት ልላብ

ዘርኢ ናይል ወዲ ሥብሃተ ልላብ ዘርኢ ክፍለት ወዲ ናይል

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ምዕራፍ

አርእስት

ወለደ ተክለሙን ኣብ ጉዛይ ዘርኢ ዓቓቕን ወዲ ማሕሎ

ወለደ ንግሥተ ወዲ ማሕሎ ወለደ ፍቁር ወዲ ማሕሎ

ዘርኢ ቀድሞ ሞሊ ወዲ ንድባዝጊ ዘርኢ ቃልገዢ ወዲ ንዛይ

ክልልይ ክፍሊ ወለደ ደቂ ቦድልይ

ራዘማራ ዝደገሎ ግሌት ንገደ ሌዊ

ዘርኢ ህም ዘንታ ተድረር

አብዚ መረብ ምላሽ ዘለዉ ደቂ ስምዖን ወለደ መረታ ለሰነን መረታ ቀድሕትን

ዘርኢ መረታ ቀድሕት ኣለታት መሮኒ

ዘንታ ጉድብ ወዲ ንዛይ ዘንታ ወለደገሮስ አድዮስ

ዘርኢ ወለደገሮስ ደቂ አቶ ምራጭ

ደቂ ዳንቶ ወዲ አበደራ ደቂ ለምቤት ማርያማዊት

ተውልዲ ቤት ስዚጋዲስ ወለደ አንጋንኦ

ዘንታ ጉብኖ አደናይ ወለደ መንሳዕ

ደቂ ለዋይ ደቂ ተስፎይ

ዘንታ ዮሐንስ ሐካይ ደቂ መሐረ

ዘንታ መንሳዕ ወለደ ደጊዶት ክፍላ ዋህድ

ወለደ ዘውልታይ ዘርኢ ክልተ ዘውል

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ምዕራፍ

አርአበቲ

ገጽ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ምዕራፍ

አርአበቲ

ገጽ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

ጸጸ

in it but because it was so willed by God. As the Tigrigna saying goes [ኩብ ምግዳል ምዕዳል], it is better to be favored by God than to work hard. The ultimate power to make rich or poor rests with God. [ነባድነ ላም ንሃቡ፡ ዓቢራ እንተብሉ፡ ተዕብር ንስኻ፡ ተህግር ንስኻ ንበሎ] Hinging on this perception, a bunch of penurious, rightfisted, worshippers decided to hold God responsible for the poor quality of their offering. As the Tigrigna name *teAdel* [ተግዳል]¹¹ attests, good and bad fortunes are allotted and one has to accept them in stillness and with a degree of stoicism. Those who ended up on the bad side of the fence are called the accursed [ቅርሰሳት፡ ተከላት፡ ርገ-ግት] and those who fared well are called the blessed [ርሐሳት፡ ምሩቕት፡ ግንባረኛታት]. This applies to health, wealth and social status. How a person is to fare depends in which camp he finds himself to begin with. Somebody enjoys robust health while somebody else is coping with a debilitating illness. Somebody lives the life of the “rich and famous” while somebody else struggles to make ends meet. Somebody is perceived as wise of whom people seek counsel while somebody else is derided as the village simpleton. Somebody rides the saddle of political power and is feared by a multitude of subjects; somebody else is treated as an outcast and a fugitive. Somebody is surrounded by a host of children and grand children ensuring the continuity of his lineage while somebody else is barren and on the brink of being extinct. One’s lot may not be consistently good or bad and one may end up with a mixed bag, as the Tigrigna proverb indicates [ዓለም ወይዛ ከንዶ፡ ፍቅሪ ሃቡ፡ ውላድ ትኸልእ። ገንዘብ ሂባ ጥዕና ትኸልእ]. Where there is love there may be infertility; where there is material wealth there may be ill health. But just the same, the discrepancies and deficiencies are beyond one’s control.

Another outlook exists in the Eritrean tradition which contradicts the deterministic view of life. This view stresses that a person’s character is not cast in stone. A person is in a constant state of change and the shaping of his character depends on the timing and quality of influence or exposure he receives. [ቁርብት

ብርሕሱ ቁልፍ ብንእሱ] A person is most pliable and responsive to external influence during his early childhood but it does not mean that he stops being educated or influenced after a certain age. Defects can be remedied at any time provided there is awareness of shortcomings and willingness to change [ቊሳሉ ዝሓብእ ፈውሱ ይሓብእ]. Formal education is important but that is not the only source of influence which can impact the character of the individual. The circle of friends and authority figures can also play an important role. [መራሐኣም ዝሓንካስ ከሎም የንደልህዱ] Proverbially speaking, if the leader is lame, his followers start to limp; [ደድከሪ ኣድጊ ዝኸደ ጥራጥ ኣድጊ ለመደ] a person who socializes with a bad company learns to disregard good etiquette. An individual can be trained and groomed to become a better person, equipped to deal with life.

Another vein of the Eritrean tradition stresses the fact that the course of events is not always determined by external forces. This view holds the individual as responsible for his decisions and actions [ቋምኻ ኣደይ ሓንዙሉጊ፡ ቅናት ኣደይ ሓንዙሉጊ፡ ብከመቕካ ትሰእኖ ነነ ኣይተላግበሉ ነባድነ] and it precludes using God, the devil, fate or people as an excuse. One cultural song warns the flirtatious youth of the grave consequences associated with deflowering a girl should he decide to venture along that path [ኸደግ ኣንታ ወዲ፡ ሓደግ ኣንታ ወዲ ኸልን ከይትግዲ].

As folklore from the Eritrean highland has it, a warrior renowned for his gallantry decided to visit a malaria-infested area in the lowland. Even though he was awe-inspiring toward his enemies, his adventurism and foolhardiness proved fatal. In his requiem, a mourner castigates the hero and absolves God of any responsibility for the hero’s death [እንታይ ወላዲኻ ንመተመት፡ ኣባድነ ነይብሉ ሕግት]. There is room for regrets and penance but shifting of blame or attributing one’s fault to God is not permissible. [ዝወፃለ ይንገርካ፡ ዝስሓተ ይምከርካ] An individual becomes a role model not because he

is exempt from making mistakes or is adept in transferring blame to external forces but because he owns and corrects his mistakes. [ሃቡዩ ኣጋፊሓ ትእቲ ኣብ ንስሓ፡ ድሕሪ ምስሓት እግረ ይእከብ] If a lady accepts sexual advances from a male counterpart and is adversely affected by the consequences, she can blame no one else but herself. Even though these proverbs sound sexist and seem directed particularly towards the female gender, they have a universal message and applicability, that every individual is responsible for his actions whether the actions have positive or negative impact.

The individual is responsible for his actions, including those that will determine his economic well-being. He can choose to combat poverty; stay engaged in productive work and become self-reliant or he can adjust himself to destitution, refrain from productive work and refuse to carry his own weight. As Nathaniel Branden put it, the individual can choose either to actively transform or passively endure his environment, even though the latter will not ensure survival.

Man survives, not by adjusting himself to his physical environment... but by transforming his environment through productive work. If life is a process of self-sustaining action, then to think, to produce, to meet the challenges of existence by never-ending effort and effectiveness, is the distinctly human mode of action and survival.¹²

The realization that the individual is ultimately responsible for his own well-being and that no one owes him a living is liberating. Only then will the individual stop “bemoaning his fate”, attributing his predicament to a “divine will” and leaning on all sorts of external crutches.

The practice of self-responsibility begins with the recognition that I am ultimately responsible for my own existence; that no one else is here on earth to serve me, take care of me, or fill my needs...¹³

The individual who transfers responsibility from self to others has simply abdicated his independence and has become a liability to society. As Branden states:

When we chose not to live self-responsibly, we implicitly count on others to make up for our default... We refuse to work for a living while counting on the productivity of others to put food in our mouth, which we obtain by someone else's generosity, or by the coerced redistribution of wealth... or by crime.¹⁴

This advocacy of individual responsibility and accountability is in line with an aspect of the Eritrean tradition. The involvement of the individual in fortune building is sometimes expressed in the form of synergism. The individual has to forge an alliance with God. [ምቕማም ጸይቆም ምስ ዓዳዳይ ይበእሱ] He has to position himself on a vantage point to access the distribution of all goodness from God. [ሱብ ኣማሚ እዝጊ ፈጸሚ] He has to cultivate and sow his field and God will cause it to bear fruit. He has to start a project and God will bring it to a successful conclusion. The individual has to keep up his end of the bargain as a co-worker with God. Indeed, the picture of God is there but it is a picture of “God who helps those who help themselves.”

Economic independence at individual level is strongly endorsed. [ዘይጸብሕኻ ኣይተብተማቕር፡ ዘይሚስኻ ኣይተንቁርቑር] The individual who relishes food he did not prepare or gulps beer he did not brew is contemptible. [ትላምጸኒ እንተብልኪ ነትዕኹ፡ ትላፍሓኒ እንተብልኪ ንእድኹ] The individual who does not fluff his own pillow and spread his own blanket does not deserve a good night's sleep. [ብዘይ ቆራኻ ወልል፡ ብዘይጠብምኻ ጸረር] The individual who is ostentatious albeit in a borrowed or stolen attire deserves to be stripped stark naked. [ዘይናቱ ጠልል ከም ኣንገጣ] The individual who harvests without cultivating has to be shamed as a member of freeloaders like the locust.

The individual is implored to imitate the hen which is viewed as the symbol of self-responsibility, independence and self-reliance. [እንተ-በላላው ብጽፍረይ፣ እንተ-ደኸኸ ብጽፍረይ በላት ይርህ] The hen searches and scratches for feed as though its survival depended on its own effort. [ከንደዚ ዙርገዒት ደሎ ላሪሰከ ምብላዕ እንከሎ] The individual is challenged to ensure his passage from subservience to independence through participation in productive work. [እንተ ከድና እኔጋርና፣ እንተ-በላላው ስንቅና] As the individual embarks on a trip [life's journey], he is required to provide his own means of transportation and pack his own [brown bag] food [ብሻማኝ ተቆባር፣ ብናይ እባኝ ተናባር] Even at the time of death, he should be buried in his own shroud.

As discussed above, the Eritrean tradition harbors two conflicting outlooks vis-à-vis personal development and events. On the one hand, a person's development is construed as being governed by innate properties and blue prints that are implanted at birth. These qualities and propensities are deemed permanent and impervious to negative or positive influence. Hence, the reshaping and reconstructing of lives through education and exposure to external stimuli is impossible. Just as a person's character is considered to be cast in stone, a great degree of inevitability is attributed to the events that shape human lives. The individual is a passive agent who accepts in stillness the good and bad fortunes delivered by external forces. Hence, he has no control over matters of health, wealth, knowledge and social status. The individual receives neither credit nor blame for his state. On the other hand, the Eritrean tradition stresses the fact that a person's character is not cast in stone. It attributes considerable significance to education and external stimuli. Ignorance and poverty do not have a permanent grip on the individual who receives education. Moreover, tradition holds the individual as responsible for his decisions and actions and precludes him from attributing his plight to the will of God or fate. To combat poverty, to stay engaged in productive work and to become self-reliant or to adjust oneself

to destitution, to refrain from productive work and to refuse to carry one's own weight is a question of free choice.

ASCETICISM AND WORK ETHIC

The movement based on the renunciation of all worldly pleasures for the sake of attaining salvation (emancipation of the soul from the body, union with the Divine) is known as asceticism. Asceticism owes its origin to the Hellenistic world of Plato, Dionysius, Philo, etc.

In dealing with asceticism there are two pertinent questions that must be asked: What is the nature of man and what is man's role in relation to the world? The Orphic *soma-soma*, body-tomb, concept found an able exponent in the person of Plato. According to Plato, the human personality is *not* an indivisible entity or a psycho-somatic unity but a composite of two mutually antagonistic elements, namely, body and soul. The soul, which is of divine origin, is incarcerated in the body. It is only when the body, with all its appetitive passions, is reduced to dust that the soul can be free to return to its celestial abode. As Ziesler put it, Philo of Alexandria promoted Plato's dichotomous view of man and stressed the need to keep man's carnal appetites in check:

Philo of Alexandria ... stressed the contrast between flesh or body and soul ... The body and flesh were for Philo intrinsically inferior to the soul and impeded its higher life. This, of course, is dualism, as it divides man into a physical, transient, and inferior part, with each seen as the enemy of the other. If the higher self is not to be too drastically impaired and impeded by the lower, the flesh must be mortified and indeed put out of action in so far as this is possible short of death. As the word 'mortify' suggests, such practices are really little deaths, or rehearsals for death, which is the final and great liberation.¹⁵

Orphism and Platonism distinguish also between the world of ideas and the world of phenomena. The world of ideas, which is correlative with God, is not only authentic but also opposed to the world of phenomena. Man's innermost being, his genuine

adults, Alvares says, even though they might be 'near dying'.²⁰

Thus, traditional Orthodox Christianity in Eritrea is greatly influenced by asceticism. As the table below shows, which does not include Sundays, twelve days of every month are non-work days. In other words, "nearly 180 days in the year are designated as the days of the saints and religious holidays."²¹

Table 1: Religious Holidays

Monthly Holidays - ወርተዋ በዓላት	Day of the Month - ዕለት
Bahā/Ldera - በሐቲ ልደታ	1
Gabr - ጋብር	5
Slasie - ስለሴ	7
Michael - ምኪኤል	12
Abune Aregawi - አቡነ ኣረጋዊ	14
Kidane Mhret - ኪዳነ ምክረት	16
Gebriel - ገብርኤል	19
Mariam - ማርያም	21
Ari Giorgis - ግዮርጊስ	23
Abune Tekle - አቡነ ተኸለ	24
Medhani-Alem - መድሃኒተ-አለም	27
B'ale-Egziber - ቡዓለ-ኣግዚቢር	29

Almost 150 days in the year are also dedicated to fasting. Whereas fasting promotes sanctity and mortification of the body, holiday observation promotes devotion to and union with God and the saints. According to the book of Genesis, God completed his creative work in six days and rested on the seventh day, which he sanctified (Genesis 2:1-3). Needless to say, this Biblical story has shaped or influenced the Judeo-Christian tradition and, for all practical purposes, dedicating one day a week to the worship of God will by no means retard the progress of any given society. However, the multiplicity of holidays during which productive work is shunned and abhorred becomes problem-

atic. Consider, for example, the zealots who, leave alone work, refuse to drink coffee if the beans were roasted on a designated holiday. [ዝኣኸለን ጥሒሃን በዓለማርያም ይብሉ። ተሰኪሙን ከይብሃላ ኩልኳሎ። ጥሒሃን ከይብሃላ ክፋሎ።] Grinding grain on a designated holiday was frowned upon so that many a housewife was forced to do this kind of work in the privacy of her chamber and come up with excuses for doing so.) Here, work and the pursuit of holiness are placed in diametric opposition to each other. The view that holiness can be attained in perfect stillness and complete aloofness from productive activity leans more toward fanaticism and religious abnormality. It legitimizes indolence as a form of piety.

What does the ordinary farmer do between the months of February and May? In most cases, the farmer does nothing. These months could be used productively. The farm land needs to be prepared by plowing not only to get rid of residues (stems and roots) from the previous harvest season but also to soften it, to fertilize it, etc. [በምጽጋሎ፣ ምጥልጓል፣ ምድኳዕ፣ ምቕጥቋጥ] However, these months are squandered due to indolence and holiday-related trips to neighboring villages [ጎግደታት].

In general, asceticism has erected pillars that constitute major obstacles to the development of a sound and practical work ethic. First, asceticism is otherworldly-oriented and attaches no significant value to man's life on earth. Man is a transient and should not seek to convert his temporary sojourn, stopover, to a permanent home. Second, asceticism denies the basic goodness of creation, prohibiting enjoyment of comfort and pleasure. Poverty is considered an alley, an instrument of holiness, instead of a formidable enemy that should be vanquished. Third, asceticism promotes inactive and contemplative life as more conducive to the pursuit of holiness and communication with God.

TIME AND WORK ETHIC

The industriousness or slothfulness of the individual cannot be established apart from the concept of time. The concept of

time can be discussed from the perspective of an astro-physicist like Stephen Hawking (*A Brief History of Time*) or from that of a philosopher like Martin Heidegger (*History of the Concept of Time*). Rather than tackling the topic from such a high plateau, it is better to draw it down to the level of the ordinary person and the everyday language.

The ordinary person's perception of time can be well refined or crude depending on the level of economic and social development. In the industrial world, seeing "a watch on every wrist" is taken for granted. However, this phenomenon is not a trivial matter. It demonstrates not only the perfecting of the timekeeping devices but also the growth of time awareness and management. In her impressive study, *Time's Pendulum*, Jo Ellen Barnett writes:

The ubiquity of our clocks and watches, and the time-obsessed culture of which they are both cause and effect, has led us to regard our way of timekeeping as coming with the territory, like the air we breathe. Nothing could be further from the truth. The watches on our wrists today are the culmination of a long, slow, arduous process of invention and discovery which ultimately began about four millennia ago when someone struck a stick in the ground and watched its shade change throughout the day.²²

The sundials, sandglasses, burning candles and water clocks ceded their role to the more precise and less cumbersome mechanical clock. Day and night which were treated as separate phenomena fused into a single unit consisting of 24 hours. Time, which consisted of broad bands (morning, afternoon, evening, etc.), became sliced into small segments: nanoseconds, milliseconds, seconds, minutes and hours.²³ Time became a measure of productivity and valued as if it were gold.

In the rural society of Eritrea, timekeeping devices,²⁴ the slicing of time into small segments, the institution of three work shifts in a 24-hour day, the pegging of deliverables to a strict time frame or deadlines are utterly incomprehensible. Time consists

of broad bands and deadlines are either nonexistent or elastic. In the absence of artificial light, the night time is dedicated entirely to sleep.²⁵ The day time, dawn to dusk, is loosely structured and it is not always dedicated to work. In general, things are done leisurely and very few things are considered a matter of urgency.

The traditional timekeeping system can be dubbed the "bands system" because it deals with time in ranges rather than in specific notches. It can also be called the "events system" because it ties time bands to specific activities. A few examples are in order. [ከጸልምት ምስ ጀመረ] *When dusk sets in*, [ግዜ ደራር/ደቃስ ምስ ኮነ] *at dinner/bed time*, [ከውታ ምስ ኮነ] *in the dead of the night*, [ቅድሚ/ደኅረ ደርህ ነቆ ምስ ኮነ] *before, when and after the cock crows*, etc., are some of the time designations that are applied to the night time. [ከወግክ ከሎ፡ ደሓይ ክትባርቅ ከላ] *At dawn, daybreak, sunrise*, [ሓሓ ከወፍራ ከለሞ] *when the cattle leave for grazing*, [ብእዋን ዕዮ] *during work* [when any productive activity takes place], [ሓሓ ክሓትዎ ከለሞ] *when the cattle come home*, [ደሓይ ክትግርብ ከላ] *when the sun sets down* are also some of the time designations applied to the day time. The bands system lacks precision as to when specific events should or do take place. It allows elasticity up to a certain point. The events can slide forward or backward within a given set of parameters. It is a fact of life that the cock does not always crow at exactly the same time; that the cattle do not always leave and return home at exactly the same time; that people do not always eat dinner and go to bed at exactly the same time. But all the said events take place within defined boundaries. To see how elastic time ranges are, we only need examine how appointments were set within the traditional frame. First, [እምላኽ ተቋጸርኩም አይባለና] appointments will be honored provided it is God's will. Time belongs to God and no one can make guarantees about its availability. Second, appointments specify the date but not the exact time of day. Since most of the selected dates coincide with holidays, when the parties show up is inconsequential as long as they show up before the day is over.²⁶

It goes without saying that the traditional timekeeping does not quite mesh with modernity. *Punctuality* and *deadline* are some of the time concepts that traditional thinking has yet to grapple with. Punctuality is the manifestation of a behavior or the implementation of an action vis-à-vis a *specific time mark*. Punctuality lends more to time mark than to time range. If we select *at dinner time*, for example, it means anywhere between 6:00 p.m. and 9:00 p.m. Either the concept of punctuality does not apply to time range or it means that the individual who comes to dinner at 8:00 p.m. is no less punctual than the individual who shows up for dinner at 6:00 p.m. The individuals who, because of their traditional upbringing, inherit the “ranges system” and who, because of their exposure to the Western culture, adopt the “hours system” have managed to intentionally or unintentionally behave ambiguously vis-à-vis time schedules. They have coined a new terminology, *the habesha time*²⁷ or call it *the mixed-up time*, because no one knows exactly when an event is supposed to happen. Wedding receptions that are supposed to start at 7:00 p.m. drag till 10:00 p.m. and while the early comers curse and fuss the late comers are nonchalant about their delay [or is it a delay?] and jubilant because they did not waste their time waiting for others.

The concept of *deadline* is not as obvious in the traditional thinking. If we use the *drop dead time* as an allusion to deadline, we can detect a nascent perception of the meaning of deadline. If an individual has a gravely ill relative, for example, he is implored to pay him a visit before he drops dead [መጽዋዕታ ኣፈርከብ] The visit is a matter of urgency and it has a cut off time. In a culture where pre-burial waiting period (two-four days) is not instituted, relatives of the deceased are urged to immediately drop everything and attend the funeral [ኣመድ ደብ ‘ርከብ]. Certain periods of time are also designated for accomplishing certain tasks. The farmer, for example, has to plow and seed his fields within the appropriate time window. Otherwise, he has to face the consequence of having no harvest. This nascent concept

of deadline has to be refined and evolve to maturity. The planning of time lines and the pegging of completion of tasks to specific time notches have yet to be implemented.

As already described, the slicing of time into broad and elastic bands can effectively compromise being punctual and meeting deadlines as constituents of the work ethic. The idea that time repeats itself, that the same opportunities present themselves over and over again,²⁸ can deliver mortal blows to the conscientious and effective use of time. This breeds *procrastination*, which is not committed to a time frame. Things happen whenever as the following excerpts from the “*Procrastinator’s Creed*” demonstrate:

I truly believe that all deadlines are unreasonable regardless of the time given. If at first I do not succeed, there is always next year. I shall always begin, start, initiate, take the first step, and/or write the first word, when I get around to it.

I know that the work cycle is not plan/start/finish, but is wait/plan/plan. I will never put off until tomorrow, what I can forget about forever.

If we investigate some aspects of the Eritrean tradition, we see three unwholesome tendencies. The first puts the quest for pleasure and immediate gratification at the top of the individual’s agenda. [ንጸወታ ‘ዛዓለም ከስዖ ከስዖ] “Let us merry for tomorrow we shall die.” [ጽባሕ ኣበልጾ ሃብቲ የምጽኡ፣ ጽባሕ ኣበርሐ ድኻነት የምጽኡ] The present, the here-and-now, is dedicated more to leisure than to the business of building a better future. [ኣርከበ ረግዕ ኢላ መከተረይ ወላዋላ] The second advocates that nothing is urgent or important enough to be taken care of right away. Procrastination becomes a creed and a way of life. The third believes in the recurrence of opportunities because time is perceived as cyclical and not linear. As Mircea Eliade pointed out in his book, *The Myth of the Eternal Return*, all ancient cultures believed that time, like nature, follows the path of recurring cycles. This perception of time is shared by the Eritrean tradition. The recycling of time means the recurrence

of opportunities. Whatever is not accomplished this year can potentially be accomplished next year. The same principle applies to each day of the year and the tasks associated with it. There is no sense of continuity; no history; no measuring of progress or lack thereof.

As discussed above, the Eritrean tradition does not promote *punctuality* in the Western sense. However, it recognizes that there are *acceptable* and *unacceptable moments* for taking actions and executing tasks. For example, [ድህረ ማይ ኣብ ብዓተ] the right moment to seek shelter is before it rains and [ውሕድ ከይመጸ መገዲ ውሕድ ጸረግ] the right moment to sandbag is before it floods. To do otherwise is to “miss the boat” and to incur losses. In a society where guests arrive unannounced or without prior arrangements, time-related advices are given both to the host and to the guest. The guest is admonished to arrive reasonably early if he is to get dinner. As the English saying goes, “The early bird gets the worm.” [ብእዋጉ ገሓተው ኃሻ ድራሩ ሕምባሻ] The guest who arrives before sunset is guaranteed dinner by the host. Likewise, [ከባኻ ዘይሓልፍ ኃሻ መዋቕካ ሰዓም] the host is admonished to promptly come to terms with the inevitable task of entertaining the guest. All tasks that are deemed *inevitable* should be grappled with without foot dragging. [ብንእንቶን ገመልድኩን ኣንገገህካ ገንገኩን ኣናሓይረ የሓጉሰካ] If you have to make a trip, embark on it at daybreak. If you must have a family, start it while you are still young. As time goes by, you will be happy.

There is an aspect of the Eritrean tradition that advocates moderation. This rejects procrastination and foot dragging, on the one hand, and it abhors impulsiveness and hastiness, on the other hand. [ሃዊሕ መገዲ ኣይቶጉየሉ] If you must take a long trip, do not run. It is not haste but pacing yourself and persevering that will bring you to the finish line.

To sum up time and work ethic in the Eritrean context, the slicing of time into small segments, the dependence on timekeeping devices, the pegging of deliverables to specific time notches

are foreign phenomena to the Eritrean tradition. Punctuality is incomprehensible and deadlines are either nonexistent or elastic. Time is conceived not in linear but in cyclical terms: time repeats itself and presents recurrent opportunities. Procrastination is the logical response towards the “eternal return of opportunities.” These views or leanings are dominant in the Eritrean tradition. The other nascent views that deviate from the above are the recognition of *acceptable* moments for executing critical tasks and the advocacy of moderation barring procrastination and impulsiveness.

VOCATION AND WORK ETHIC

There are various occupations in traditional Eritrea, and a majority of them command very little respect. The appellations used to describe these occupations have derogatory connotation and evoke contempt instead of endearment. Let us examine the Tigrigna word for “farmer” as an example. *Gebat* [ግባር] means both one who pays taxes [ግብር] and one who drudges, slaves [ገብር]. In both cases, the job description of the farmer conjures servitude and physical toil. The Tigrigna word for merchant is *negadai* [ነጋዳይ] and it describes one who *travels* [ነገድ] to different places in pursuit of profit. Profit is associated with greed and travel is associated with impermanence, transience and instability. The merchant is one who makes his temporary abode where he happens to be when the sun sets down [ኣብ ገመሰዮ-ገሓድር]. The traditional musicians and entertainers are labeled fiddler [ዋጣ], whiner [ኣልቃቢ], chatterbox [ኣግግ] and quarrelsome [ነገር ዘይጸገበ ንል ዋጣ ይሕጸ]. The blacksmiths are named *baguado* [ኣገገዶ] because they used home-made *bellows* to blaze a charcoal fire during smelting. Working with fire has a diabolical undertone. Because of this the blacksmiths were considered a group of people who “spit fire and were bred up in Hell.”²⁹ Working with fire is also considered an effeminate task making *baguadai* and *etomai* [ኣዮናይ], one who huddles around fire, somewhat interchangeable. The literate and scribes, who

were mostly church-educated and –affiliated, were called *debetera* [ደብተራ] and *tengwalla* [ጠንጻሎ], i.e., bookworm [in a derogatory sense], fortune-tellers, sorcerers.

Every social group is given a derogatory name on account of its vocation. As the decree of Menelik II's indicates, disrespect for all sorts of productive occupations was pervasive.³⁰ As the Tigri-gna song would say, the father could not find an ideal husband for his daughter because every candidate was engaged in a disdained profession. The farmer pushes clay, the weaver spins yarns, the blacksmith "spits fire", the merchant haggles for profit, etc.³¹

The fact that there are symbiotic relationships among the various social groups seems to be completely forgotten. Vocations are not evaluated in light of their contribution to the common good of the society and in light of the opportunity they provide individuals to support themselves. Richard Pankhurst has pointed out to what extent the farmers depend on the craftsmen since they lack the latter's expertise. They "depended on blacksmiths for a wide range of articles, including plough-shares and the blades of axes, hatchets, sickles and knives, as well as spear-heads, stirrups, bullets, needles, tweezers and even pectoral crosses." They depended on "potters for such articles as cooking pots, clay ... plates [መገገ] for the preparation of *enjera*, or bread, *Jebenas*, or coffee pots...." They depended on weavers for their clothing needs.³² But the farmers completely miss the point of interdependence and symbiotic relationship when they persecute and harass the blacksmiths for example. The blacksmiths, in spite of their indispensable contribution, are regarded as *buda* [ቡዳ], *tebib* [ጠቢብ], as creatures "with the power to transform themselves into hyenas 'capable of preying upon human flesh.'³³ They are believed to be sorcerers who can bring insanity, disharmony, impotence and death upon anyone they dislike. Many blacksmiths "paid for their assumed guilt with their lives, as the relatives of their supposed victims killed them."³⁴ This distrust and fear of blacksmiths cannot be characterized as a thing of the past. It still lingers even in post-independence Eritrea. A few

backward elements still attribute their illnesses and bad fortunes to the spell of sorcerers, the blacksmiths. Certain villages are still ascribed the notoriety of harboring a good number of *buda's* who turn into wild hyenas at night. Very few Eritreans, if any, dare or aspire to learn the trade of a blacksmith, goldsmith, for fear of being ostracized and being considered the pariah of the society. The blacksmiths remain locked within themselves as their matrimonial overtures outside their circle are spurned.

The weavers make a significant contribution to the society but their trade is despised. In a society which practiced religious inequality, weaving was considered the profession of Muslims, apostates and hybrids of foreign origin. [ላማዩ ግግዩ ዩብላ: ኣሰላማዩ ግዲ ዩብላ] The weavers were considered temporary sojourners with no permanent home or land entitlement. The mixing of politics and religion, the dominance of the Christian culture and the overall regressive mentality led not only to the denigration of weaving but also to the mistreatment of those who practice it.

The usurers constitute a social group equally denounced within the Eritrean tradition. Lending and borrowing are not condemned per se. In fact, they are recognized as necessary social transactions. [ጠየላቅሕ ቀታላ: ዘይመልሰ ከታሪ] Refusing to lend in a time of need is equivalent to murder; and refusing to settle debt is tantamount to robbery. The evil lies in the demand for and payment of interest. Demanding any interest beyond the thing loaned is reprehensible. Aristotle taught that "money was intended to be used in exchange, but not to increase at interest."³⁵ The Jewish Torah proscribed charging interest [Deut. 23:19; Ps. 15:5] and so did the Christian church. Medieval theologians like Thomas Aquinas and Augustine and the reformer Martin Luther³⁶ taught against usury. Church councils and papal decrees³⁷ condemned interest-bearing loans. According to Jo Ellen Barnett, the Christian proscription on interest is based on the idea that *time belongs to God* and that time is not a commodity for sale.³⁸ It is this teaching that has pervaded the Eritrean

tradition and influenced its hostile attitude towards usurers. Usurers are sinners who deserve to be excommunicated from the church and burn in hell.³⁹

The Eritrean tradition must come to terms with modernity. It must divorce itself from Aristotelian ethics and medieval theology. It must cease lumping together equitable and exorbitant interest rates and labeling all lenders as extortionists and swindlers. If borrowed money is not squandered but is used to create or add value to an asset, it is only fair to pass some of the return to the lender. The lender creates a new possibility for the borrower and as such the lender's role is positive.

As previously discussed, there were only a handful of professions or vocations known to the Eritrean society. While the majority of the populace adhered to one vocation or another, [ሰራሕ ዘይፈቱ ናብ ጉዕቅዶቲ] there were a few elements who neither embraced a vocation nor shown dedication to work. They managed to survive by "doing" a little of this and a little of that in a haphazard and manipulative manner. These elements were collectively known as *aqeytor* [ግቅዶቶት]. Perhaps the classical proverb pertains to this group: [ዘዋሪቶ እግሪ ወይ ደራር ወይ ሓኻል ጉረከብ] Keep pacing the neighborhood and you will either be invited in for dinner or be chased away with a club. Some of these elements may be in a state of transition and do not always deserve society's harshest criticism. Criticism must be meted out, however, against chronic dodging of responsibility and lack of dedication to work, work aimed at making an honest living.

The Eritrean tradition is distantly linked to the history of soldiery and certain values are inherited from that past. According to Parkyn, the soldiery were recruited from "among the worst of the people" those who "preferred idleness in peace and plundering their neighbors in war to the more honest but less exciting occupation of agriculture."⁴⁰ The soldiery was solely motivated by looting and, unlike the liberation fighters; they were ignorant of a national cause and unprepared to pay sacrifices. They were

raiders and pillagers and yet they considered themselves heroes. Looting is the quintessence of moral bankruptcy and economic dependency, but it was hailed as the highest measure insuring the survival of the fittest. Appropriation or seizure of property is a gross violation of human right and yet it was lauded as the reward of gallantry. A side of the Eritrean tradition harbors permissiveness toward looting and this can be understood only in light of the history of soldiery: [ገበዘንን ውርውራ ነብሕን እይተዕብራ] *when looting is in vogue [progress], do not deprive yourself of spoils.*

Tradition is not unaware of corruption. However, it does not entertain a consistent or unbending stand on the issue of corruption. Corruption is not linked particularly to a single vocation. It is a pervasive phenomenon that can engraft or implant itself in any vocational sphere. The village farmer who encroaches upon his neighbor's tract of land and seeks to legitimize the new border by enlisting false witnesses [ደፋእ ደረጉ], the rancher who crosses into another frontier and absconds with stolen cows [ዘዎግቶ አሓ], the goldsmith who sells gold-plated ornaments as solid gold and the judge who adjudicates in favor of the bribing litigant are only a few examples of how corruption can be pervasive or ubiquitous. On the one hand, tradition betrays a liberal posture mitigating its indignation toward corruption. For example, it passively tolerates the unholy alliance between fabricators and plunderers as a fact of life. The occupational liars are bent on fabricating and disseminating false information in favor of candidates seeking public offices [e.g. village and district judges - ጭቃ፡ ምስሌላ ደኛ]. Once elected, the latter are obligated to reciprocate the favor whether by sharing their spoils with or judging in favor of the perjurers [ሓላኻ እሽ-መገ፡ ዘረፈ ከብልጻካ]. This is far removed from making an honest living. This is a precursor of modern day corruption, such as awarding lucrative city and state contracts to those with political clout. On the other hand, tradition condemns lying and all advantages established by or stemming from misrepresenting the

truth. Tradition lauds honesty as the rare virtue that triumphs at the end. [ዘገገረ ሓቂ ትቐጥን እምበር አይተበርን] The rod of truth is lean but not breakable. Tradition presents the truth as the impregnable fortress and source of equanimity: [ሓቂ ተዛረብ እብ መገዲ በቡር ደቅብ] *Speak the truth and sleep on railroad tracks.* [ሓሳዊ ከማ አኛ፣ ሰራቺ ከም እ.ዱ ይመስሉ፣] Tradition views the world of liars and robbers, in which everyone tries to get ahead by lying and stealing, as a distortion of reality, as a world turned topsy-turvy. Corruption is the betrayal of the noble ideals of an orderly society and the steering of a society down the path of destruction. [ገሰራቺ ስረቆ ምዓት እዝገ ከወድቆ] A society in which everybody lies to and steals from everybody else does not have much of a future.

According to Jahoda,⁴¹ work structures time, provides a sense of purpose, lends status and identity. The attitude towards retirees in a traditional society like Eritrea's can be evaluated in light of the status or identity derived from work. Retirement is not equated with sloth or reluctance to be self-supporting. A parent is encouraged to lighten his burden by transferring his responsibilities to his sons and daughters [አድጊኝ ወሊዳ ተዕርፍ]. But there is a stage considered beyond retirement: that of utter economic dependency and physical frailty. A parent who entered this stage is wished a peaceful departure from his earth-bound existence [ምስ ሰይቲ ወድኝ ካብ ትእኩቡ፣ ጽሓይ ከሎ ካብ ዝበለካ ገብገብ፣ ሙት እምበር ዓለም'ዶ ትጽገብ።].

The value of any vocation should be minimally appraised using two criteria: First, does it enable the individual to support himself and his family? Second, does it contribute to the common good of the society? All the traditional occupations meet these criteria and must therefore be considered respectable. The blacksmith, the farmer, the weaver, the potter, the carpenter, the mason, etc., performed work in an attempt to sustain them and through the exchange of their products entered into an indispensable interdependence and symbiotic relationship.

During the Reformation period, a very important concept was introduced, that of the *calling* or *Beruf* [ጸውዒት], as Luther coined it. It means that every individual has a station in life and that the station serves a valuable purpose. In contrast to the medieval teaching that the ecclesiastical posts were more pleasing to God than the secular posts, Luther taught that all vocations are equal in the eyes of God. Luther elevated even the "lowliest" vocation to a level of importance. If some one thinks milking the cow is a trivial matter, let him think again. It is God who milks the cow through human hands. The point here is not so much to inject religion into the discussion as it is to lend respect for the occupations available to members of a society.

No vocation is contemptible or dishonorable. Thus the members of a society have the liberty to choose vocations that suit them but they are ethically obligated to dispense their duties to the best of their ability. [ግብርን አይጸብቆን] Executing a task perfunctorily or [እንተቀደ ቀደ እንተዘቀደ ሕንግጠ] subscribing to a cause halfheartedly contradicts the spirit of work ethic. [ካብ ለዕለዕካ ተቐጸጸ፡ ካብ ዓበቕካ ተቐፍደድፍ። በጉረ እንተአልዓልካ ዱላ፡ ስረ እንተዓጠቕካ ሃይላ።] As they say, "If you dance you got to get down and let your hair blow." Let the watchman stay vigilant instead of sleeping on his post. Let the farmer till deep furrows instead of merely scratching the surface. [መእለቢላም እንተሓረሉ ናብ ጸሀይ ይምለሱ]. Let tasks be done right the first time instead of entraining costly rectification later.

INDIVIDUALISM AND WORK ETHIC

Koehnrad Swart states, "The term 'individualism' with its perplexing varieties of meanings is responsible for many inconclusive debates in the history of ideas."⁴² Similarly, the Catholic Encyclopedia states, "A comprehensive and logical definition of this term [individualism] is not easy to obtain."⁴³ There are at least three categories of definitions: religious, political and psychological. For the sake of brevity, work ethic for the purpose here will be

limited to and hinge upon the psychological definition of individualism. But first, let us see what individualism means in each category. First, religious individualism represents the attitude that a believer is entitled to interpret the Scripture for himself and that he is not subject to any external religious authority. In his most influential treatise, *The Freedom of the Christian Man* (1520), Martin Luther refuted the idea that the Pope alone has "the right of interpreting Scripture" and heralded that "A Christian is a perfectly free lord of all, subject to none." This ushered in an era marked by the discovery and affirmation of the individual within the realm of the church. The slogan later lent itself to political affairs as well, reverberating freedom of the peasants from the landlords and freedom of the knights from the princes and so forth. Second, individualism is defined in the political or civic sense and includes many flavors: In the extreme and obsolete sense, it represents the attitude of professional anarchists claiming that the State is an artificial entity and that the individual citizens do not have a moral obligation to form a State. In the moderate sense, political individualism defines a stand opposing State intervention in the affairs of citizens and industry.⁴⁴ Third, psychological individualism represents the attitude that each person is a separate or unique entity who must be discovered, affirmed, groomed and charged with self-responsibility.

I am alone. I am an individual. That means that I am unique. There is no one else like me in the whole world. Each of us is born into a different environment and develops differently according to a unique pattern throughout our individual lives. Nowhere is a variety in a species more apparent and inevitable than among the human species.

The goal of human development is that we should become fully ourselves. The psychologist, Carl Jung, named this goal of human development 'individuation'. The process of human development is one of becoming fully individual: separate from our family, from our society – to learn to think for ourselves, to dare to be out of step with stereotypes. To grow up and become fully human, we are called

Work Ethic in the Context of Eritrean Tradition

to be unique and different. We are also called to power. We have to learn to take responsibility for ourselves. We need to develop a sense of autonomy and self-determination.⁴⁵

The process of "individuation" is not automatic or spontaneous. Unless there is a conscious effort to recognize the individual as an entity, separate and distinguishable from the community, and unless there is a dedication to educate and train the individual to realize his potential, the individuation process cannot become a success. [ጭሩ ከም ዓቕማ ብጠርጒ ስነም ጉሕጉም] The ability of the individual to care for himself and the quality of the life he leads are commensurate with the level of training he receives. [ዘይተወቕረ ነጥሕን? ዘይተማሀረ ነጥሕን?] The untrained individual is as ineffective as a dull knife. Through proper training the individual is empowered to be responsible for his own well-being and not to become a liability to the society or the state.

The individual can thrive in a competitive environment and winning is not a crime. However, the Eritrean tradition espouses inconsistent or contradictory views with respect to this issue. On the one hand, it endorses the individual's aspiration to compete and excel. On the other hand, it disapproves all marks of distinction and superiority. The individual who is nudged to emulate his peers is also castigated if he surpasses them. Let us elaborate by means of proverbs. [ዘይቀገእ ኣይመልድ] He who does not *envy* or is not *inspired* by his neighbor's achievement is pathetic, undeserving to be born. He who embarks on a trip must keep pace with [and not trail behind] his co-travelers. [መካላላላት ኣይኹልላት፣ መካይድኻ ኣይሰጉመልካ] He who sits at a dinner table must scramble for food as much as his fellow diners.⁴⁶ The individual is coaxed to become achievement oriented and to compete on all fronts of life. However, this type of competition is not without restraints. It is to be exercised until equality in status and achievement is reached. This is the *equalizer formula*, and must be maintained. The individual is encouraged to catch up but never to overtake. As the Chinese say, "The nail that stands

out gets hammered flat.” A similar concept is expressed by the Eritrean tradition. [ካብ ብጹታ ትነውኡ መሸላ፣ ወደ ንዑፍ ወደ ንዑንጭፍ] The stalk that grows taller than its peers [towers above its surrounding] is either pecked by birds or cleft by hurled stones. [ከርእያ ከብላ ይሸረያ] Acquiring and flaunting above average qualities do not go without reprimand or repercussion. [ግቢ እግሪ ነጋፍ ሀቡ፣ ግቢ ንዑፍ ሓካብ ጸገገ] The position of a leader, luminary, vanguard and trail blazer is neither to be envied nor to be actively and willfully sought by the individual.

RESOURCES AND WORK ETHIC

How a person manages his resources can be influenced by tradition. Resources can be squandered, handled frivolously, or they can be used judiciously to add value and generate revenue. Following are examples from the Eritrean tradition for illustration.

- Many families, rich and poor alike, commit a substantial amount of money to finance commemorative services [*teskars*] for two reasons: 1) their deceased relatives are to be sanctified posthumously through the supplications of the clergy; 2) their deceased relatives' wrongdoings are to be expiated posthumously through the good deeds [serving food and drinks] exercised toward the poor. The theology or religious teaching underlying these practices has been questioned. However, until such a tenet is officially retracted, and the community of believers comes to grips with the idea that *teskars* have no redemptive relevance for the departed, desperately needed economic resources will continue to be misplaced. The so-called mourning period is another questionable use of time or resource when the immediate family and friends of the deceased have to refrain from productive work for 40 days.

- Tradition treats wedding as an important milestone in a person's life and justifies expenditure of a large sum of money

on this one-time event. Festivity and publicity are of essence and all financial resource must be committed to attain them. As the song goes, [ንሎሚ ዜይካ ዳኡደ-ሕዮ አብ ዕዝ።] resources withheld or spared from this event deserve to be heaped on a trash mound. A modest wedding celebration, one staged by limiting the invitees to family members and close friends and by minimizing the expenses, is derided as [ጭሉቅ] a token, miniature, sneak wedding. The bride ar whose wedding a throng of people was not wined, dined and entertained [ኸከሮ ለጋስ ብላምላም ዳስ] is made to feel so small and, every now and then, becomes the object of humiliating jokes. The wedding expense is enormous and the contributions [ዕድመ] of the invitees can defray only a small fraction of it. The newly-weds and/or their parents have not only wiped out their savings but also become debt-ridden for years to come.

- The manpower and economic wherewithal of one individual are too diminutive to tackle projects of broad scale. As a remedy to this shortcoming, the society has come up with cooperative measures: The first form of cooperation is known as *wefera* [ወረራ] and it is exercised when there are needs to till large tracts of land, build or refurbish houses, construct access roads and dams, etc. The second form of cooperation is known as *hnti* [ሉፍግቲ] and it is exercised when there is a temporary need to combine the resources of two individuals. For example, the traditional method of plowing requires two oxen. Two farmers who only own one ox individually can pair their oxen and take turns to plow their tracts of land. The third form of cooperation is known as *egub* [ዕቁብ] This is a sort of financial alliance on a miniature scale. A group of people contribute an equal amount of money and the accumulated fund is disbursed to one member on a rotating basis. This fund is used to acquire or fix property, buy ornaments and furniture, pay off old debt, etc. These cooperative prac-

tices can serve as springboards or precursors to forming joint ventures in the modern or capitalist sense.

The endorsement of the cooperative practices as highly beneficial is tacitly opposed by other undercurrents of the Eritrean tradition. 1) [ላህ አይበልከን ሰብ መቕሎ፣ ከንሰንኩዩ ከበልና ግፍትናዮ] Mutual interdependence and symbiotic relationships are shunned out of sheer malice. 2) [ፍቅር ደሊኻ ግዕድ ግዕድ፣ ጽልኢ ደሊኻ አብ ሓንቲ አጎዶ። ግራት ፈረቅ እባጊ ነይመረቅ።] Jointly owned properties are deemed source of strife and forming alliances are equated with courting troubles. Tug of wills, mistrust arising from lack of control and transparency, disparity in contribution [dedication] are some of the reasons why joint ventures fail and earn their notoriety.

When a sudden death occurs or an unexpected calamity strikes, Eritreans, particularly those in the Diaspora, respond with kindness and join hands to help the victims. Contrary to expectation, the spirit manifested in this act of unparalleled benevolence and philanthropic outreach has made no inroads into the area of joint ventures. A lot of ideas espousing joint ventures or community undertakings are nonchalantly dismissed with the word *kläie* [ክላኢ], which, roughly translated, means “don’t even mention it.” This word despite its brevity has the most debilitating effect. It fosters or instills a feeling of cynicism, indifference, confusion and immobility. It is the quintessence of negativism.

- One of the behaviors discussed in psychoanalysis is impulsiveness. Impulsiveness is a behavior that seeks immediate gratification, now instead of waiting and working for bigger rewards in the future. One side of the Eritrean tradition not only makes frequent reference to but also endorses the impetuous behavior. [ካብ ንግመታ ደርሀ ንሎግ ዘበን እንቁቁሓ] It stresses that it is preferable to receive an egg

this year than to wait for a chicken next year. It justifies myopia and reluctance to project into the future, which is distant, vague and elusive. [እንተዘይመትከን ዕድመ ስሎከን?] An invitation to a prospective banquet is nothing to be excited about because death can strike any moment before then. [አብ ሰግዶ ዘሎ ደመና] Investments in the future could be without returns as instances of clouds that dissipate into thin air instead of condensing, yielding rain drops and quenching the thirsty land. The other side of the Eritrean tradition emphasizes that postponement of small and immediate gratification is imperative if greater rewards are to materialize. [ጠላምን ደሊኻ ጸገን አኻፈኻ] Drinking the milk right away kills the prospect of having butter to spread on the bread.

CONCLUSION

As stated at the outset, work ethic in the Eritrean arena is a broad topic. Thus, the current study can be considered only a preliminary sketch of the full colors and distinct shades which have yet to evolve in the future. Though by far incomplete, it can undoubtedly provoke fruitful discussions. The challenge that lies ahead is not only to sift through the various facets of the Eritrean tradition in search of the positive and constructive but also to define, legitimize and popularize an indigenous work ethic. The conflicting and inconsistent views harbored by the Eritrean tradition have been pointed out. The conclusion must be dedicated to making bold statements and concrete suggestions.

On the question of *Determinism and Work Ethic* many of the traditional views that strip the individual of freedom and exonerate him from responsibility cannot be passed unchallenged. The following suggestions are put forth to counterbalance the portrayal of the individual as a passive agent favored or victimized by external forces. First, the idea that every citizen is a free agent ultimately responsible for his own success, or downfall for that

matter, must be brought to the fore. Combating or surrendering to ignorance and poverty is a question of choice. External forces or innate propensities cannot be blamed for the individual's lack of initiative and determination to improve the conditions of life. Second, the idea that every citizen's lot is not set from the beginning and that a better future hinges upon education and training must be underscored. No education, no emancipation from poverty! [ካብ ድንቁርና ናይ ጸላም ንብረት፣ ናብ ጎምህርቲ መገዳ ክብረት። ዘይተወቐረ ነዮህኡን? ዘይተማህረ ነዮህኡን?] Third, the idea that work is the prerequisite of existence or survival must be drilled into the consciousness of the Eritrean populace through skits, slogans, posters and other media. No work, no food! [ዘይለርኡ ኣይብላብ!] Fourth, the idea of self-reliance must be applied to the various strata of the Eritrean society: the state, the family and the individual. Stand on your own feet! Carry your own weight! Avoid crutches! [በልልኻ ደው ብል ክብደቶኡ ጸርገ ምርክብ ኣርኡኻ!]

The investigation of *Asceticism and Work Ethic* has demonstrated that the Eritrean tradition is overwhelmingly permeated and dominated by religious beliefs which strongly advocate otherworldly-oriented life style. The following suggestions are put forth to offset the espousal of transitory and impoverished lives. First, freedom does not mean fleeing the world and earthly existence. It means embracing life on earth fully and making the world a better place to live in. Second, poverty is not an instrument of righteousness nor does it bring man closer to higher ideals, such as union with God. Rather, poverty is man's formidable enemy and must be vanquished through hard work and diligence. Third, contemplative or inactive life succumbs to indolence and diminishes man's responsibility to be self-reliant. There is no greater sin, which an able-bodied person can commit, than becoming a public liability. No one has the right or the justification to beg for a handout.

With respect to *Time and Work Ethic* tradition is lagging behind in its time awareness and management. It has no time-

keeping devices and its method of tracking time lacks specificity. It allows leisure to dominate over productivity and it does not pin deliverables to deadlines. To reverse this trend or actually to introduce modernity a new approach must be instituted: First, create time awareness in the society by teaching time keeping in schools and making it a part of the literacy campaign [ቅም-ቅም ሰዓት ጎላሊ ጸዶ]. Second, make wrist watches available at a price any Eritrean can afford. Third, if not atop of cathedrals, install clocks on tall structures within public purview. Central plazas, city halls, bus depots, city parks, etc. are good candidates. Fourth, peg deliverables against specific, non-elastic, time frames. Fifth, start and finish events on pre-designated time without padding. Sixth, drill the public day in and day out with the concept that time is money. Seventh, teach the public to think of time in linear and not in cyclical terms. Time moves forward and every opportunity to do something constructive is one of a kind, never recurring, never presenting itself again. Eighth, introduce artificial light to rural areas. The light supplied by electric generators will usher in a new era for the majority of the population. The nighttime will no longer impose immobility with unchallenged impunity nor will it be entirely dedicated to sleep.

On the question of *Vocation and Work Ethic* tradition, not only compartmentalized society based on the limited number of vocations, but it ranked some of the vocations extremely low and in some cases wrote them off as unworthy of embracing and practicing. To bring sanity into this kind of mentality, the following suggestions can be considered: First, teach the necessity, equality and interdependence of all vocations. Second, stress the two criteria by which any given vocation must be evaluated: (a) allowing the individual to support himself; (b) contributing to the common good of the society. Third, bring awareness that the individual must not only be proud of what he does for a living but also to execute his work conscientiously and to the best of his ability. Fourth, teach the individual to earn his living the honest way and to taboo appropriation of funds and valuables by illegal

or deceitful means. Fifth, cultivate a culture of treating the elderly humanely since old age is not a crime or a matter of choice but an inevitable process through which everyone will eventually pass.⁴⁷

The section, *Resources and Work Ethic* dealt with a cluster of practices that contribute to the depletion of a limited economic resource. Some of these practices are endorsed by convictions of religious nature while others are dictated by the quest for immediate emotional or similar gratification. First, the question of religion is sensitive and any criticism from the outside can be misconstrued as iconoclastic and meddlesome. Hence, any "backwardness" that is purportedly rooted in religious teachings and that is currently rubbing off on the society at large has to be addressed by a Church-led *reform*. This will help dissipate any polarity that might arise between the Church endorsing regressive viewpoints and the State pushing for change and economic prosperity. Second, weddings and other festivities which defy moderation and solvency must be tamed to acceptable level. Comparing and contrasting types of weddings and their economic aftermath through dramas can educate the public, thereby erecting an imaginary barometer for measuring extravagance and misuse of resources. Third, the quest for immediate gratification must cede priority to investing in the future, to working and waiting for greater rewards. Fourth, the practice of budgeting and saving on family and individual levels must be introduced. The "bread winner" must be taught to stop treating his entire wages as spending money. Fifth, the reasons that contribute to treating joint ventures with indifference or utmost resistance must not only be identified but also rectified. This task is important because it facilitates a speedy transition into modernity. Many investments based on *emotions* rather than on concrete feasibility study have foundered. Many endeavors that leaned on *personal trusts*, to the exclusion of legally binding and enforceable agreements have not only aborted as business enterprises but also degenerated into feuds among former friends or partners. Many partnerships, which for *lack of dedication* relinquished control

to part-time and often rotating management, failed to thrive. Many partnerships failed not because of keen competition or their own inferior product but because of malicious, I-am-not-helping-you-to-get-rich attitude of the customer base. In spite of the initial low success rate of joint ventures, the individual must be encouraged to forge ahead and not recoil to his shell.

Finally, the process of *individuation* must be encouraged and celebrated. The idea that each person is a separate or unique entity who must be discovered, affirmed, groomed and charged with self-responsibility must be underscored. Preventing the individual from competing and excelling [standing out] is at the same time stunting the growth of the community, as "the strength of the rope depends on the quality of the individual fibers it is made of."

Notes

1. The dramas presented during the 1999 celebration of Eritrea's Independence Day emphasized the industriousness of the Eritrean people. The Eritrean people are collectively compared to the *ant*, the quintessential model of diligence: ለአዳር [ፈኝነት]
2. The following materials have been used as sources of the Tigrigna proverbs:
 - ለአዳርን ገብረክርስቶስ ምስጢን ገጸለይቲ ልባና፣ ቤት ማጎጎት፡፡ ፩-፪-፯፻፵፮፣ አለመፈ፡ 1995።
 - ሀ.ግ.ሓ.አ.፡ ምስጢን-ት-ት-ግርኛ፣ 1986።
3. Scholars like Rosalind Fergusson (preface to the 1983 *Penguin Dictionary of Proverbs*) and Leo Roston (*Treasury of Jewish Quotations*) "regard proverbs [not] as a source of accumulated wisdom" but as ready-made or pre-formulated expressions lending flair to the speech of ordinary people. On the other hand, scholars like Wolfgang Mieder (*Proverbial Hall Encyclopedia of World Proverbs*), Louis A. Berman (*Proverb Wise & Wisdom*) and Solomon Gebrekstos (ምስጢን ገጸለይቲ ልባና) espouse the idea that proverbs are nuggets of wisdom passed from generation to generation.
4. A proverb can easily be converted into a slogan or a national shibboleth. The border conflict with Ethiopia made one slogan so popular and effective: "We do not relinquish our territory nor do we seek [or encroach

upon] our neighbor's territory" [ናጉና ኣይገህብን፤ ዘይናጉና ኣይገደልን]. This is a new rendition of an old proverb: "Finish your portion but do not touch somebody else's portion" [ግዴኻን ኣይትግደና፣ ካብ ግዴኻን ኣይትሰልፍ].

5. Cited in Adrian Furnham, (1990) *The Protestant Work Ethic: The Psychology of Work-Related Beliefs and Behaviours*, London: Routledge.

6. Adrian Furnham gives an excellent summary of the controversy surrounding Weber's work: "The Protestant Ethic is a polemic and proselytizing work directed against vulgar Marxist ideas of economic determinism and the relentless laws of history. It is, therefore, not surprising that his work has provoked such controversies from political scientists, economic historians, and Protestant theologians. The criticisms may be seen as primary and secondary; original and contemporary; those resulting from misunderstanding and those resulting from profound disagreement." Ibid., p. 2.

7. Oates, W. (1971) *Confessions of a Workaholic: The Facts About Work Addiction*, New York: World Publishing Company, p 84.

8. Cited in Furnham, A., op. cit. p. 15. Maccoby, M. and Terzi, R. (1979) "What happened to the work ethic?" in W. Hoffman and T. Wily (eds), *The Work Ethic in Business*, Cambridge, Mass.: O, G & H Publishers.

9. Terkel, S. (1975) *Working*, Harmondsworth: Penguin, p. 1.

10. Branden, N. (1996), *Taking Responsibility: Self-Reliance and the Accountable Life*, New York: Simon & Schuster, p50.

11. In his Dictionary of Eritrean Names [መዝገበ ቃላት ኣስማን ኤርትራውያን], Mussa Aron explains only one aspect of or meaning ascribed to the name ተግደል፣ parental wish for the child to be blessed. But the name also means accept whatever life has in store for you. Whether the child is going to be blessed or to have to cope with fate, he is not an active agent.

12. Branden, N. op. cit., p. 39.

13. Ibid. p. 54

14. Ibid. p.

15. Ziesler, J.A. (1974) *Christian Asceticism*, Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, pp. 57-58.

16. Gebrehiwet, M. (1976) *Christ-Mysticism in the Theology and Spirituality of Martin Luther*, Doctoral Dissertation, pp. 1-6.

17. The dualistic form of asceticism departs "from the view that the body and all physical things are in themselves evil, imprisoning, and obnoxious. The sensible thing to do, therefore, is to escape from the body as much as one can, which can be fully done only at death, but in the

meantime mortifications can be employed as anticipations of this final escape. The result is liable to be a strenuous asceticism, like that of many Gnostics and Marcionites in early Christianity...." Ziesler, op. cit. p. 5.

18. Ibid., p. 1.

19. Quoted in Pankhurst, R. (1990) *A Social History of Ethiopia*, Trenton, NJ: The Red Sea Press, p. 44.

20. Ibid., p. 43.

21. Gbremmedhin, T. (Fall 1996) *Constraints to a Viable Agricultural Development in Eritrea*, Eritrean Studies Review, Vol 1, No. 2, p. 113.

22. Barnett, J.E. (1998) *The Quest to Capture Time - From Sundials to Atomic Clocks*: Time's Pendulum, New York, NY: Plenum Press, p. 9.

23. Ibid., p. 7.

24. Modern timekeeping devices were introduced to Eritrea by the Italians: ኣዶ ጥልዖን ብዓል ወርቂ ሰዓት ባርነጣ ገደሩሎም ንኻኻኻዓት.

ኣስከርባ ገደሩሎም ንጨጋዓት ሰዓት ገደሩሎም ንክብዓት።

ሐርያ (ብኣጋጣሚ መባል ያይ ዓመት በዓል ነጻነት - 1999) ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ገጽ 43።

25. "For centuries, only the sunlit hours were measured; the night hours were useless for any activity and thus there was no reason to try to count them. ... With only the full moon and fires, and later, candles to put a tiny dint in the blackness, the night was not just a fallow realm but a fearsome one, useful only for sleep." Barnett, J.E., op. cit., p. 26.

26. 'ዳኛ ብድድ ኣሎም - ተቋጸርኩም ኣይበለና ኣምላኹ ብኣእ ምኪኤል ንራኸበ - ይብሉ። ሰብ ነገር ተቋቢሎማ ነናብ ዓደም (ገዝኣም) ይኸዱ። እቲ ቁጸራ ናይ ንግሆ ድዩ ናይ ምኸት ምናላይ የለን። እቶም ሽማግሌ ይኹን እቶም ሰብ ነገር ከካብ ዓደም ኣብ ዝመስሎም ግዜ ናብታ መዓልቲ እቲኣ ይመዱ። እቲ ገደብ ካብ ጸሓይ ብራቕ ከሰብ ጸሓይ ትዓርብ እዩ። እቲ ቀዳመ-ዝመዳ ነቲ ድሐሩ ዝመዳ ይጸብዮ።' ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ሐሩያ, ገጽ 42።

27. 'ቁጸራ ሓበኛ ማለት እንታይ ማለት እዩ? ኣብ ናይ ትግርኛ መዝገብ ቃላት ንመልከቶ፣ ደንጉኻ ምምዳእ: ምጥላም: በብሓይ ዘርጠብ እናበልካ (ንኣኹባ) ምምዳእ: ባህ ተበልካ ትመዱ: ባህ ተ(ዘይ)በልካ ትገድፎ ዓይነት ቁጸራታት "ቁጸራ ሓበኻ" ይበሃል።' ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ሐሩያ, ገጽ 42።

28. Forget for a moment the human inventions of the clock and of history, and look around at the natural signs you unconsciously use for ordering time. There is the ever-recurring day and the ever-recurring round of

seasons in the ever-recurring year. Look up and you will see the repeating phases of the ever-returning moon. Beyond the moon, there is the seasonal pattern of the stars repeating itself every year and with a little more effort, you could discern the recurring patterns of the planets. Nearly all the signs of nature, at least at first glance, tell us that the world repeats the same patterns over and over again.

"Although there are signs to the contrary - an individual person is born, grows old and eventually dies, never to be reborn - the predominant natural signs reveal a world returning again and again to where it was before. It was from these signs that the earliest cultures derived their notion of time. Time, too, must be cyclical. It, too, must regenerate itself into an ever-renewing present." Jo Ellen Barnett, op. cit., pp. 193-194.

29. Pankhurst, R., op. cit., p. 58.

30. "Let those who insult the worker on account of this labor cease to do so. Until this time you called blacksmith teyib (Tebib); those who wove the shamma you called shamma; those who wrote you called tankway; those who worked for the church you called debtera. The farmer who produced all our food and known to be better even than the king, you called gabare (gebar); the merchant, who brought gold, you called negade, and insulted him on account of his trade. The lazy man whose son is ignorant causes trouble by insulting the clever man. All mankind is descended from Adam and Eve; there was no other ancestor. Discrimination is the result of ignorance. God said to Adam, 'In the sweat of thy face shalt thou eat bread.'

"If we do not carry out this injunction, if everyone is idle, there will be neither government nor country. In European countries when people undertake new kinds of work and make cannons, guns, trains and other things revealed by God, the people concerned are called engineers, they are praised and given more assistance, not insulted on account of their craft. But you, by your insults, are going to leave my country without people who can make plow, the land will thus become barren and destitute.

"Hereafter anyone who insults these people is insulting me. From this time forth anyone found insulting another on account of his work will be punished by a year's imprisonment. If officials find it difficult to imprison such persons for a year, let the latter be arrested and sent before me." Courlander, H. (1996). *A Treasury of African Folklore*. pp. 541-542.

31. ኣቲ ንላይ ከከከዶ ንኣረብታይ፡ እንታይሎሎ ህ ሓረብታይ፡ ደፋእ ደንኩል ህ ሓረብታይ
 ኣቲ ንላይ ከከከዶ ንኣላማይ፡ እንታይሎሎ ህ ላላማይ ሓረብ
 ቍኒን ህ ላላማይ።

32. Pankhurst, R., op. cit., pp. 58-59.

33. Ibid., p. 223.

34. Ibid., p. 59.

35. *Politics*, I, 10, 1258ab. Richard McKeon (ed.) (1941), *The Basic Works of Aristotle*, New York: Random House, p. 1141.

36. "He who lends expecting to get back something more or something better than he has loaned is nothing but an open and condemned usurer," Martin Luther, 1524, *Trade and Usury*, Luther's Works vol. 45, p. 257.

37. The Council of Nicea [325], the Third Lateran Council [1179], the Papal Decree of Leo I [444].

38. Barnett, J.E., op. cit., p. 59.

39. "Their eyes burst with grief, their smoking hands jerked about their bodies, warding off

now the flames and now the burning sands" Dante's *Inferno*.

40. Pankhurst, R., op. cit., p. 148.

41. Jahoda, M. (1982) *Employment and Unemployment: A Social-Psychological Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.

42. Review of "Individualism" in the Mid-Nineteenth Century" by Koenrad W. Swart from *The Journal of the History of Ideas*, v.23 no. 1 (1962), pp. 77-90.

43. Catholic Encyclopedia, 1913, *Individualism*, Encyclopedia Press, Inc. Electronic version, 1998, by New Advent, Inc.

44. Ibid.

45. The Road" Counseling and Personal Development

46. In traditional Eritrea, people travel on foot and eat from the same plate.

47. School children are familiar with the story of Father Grmu. When Father Grmu became very old and unable to support himself, he began to depend on his sons. After a short time, his sons and daughter-in-laws began to mistreat him. እባይ ግርመ ግን ሕቕኡ ኣብ ከልተ ትግጹፉ፣ ዕዮ ማሕረብ ምኽኣል ሰእዣ ሓብ እንዳ ደቁ ከይዱ. ከልዓል ግዲ ከኖ። ደከሪ ቁሩብ ግዜ እተን ኣንስቲ ደቁ ከርእይኦ ተጸልእን። ከም ኣንቲ ኩዕስ ደማ፣ ካብታ ኣንቲ ናብታ ኣንቲ ይጸፋፍግኦ ነበራ። እቶም ደቁውን በንቡዶም ተመራኮም ነቲ ኣረገቡ ኣባኦም ብሸላላታ ረእይዎ። "ኣደ ወላዲ ዝረኽቦ ጸበባ፣ መጽ-ኣፍ ንብብን ኣስተዋጽኦ ፍልጠትን፣ ገጽ 15።

largely landscape, which he painted with skill and sophistication. Among Haile's best works was *hanqewta* (a *Tigrinya* word meaning hope or expectation. (Figure 13)

This was a painting on canvas, which depicted the hopes and aspirations of a young woman. In the background are a child shedding tears and banners of successive colonialists who subjugated Eritrea at different times – Turkey, Egypt, Italy, Britain and Ethiopia. However, it was not all doom and gloom. There were also rays of hope – ever inspiring rays from the emblem of the EPLF.

One of the qualities of Haile's work was that it was easy for ordinary people to understand the message he was communicating. His other works transmitted messages to his Eritrean compatriots to be firm in the face of adversity, work hard for freedom and peace and endure and overcome temporary hardship. One of the most important contributions of Haile was imparting his artistic skills to the younger generation. Sadly, Haile was killed by a land mine before independence. The work cited above is now part of the collections of the National Museum of Eritrea.

Debrom's *A Fighter* (1990, Figure 14) is another masterly work by the artist. It is black and white drawn with pencil or charcoal. It depicts a young Eritrean fighter armed with ammunition and a symbol of peace. Bullets show his readiness for war and dove for peace. Or it could be interpreted that he is using the first in order to achieve the second. Whichever way it is interpreted it conveys a powerful message.

Tesfai Gebremichael was born in 1958 and is the son of a painter. Thus, he had the opportunity to learn painting and drawing at an early age. He joined the EPLF in 1975 and worked in the organisation's art department. During the armed struggle, he produced many works of art including political posters, cartoons, etc., which reflected the armed struggle of the Eritrean people. His works of art were very instrumental in the campaign against the enemy.

Figure 14: *A Fighter*

Tesfai sees an artist as a “witness of his time.” Tesfai's artistic work has obviously been influenced by his experiences during the war of liberation. In an interview, he said that some of his work reflected his deeply personal emotions. One of the unique tools he has been using is the knife. He says he has “discovered many ways of using it and the many different marks and textures it can use. Through constant search I am still discovering new applications with the knife” (Gebremichael, 2000:3).

Tesfai has produced so many works of art with his unique style. His works of art depict vividness and variety of color. He rarely works from color notes as he heavily relies on his memory of the war. He said, “The colors have been influenced by Eritrean tradition with its rich and colorful fabrics (Gebremichael, 2000:3). The *Traditional Musical Instrument* (Figure 15) shows three men playing traditional wind musical instruments, common in the highland communities.

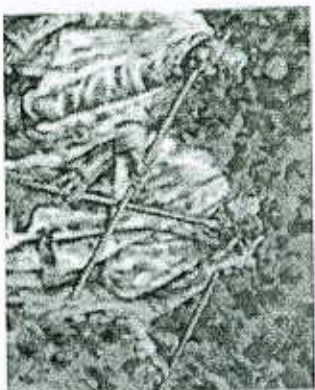

Figure 15: *Traditional Musical Instrument* (1999), Acrylic on Canvas (80x100cms)

Bravery, (Figure 16), another painting by Tesfai, shows Eritrean freedom fighters in the heat of battle. Typical to Tesfai's work, this painting is rich in color and light.

Figure 16: *Bravery* (1995), Oil on Canvas (180x260cm)

In *Naqfa*, (Figure 17), yet another work of Tesfai, it is easy to see the scar of war on the mosque of the town of Naqfa. It is generally known that Naqfa had always been the symbol of resistance of the Eritrean national struggle, as it has never been captured by the enemy. However, it had received incessant air bombardment. Hence the scar which has been captured in the painting.

In the painting, *We Suffered, Fought and Won* (Figure 18), Tesfai has skillfully recorded the oppression, resistance and final victory of the Eritrean people. The painting is very rich in detail

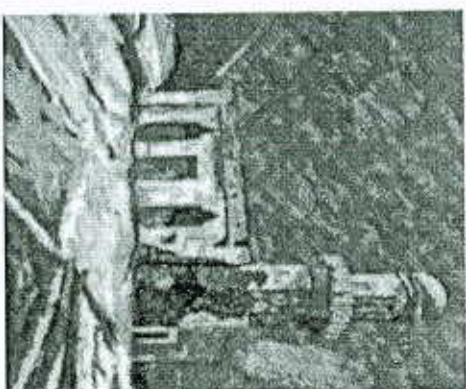

Figure 17: *Naqfa* (1999), Acrylic on Canvas (80x100cms) and encapsulates a long story. However, for the untrained eye it is not easy to identify and understand the components of the subject matter.

Figure 18: *We Suffered, Fought & Won* (1996) Silk cream & acrylic on canvas (160x200)

Finally, the *Green Landscape* (Figure 19), demonstrates Tesfai's wide range of skills in painting. The painting, which is

composed of dwellings, farms, trees and undulating hills, has a sharp and brilliant coloration and precision of form. It is a realistic representation of landscape in his distinctive style developed through the years. Since independence, Tesfai has mounted exhibitions in Europe and the Middle East as well as in Eritrea. In his latest exhibition in Asmera, in addition to traditional painting, he has surprisingly mounted installation art, perhaps the first Eritrean to do so. That is quite an achievement. Not surprisingly, Tesfai's paintings adorn corridors of many public and private offices. Tesfai's present ambition is to create a distinctly Eritrean style of artistic production.

Figure 19: *Green Landscape* (1999), Oil on canvas, (130x160cms)

A Nun (Figure 20), by Michael Adonai (1989), is a pencil drawing portraying an elderly nun in sacred meditation. The rosary, which is used as aid to devotion, along with the head cap and special prayer stick add to the dignity and grace of the elderly nun. Michael has demonstrated a skillful application of shade and light.

In drawing *Traditional Dance in Mogorai* (Figure 21), Michael applied a unique style, which is a radical departure from what we had seen so far. The patterns and density of color are impressive.

A Sabo Girl Grinding Corn (Figure 22), by Girami Gebre Luul (no date), and *Rashaida Girl* (Figure 23), by Fessehaye Zemichael (no date), demonstrate two women in their costumes and rural life in southern and eastern Eritrea. Obviously, both paintings are rich in colour.

Figure 20: *A Nun*

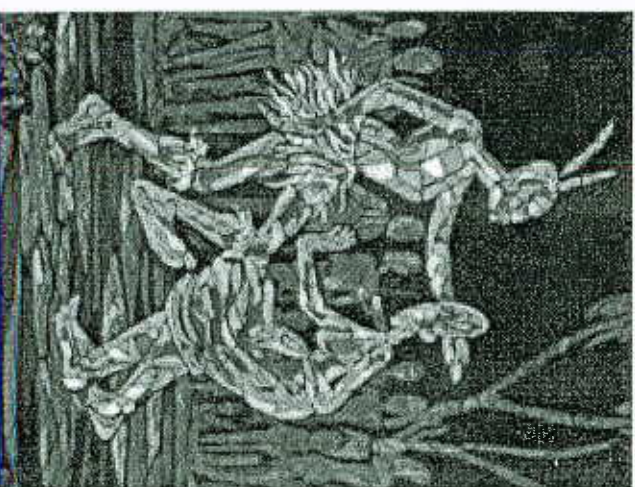

Figure 21: *Traditional Dance in Mogorai*

human rights treaties. The chapter will conclude with a summary of the main points made.

CUSTOMARY LAWS OF HIGHLAND ERITREA

Eritrea has a rich tradition of community-based customary laws, locally commonly known as *H'ghin s'Arri endaba*, meaning "laws and codes of forefathers." Such laws have withstood assaults from series of colonial powers over the years and prevailed along with the modern laws introduced by colonial powers. There is no definitive, comprehensive list of all community-based customary laws in Eritrea. M. Guadagni lists fourteen known Eritrean customary laws.⁷ The Compilation by Zerayacob, et. al. includes nine of them.⁸ For the purpose of this chapter, three prominent customary laws have been selected for review, based on two factors: (1) the size of the community the law served, as measured by the size of the population at the time the law was last revised; (2) the process by which the latest available version was drafted. Thus, the customary laws selected for review are the laws of: (1) *Adgna Tegeleba*, (2) *Adkeme M'legat*, and (3) *Loggo Chiwa*. The three laws cover the largest jurisdictional areas in the country, and each law was last drafted by community representatives through the traditional process of discussion and consensus building.⁹

Each of the three communities served by the said customary laws claims that its particular law was committed to writing way back during the pre-colonial times.¹⁰ However, it was in the 1940s, with the termination of Italian colonial rule and the onset of a British trusteeship military administration, that an earnest effort was made to codify the laws and commit them to modern writing. It is the texts of these latest publications upon which the writer has relied for the following analysis.¹¹

The Law of Adgna Tegeleba

The law of *Adgna Tegeleba* is the customary law of what used to be the province of Akeleguzai. It was established by noted representatives of the various villages in Akele Guzai in 1936

[1943 Gregorian calendar] and published in 1938 [1945 Gregorian calendar]. According to Alberto Pollera, the territory of Akeleguzai served by the law of *Adgna Tegeleba* at the time, was comprised of 197 villages with a total population of 57,285.¹² It was after a year and a half of intense discussions among the representatives, as well as consultations with the people of Akeleguzai that *Adgna Tegeleba* was codified.

The preamble of *Adgna Tegeleba* reveals a philosophical foundation rooted in religion as shown by the following statement, "The Almighty, the creator of all creatures and who is naturally orderly, first created heaven and earth. Then between the Sabbath and Friday, created all the creatures to inhabit the earth in an orderly manner, and commanded that each creature shall live according to His will while maintaining order."¹³

In the preamble, *Adgna Tegeleba* traces law in general to a biblical origin when Adam breached God's command not to touch the forbidden fruit, from which the lesson drawn is that "breach of law angers God and the ruler, and results in punishment."¹⁴ The same preamble states that written law was started by Moses upon God's command, and that Moses' written law served humanity until the birth of Christ, who later caused the writing of the new testament.¹⁵ After declaring that human beings cannot live without laws, the preamble proceeds to define law as "something that enables the ruler [king], officials and the general public to live in harmony with God, something that safeguards people, and enables them to live in peace and harmony with each other."¹⁶

The authors of *Adgna Tegeleba* claim that their forefathers had established what was known as *MAem MeHaza* (named after the place at which the initial law was established), during the rule of Dejash Subagades.¹⁷ The authors state that *Adgna Tegeleba* represents "an amended, improved, updated and written version."¹⁸ They conclude the preamble by declaring: "Up to now, the law in effect in Akeleguzai has been known as *MAem MeHaza*. But today, the renewed, amended and written law, which unites all of us, is hereby given the new name, the law of *Adgna Tegeleba*."¹⁹

The list of representatives who drafted the law, who are described in the document as "officials, clergy and wise men," reads like "who is who" in *Akeleguzai* at the time. Appearing first are 28 notables (feudal lords), listed in the order of their social ranks, starting with the highest, *ra'si*, to the lowest, *kegnezmach*.²⁰ Then follow a list of 83 prominent elected representatives from 27 villages in the province of Akeleguzai.

The content of the law of *Adagna Tegeleba* is logically organized by subject matter into 37 Parts and continuously numbered articles totaling 313. This makes it easy to quote and cite a specific provision of the law. If "codification" means "the process of collecting and arranging systematically, usually by subject matter, the laws of [a given community],"²¹ then, the law of *Adagna Tegeleba* indeed represents the codification of the laws of Akeleguzai. Part 1 through 15, comprising 127 articles, focus on the human being, covering the different stages of development starting from birth to death. Parts 16-21, comprising 50 articles (art. 128 through art. 177), deal with crimes ranging from benign insults and petty thefts to murder. Part 22, comprising 14 articles (art. 178 through art. 191), deals with witnesses and swearing; and Part 23, comprising 20 articles (art. 192 through art. 211) deals with procedural aspects of litigation before a judge and elders serving as the jury. Parts 24-28, comprising 17 articles (art. 212 through art. 228) deal with various social functions such as burial ceremonies, commemoration of the dead, compensation for various services, etc. Parts 29-31, comprising 64 articles (art. 229 through art. 292), cover the all important land ownership and distribution system and related issues. Part 35, comprising 17 articles (art. 293 through art. 309) deals with animals. Part 36, with two articles (art. 310 through art. 311) covers migrant residents from other communities. And finally, Part 37, with two articles (art. 312 and 313), deals with support of church and school. Typically the laws in each Part establish social norms and prescribe the appropriate punishment or damage when anyone of such norms is breached. That the assembly of representatives indeed amended and

improved old laws is evident not only from the claims made in the preamble, but also from the content of the provisions contained in *Adagna Tegeleba*. The drafters declared null and void those social norms and practices that they felt were outdated.²² Looking at the structure, style and substance of the document as a piece of legislation, it is obvious that the peoples' representatives, the overwhelming majority of whom perhaps were illiterate, benefited from some guidance of learned men of the time.

It is interesting to note that the law of *Adagna Tegeleba*, in a conclusion section, makes a provision for its own implementation when it states: "This written law is in effect as of today, December 28, 1937 (1944 Gregorian calendar)."²³ It also provides for its future amendment, as well as the preservation of the document itself in the following terms: "We realize there are areas that are not covered in this document. We have designated February 24 as the date on which officials, the clergy and prominent representatives will meet in *Addi Kayeb* every year to deal with such shortcomings."²⁴ The conclusion continues, "This document of the laws of forefathers shall be deposited with the provincial office, and copies of it with each representative of the sub-unit (*woreda* or *sub-woreda*) for safekeeping and preservation, each custodian shall be personally liable for any loss or destruction of the document."²⁵

The Law of Adkeme M'legae

The law of *Adkeme M'legae* is the customary law of the major part of what used to be the province of Seraye.²⁶ The latest version of *Adkeme M'legae* was drafted in May 1936 (1944 Gregorian Calendar) by noted representatives of the so termed "seven villages of law," assisted by additional at-large representatives from the various villages in Seraye. In addition, the notables (or feudal lords) of the province participated in the process. According to Alberto Pollera, the territory of Seraye served by *Adkeme M'legae* at the time, was comprised of 460 villages with a total population of 63,137.²⁷

The designation of seven villages as "villages of law" appears to be unique to Seraye.²⁸ The origin of the designation is not exactly known as it is shrouded in legend and history. But, it is known that the inhabitants of these seven villages have historically enjoyed certain privileges. Though not explicitly stated, it is implied in the preamble of *Adkeme M'legae* that the seven villages had historically served as courts interpreting the laws of *Adkeme M'legae*. Litigants argued their cases at the *baito* (village assembly) at each "village of law" and the party in whose favor four of the seven villages decided (i.e., the majority) won the case.²⁹

In the preamble of *Adkeme M'legae*, the seven "villages of law" are explicitly mentioned, and the primary responsibility of drafting (or "renewing") the laws was attributed to representatives of these "seven villages of law." Each village sent two prominent representatives. Thus, 14 representatives were considered to be the primary drafters, assisted by additional eight at-large representatives from other villages. Also participants were 24 notables (feudal lords) from the region, by virtue of their social positions in the province, their titles ranging from *fitenari* to *ra'si*.³⁰

The drafters of the law of *Adkeme M'legae*, trace their ancestry to the twin brothers, *Adkeme* and *M'legae*, who lived in the area way back in the early 14th century. Thus, the name of the law, *Adkeme M'legae*.³¹ However, even by the drafters' own admission, there were pockets of communities whose ancestors were other than *Adkeme* and *M'legae*.

In the preamble of *Adkeme M'legae*, the drafters state that the new law was drafted in May 1936 (i.e., 1944 Gregorian Calendar) at Addi Ugri by following the "ancient law." They state, "As told by our fathers, the [initial] law of *Adkeme M'legae* was written and the document was deposited at *Debri Abune Yonas* (a monastery), but disappeared due to wars and conflicts."³²

In relating how the ancient laws were formulated or renewed, the preamble states: "Elders, selected from their communities for their wisdom, would congregate under the shade of an acacia tree

on the bank of a designated stream for at least two weeks, feeding on dry bread and drinking water from the stream, praying to God to reveal to them the best laws. After they reach consensus, they would travel from village to village and announce the laws in the most eloquent language they can master."³³ As further indication of the sanctimonious reverence with which the people of Seraye viewed their customary law, the same preamble describes the law of forefathers as "nothing should be added to and nothing should be subtracted from."³⁴ This belief perhaps influenced the mindset with which the drafters of the law of *Adkeme M'legae* approached their task in 1944.³⁵

Compared to the law of *Adigna Tegeleba* and, as will be discussed later, the law of *Loggo Chiwa*, the end product of the drafters of the law of *Adkeme M'legae* in 1936 (1944 Gregorian calendar) was lacking in several ways. First, there is no logic to the structure and organization of the laws contained in the document. The titles jump from one subject area to another. In addition, the specific provisions within each title are not numbered. This twin deficiency — lack of logical organization and absence of numbering scheme — makes locating or quoting a specific provision extremely cumbersome. Second, the law contains provisions that would have been outdated, or even illegal, at the time of the drafting. Some provisions given under the following titles fall in this category: slavery (at 5), *ma'kelai Aliet* (migrant residents originating from other communities (at 6), artisans and musicians (at 7), treatment of a bride found not virgin at marriage (at 24), obligation of an abused wife (at 30), insults and allegations (at 46-48), and rape of a girl (at 54-55).³⁶ Third, the law makes references to outdated notions of counts as well as measures of distance and weight. The provisions on compensation in kind for various services or damage to be paid, usually grain, are expressed in ancient terms of counts not many people at the time could understand.³⁷ Related to measurements of distance, for example, the required width of a public road is expressed in terms of number of arm lengths.³⁸ Similarly, "a stone throw by a sturdy youth"³⁹ and "a sling

throw of a stone by a sturdy youth⁴⁰ are mentioned as standards of measurement of distance. All this when the measurement of distance in meter was common in the 1940s.

It appears that in the drafting of *Adkeme M'legae* in 1944, the drafters placed emphasis on recalling the ancient laws and paid little attention to the need to improve and update the laws. Thus, the need for "continuous improvement and expansion of old laws," stated in the preamble, became simply an empty slogan.

Norwithstanding the above stated shortcomings, the provisions detailed under each topic in the law of *Adkeme M'legae* indicate a high degree of complexity and sophistication, perhaps more so than those of the laws of *Adgena Tegeleba* or *Loggo Chiwa*.⁴¹ If the end products of the efforts of the drafters of *Adgena Tegeleba* and *Loggo Chiwa* in the 1940s were reflective of assistance and guidance received from learned men of the time, that of *Adkeme M'legae* is reflective of the absence of such assistance and guidance. In this respect the drafters of *Adkeme M'legae* in 1944 did disservice to their customary law.

The Law of Loggo Chiwa

The law of *Loggo Chiwa* is the customary law of a region known by the same name that straddles what used to be the provinces of Seraye and Hamasien. The latest law of *Loggo Chiwa* was drafted by people's representatives assembled at Mai leHam, in 1935 (1943 Gregorian calendar) and published in 1938 (1946 Gregorian calendar), with the encouragement of the then British Military Administration. According to Alberto Pollera, the territory of *Loggo Chiwa* served by the law at the time, was comprised of 66 villages with a total population of 30,000.⁴²

The drafters of the law trace the ancestry of the communities governed by the law of *Loggo Chiwa* to two roots, *Loggo* and *Chiwa*, and thus the name of the law. Again, the names of the representatives who congregated at Mai LeHam to draft the law read like "who is who" in *Loggo Chiwa*. There were 20 representatives from the villages in the Seraye part of the region and 18

representatives from the Hamasien part of the region, total of 38 men. The drafters proclaim in the preamble, "We the inhabitants of *Loggo Chiwa*, under the guidance of the Almighty, undertake this effort to revise the law of our fathers, which was established in 1484 (1492 Gregorian calendar) so that it can last for ever."⁴³ The drafters claim that the law of *Loggo Chiwa*, when initially formulated, was written in two documents, each placed in the custody of a highly trusted individual chosen by members of the community with a periodic rotation.⁴⁴

As if to display an egalitarian disposition, the drafters of the law of *Loggo Chiwa* state in the preamble, "There were no specifically designated 'villages of law' among the villages in *Loggo Chiwa*. This is because the representatives who established the law were selected for their knowledge and wisdom from all communities. This left no room for favoring big over small villages."⁴⁵

The law of *Loggo Chiwa* is perhaps the only Eritrean customary law making a statement that comes close to reflecting the notion of separation of state and faith. The preamble states, "[Ever since the establishment of the initial law] both Christians and Muslims, in harmony, have conducted their civilian affairs under this law. When it comes to spiritual affairs, however, the Christian goes to his *kahn* (priest) and the Muslim goes to his *Qadi*."⁴⁶ The law of *Loggo Chiwa* also comes close to articulating the doctrine of supremacy of the law when it asserts, "The ruling law is what has been duly established by representatives of the whole region of *Loggo Chiwa*. Laws established by a lone village or by a specific group in the region cannot be binding."⁴⁷

The content of the law of *Loggo Chiwa* is organized into 124 chapters, each chapter representing a subject matter. In many instances, the chapters dealing with related subject matters are grouped together, for example, those related to land, marriage, but others are grouped randomly. While the chapters are numbered, the specific provisions within each chapter are not numbered as articles. Thus quoting and citing is possible only at the chapter level and not the specific provision of the law. Typically

the provisions under each chapter establish social norms and prescribe the appropriate punishment or damage to be paid when anyone of such norms is breached. In general if the law of *Adagna Tegeleba* represents a good structure or organization, and the law of *Adkeme M'legae* represents the lack of it, then the law of *Loggo Chiwa* falls somewhere in between.

Perhaps the most striking element of the law of *Loggo Chiwa* is the degree of attention the drafters paid to the need for improving and updating the old provisions. More than either *Adkeme M'legae* or *Adagna Tegeleba*, it contains provisions that either superseded old provisions or introduced new ones that were more in tune with the practices and emerging social norms of the 1940s in the country. It will be instructive to cite some examples: In prescribing the location for storing hay, the law provides that the location should be "200 meters away from the village so that accidental fire does not destroy houses."⁴⁸ This provision makes sense not only from the standpoint of safety, but it also introduces to the law a superior measurement of distance, the metric system.⁴⁹ The law establishes the age of marriage at 18 for boys and 15 for girls (chapter 33). It restricts arranged marriage, reasoning that arranged marriage can be the main cause for divorce (chapter 37). The law also prohibits several excesses in traditional practices during wedding festivities (chapters 38, 39 and 41). The law states, "All marriage contract shall be in writing" (chapter 41). The law of *Loggo Chiwa* provides that support for education (building schools and employment of teachers) should be the responsibility of everyone in the community and reasons, "as the children going to school reap benefits not only for themselves and their parents, but also for their country, their government, their church and religion ..." (chapter 46). As a reflection of awareness of rights of children, the law provides that "a child attending (or watching) cattle must be at least 12 years old." (chapter 56, at 87). The law prohibits the use of the term "baria" as an epithet, reasoning, "All of us, light or dark skinned, are servants of God, created in the image of God." (chapter 58).⁵⁰

Conclusion on Customary Laws of Highland Eritrea

We have seen an outline of the history and content of the three prominent customary laws of the highland areas of Eritrea. As an integral part of the country's heritage, they should be treated. However, it is also appropriate to raise several questions about them. Are the customary laws passé or do they have any relevance for the future? What are the negative aspects that should be eliminated? Are there any positive elements worth preserving, and if yes, under what circumstances? As the country strives to develop a legal system that is compatible with modern notions of market economy, democracy and social justice, is there any room for aspects of the customary laws? These and similar other questions are important to address. But first, it will be helpful to look at some factors that can collectively serve as a framework for assessing the relevance of customary laws.

FACTORS FOR ASSESSING CUSTOMARY LAWS

There are four important factors to consider when assessing the relevance of customary laws to the future legal and socioeconomic development of Eritrea. They are: (1) the principles expressed in the National Charter for Eritrea, (2) the Constitution of Eritrea, (3) the Macro-Economic Policy of Eritrea, and (4) the international human rights treaties. A brief description of each factor is in order.

The Principles Expressed in the National Charter for Eritrea

Following independence, the Eritrean People's Liberation Front (EPLF), which formed the transitional government and transformed itself into the People's Front for Democracy and Justice (PFDJ), laid out principles of democracy, social justice and equality for peacetime Eritrea in a National Charter. The document sets the tone for the principles it enumerates when it states in its introduction section, "[I]f we do not alleviate people from poverty and deprivation, safeguard their human and democratic rights, and improve their material, cultural and spiritual

4. Does tradition teach the individual to hold certain vocations as contemptible, despite the fact that they contribute to self-reliance and to the common good, or does it teach him to view all vocations as equal, necessary and interdependent?
5. Does tradition teach the individual to be less assertive, less competitive and less advancement-oriented or does it teach him to discover, affirm and groom himself and, if need be, forge ahead of his peers to assume the role of a leader and trail blazer?
6. Does tradition teach the individual to manage his resources frivolously and seek immediate gratification or to use them judiciously and to invest in the construction of a better and greater future?
7. Does tradition teach the individual to shun joint ventures as causes of strife, abdication of control over personal assets and exposure to risking loss of nest egg or does it teach him to seek cooperative enterprises as a viable alternative and leverage to limited personal resource?

An attempt is made to identify the consistent as well as the conflicting viewpoints offered by the Eritrean tradition related to the foregoing questions. The principle of self-reliance has been impressed upon the people of Eritrea during the arduous struggle for national independence, and now the economic reconstruction. The cumulative impact of this principle on work ethic is yet to be researched, and the current paper does not claim to have explored this terrain.¹ The Eritrean tradition is a spectrum of many colors anchored in both the Christian and the Islamic faiths. Regrettably, no attempt is made to explore the impact of the Islamic faith on work ethic in this essay; and is a major limitation.

Throughout this chapter extensive use of proverbs is made² and there are several reasons for doing so:

- 1) Proverbs divulge traditional and contemporary Eritrean society's attitudes toward work, time, leisure, money, lending, etc.

- 2) Proverbs are not lifeless relics or distant reflections of the past. Rather, they are potent vehicles that positively or negatively reinforce, instill or perpetuate social values.
- 3) Proverbs convey contradictory messages as a result of conflicting social values and world outlooks. They reflect a tug between antiquity and modernity, between regressive and progressive thinking.
- 4) Proverbs are inherited from past generations; they are also changed and enriched by present and future generations.³
- 5) Constructive proverbs can be taught and popularized in the form of slogans to influence the thinking and behavior of the masses.⁴

WORK ETHIC DEFINED

Before we can speak of the work ethic in the context of Eritrean tradition, we must develop a frame of reference by exploring the origin of the concept and its components. The term work ethic was coined and legitimized by the German scholar, Max Weber. In his famous book, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* (1904-05), Weber advocated that the doctrine of predestination (that God eternally decreed the salvation of some and the damnation of others) made the Calvinists anxious about their salvation and impelled them to seek assurance by attempting to succeed in economic ventures. Moreover, he stressed that the Calvinists refrained from spending their money on self-indulgence, reinvested their profit back into the business and viewed their jobs as 'callings' mandated by God. Hence, according to Weber, the impetus for capitalist development came from the awe-inspiring doctrine of predestination, the conception of the *calling* and worldly-oriented asceticism. As Furham (1990) quotes Weber:

Attainment of [wealth] as a fruit of labor in a calling was a sign of God's blessing. And even more important: the religious valuation of restless, continuous, systematic work in a worldly calling, as the highest means to asceticism,

and at the same time the surest and most evident proof of rebirth and genuine faith, must have been the most powerful conceivable lever for ... the spirit of capitalism. When the limitation of consumption is combined with this release of acquisitive activity, the inevitable practical result is obvious: accumulation of capital through ascetic compulsion to save.⁵

The concept of a worldly calling, *Beruf* [ጸዕ-ግዥ], was first championed by Martin Luther and it became an integral part of the so-called Protestant Work Ethic. In combating the monastic order of his time, Luther stressed the idea that every individual has a station in the world; that the individual is obligated to fulfill the duties associated with his post; that every legitimate calling has the same value in the eyes of God. In other words, Luther emphasized the necessity, equality and interdependence of all vocations.

Whether or not capitalism received its initial impetus from the Calvinist doctrine of predestination is bitterly debated by economists, historians and theologians alike.⁶ However, there is no denying that the [Protestant] Work Ethic has evolved into an aggregate of precepts deemed to govern the attitudes of social groups toward work, particularly in the West. Many scholars have attempted to delineate the constituents of the so-called Protestant Work Ethic. According to Oates, the definition of "work ethic" consists of industriousness, frugality, ambition and pursuit of economic wealth:

The so-called Protestant Work Ethic can be summarized as follows: a universal taboo is placed on *idleness*, and *industrialness* is considered a religious ideal; *waste* is a vice, and *frugality* a virtue; *complacency* and *failure* are outdawned, and *ambition* and *success* are taken as sure signs of God's favor; the universal sign of sin is *poverty*, and the crowning sign of God's favor is *wealth*.⁷

A plethora of attempts to define the Work Ethic can be cited but they all have overlapping constituents. Hence, suffice to mention

one more definition, given by Maccoby and Terzi, which expounds work ethic as a four-tiered imperative:

1. The *Puritan* ethic supporting a highly individualistic character, oriented to self-discipline, saving, deferred rewards, and antagonistic to sensuous culture.
2. The *craft* ethic emphasizing pride in work, self-reliance, independence, moderation, mobility and thrift.
3. The *entrepreneurial* ethic which emphasized merchandizing not manufactures the organization and control of craftsmen, growth and zeal to succeed. It makes a bold risk-taking character oriented to exploiting opportunities and using people.
4. The *career* ethic which emphasizes meritocracy, talent, and hard work within organizations leading to success and promotion.⁸

While most of the definitions are oriented primarily toward the industrial society, they include precepts that have universal applicability. Such principles must be identified and used as a frame of reference when we discuss work ethic in the context of the Eritrean tradition. The following are potentially relevant: self-reliance and personal responsibility vs. dependence and determinism; affirming earthly existence and combating poverty and backwardness; industriousness and conscientious use of time; embracing one's vocation and executing associated tasks well; investing in personal development and seeking advancement; frugality; avoiding waste, immoderation and corruption.

ATTITUDES TOWARD WORK

The principles enumerated above will be discussed in greater detail in subsequent pages. In this section, let us digress a bit to see two conflicting attitudes toward work, namely, work as an instrument of violence crashing the human spirit and work as liberator restoring the human dignity and paving the way for personal independence. Expounding the negative attitude toward work, Terkel makes the following statements in his book, *Working*:

This book, being about work, is, by its very nature, about violence - to the spirit as well as to the body. It is about

ulcers as well as accidents, about shouting matches as well as fist fights, about nervous breakdowns as well as kicking the dog around. It is above all (or beneath all), about daily humiliations. To survive the day is triumph enough for the walking wounded among the great many of us. The scars, psychic as well as physical, brought home to the supper table and the TV set, many have touched malignantly, the soul of our society... It is about a search, too, for daily meaning as well as daily bread, for recognition as well as cash, for astonishment rather than torpor; in short, for a sort of life rather a Monday through Friday sort of dying.⁹

This attitude is not limited to the industrial society. In Eritrea farm workers, who happen to labor from dawn to dusk for meager compensation, lament their lot and harbor a negative attitude toward work as well. [ዋጋይ ዋጋ ከፋሎ፡ ጸሓይ ዕረቢ ተሎ። ዋጋይ ዋጋ እንቅዳዩ፡ ጸሓይ ተጸንቂቋዩ።] They hanker for the moment when the sun will set down and they can go home to catch a respite from the torture of the day's work. On the positive note, work is viewed as an instrument of self-realization, advancement and self-sustenance. Again this view is shared by the Eritrean tradition as well. [ከንድዚ ኾርገግ ቶ ደሎ፡ ለራሕካ ምብላዕ እንክሎ] Anyone who is receiving abusive treatments has the option to embrace work, live from the fruits of his labor and become obligated to nobody but himself.

Whether one suffers bruises or not, work is necessary and inevitable. According to the author(s) of the book of Genesis, work was instituted as a penalty for man's insubordination to God's will. Once expelled from the realm of abundance, Adam and Eve were to earn their living through the sweat of their brow (Genesis 3:19). According to Paul, work is an obligation imposed on everyone who wants to eat. "[I]f any would not work, neither should he eat" (2 Thess. 3:10). The Eritrean children have their own version of a primordial era of affluence when every stone used to be a loaf of bread [ብዘበን እረኒኒ ሕምባሻ ከሎ እምነኒ]. But they too realize that this fantasy or utopian world has been shattered to pieces on the rocks of reality. If they want to be

rewarded with mid-morning or mid-afternoon snack, they have to run errands for their mothers. No work, no food! Work is an indispensable and honorable means for ensuring one's livelihood. Work and self-reliance are closely intertwined.

Weldeab Weldemariam, one of the pioneer educators and proponents of the Eritrean national independence movement, introduced one of the parables of Jesus [Luke 12:16-34] to the Tigrigna primer [መጽሐፍ ግብብ ወልደአብ ወልደዓግርያም]. As a result, the religious and the secular have met at the portals of education. Since children can relate to ravens and lilies easily, the reading material has been an effective tool in furthering the objectives of literacy campaign. However, the story's imbedded message is puzzling. Let us see if we can delineate its components without appearing iconoclastic or offensive to religious sensibilities. The main thrust of the story is that man must seek the Kingdom of God above everything else. Man must avoid hoarding for the future and stop worrying about his daily bread. The puzzling part is that man must take his cue from the ravens that "neither sow nor reap" and from the lilies that "neither toil nor spin". Does this mean that self-sustenance through participation in productive activity is without merit or is placed on the backburner? Does this mean that God's providence allows for or mandates a mendicant life style?

DETERMINISM AND WORK ETHIC

Determinism is pervasive in the Eritrean traditional way of thinking and is reflected in the way personal qualities are appraised and events are interpreted. First, there are innate qualities that can render a person impermeable to external influence. Education and advice are simply squandered when catered to a born ignoramus. Second, the course of events is already determined and a person's planning and acting are incapable of changing it.

When dealing with individuals, Eritrean tradition insists that their development is governed by certain blueprints, innate prop-

eries that are set at birth. If the blueprints are defective there is no power on earth that can rectify them. They are permanent. Thus, the individual is impervious to external stimuli and unyielding to impetus for change. He can only follow and not contradict the dictates of his inborn attributes. The following sets of proverbs inculcate such deterministic view: [እሽኹ ምስ ብልሓ ትፍጠር]. The thorn is naturally pointed and honed and it will always prick. [ወዲ ቅንፍገብ ለማጽ አይውለደን] The offspring of a porcupine is born with its needles and it will never acquire a smooth skin. [አደግ ስቢሖ ስጋ አይከውንን] The donkey can grow plump but its meat will remain inedible. [መዋጽካ አይሰኒ ምዒድካ አይልቢ] Crooked teeth can be scrubbed, brushed and polished but they will not shine, shimmer and radiate. The simpleton can be counseled and cajoled but it is impossible for him to wise up. [ንኣርማዝ አይትምክል ንዘይደግበልካ፡ ንግሻ አይትምክር ንዘይለምዓካ] The insatiable elephant and the born ignoramus are the same. Gathering fodder for the former and tendering advice to the latter are exercises in futility. [ዓዋን አይመቲ መታን ከጸውት] The fool is beyond reform but no one wishes him to die for he has an important role of entertaining others.

Tradition insists also that it is possible to predict the future of an individual based on the propensities he displays. However, neither the process the individual goes through nor the final outcome can be altered. The following set of proverbs attest the view that the current state of an individual is a window through which his future can be visualized. [ተጽግበካ ቅጫ አብ መቕሎክ ከላ ትፈልጣ] Whether or not a loaf of bread is going to be filling can be assessed while it is still baking. [አም ናብ ዝዘንበሎ ይወድቅ] Tell me which way a tree is leaning and I will tell you which way it is going to fall. [አርሓ ዝኸውን ብብተዩ ይፍለጥ] The future leader of a pack can be identified while it is still a cub.

Personal determinism negates the role of education and positive influence in the shaping and reconstruction of lives. [አመል

ምስ መግዝብ። ገመል እንታይ ተጸጸንካ ... ሽመል፡ እንታይ ነይ አበለካ ... አመል] Everything is cast in stone from the start. Bad habits are planted at birth and they linger till death. Determinism also absolves the individual from bearing responsibility for his actions. [አይትሓዘለይ፡ አይትሓዘለይ፡ አመለይ ከይኑ እዩ አይትሓዘለይ።] Bad habits are pardonable because the individual is conditioned to exercise them. As in the following case, determinism is inculcated in the form of a joke. A cantankerous old man kept insulting his neighbor by calling her “swine” because she happened to be a stout woman. The woman could not tolerate this anymore and decided to take him to court. When he was given a chance to respond to the charges, he asked the lady in front of the jury, “Did I call you swine, you swine?” [ፈርግዕዶ አለኪ እዩ አንቲ ፈርግዕ - ኣሰማዶ አለኪ እዩ አንቲ ኣሰማ]. Even though he proved to everybody that his accuser did not lie, he was acquitted on account of “habit” [አመል]. This “habit defense” is somewhat equivalent to “the insanity defense or the diminished-capacity defense employed in the Western courtroom. In essence these defenses consist of asserting that due to a psychiatric [habit] condition the accused was powerless to behave other than he or she did.”¹⁰

Tradition contends that some events are inevitable and that one’s action or inaction has no bearing or impact on the outcome. On the question of health and longevity, for example, the availability of medicine is inconsequential vis-à-vis a preordained date of death. [ወዳዳ መዓልቲ ፈውብ ዮብሉን] The ailing person fails to survive or recover even though the most potent medicine is prescribed and administered to him. [አይትሃብ አይትላግስ፡ ዕድል ሰዕላ ትገሰግስ] On the question of wealth, good times start rolling independent of one’s investigation and meritorious action. [አባድኅ ከሀብ ኮሚና፡ ክኸልእ ኮስተና] Wealth is bestowed or taken away independent of one’s industry or indolence. A person becomes “filthy rich” or “dirt poor”, extremely wealthy or impoverished as a result of a divine will. A person’s property thrives not so much because he invested time and effort